

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2011

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk i finanspolitikken .	7	3.12	Landbruks- og matdepartementet .	41
1.1	Den økonomiske politikken	7	3.13	Samferdselsdepartementet	42
1.2	Budsjettpolitikken	8	3.14	Miljøverndepartementet	44
1.2.1	Hovedelementene i budsjett- politikken	8	3.15	Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	45
1.2.2	Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken	8	3.16	Finansdepartementet	46
1.2.3	Veksten i statsbudsjettets utgifter .	10	3.17	Forsvarsdepartementet	47
1.2.4	Lånetransaksjoner og finansieringsbehov	11	3.18	Olje- og energidepartementet	48
1.2.5	Skatter og avgifter	11	3.19	Ymse utgifter og inntekter	49
1.2.6	Kommuneøkonomien	12	4	Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter	51
1.3	Forslag til vedtak	12	4.1	Innledning	51
1.4	Sammendrag av statsbudsjettet	12	4.2	Oversikt over budsjettets utgifter .	51
2	Hovedprioriteringer i budsjettet	18	4.2.1	Oversikt over budsjettets samlede utgifter	51
2.1	Innledning	18	4.2.2	Driftsutgifter (postene 1-29)	52
2.2	Kommuneøkonomi, det kommunale velferdstilbudet og distrikts- politikk	19	4.2.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	54
2.3	Helse- og omsorgsformål	20	4.2.4	Overføringer til andre (postene 50-89)	55
2.4	Utdanning på alle nivåer	20	4.2.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)	56
2.5	Lav pris og bedre kvalitet i barnehagene	21	4.3	Oversikt over statsbudsjettets inntekter	57
2.6	Samferdselstiltak og oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2019 .	21	4.3.1	Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter	57
2.7	Klima- og miljøtiltak	22	4.3.2	Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)	58
2.8	Politiet og justissektoren	23	4.3.3	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	59
2.9	Gjennomføring av Kulturløftet	24	4.3.4	Overføringer fra andre (postene 50-89)	60
2.10	Tiltak mot fattigdom og for et bedre barnevern	24	4.3.5	Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)	63
2.11	Nordområdetiltak og inter- nasjonalt engasjement	26	4.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	63
3	Oversikt over utgifter under de ulike departementene	27	4.4.1	Oversikt over petroleumsvirk- somhetens utgifter og inntekter	63
3.1	Innledning	27	4.4.2	Statens pensjonsfond	65
3.2	Utenriksdepartementet	27	4.5	Oppsummering. Saldering av stats- budsjettet og finansieringsbehov ..	66
3.3	Kunnskapsdepartementet	29	5	Folketrygdens utgifter og inntekter	67
3.4	Kulturdepartementet	30	5.1	Folketrygdens utgifter	67
3.5	Justis- og politidepartementet	31	5.2	Folketrygdens finansieringsbehov	74
3.6	Kommunal- og regional- departementet	33	6	Bestillingsfullmakt, tilsagns- fullmakt og garantifullmakt	75
3.7	Arbeidsdepartementet	34			
3.8	Helse- og omsorgsdepartementet .	36			
3.9	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	38			
3.10	Nærings- og handelsdepartementet	39			
3.11	Fiskeri- og kystdepartementet	40			

6.1	Bestillings- og tilsagnsfullmakter ..	75
6.2	Statlige garantier	78
7	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	79
7.1	Anslag på regnskap 2010	79
7.1.1	Statsbudsjettets utgifter	79
7.1.2	Statsbudsjettets inntekter	80
7.1.3	Folketrygdens utgifter og inntekter. Finansieringsbehov	80
7.1.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	81
7.1.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	82
7.2	Statsregnskapet medregnet folketrygden for 1. halvår 2010	83
7.2.1	Statsbudsjettets utgifter	83
7.2.2	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	84
7.2.3	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	84
8	Utviklingstrekk på statsbud- sjettets utgiftsside i perioden 2002-2010	86
8.1	Innledning	86
8.2	Utgiftsveksten i perioden 2002-2010 fordelt på formål	87
9	Økonomistyring i staten mv.	94
9.1	Tiltak for å styrke økonomi- styringen i staten	94
10	Flerårige budsjettkonsekvenser 2012-2014	97
10.1	Bakgrunn	97
10.2	Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	97
10.3	Gjennomgang av ulike bevilgningstyper	97
10.4	Tallmessig presentasjon	98
10.5	Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettfram- skrivningene	107

Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2011	111
Det kongelige hus	114
Regjering	114
Stortinget og underliggende institusjoner	114
Høyesterett	114
Utenriksdepartementet	115
Kunnskapsdepartementet	118
Kulturdepartementet	122
Justis- og politidepartementet	125
Kommunal- og regionaldepartementet	128
Arbeidsdepartementet	130
Helse- og omsorgsdepartementet	132
Barne- likestillings- og inkluderings- departementet	136
Nærings- og handelsdepartementet	139
Fiskeri- og kystdepartementet	140
Landbruks- og matdepartementet	142
Samferdselsdepartementet	144
Miljøverndepartementet	146
Fornyings- administrasjons- og kirke- departementet	149
Finansdepartementet	152
Forsvarsdepartementet	153
Olje- og energidepartementet	155
Ymse utgifter	156
Statsbankene	156
Statlig petroleumsvirksomhet	157
Statens forretningsdrift	157
Folketrygden	158
Statens pensjonsfond - Utland	161
Inntekter under departementene	162
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	173
Avskrivninger, avsetninger til investerings- formål og inntekter av statens forretnings- drift i samband med nybygg, anlegg mv.	173
Skatter og avgifter	174
Renter og utbytte mv.	176
Folketrygden	177
Statens pensjonsfond utland	178
Statslånemidler	178

Vedlegg 1

Statsbudsjettet	214
-----------------------	-----

Vedlegg 2

Bevilgningsregnskapet	226
-----------------------------	-----

Vedlegg 3

Virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte forvaltningsorganer)	232
--	-----

Tabelloversikt

<p>Tabell 1.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner 10</p> <p>Tabell 1.2 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten 11</p> <p>Tabell 1.3 Artsgruppering av statsbudsjettet 13</p> <p>Tabell 4.1 Statsbudsjettets utgifter 52</p> <p>Tabell 4.2 Driftsutgifter (postene 1-29) 53</p> <p>Tabell 4.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49) 54</p> <p>Tabell 4.4 Overføringer til andre (postene 50-89) 55</p> <p>Tabell 4.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99) 57</p> <p>Tabell 4.6 Statsbudsjettets inntekter 58</p> <p>Tabell 4.7 Driftsinntekter (postene 1-29) 58</p> <p>Tabell 4.8 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2011 for statens forretningsdrift 59</p> <p>Tabell 4.9 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49) 60</p> <p>Tabell 4.10 Overføringer fra andre (postene 50-89) 61</p> <p>Tabell 4.11 Utbytte fra statlig eide selskaper 62</p> <p>Tabell 4.12 Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99) 63</p> <p>Tabell 4.13 Utgifter til petroleumsvirksomheten 63</p> <p>Tabell 4.14 Inntekter fra petroleumsvirksomheten 64</p> <p>Tabell 4.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten 65</p> <p>Tabell 4.16 Statens pensjonsfond utland. Inntekter og utgifter 2010-2011 .. 66</p> <p>Tabell 4.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov 66</p> <p>Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter 67</p> <p>Tabell 5.2 Utviklingen i sentrale ordninger i folketrygden 2004-2011 72</p> <p>Tabell 6.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter 75</p> <p>Tabell 6.2 Oversikt over garantifullmakter . 78</p> <p>Tabell 7.1 Utgifter - totaloversikt 79</p> <p>Tabell 7.2 Statsbudsjettets inntekter 80</p>	<p>Tabell 7.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten 81</p> <p>Tabell 7.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2010 82</p> <p>Tabell 7.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov 83</p> <p>Tabell 7.6 Statsbudsjettets utgifter 83</p> <p>Tabell 7.7 Statsbudsjettets inntekter 84</p> <p>Tabell 7.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten 84</p> <p>Tabell 7.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov 85</p> <p>Tabell 8.1 Bevilgninger over statsbudsjettet i mrd. kroner fordelt på politikkområder i faste 2010-priser (2002, 2006 og 2010) og gjennomsnittlig årlig realvekst 2002-2010 i prosent 88</p> <p>Tabell 10.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer fra Gul bok 2011, utgifter 98</p> <p>Tabell 10.2 Flerårige budsjettkonsekvenser etter utgiftsart 2012-2014, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011 99</p> <p>Tabell 10.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2012-2014, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011 100</p> <p>Tabell 10.4 Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2012-2014, ekskl. skatter og avgifter, petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011 106</p> <p>Vedlegg 1</p> <p>Tabell 1.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2005-2011 214</p> <p>Tabell 1.2 Samlede utgifter etter departement 2005-2011 215</p> <p>Tabell 1.3 Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2005-2011 216</p> <p>Tabell 1.4 Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2005-2011 217</p>
---	--

Tabell 1.5	Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2005-2011	218
Tabell 1.6	Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2005-2011	219
Tabell 1.7	Skatter og avgifter i perioden 2005-2011	220
Tabell 1.8	Samlede inntekter i perioden 2005-2011	221
Tabell 1.9	Saldert budsjett 2010, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer	222
Tabell 1.10	Forslag for 2011, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	223

Tabell 1.11	Statsbankenes innvilgninger 2005-2009, saldert budsjett 2010 og forslag til rammer for 2011	224
-------------	--	-----

Vedlegg 2

Tabell 2.1	Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2010	226
Tabell 2.2	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2009 og 2010	228

Vedlegg 3

Tabell 3.1	Utgifter og inntekter i nettobudsjetterte virksomheter fordelt etter art	232
Tabell 3.2	Kontantbeholdningen i nettobudsjetterte virksomheter	234

Figuroversikt

Figur 5.1	Antall mottakere av helserelaterte trygdeytelser ved utgangen av året (venstre akse) og andel mottakere av disse ytelsene i pst. av befolkningen mellom 18 og 67 år (høyre akse). Tall ved utgangen av året (1998-2010).	68
Figur 5.2	Utviklingen i antall alderspensjonister i folketrygden. Historiske tall 1980-2009. Framskrivning med nytt regelverk 2010-2059	70

Figur 8.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2002-2009. Anslag på regnskap 2010	87
Figur 8.2	Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 2002-2010	90
Figur 8.3	Statsbudsjettets utgifter i 2010	91

Oversikt over bokser

Boks 4.1	Statsbudsjettets inndeling	51	Boks 8.1	Datagrunnlaget for beregningene .	86
----------	----------------------------------	----	----------	-----------------------------------	----

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2011

Statsbudsjettet

*Tilråding fra Finansdepartementet av 1. oktober 2010,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedtrekk i finanspolitikken

1.1 Den økonomiske politikken

Hovedmålet for Regjeringens økonomiske politikk er arbeid for alle og en rettferdig fordeling av goder og byrder. Med utgangspunkt i den nordiske modellen vil Regjeringen fornye og utvikle de offentlige velferdsordningene, bidra til en mer rettferdig fordeling og til et arbeidsliv der alle kan delta. Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet, innenfor rammer som sikrer at kommende generasjoners muligheter for å dekke sine behov ikke undergraves. En slik bærekraftig utvikling krever en ansvarlig politikk med vekt på natur- og miljøhensyn, en langsiktig forvaltning av nasjonalformuen, et opprettholdbart pensjonssystem, et velfungerende næringsliv og en sterk offentlig sektor.

Det er veksten i fastlandsøkonomien som betyr mest for velferdsutviklingen i Norge. Selv om petroleumsinntektene setter Norge i en gunstigere situasjon enn mange andre land, kan disse inntektene over tid kun gi et begrenset bidrag til vår samlede velferd. I den økonomiske politikken legges det derfor vekt på å fremme verdiskaping og produktivitet både i offentlig og privat sektor. En

hovedutfordring for den økonomiske politikken er å opprettholde og helst øke yrkesdeltakelsen. For å legge til rette for en slik utvikling vil Regjeringen bygge videre på den nordiske modellen, med godt utbygde og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med partene i arbeidslivet og en konkurransedyktig privat sektor.

Den økonomiske politikken skal legge til rette for en stabil økonomisk utvikling både på kort og lang sikt. Regjeringen følger handlingsregelen for en forsvarlig, gradvis innfasing av petroleumsinntektene i norsk økonomi som Stortinget har sluttet seg til. Slik sørger vi for at petroleumsformuen kan bli til glede for både nåværende og framtidige generasjoner. Retningslinjene for pengepolitikken innebærer at Norges Banks rentesetting skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til målet om en stabil utvikling i norsk økonomi.

Regjeringen legger stor vekt på å videreføre det inntektspolitiske samarbeidet. Lønnsutviklingen i Norge må holdes innenfor rammer som sikrer en

tilstrekkelig størrelse på konkurranseutsatt virksomhet over tid. Gjennomføringen av inntektsoppgjørene er partenes ansvar.

1.2 Budsjettpolitikken

1.2.1 Hovedelementene i budsjettpolitikken

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en plan for jevn og gradvis økning i bruken av oljeinntekter, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen. Løpende innbetalinger fra oljevirkksomheten overføres i sin helhet til utlandsdelen av Statens pensjonsfond, mens uttaket over tid bestemmes av handlingsregelen. På kort sikt skjermer handlingsregelen statsbudsjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen. På lang sikt innebærer den at statens utgifter holdes innenfor de rammene skatte- og formuesinntekter setter.

En stabil utvikling i økonomien er vesentlig for å sikre lav arbeidsledighet og en god utnyttelse av våre samlede ressurser. Ved å legge til rette for en jevn og gradvis økning i bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet kan handlingsregelen bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Hensynet til stabilitet ivaretas også ved at det i perioder med svak økonomisk utvikling kan brukes noe mer enn 4 pst. av fondskapitalen for å stimulere den økonomiske aktiviteten. Tilsvarende er det fornuftig å bruke mindre i tider med høy kapasitetsutnyttelse og presstendenser i økonomien.

Olje og gass er ikke-fornybare ressurser. En vesentlig del av de løpende innbetalingene fra petroleumsvirksomheten kan ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand, men innebærer en omplassering av olje- og gassressursene til finansiell formue i Statens pensjonsfond utland. Innbetalingene til staten motsvares dermed langt på vei av reduserte petroleumsressurser. Skal vi ha glede av petroleumsinntektene på varig basis, må bruken av inntektene frikoples fra de løpende innbetalingene til staten. Retningslinjene for budsjettpolitikken ivaretar dette hensynet.

Finanskrisen og det påfølgende internasjonale tilbakeslaget innebar en betydelig fare for at også norsk økonomi skulle rammes av den kraftigste nedgangskonjunktoren på flere tiår. På denne bakgrunn ble pengepolitikken lagt kraftig om, og Norges Banks styringsrente ble fra høsten 2008 og fram til sommeren 2009 redusert med 4½ prosentpoeng, til 1¼ pst., det laveste nivået noensinne. I tillegg ble det gjennomført omfattende tiltak for å

bedre forholdene i finansmarkedene og lette tilgangen på lån for husholdninger, bedrifter og kommuner.

I lys av den vanskelige økonomiske situasjonen ble også budsjettpolitikken dreid kraftig i ekspansiv retning i 2009 og 2010. Alternativet ville vært et kraftigere fall i sysselsettingen og en høyere arbeidsledighet. Dette har vi klart å unngå. Men samtidig har den ekspansive budsjettpolitikken ført bruken av oljeinntekter opp på et høyt nivå, og betydelig over 4-prosentbanen.

En ekspansiv budsjettpolitikk i nedgangskonjunkturer må etterfølges av innstramminger når situasjonen i økonomien normaliseres, slik at vi vender tilbake til 4-prosentbanen. Veksten i fastlandsøkonomien anslås nå til 1,7 pst. i år, en nedjustering på 0,4 prosentpoeng siden Revidert nasjonalbudsjett 2010. For 2011 anslås veksten til 3,1 pst., som er rundt ½ prosentpoeng over den beregnede trendveksten i økonomien. Arbeidsmarkedet har vist en stabil utvikling den siste tiden. Fallet i sysselsettingen stoppet opp mot slutten av fjoråret, og ledigheten ventes å holde seg forholdsvis stabil rundt 3½ pst. i 2010 og 2011.

Med utsikter til vekst over trend i fastlandsøkonomien i 2011 og stabilisering av ledigheten klart under det historiske gjennomsnittet, vil det være i tråd med handlingsregelen å stramme til i budsjettet og redusere avstanden til 4-prosentbanen. Regjeringen har funnet det riktig å holde oljepengene reelt uendret fra 2010 til 2011, målt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Dette tilsvarer en budsjettinnstramming på 0,2 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Budsjettet bidrar dermed til å redusere aktivitetsveksten i norsk økonomi neste år, etter to år med kraftige stimulanter gjennom budsjettpolitikken. Både hensynet til langsiktig bærekraft i statsfinansene og til industrien og andre konkurranseutsatte sektorer tilsier en slik innretning av 2011-budsjettet.

1.2.2 Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken

Hovedtrekkene i forslaget til statsbudsjett for 2011 er:

- Et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 128,1 mrd. kroner, som er 7,4 mrd. kroner høyere enn forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland i 2011. Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet anslås på samme nivå i 2011 som i 2010 målt i faste 2011-kroner. Dette tilsvarer en budsjettinnstramming på knapt 0,2 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge.

- Et oljekorrigert underskudd på 135,0 mrd. kroner, som er 13,5 mrd. kroner større enn i 2010 målt i løpende priser.
- En reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter regnet i forhold til anslag på regnskap for 2010 på om lag 2¼ pst.
- Et uendret skatte- og avgiftsnivå.

Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Retningslinjene for budsjettpolitikken innebærer at bruken av petroleumsinntekter, målt ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, over tid skal være lik forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen.

Handlingsregelen gir fleksibilitet i budsjettpolitikken. Denne fleksibiliteten har blitt benyttet. Da norsk økonomi var inne i en lavkonjunktur de første årene etter at handlingsregelen ble innført i 2001, lå det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet klart over 4-prosentbanen for bruk av petroleumsinntekter. Fra 2006 til 2008 var det omvendt. I 2009 og 2010 er fleksibiliteten i handlingsregelen blitt benyttet for å dempe virkningene av finanskrisen på sysselsetting og arbeidsledighet. Som følge av dette er bruken av oljeinntekter kommet opp på et høyt nivå og ligger nå over 4-prosentbanen. Etter hvert som veksten tar seg opp og utsiktene bedres, er det viktig å vende tilbake til 4-prosentbanen. En ekspansiv budsjettpolitikk i nedgangskonjunkturer må etterfølges av innstramminger når situasjonen i økonomien normaliseres, slik at den økonomiske politikken kan legge til rette for en stabil økonomisk utvikling både på kort og lang sikt.

Regjeringen har lagt stor vekt på å komme tilbake til 4-prosentbanen forholdsvis raskt. Denne banen har en svært god begrunnelse, og det må ikke skapes tvil om den. Med utsikter til vekst over trend i fastlandsøkonomien i 2011 og stabilisering av ledigheten har Regjeringen funnet det riktig å

holde oljepengebruken på samme nivå i 2011 som i 2010, målt ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet regnet i faste 2011-kroner. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet i 2011 kan på det grunnlag anslås til 128,1 mrd. kroner. Det er 7,4 mrd. kroner høyere enn forventet avkastning av Statens pensjonsfond utland i 2011.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Statens pensjonsfond

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd i 2011 anslås til 135,0 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet tilsvarende den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond utland.

Det oljekorrigerte underskuddet er 6,9 mrd. kroner større enn det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Forskjellen forklares blant annet av aktivitetskorreksjoner knyttet til skatteinntekter, jf. nærmere omtale i kap. 3 i Meld. St. 1 (2010-2011) *Nasjonalbudsjettet 2011*.

Basert på en forutsetning om en gjennomsnittlig oljepris i 2011 på 485 kroner per fat, anslås statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten til 288,0 mrd. kroner. Netto avsetning til Statens pensjonsfond utland, der overføringen for å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet på 135,0 mrd. kroner er trukket fra, anslås til 153,0 mrd. kroner i 2011. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i Statens pensjonsfond på 113,1 mrd. kroner, hvorav 108,4 mrd. kroner fra utenlandsdelen av fondet. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond anslås dermed til 266,1 mrd. kroner i 2011.

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås å øke fra 3 018,3 mrd. kroner ved utgangen av 2010 til 3 359,5 mrd. kroner ved utgangen av 2011. Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2011, der også Statens pensjonsfond Norge er medregnet, anslås til 3 481,3 mrd. kroner.

Tabell 1.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
<i>1.</i>	<i>Statsbudsjettets stilling</i>			
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	974,1	1 041,8	1 113,1
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	244,8	287,9	313,0
A.2	Inntekter utenom petroleumsinntekter	729,3	753,9	800,1
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	907,5	898,6	960,1
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	24,4	23,2	25,0
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	883,1	875,4	935,1
	Statsbudsjettets oljekorrigerede overskudd (A.2-B.2)	-153,8	-121,5	-135,0
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	153,8	121,5	135,0
=	Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	0,0	0,0	0,0
<i>2.</i>	<i>Statens pensjonsfond</i>			
	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	220,4	264,7	288,0
-	Overført til statsbudsjettet	153,8	121,5	135,0
+	Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	105,6	84,4	113,1
=	Overskudd i Statens pensjonsfond	172,2	227,6	266,1
<i>3.</i>	<i>Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet</i>			
	Overskudd	172,2	227,6	266,1

Kilde: Finansdepartementet

1.2.3 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet kan beskrives ved den underliggende utgiftsveksten. Ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten korrigeres de faktiske utgiftene for utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenge og renter. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer.

Utgiftene i 2010 er korrigerert for engangsutbetalinger til Statens vegvesen på 500 mill. kroner knyttet til omlegging av regnskapsføring i forbindelse med overføringen av ansvaret for en del av riksvegnettet fra Statens vegvesen til fylkeskommunene.

I 2011 foreslås det en omlegging fra nettobudsjettering til bruttobudsjettering av Forsvarsbygg, som innebærer at utgiftene og inntektene på Forsvarsdepartementets budsjettet øker med vel 3,4 mrd. kroner. Utgiftsøkningen gir imidlertid ikke uttrykk for en endring av aktivitetsnivået i Forsva-

ret, og det korrigeres derfor for denne omleggingen ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten. Utgiftene i 2011 er også korrigerert for at skatteandelen i kommunene reduseres fra 45 pst. til 40 pst. mot en tilsvarende økning av rammeoverføringene, som trekker statsbudsjettets utgifter opp.

Deler av utgiftene til flyktninger i Norge er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett. Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departement (Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet). Utgiftene til disse tiltakene føres derfor også under disse departementenes utgifter og inntektsføres som en overføring fra Utenriksdepartementet. Det korrigeres for denne dobbeltføringen av utgifter i både 2010 og 2011 ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten.

Ved beregning av den reelle, underliggende utgiftsveksten er den nominelle verdiutviklingen i utgiftene dekomponert i en pris- og volumendring. Den nominelle veksten i statsbudsjettets underliggende utgifter er anslått til 5,0 pst., mens prisveksten er beregnet til 2,7 pst. Den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2010 til 2011 anslås dermed til om lag 2¼ pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2010. Det tilsvarer 19,5 mrd. kroner målt i 2011-priser.

I forhold til saldert budsjett for 2010 anslås den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 1½ pst. Dette må blant annet ses i lys av utgiftsreduksjoner på om lag 3 mrd. kroner som ble vedtatt i Stortinget i første halvår og at utgiftene etter det er satt ned med ytterligere 3,7 mrd. kroner i anslag på regnskap 2010. I løpende priser anslås den underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 4,3 pst. målt i forhold til saldert budsjett 2010.

1.2.4 Låntransaksjoner og finansieringsbehov

Det føres et beløp på 135,0 mrd. kroner tilbake fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet, slik

at statsbudsjettet gjøres opp i balanse. Det innebærer at staten ikke lånefinansierer utgifter til drift, investeringer og overføringer. Statsbudsjettets finansieringsbehov tilsvarer derfor netto utlån mv. over statsbudsjettet. Utenom gjeldsavdrag på tidligere låneopptak, utgjør finansieringsbehovet 13,4 mrd. kroner. Avdragene på statsgjelden i 2011 anslås til 46,2 mrd. kroner. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov, hvor gjeldsavdrag inkluderes, anslås dermed til 59,5 mrd. kroner i 2011.

Låntransaksjoner består i hovedsak av utlån til og avdrag på lån fra Statens lånekasse for utdanning, Husbanken, Innovasjon Norge og boliglånordningen i Statens Pensjonskasse. På utgiftssiden bidrar i tillegg økt fondskapital til Fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner i 2011. Reduksjonen i utlån mv. fra saldert budsjett 2010 til Gul bok 2011 skyldes bl.a. bevilgningen til lån til Eksportfinans ASA på 20 mrd. kroner i 2010, mens økningen i utlån mv. på om lag 10 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010 til anslag på regnskap 2010 bl.a. skyldes statens andel i kapitalforhøyelsen i Norsk Hydro AS og økt anslag for utlån i boliglånordningen i Statens Pensjonskasse.

Det foreslås ikke låntransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2011.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets låntransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
<i>Låntransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	113,1	123,2	89,6
- Tilbakebetalinger	68,9	69,0	76,2
- Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	0,0
= Netto finansieringsbehov	44,2	54,2	13,4
+ Gjeldsavdrag	0,0	0,0	46,2
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	44,2	54,2	59,5

Kilde: Finansdepartementet

1.2.5 Skatter og avgifter

Skatte- og avgiftsanslagene for 2011 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2010, der blant annet ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for blant annet sysselsetting, etterspørsel, lønning

ger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2011. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget om kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 737,6 mrd. kroner i 2011, tilsvarende en nominell økning på 38,3

mrdr. kroner eller 5,5 pst. fra anslag på regnskap for 2010.

Skatter på inntekt og formue til statskassen er anslått til 202,4 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2011, tilsvarende en økning på 7,5 pst. fra anslag på regnskap for 2010. Økningen må blant annet ses i sammenheng med forslaget om kommunale og fylkeskommunale skattører, hvor det legges opp til at skattens andel av samlede inntekter for kommunene skal reduseres fra 45 pst. til 40 pst., noe som fører til at skatteinntektene til staten øker. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2011 er samlet anslått til 229,8 mrd. kroner, som tilsvarende en økning på 4,3 pst. fra 2010. Inntektene fra merverdiavgiften er anslått til 206,7 mrd. kroner i 2011, som tilsvarende en økning på 5,2 pst. fra året før. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 98,7 mrd. kroner i 2010. Det er en økning på 4,9 pst. fra året før.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2011 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter og avgifter 2011.

1.2.6 Kommuneøkonomien

Kommunesektoren har det overordnede ansvaret for sentrale velferdstjenester og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Kommunesektorens inntekter anslås å utgjøre knapt 18 pst. av BNP for Fastlands-Norge i 2011. Kommunesektorens aktiviteter finansieres i hovedsak med skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten. Sektoren mottar også øremerkede tilskudd over statsbudsjettet, og har i tillegg inntekter fra blant annet gebyrer og fra statlig tilskudd under momskompensasjonsordningen. Regjeringen mener finansiering gjennom øremerkede tilskudd som en hovedregel bør forbeholdes viktige nasjonale prioriteringsområder i en oppstartsfasen, eller finansiering av oppgaver som bare enkelte kommuner har ansvar for. I statsbudsjettet for 2011 foreslår Regjeringen å overføre vel 29 mrd. kroner fra øremerkede tilskudd til kommunenes rammetilskudd. Av dette utgjør innlemming av øremerkede tilskudd til barnehager om lag 28 mrd. kroner. Dette er den mest omfattende omleggingen fra øremerking til rammetilskudd siden innføringen av inntektssystemet til kommunesektoren i 1986.

Den reelle veksten i kommunenes samlede inntekter anslås nå til om lag 7,1 mrd. kroner fra 2009 til 2010, tilsvarende 2,3 pst. De frie inntektene anslås å øke reelt med 3,9 mrd. kroner, tilsvarende 1,8 pst.

I Kommuneproposisjonen 2011 ble det signalisert en reell vekst i kommunesektorens samlede

inntekter fra 2010 til 2011 på mellom 4 og 5 mrd. kroner og en reell vekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 2½ og 3 mrd. kroner, regnet i forhold til nivået på kommunesektorens inntekter i 2010 som ble lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2010.

Regjeringens budsjettforslag for 2011 innebærer en reell vekst i kommunenes samlede inntekter på 5,7 mrd. kroner, tilsvarende 1,7 pst. Kommunesektorens frie inntekter anslås å øke med 2,75 mrd. kroner, tilsvarende en realvekst på 1,0 pst. Veksten er regnet i forhold til det nivået på kommunesektorens inntekter i 2010 som ble lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2010. Regnet i forhold til anslag på regnskap for 2010, der det blant annet er tatt hensyn til at skatteanslaget for 2010 er justert opp, innebærer Regjeringens forslag en reell økning i de samlede inntektene på om lag 5,1 mrd. kroner og en reell økning i de frie inntektene på 1,9 mrd. kroner.

1.3 Forslag til vedtak

Forslag til vedtak som presenteres i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i Prop 1 S for de enkelte departementene. Bevilgninger som det ikke er naturlig å omtale i departementenes proposisjoner, er omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kapittel 2309 Tilfeldige utgifter og kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 3.19. Renter og avskrivninger fra statens forretningsdrift under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 4.3.

Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland fastsettes slik at netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet overføres til fondet, og at statsbudsjettet gjøres opp i balanse (utenom lånetransaksjoner) etter tilbakeføringen fra fondet. Overføringer fra og til Statens pensjonsfond utland, som er bevilget på kapitlene 2800 og 5800 i statsbudsjettet, er omtalt i avsnitt 4.4.

Statsbudsjettets finansieringsbehov dekkes gjennom lån som er bevilget på kapittel 5999, jf. avsnitt 4.5.

Folketrygdens finansieringsbehov er nærmere omtalt i avsnitt 5.2.

1.4 Sammendrag av statsbudsjettet

Tabell 1.3 gir et sammendrag av saldert budsjett 2010, anslag på regnskap 2010 og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011. Tabellen omfatter statsbudsjettets inntekter, utgifter og lånetransaksjoner. Hver del av budsjettet er inndelt i ulike kategorier med utgangspunkt i bevilgningsreglementets postinndeling. Statsbudsjettets inntekter

er gruppert i fem hovedkategorier, der skatter og avgifter fra Fastlands-Norge og petroleumsinntekter er de største. Utgiftene er inndelt i seks ulike kategorier. De største utgiftskategoriene er overføringer til private, overføringer til kommunesektoren og driftsutgifter.

Tallene vil ikke alltid være direkte sammenlignbare mellom år. For 2010 er bevilgningen på kapittel 2309 Tilfeldige utgifter redusert i anslag på regnskap bl.a. som følge av tilleggsbevilgninger knyttet til reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2010 og lønnsoppjøret i staten. Bevilgningene på andre områder er dermed økt, mot at bevilgningen på kapittel 2309 er redusert tilsvarende.

Videre vil det ikke alltid være samsvar mellom bevilgninger på de enkelte områdene i de forskjellige budsjettårene.

I anslag på regnskap 2010 er anslagene for petroleumsvirksomheten, skatter og avgifter fra Fastlands-Norge, netto renteinntekter og dagpenger oppdatert etter Revidert nasjonalbudsjett 2010. For øvrige utgifter er utgiftsanslagene satt ned med til sammen 3,7 mrd. kroner. Av dette er 3 mrd. kroner knyttet til nye anslag for de regelstyrte utgiftsordningene i folketrygden, i hovedsak til sykepenger. I tillegg anslås det lavere utgifter enn forutsatt i forbindelse med Revidert nasjonalbud-

sjett 2010 også til bl.a. den statlige toppfinansieringsordningen for kommunale utgifter til ressurskrevende tjenester, til utgifter innenfor innvandringsområdet og til kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester. I tabell 1.3 er kolonnen for anslag på regnskap 2010 oppdatert for folketrygdens utgifter, mens øvrige utgiftsreduksjoner på 0,7 mrd. kroner fra anslagene i Revidert nasjonalbudsjett 2010 er innarbeidet under andre driftsutgifter. Utenom disse justeringene forutsettes det at tilleggsbevilgninger i 2. halvår dekkes gjennom nedsettelse av øvrige utgifter.

Bevilgningstallene i tabell 1.3 er gruppert etter utgiftsart. Bevilgningene til de enkelte formålene kan derfor være fordelt på driftsutgifter, investeringer og/eller overføringer. For eksempel er ikke administrasjonsutgifter knyttet til bistand inkludert i posten bistand under utgiftsarten overføringer til private, men plassert under driftsutgiftene. På samme måte er utgifter til formål som veg eller jernbane fordelt mellom flere utgiftsarter. De ulike bevilgningene som er fordelt på forskjellige utgiftsarter, må derfor sees i sammenheng med bevilgninger til samme formål under andre utgiftsarter. Motsatt er det slik at tilskudd til statlige virksomheter på 50-poster og 70-poster budsjetteres som overføringer, selv om de benyttes til å finansiere statlige drifts- og investeringsutgifter.

Tabell 1.3 Artsgruppering av statsbudsjettet

Mill. kroner			
Inntekter			
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge			
Skatt på formue og inntekt	174 850	188 300	202 400
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	221 300	220 400	229 800
Merverdiavgift	189 600	196 500	206 700
Tobakksavgift	8 218	7 350	8 000
Avgift på bil, bensin mv.	43 235	46 650	31 292
Avgift på alkohol	11 927	11 350	12 325
Elektrisitetsavgift	7 382	7 300	7 700
Avgift på mineralolje og mineralske produkter	6 331	6 116	6 610
Tollinntekter	2 120	2 487	2 530
Dokumentavgift	4 500	5 400	5 700
Andre avgifter	7 568	7 413	24 501
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	677 031	699 266	737 558

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Inntekter			
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Inntekter av statens forretningsdrift			
Renter av statens kapital	72	74	86
Avskrivninger	704	689	798
Tilbakeføring av midler fra GIEK	391	391	212
Salg av eiendom	24	24	15
Avsetning til investeringsformål mv.	936	936	943
Sum statens forretningsdrift	2 126	2 114	2 054
Renter og aksjeutbytte			
Renter fra statsbankene	8 076	7 421	9 310
Renter av kontantbeholdningen og andre fordringer	10 338	9 362	10 535
Andre renteinntekter	1 342	1 339	2 019
Aksjeutbytte, ekskl. utbytte fra Statoil ASA	5 257	9 717	11 022
Sum renter og aksjeutbytte	25 013	27 839	32 886
Andre inntekter			
Spilleoverskudd Norsk Tipping AS	833	833	833
Rettsgebyr	159	171	167
Brønnøysundregistrene	416	456	480
Inntekter under folketrygden	2 114	2 059	2 031
Øvrige direktorater mv.	10 025	10 054	10 243
Tilfeldige inntekter	50	50	50
Andre inntekter under departementene	9 852	9 404	12 001
Sum andre inntekter	25 147	24 724	27 609
Petroleumsinntekter			
SDØE, driftsresultat	77 900	97 800	103 000
SDØE, andre inntekter	27 600	21 175	23 300
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	123 800	156 100	173 900
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	15 489	12 818	12 818
Sum petroleumsinntekter	244 789	287 893	313 018
Statsbudsjettets inntekter (utenom overføring fra Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	974 105	1 041 836	1 113 125

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Utgifter			
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Driftsutgifter (postene 01-29)			
Forsvaret	24 230	24 651	28 320
Statens Pensjonskasse mv.	9 078	8 934	10 025
Departementene og Statsministerens kontor	6 112	6 164	6 252
Barne- og ungdomstiltak	5 316	5 258	5 355
Rettsvesen	2 001	2 055	2 175
Kriminalomsorg	3 456	3 436	3 551
Utlendingsdirektoratet	3 579	3 231	2 701
Politi og påtalemyndighet	11 531	11 602	12 125
Arbeids- og velferdsetaten	9 290	9 283	9 592
Statens vegvesen	7 120	7 249	7 613
Jernbane	4 509	4 769	5 051
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	5 883	5 923	5 934
Øvrige direktorater mv.	12 982	12 573	12 866
Statens forretningsdrift	-522	-514	-458
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør mv.	11 532	3 138	9 825
Andre driftsutgifter	22 354	21 344	21 252
Sum driftsutgifter	138 451	129 096	142 179
Investeringer (postene 30-49)			
Statens petroleumsvirksomhet	23 000	21 500	25 000
Forsvaret	9 645	9 619	9 908
Riksveganlegg	6 478	6 608	6 395
Jernbaneverket	3 919	3 933	4 267
Statsbygg	2 033	1 634	2 519
Bygg utenfor husleieordningen	874	787	610
Direktorater mv.	1 267	1 551	1 549
Andre investeringsbevilgninger	3 884	2 108	1 654
Sum investeringer	51 099	47 740	51 902
Overføringer til andre statsregnskap (postene 50-59)			
Høyere utdanning	22 555	22 551	24 157
Forskning	6 737	6 805	6 876
Avsetning til utdanningsstøtte	4 428	4 545	4 661

Tabell 1.3 fortsetter

Utgifter			
Fond innen kultur, media, billedkunst	915	914	1 026
Tilskudd til fornybar energi	956	955	976
Jordbruksavtalen og Reindrifftsavtalen, fond	1 043	1 154	1 105
Statens petroleumsvirksomhet	1 400	1 600	-
Andre overføringer	2 036	2 249	2 130
Sum overføring til andre statsregnskap	40 070	40 774	40 931

	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Overføringer til kommunesektoren (postene 60-69)			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	81 670	81 691	126 826
Tilskudd til barnehager	26 686	26 570	369
Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	6 786	6 460	6 996
Ressurskrevende tjenester	4 350	4 350	4 501
Tilskudd til nye omsorgsboliger, sykehjemsplasser og omsorgstjenester	3 396	3 273	3 751
Tilskudd til regional utvikling	2 163	2 163	2 249
Kompensasjon for merverdiavgift	13 900	13 700	14 500
Andre tilskudd	4 959	4 747	5 240
Sum overføring til kommunesektoren	143 910	142 954	164 432

	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Overføringer til private (postene 70-89)			
Folketrygden, sykepengeutbetalinger	37 513	35 033	36 437
Folketrygden, alderspensjoner	117 433	120 592	128 209
Folketrygdens øvrige sosiale formål (forsørgertap m.m.)	103 176	104 802	109 806
Folketrygdens helsedel	21 823	21 637	22 736
Folketrygden, arbeidsliv	14 020	13 180	13 780
Folketrygden, foreldrepenger	14 216	14 565	15 083
Andre pensjoner	2 990	3 127	3 095
Regionale helseforetak	98 826	98 814	102 509
Barnetrygd	14 820	14 890	14 950
Kontantstøtte	1 418	1 440	1 437
Jordbruksavtalen	11 915	11 810	12 262
Utviklingshjelp	22 584	22 946	22 938
Kulturformål	5 201	5 252	5 668
Sysselsettingstiltak	7 208	7 453	7 253
Utdanningsstøtte	4 760	4 763	5 189
Forskning	3 529	3 435	3 562
Bolig, bomiljø og bygg	4 664	4 705	4 833

Tabell 1.3 fortsetter

Utgifter			
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	4 367	4 363	4 667
Kjøp av transporttjenester	3 103	3 156	3 650
EØS-finansieringsordningene	3 258	2 811	2 951
Renter, innenlandsk statsgjeld	20 415	20 415	22 553
Andre overføringer	13 625	15 732	17 076
Sum overføring til private	533 967	538 075	560 644

Statsbudsjettets utgifter (utenom overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	907 496	898 638	960 089
---	----------------	----------------	----------------

Mill. kroner

Lånetransaksjoner			
Tilbakebetalinger	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Statsbankene	68 124	68 294	69 062
Salg av aksjer	10	10	10
Andre tilbakebetalinger	741	741	7 168
Sum tilbakebetalinger	68 875	69 045	76 240
Utlån og avdrag	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Avdrag innenlandsk statsgjeld	-	-	46 150
Lån til statsbankene	76 412	77 223	75 862
Boliglån til statsansatte	6 000	8 500	10 000
Forskningsfond	5 000	5 000	3 000
Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering	5 000	5 000	-
Kulturminnefondet	-	-	-
Forvaltning av statlig eierskap	-	4 983	-
Eksportfinans ASA	20 000	20 000	-
Andre lånetransaksjoner	652	2 522	767
Sum utlån og avdrag	113 064	123 227	135 780
Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	44 188	54 183	59 539

Kilde: Finansdepartementet

2 Hovedprioriteringer i budsjettet

2.1 Innledning

Regjeringens politikk bygger på rettferdighet og fellesskap. De offentlige velferdsordningene skal fornyes og utvikles, og Regjeringen vil bidra til et arbeidsliv der alle kan delta. Det offentliges ansvar og rolle innen de sentrale velferdsoppgavene som helse, omsorg og utdanning skal styrkes. Disse målsettingene følges aktivt opp i budsjettforslaget for 2011.

Regjeringen prioriterer å styrke fellesskapet framfor skattelette. Budsjettforslaget for 2011 preges av kvalitetsheving og økt omfang av de brede fellesskapsløsningene innen helse, omsorg, skole og barnehage. Forskjellene i levekår utjevnes. Det legges til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet.

Norge har klart seg bedre enn de fleste andre land gjennom finanskrisen. Raske og kraftfulle tiltak har bidratt til å holde sysselsettingen oppe og til at arbeidsledigheten ikke har økt kraftig. Disse resultatene skal vi bygge videre på. Grunnlaget for velferden legges gjennom befolkningens arbeid, og Regjeringen legger til rette for et inkluderende arbeidsliv der alle kan delta. Arbeid gir den enkelte økonomisk selvstendighet og er det viktigste virkemiddelet for å motvirke fattigdom, utjevne sosiale forskjeller og oppnå likestilling mellom kvinner og menn. Regjeringen vil derfor opprettholde et høyt nivå på arbeidsmarkedstiltakene, forsterke kvalifiseringsprogrammet for personer med varig nedsett arbeids- og inntektsevne, intensivere innsatsen for å få flere til å fullføre videregående opplæring og styrke tilskuddsordninger som bidrar til økt kompetanse i arbeidslivet.

Det fremmes en rekke forslag om økte bevilgninger for å styrke innsatsen innenfor ulike deler av helsesektoren. Bevilgningene til helseforetakene gir rom for økt aktivitet og modernisering av utstyr og bygg. Tiltakene mot rusmiddelmisbruk styrkes, Omsorgsplan 2015 følges opp med bl.a. forslag om investeringstilskudd til flere nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og bevilgningene til samhandlingstiltak øker.

Kommunesektoren har ansvaret for sentrale velferdstjenester. En sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud i

hele landet. Regjeringen har prioritert kommuneøkonomien i sine tidligere budsjettforslag, og dette følges opp i 2011-budsjettet. Kommunesektorens frie inntekter foreslås økt reelt med 2,75 mrd. kroner, og sektorens samlede inntekter øker reelt med 5,7 mrd. kroner. Regjeringen styrker det kommunale selvstyret og legger til rette for mer effektiv bruk av ressursene i kommunene ved at det samlet foreslås å overføre vel 29 mrd. kroner fra øremerkede ordninger til kommunenes rammetilskudd. Det er den mest omfattende omleggingen fra øremerking til rammetilskudd siden innføringen av inntektssystemet for kommunesektoren i 1986.

Forskjellene i samfunnet skal reduseres. Tiltakene i Regjeringens handlingsplan mot fattigdom videreføres i all hovedsak, og det foreslås økte bevilgninger til målrettede tiltak for å redusere fattigdom i 2011. Forskjellene i levekår utjevnes blant annet gjennom økt støtte til bostøttmottakere, tiltak for fullføring av videregående opplæring, økte ressurser til barnevernet og gjennom endringer i skatteopplegget for å stimulere flere til å jobbe i tillegg til å ta ut pensjon. Forslag om økte utgifter til tiltak mot rusmiddelmisbruk bidrar også til å utjevne forskjeller. Det foreslås økte bevilgninger til både statlig og kommunalt barnevern i 2011.

Regjeringens barnehagesatsing har gitt resultater. Fra 2009 er det innført en lovfestet rett til barnehageplass. Foreldrebetalingen for barnehageplass reduseres reelt ved at maksimalprisen videreføres nominelt uendret fra 2010 til 2011, og det legges opp til at foreldrebetalingen skal holdes på det samme nominelle nivået fram til maksimalprisen tilsvarer 1 750 kroner målt i 2005-priser. De øremerkede tilskuddene til etablering av nye barnehageplasser foreslås videreført i 2011.

Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet. Den økonomiske veksten må forenes med en bærekraftig utvikling. Det foreslås en sterk vekst i bevilgningene til veg og jernbane fra det høye nivået i saldert budsjett 2010. Jordbruksavtalen for 2011 gir grunnlag for en videre positiv utvikling i næringen. Det foreslås 2,8 mrd. kroner til distrikts- og regionalpolitiske tiltak på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett. I tillegg foreslås det økte utgifter på en rekke

andre områder som også betyr mye for realiseringen av Regjeringens distriktspolitiske mål, herunder styrking av kommuneøkonomien og tiltak i nordområdene.

Budsjettforslaget har en klar og framtidsrettet miljøprofil. Energisektoren prioriteres gjennom satsing på fornybare energikilder, forskning og utvikling av teknologi for karbonfangst- og lagring. Klimaforliket i Stortinget og Regjeringens varslede satsing på tiltak mot avskoging og skogforringelse i utviklingsland følges opp.

I 2011-budsjettet har Regjeringen lagt vekt på å følge opp flere sentrale politikkområder i tråd med regjeringspartienes politiske plattform fra Soria Moria. Regjeringens hovedprioriteringer i 2011-budsjettet er helse, omsorg, skole og barnehage, tiltak for å bekjempe fattigdom og økte bevilgninger til veg, jernbane, politiet, kultur, tiltak i nordområdene og innsatsen for miljøet.

Nedenfor omtales følgende hovedprioriteringer i 2011-budsjettet:

- Styrket kommuneøkonomi.
- Helse- og omsorgsformål.
- Utdanning på alle nivåer.
- Lavere pris og bedre kvalitet i barnehagene.
- Samferdselstiltak og oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2019.
- Klima- og miljøtiltak.
- Politiet og justissektoren.
- Gjennomføring av Kulturløftet.
- Tiltak mot fattigdom og for et bedre barnevern.
- Nordområdetiltak og internasjonalt engasjement.

2.2 Kommuneøkonomi, det kommunale velferdstilbudet og distriktspolitikk

Kommunesektoren har et bredt ansvar for sentrale velferdstjenester bl.a. innen oppvekst, utdanning, pleie og omsorg, og kommunesektoren forvalter en betydelig del av samfunnets ressurser. De samlede inntektene utgjør knapt 18 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Om lag hver femte sysselsatt er ansatt i kommunal sektor.

Kommunesektoren har fått et betydelig økonomisk løft under denne regjeringen. Fra 2005 til 2010 anslås den årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til om lag 2,8 pst., tilsvarende en økning på 41 mrd. kroner siden 2005. Om lag halvparten av inntektsveksten har kommet som frie inntekter. Høy vekst i kommunesektorens inntekter de siste årene har bidratt til en betydelig aktivitetsvekst. For perioden 2005-2010 anslås den gjennomsnittlige årlige aktivitetsveksten i kommunesektoren til om lag 3½ pst. Også sysselsettingen

i kommuneforvaltningen har økt betraktelig de siste årene. I første halvår 2010 var det sysselsatt om lag 517 000 personer i kommuneforvaltningen, om lag 70 000 flere enn i første halvår i 2005. Videre var kommunesektorens investeringer i bygg og anlegg i 2009 om lag 35 pst. høyere enn i 2005. Det midlertidige vedlikeholdstilskuddet i 2009 er da holdt utenfor.

Regjeringen legger opp til fortsatt vekst i kommunesektorens inntekter i 2011, som vil legge til rette for videreføring av det høye aktivitetsnivået i sektoren. Regjeringens forslag innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2011 på 5,7 mrd. kroner, tilsvarende 1,7 pst. Av veksten er 2,75 mrd. kroner frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 1,0 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2010 i Revidert nasjonalbudsjett 2010. Samlet foreslås det å overføre vel 29 mrd. kroner fra øremerkede ordninger til kommunenes rammetilskudd, i hovedsak knyttet til innlemming av tilskuddene til barnehager. Dette er den mest omfattende omleggingen fra øremerking til rammetilskudd siden innføringen av inntektssystemet til kommunesektoren i 1986, og vil bidra til å styrke det kommunale selvstyret og til mer effektiv bruk av ressursene.

Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet til kommunene for å dekke kommunenes merutgifter knyttet til nominell videreføring av foreldrebetalingen i barnehager, og til en videre opptrapping av driftsstøtten til ikke-kommunale barnehager. I tillegg kommer en betydelig bevilgningsøkning for å dekke helårsvirkningen knyttet til økningen av undervisningstimetallet i grunnopplæringen med 1 uketimer og innføringen av 8 timer gratis leksehjelp fordelt på 1.-4. trinn i 2010.

Investeringsrammene i rentekompensasjonsordningene både for skole- og svømmeanlegg, kirkebygg og fylkesveier foreslås utvidet, slik at det i 2011 kan gis tilskudd om rentekompensasjon tilsvarende investeringsrammer på henholdsvis 2 mrd. kroner for skole- og svømmeanlegg, 2 mrd. kroner for fylkesveier og 400 mill. kroner for kirkebygg. Innenfor ordningen med statlig investerings-tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser foreslår Regjeringen at det kan gis tilsagn om tilskudd til ytterligere 2 000 enheter i 2011.

Det kommunale barnevernet foreslås styrket med en ny øremerket bevilgning på 240 mill. kroner, og det øremerkede investeringstilskuddet for barnehager foreslås videreført.

I tillegg foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bruk av bil i byområdene med 100 mill. kroner.

Regjeringen følger opp forslaget til nytt inntektssystem for kommunene som ble fremmet i kommuneproposisjonen 2011. Det nye inntektssystemet vil bety et mer rettferdig system for fordeling av inntektene mellom kommunene.

Kommunesektoren vil i 2011 disponere knapt 350 mrd. kroner. Av dette utgjør frie inntekter og merverdiavgiftskompensasjon knapt 280 mrd. kroner, det vil si om lag 80 pst. av samlede inntekter i 2011. Andelen øremerkede tilskudd reduseres fra om lag 12 pst. i 2010 til knapt 5 pst. i 2011.

Regjeringen fortsetter også å styrke distrikts- og regionalpolitikken. Det foreslås en bevilgning på 2,8 mrd. kroner til distrikts- og regionalpolitiske tiltak på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett. I 2011 vil blant annet kommunale næringsfond, et nytt næringshageprogram og Ungt Entreprenørskap prioriteres. I tillegg foreslås det økte bevilgninger på en rekke områder som betyr mye for realiseringen av Regjeringens distriktpolitiske mål, herunder styrking av kommunøkonomien, samferdselssektoren og landbruket.

2.3 Helse- og omsorgsformål

Helse- og omsorgstilbudet betyr mye for den enkeltes levekår og livsutfoldelse. Det er et offentlig ansvar å sikre nødvendige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen. Målet er et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud av god kvalitet, med høy pasientsikkerhet og som er tilpasset den enkelte bruker.

Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter kan få behandling. Det vil bli stilt krav om at ventetidene skal reduseres. Sammenlignet med saldert budsjett 2010 foreslås det bevilget 970 mill. kroner mer til drift av helseforetakene, utover generell pris- og lønnsjustering. Dette legger til rette for en aktivitetsvekst på om lag 1,4 pst. Det foreslås i tillegg knapt 450 mill. kroner i investeringslån til henholdsvis nytt sykehus i Østfold, nytt senter for barn, unge og psykosomatisk medisin ved Haukeland universitetssjukehus, og ny barne- og ungdomsavdeling i Helse Stavanger HF.

Bedre helhet og samordning er en utfordring i helse- og omsorgstjenesten. Det tas sikte på at samhandlingsreformen skal settes i verk 1. januar 2012. Regjeringens viktigste tiltak er å utvikle en sterkere helse- og omsorgstjeneste i kommunene for i større grad å kunne oppfylle ambisjonene om forebygging og tidlig innsats. Regjeringen vil etablere økonomiske insentiver som legger til rette for at kommunene kan ta en større del av oppgavene. Det foreslås å øke bevilgningen til samhand-

lingstiltak med 200 mill. kroner i 2011, til totalt 580 mill. kroner.

Den kommunale pleie- og omsorgstjenesten skal utvikles videre. Regjeringens mål er 12 000 nye årsverk i omsorgstjenesten i perioden 2008–2015, heldøgns omsorgsplass til alle som trenger det, fortsatt innsats knyttet til rekruttering og kompetanse, samt gjennomføring av Demensplan 2015. Regjeringen vil gi tilskudd til 12 000 sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsplasser innen utgangen av 2015 for å sikre god kapasitet, og utvide rammene ytterligere dersom søknadsinngangen fra kommunene tilsier det. Det foreslås å bevilge 222 mill. kroner i 2011 til 2 000 heldøgns omsorgsplasser i omsorgsboliger og sykehjem. Samlet tilsagnsramme for disse plassene er på 1,1 mrd. kroner.

Det foreslås å videreføre dagens opptrappingsplan for rusfeltet til og med 2012. Bevilgningen til rusfeltet foreslås økt med 100 mill. kroner i 2011, og feltet vil gjennom opptrappingsplanen være styrket med vel 1 mrd. kroner siden 2005. I tillegg har en styrket økonomi i kommunene og helseforetakene lagt grunnlag for ytterligere utbygging av tjenestetilbudet på rusfeltet.

2.4 Utdanning på alle nivåer

Regjeringen arbeider for en grunnopplæring med høy kvalitet. Fra høsten 2010 økte undervisningstimetallet i grunnopplæringen (1.-7. trinn) med 1 uketimer, og det ble innført 8 timer gratis leksehjelp fordelt på 1. til 4. trinn. Utvidet undervisningstimetall og gratis leksehjelp medfører økte utgifter i 2011 på knapt 0,4 mrd. kroner. Utgiftene til kvalitetstiltak i grunnopplæringen videreføres på et høyt nivå. Fra høsten 2010 har funksjonshemmede rett til skoleskyss til og fra skolefritidsordning i skoleåret. Innføringen av dette medfører økte utgifter på 26,6 mill. kroner i 2011.

Det er et stort rehabiliteringsbehov på skoleanleggene. For å bedre arbeidsmiljøet til elevene, foreslår Regjeringen å øke investeringsrammen for rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg med ytterligere 2 mrd. kroner i 2011. Bevilgningsøkningen i 2011 knyttet til dette er 30,5 mill. kroner.

For å være rustet til arbeidslivet eller eventuell videre utdanning, bør flest mulig ha fullført videregående opplæring. Det er bare om lag 70 pst. av elevene som oppnår studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Regjeringen foreslår å bruke om lag 425 mill. kroner til å øke gjennomføringsgraden i 2011. Det innebærer blant annet en bevilgningsøkning på 175 mill. kroner fra 2010 til samarbeidsprosjektet *Ny GIV* (Gjennomføring i videregående

opplæring). Midlene skal brukes til tiltak som styrker elevenes grunnleggende ferdigheter slik at overgangen mellom ungdomstrinnet og videregående opplæring blir lettere. I tillegg skal bevilgningene benyttes til etterutdanningstilbud for lærere på ungdomstrinnet og til tiltak for bedre yrkesretting av den videregående opplæringen.

Antallet som ønsker å studere forventes å øke. Regjeringen foreslår å bevilge 107 mill. kroner til om lag 2 200 nye studieplasser i 2011. Ved fordeling av de nye plassene vil Regjeringen prioritere utdanningsområdene med underdekning i arbeidsmarkedet, herunder lærerutdanning, realfag og teknologi. I tillegg opprettes om lag 1 980 studie-plasser ved flerårige studier som følge av at studie-plassene som ble opprettet i 2009 videreføres med nye kull.

Regjeringen foreslår å bevilge 13 mill. kroner til å øke satsen per studieplass i de nye grunnskolelærerutdanningene. Midlene skal bidra til at kvalitetskravene i de nye lærerutdanningene kan oppfylles.

Tilstrekkelig antall studentboliger er viktig for at alle studenter kan få tilbud om et rimelig sted å bo under utdanningen. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 235 mill. kroner til bygging av 1 000 nye studentboliger i 2011.

2.5 Lav pris og bedre kvalitet i barnehagene

Regjeringen vil styrke arbeidet med kvaliteten i barnehagene og videreføre støtten til fortsatt utbygging. Prisen for en barnehageplass blir ytterligere redusert ved at maksimalprisen blir videreført på samme nominelle nivå som i 2010. I statsbudsjettet for 2011 foreslår Regjeringen samlet sett å øke bevilgningene til barnehager med knapt 1,9 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2010. Dette innbefatter kompensasjon for prisstigning, helårseffekt av tiltak iverksatt i 2010 og knapt 0,5 mrd. kroner til videreføring av tilskuddene til etablering av nye barnehageplasser, satsing på kvalitet, lavere reell foreldrebetaling og økt tilskudd til private barnehager.

Det er et mål for Regjeringen at alle barn skal få oppfylt sin lovfestede rett til barnehageplass. De øremerkede tilskuddene til etablering av nye barnehageplasser foreslås derfor videreført med en bevilgning på 73 mill. kroner i 2011. Regjeringen vil at foreldrebetalingen skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å betale for en barnehageplass med god kvalitet. Regjeringen vil føre videre maksimalprisen for foreldrebetalingen nominelt inntil prisen er redusert til 1 750 kroner (2005-kroner) per måned. I 2011 foreslås maksimalprisen satt til 2 330 kroner per måned for en

heltidsplass, tilsvarende som i 2010. Dette tilsvarer en reell reduksjon på om lag 70 kroner per måned. Regjeringen foreslår å bevilge 263,5 mill. kroner til dette formålet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til tiltak som skal bedre kvaliteten i barnehagen med 25 mill. kroner i 2011. Dette er en oppfølging av St.meld. nr. 41 (2008–2009) *Kvalitet i barnehagen*. Midlene vil i hovedsak bli brukt til tiltak for å rekruttere flere til førskolelærerutdanningen, tiltak for læringsmiljøet i barnehagen, videreutdanning for fagarbeidere og styrking av tilsynskapasiteten hos fylkesmennene og kommunene. Samlet legges det opp til å bruke over 130 mill. kroner til kvalitetsfremmende tiltak i barnehagene i 2011.

En stor andel av barnehagene er private. Minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager ble i 2010 økt fra 85 til 88 pst. av det kommunale barnehager mottar. Regjeringen foreslår å bevilge 92,5 mill. kroner for å øke tilskuddet til 91 pst. fra 1. august 2011. Opptrappingen vil legge til rette for å ytterligere utjevne forskjellene i lønns- og arbeidsvilkår mellom ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Regjeringen foreslår å innlemme øremerkede tilskudd til barnehager tilsvarende om lag 28,1 mrd. kroner i rammetilskuddet til kommunene fra 2011. Dette gjelder i hoveddelen av det ordinære driftstilskuddet, skjønnsmidlene, og tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne. Økte bevilgninger til lavere reell foreldrebetaling og økt tilskudd til private barnehager inngår i beløpet som foreslås innlemmet.

2.6 Samferdselstiltak og oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2019

Samferdsel er et satsingsområde for Regjeringen. Hovedprioriteringene for samferdselspolitikken er forankret i St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019*. I transportplanen er det lagt til grunn en samlet planramme i perioden 2010-2019 som er 100 mrd. 2009-kroner høyere enn vedtatt planramme for Nasjonal transportplan 2006-2015. Regjeringen vil fase satsingen på samferdsel så raskt som mulig inn i økonomien, men innenfor de begrensninger et forsvarlig økonomisk opplegg setter. Bevilgningene i 2010 innebærer en betydelig innfasing allerede det første året i planperioden. Regjeringen fortsetter opptrappingen i budsjettfor-slaget for 2011 og foreslår at bevilgningene til NTP-formål innen veg og bane øker med 2,5 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Dette er basert på en jevn opptrapping av bevilgningsnivået i perioden 2011-2013. I tillegg foreslås en økning på i overkant av 0,1 mrd. kroner til NTP-formål innen sjøtran-

sport. Dette er noe høyere vekst enn jevn opptrapping i perioden 2011-2013 skulle tilsi.

Budsjettforslaget innebærer en bevilgning på 15,1 mrd. kroner til Statens vegvesen. Det er en økning på 1,5 mrd. kroner, eller 11,2 prosent, fra saldert budsjett 2010 dersom en ser bort fra en éngangsbevilgning i saldert budsjett 2010 knyttet til regnskapsmessig omlegging etter forvaltningsreformen.

Innenfor forslaget om økte bevilgninger til vegformål gjelder 526,3 mill. tilskudd til rassikring på fylkesvegnettet og 524,8 mill. kroner rassikring på riksvegnettet, i tråd med planrammen for gjennomsnittlige årlige bevilgninger til formålet i Nasjonal transportplan. Innenfor rammene i Nasjonal transportplan 2010-2019 er det videre lagt til grunn en rentekompensasjonsordning for transporttiltak i fylkeskommunene tilsvarende en årlig investeringsramme på 2 mrd. kroner. Ordningen startet opp i 2010-budsjettet, og i budsjettforslaget for 2011 følges dette opp med forslag om en ny ramme på 2 mrd. kroner for investeringer knyttet til rentekompensasjonsordningen i 2011.

Til jernbaneformål foreslår Regjeringen bevilgninger på til sammen 11,5 mrd. kroner, en økning på 13,4 pst. fra saldert budsjett 2010. Regjeringen foreslår at det bevilges nærmere 9,3 mrd. kroner til Jernbaneverket, som vil være en økning på 10,6 pst. fra saldert budsjett 2010. Det foreslås videre å bevilge 2,2 mrd. kroner til statlig kjøp av persontransporttjenester med tog i 2011, en økning på 472 mill. kroner fra saldert budsjett 2010. Utgiftsøkningen er nødvendig for å kunne opprettholde og utvikle togtilbudet innenfor en interimsavtale med NSB for 2011. Gjeldende avtale med NSB ble inngått i 2007 og utløper i 2010. Bevilgningene til jernbanen vil bidra til et bedre og mer driftstabilt togtilbud.

Drift og vedlikehold prioriteres høyt i forslaget til veg- og jernbanebudsjett, slik at vedlikeholdsetterslepet på veg- og banenettet ikke skal øke i 2011. Videre vil dette forbedre driftstabiliteten på jernbanen og kompensere for økte kostnader til driftskontrakter på vegnettet.

Regjeringen foreslår en kraftig økning av særskilte tilskudd til kollektivtransport. Innenfor bevilgningsforslaget på 513,1 mill. kroner foreslås det 431,1 mill. kroner til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bruk av bil i byområdene. Det tilsvarer en økning på om lag 100 mill. kroner fra saldert budsjett 2010. Innenfor bevilgningen foreslås det videre at 20 mill. kroner benyttes til kollektivtransport i distriktene og 42 mill. kroner til tilgjengelighetstiltak i fylkene.

Transnova-prosjektet ble etablert i 2010 for å bidra til reduserte CO₂-utslipp fra transportsektoren.

Regjeringen foreslår 73,2 mill. kroner til formålet i 2011. 20 mill. kroner av den foreslåtte bevilgningen vil inngå som en del av satsingen på det nye miljøteknologiprogrammet som Regjeringen varslet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010.

På Fiskeri- og kystdepartementets område foreslår Regjeringen videre økte utgifter til NTP-formål og redusert kystavgift på til sammen 118 mill. kroner.

2.7 Klima- og miljøtiltak

Regjeringen fortsetter den betydelige satsingen på miljø i statsbudsjettet for 2011. Regjeringens miljø-satsing kommer til uttrykk på mange departementers budsjetter. De viktigste prioriteringene på miljøområdet i 2011 er miljørettet bistand, jernbaneinvesteringer, miljøteknologi, CO₂-håndtering, fornybar energi og energieffektivisering.

Regjeringens klima- og skogsatsing skal bidra til raske og kostnadseffektive reduksjoner i utslipp av klimagasser fra avskoging og skogferringelse, med sikte på å få på plass mekanismer for å regulere disse utslippene i en ny internasjonal klimaavtale. For 2011 foreslår Regjeringen en bevilgning på om lag 2,2 mrd. kroner til tiltak mot avskoging og skogferringelse i utviklingsland. Regjeringen legger blant annet opp til at Norge skal være en aktiv pådriver for vern av de tre viktige skogområdene i Amazonas, Kongobassenget og Sørøst-Asia. Med dette er Norge et foregangsland innenfor satsing på miljø og klima i utviklingssamarbeidet.

Regjeringen foreslår en dobling av bevilgningene til utvikling av produksjon av ren energi i utviklingsland, til om lag 1,6 mrd. kroner for 2011. Det er også et viktig utviklingspolitisk mål for Regjeringen å bidra til bedre tilgang til energi for folk i fattige land. Videre foreslås det å øke bevilgningene til klimatilpasning og forebygging av naturkatastrofer med om lag 335 mill. kroner. Innsatsen rettes mot de minst utviklede og mest sårbare landene, med særlig vekt på Afrika.

Til jernbaneformål foreslår Regjeringen å bevilge 11,5 mrd. kroner, en økning på 13,4 pst. fra saldert budsjett 2010, jf. omtalen av bevilgningsforslagene til jernbanen i avsnitt 2.6.

Regjeringen varslet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 et nytt program for kommersialisering av miljøteknologi med en ramme på 500 mill. kroner i perioden 2011-2013. Målsettingen med programmet er å bidra til bærekraftig næringsvirksomhet basert på miljøteknologi i Norge. Det foreslås å bevilge til sammen 167 mill. kroner i 2011, i hovedsak på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Regjeringen ønsker at Norge skal være et foregangsland innenfor CO₂-håndtering. Teknologi for CO₂-håndtering vil være et av de viktigste virkemidlene i kampen mot global oppvarming, og Regjeringen vil bidra til teknologiutvikling og reduserte kostnader gjennom realisering av prosjekter for fangst, transport og lagring av CO₂. Staten er, sammen med Statoil, Shell og Sasol, i gang med å bygge et teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad. Teknologisenteret, som er planlagt ferdigstilt ved årsskiftet 2011/2012, skal teste to forskjellige teknologier for CO₂-håndtering. Prosjektet har en samlet investeringsramme på 5 213 mill. kroner eksklusive merverdiavgift, og det foreslås bevilget 880 mill. kroner for å dekke statens andel av utgiftene i 2011. Videre foreslås det bevilget 1 530 mill. kroner til planlegging og forberedelse av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad. Basert på nåværende informasjon legges det opp til at Regjeringen vil kunne legge fram et samlet beslutningsgrunnlag for Stortinget for investering i fullskala CO₂-håndtering på Mongstad i 2014. I tillegg foreslås bevilgninger på om lag 175 mill. kroner til CLIMIT-programmet i 2011. CLIMIT er et nasjonalt program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for CO₂-håndtering. Det foreslås også bevilget 10 mill. kroner til arbeid med CO₂-håndtering internasjonalt i 2011. Det foreslås bevilget 92 mill. kroner til drift av Gassnova SF, som ivaretar statens interesser knyttet til CO₂-håndtering. Samlet sett innebærer dette at det foreslås om lag 2 700 mill. kroner til CO₂-håndtering på Olje- og energidepartementets budsjett for 2011.

Enova benytter midlene fra Energifondet til å fremme miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon, samt energieffektivisering. I tillegg til overføringer over statsbudsjettet får Energifondet inntekter fra påslaget på nettariffen og renteinntekter. Energifondets samlede inntekter i 2011 anslås til om lag 1 850 mill. kroner, en økning på om lag 50 mill. kroner fra 2010.

Som en del av Regjeringens satsing på miljøteknologi foreslås det bevilget 40 mill. kroner til utvikling av fornybar energiproduksjon til havs. Støtten til uttesting av pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor havvindkraft foreslås økt med 30 mill. kroner i 2011, hvorav 20 mill. kroner er foreslått bevilget over Energifondet og 10 mill. kroner gjennom Norges Forskningsråd. Det foreslås også bevilget 10 mill. kroner til konsekvensutredninger for å identifisere egnede arealer for vindkraft i norske havområder.

Innenfor budsjettforslaget for Miljøverndepartementet prioriteres i 2011 særlig vern om naturmangfoldet. Også miljøinnsatsen i nord- og polarområdene er høyt prioritert i Regjeringens forslag.

Bevilgningen til Fram – nordområdesenter for klima og miljøforskning i Tromsø foreslås økt med 20 mill. kroner, til 37 mill. kroner.

På Fiskeri- og kystdepartementets budsjett prioriteres arbeidet for renere hav- og kystområder, blant annet gjennom økte bevilgninger til beredskap mot akutt forurensning på 55 mill. kroner og 140 mill. kroner til håndtering av skipsvrak.

For 2010 foreslås det en bevilgning på 415 mill. kroner til kjøp av klimakvoter og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter på 3 450 mill. kroner. Til kjøp av klimakvoter for statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly foreslås det en bevilgning på 10 mill. kroner.

Regjeringen har foretatt en rekke endringer i avgiftssystemet for å fremme miljøvennlig atferd, herunder en betydelig omlegging av bilavgiftene for å redusere gjennomsnittlig CO₂-utslipp. For 2011 foreslås det en mindre justering av CO₂-komponenten som blir motsvart av lavere avgiftssatser for kjøretøyenes effekt. Videre foreslås det å øke grunnavgiften på fyringsolje tilsvarende påslaget på nettariffen på 1 øre per kWh. Endringene er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter og avgifter 2011.

2.8 Politiet og justissektoren

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til politi og påtalemyndighet med til sammen 546,8 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2010. Et av de viktigste satsingsområdene er å øke politibemanningen framover.

Det er i budsjettforslaget lagt opp til å videreføre det høye opptaket i 2010 på 720 studenter ved Politihøgskolen også i 2011. Videre legges det til rette for at politihøgskolestudenter som blir ferdig utdannet sommeren 2011, skal kunne tilbys jobb. I tillegg foreslås det bevilget midler til å dekke helårsvirkningen av å ansette politihøgskolestudenter som ble ferdig utdannet sommeren 2010.

Bevilgningen til Politiets sikkerhetstjeneste foreslås økt med 20 mill. kroner blant annet til arbeidet med kontraterror og livvakttjenesten.

Regjeringen vil at personer som ikke oppfyller vilkårene for opphold i landet, skal kunne returneres raskt. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til tvangsmessig retur av personer uten lovlig opphold i Norge med 70 mill. kroner i 2011. I tillegg omfordeles midler som frigjøres i politiet som følge av nedgang i asyltilstrømmingen. Med Regjeringens budsjettforslag kan måltallet for tvangsmessige returer økes fra 3 700 i saldert budsjett 2010 til i overkant av 4 600 i 2011. For å ivareta plassbehovet for fengslede etter utlendingsloven og sikre en sikkerhetsmessig forsvarlig drift, er det i budsjett-

forslaget lagt opp til at bygningsmasse og installasjoner ved Politiets utlendingsinternat på Trandum skal oppgraderes samtidig som nye plasser etableres. Regjeringen foreslår videre å øke bevilgningen til arbeidet med frivillige returer med 42,7 mill. kroner. Med dette vil måltallet for assisterte frivillige returer kunne økes til i overkant av 1 700. Det samlede måltallet for antall returer i 2011 blir med dette i overkant av 6 300.

Regjeringen foreslår at det bevilges 192,6 mill. kroner til videreføring av EFFEKT-programmet i 2011. EFFEKT-programmet er et investeringsprogram for felles IKT-systemløsninger som skal bidra til økt effektivitet og bedre service i utlendingsforvaltningen.

Videre foreslår Regjeringen å utvide kapasiteten i domstolene og kriminalomsorgen. For å hindre at saksmengden bygger seg opp i domstolene, foreslår Regjeringen å bevilge 40 mill. kroner til midlertidig økt bemanning i domstolene. I Bergen vil Gulating lagmannsrett etter planen stå klar i 2011, og det foreslås i den forbindelse bevilget 36,2 mill. kroner til dekning av engangsinvesteringer, drift og husleie. Det foreslås også å bevilge midler for å øke kapasiteten til straffegjennomføring med elektronisk kontroll ytterligere, samt å opprette åtte nye soningsplasser ved Hustad fengsel. Dette kommer i tillegg til en økning på om lag 800 soningsplasser i perioden 2006 til 2010.

For å sikre kvalifisert bemanning i fengslene foreslår Regjeringen å bevilge 20 mill. kroner, slik at klasseopptaket ved Kriminalomsorgens utdanningscenter økes med to klasser i 2011. Dette vil gi et opptak på 200 aspiranter i 2011.

Gode og funksjonelle fengselsbygg er viktig for kvaliteten i straffegjennomføringen. Regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett til ekstraordinært vedlikehold av fengslene i 2011. Regjeringen foreslår videre å bevilge 15 mill. kroner på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett for å videreføre byggeprosjektet for nytt aktivitetsbygg ved Oslo fengsel.

Stortinget vedtok 11. mars 2010 ny vergemålslov. Innføring av en ny vergemålsordning vil legge til rette for at interessene til mindreårige og voksne som ikke kan handle på egen hånd blir bedre ivaretatt, og at dette skjer med respekt for den enkelte persons verdighet og integritet. Regjeringen foreslår at det i 2011 bevilges 20 mill. kroner til å dekke utgiftene til et prosjekt som skal forberede omorganiseringen som er nødvendig for ikrafttredelse av den nye vergemålsloven.

2.9 Gjennomføring av Kulturløftet

Regjeringen gjennomfører Kulturløftet. Gjennom målrettede tiltak og en generell styrking av bevilgningene til kulturformål siden 2005 har Regjeringen gitt et løft til et bredt spekter av kultur- og frivillighetsformål. Med budsjettforslaget for 2011 fortsetter Regjeringen dette løftet.

I Kulturløftet som ble presentert i 2005, og videreutviklet og utvidet i 2009, satte Regjeringen ambisiøse mål for kulturlivet og for den statlige ressursbruken til kulturformål. Regjeringen foreslår økte utgifter til kulturformål på 643,7 mill. kroner i 2011, herunder 54,5 mill. kroner til restaurering av Eidsvollsbbygningen på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett. På Kulturdepartementets budsjett foreslås en økning på 558,8 mill. kroner. Forslaget innebærer en jevn opptrapping mot målet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014.

I budsjettforslaget for 2011 foreslås det økte midler blant annet til scenekunst, dans, visuell kunst, bygningsvern, litteratur og biblioteker, digitalisering og til film og dataspill. Videre foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner med 200 mill. kroner. Målsettingen er at rammen for merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner skal økes til 1,2 mrd. kroner innen 2014.

2.10 Tiltak mot fattigdom og for et bedre barnevern

Arbeids- og velferdspolitikken står, sammen med den økonomiske politikken og skattepolitikken, sentralt i Regjeringens arbeid med å forebygge og bekjempe fattigdom. Sammen med forslaget til statsbudsjett for 2007 la Regjeringen fram en handlingsplan mot fattigdom, som har blitt fulgt opp i de påfølgende års statsbudsjetter. Tiltakene som inngår i handlingsplanen skal bidra til at flere gis mulighet til å komme i arbeid eller utdanning, at alle barn og unge skal kunne delta og utvikle seg og til å bedre levekårene for de vanskeligst stilte. Tiltakene videreføres i hovedsak i 2011.

Kvalifiseringsprogrammet og kvalifiseringsstønadene for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne ble innført i november 2007. Formålet med programmet er å bidra til at flere personer i målgruppen kommer i arbeid. Programmet har blitt faset inn i takt med etableringen av NAV-kontorer i kommunene, og har vært landsomfattende fra 1. januar 2010. Ved utgangen av mai 2010 var det i underkant av 9 000 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Det er lagt til grunn at det vil

være om lag 9 200 deltakere i gjennomsnitt i 2011. Bevilgningen til dekning av kommunenes merutgifter til programmet foreslås økt med om lag 65 mill. kroner i 2011. I tillegg legges det opp til en økning på 200 plasser til deltakere på kvalifiseringsprogrammet innenfor det samlede nivået for statlige arbeidsmarkedstiltak.

Det høye frafallet i videregående opplæring er en stor utfordring. En betydelig større andel av unge mellom 20 og 24 år uten fullført videregående opplæring står utenfor både arbeid og utdanning sammenliknet med de i samme aldersgruppe som har fullført slik opplæring. Regjeringen foreslår at det i 2011 iverksettes en rekke tiltak for økt fullføring av videregående opplæring, herunder tiltak for å forbedre kvaliteten på ungdomstrinnet, tilrettelegge overgangen fra ungdomstrinnet til videregående opplæring og øke yrkesrettingen av videregående opplæring. Samlet foreslås det å øke bevilgningen til tiltak for økt fullføring med 175 mill. kroner i 2011. Midlene foreslås også benyttet til å utvikle et bedre samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten om målgruppen for oppfølgingstjenesten for ungdom med rett til videregående opplæring som verken går på skole eller er i arbeid, og til å forbedre oppfølgingstjenestens samarbeid med fylkeskommunen.

Bevilgningene til Opptrappingsplanen for rusfeltet har blitt betydelig økt de siste årene. For 2011 foreslår Regjeringen en ytterligere økning på 100 mill. kroner. Innenfor økningen foreslås 70 mill. kroner benyttet til kommunale tjenester og 20 mill. kroner til tverrfaglig spesialisert behandling. I tillegg foreslås det at 5 mill. kroner benyttes til etablering av to nye rusmestringsenheter og 5 mill. kroner til forebyggende tiltak.

Enkelte studenter er på grunn av nedsatt funksjonsevne ikke i stand til å ta arbeid ved siden av utdanningen eller i sommerferien. For å bidra til å nå målet om like muligheter til utdanning foreslår Regjeringen å bedre studiefinansieringsordningen for denne gruppen, bl.a. ved å gi et ekstra månedlig stipend, samt å utvide støtteperioden til 12 måneder. Samlet foreslår Regjeringen bevilgningsøkninger på 14,1 mill. kroner i 2011 i tilknytning til endringer i studiefinansieringsordningen for studenter med nedsatt funksjonsevne.

Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) ble opprettet i 2006, med mål om å unngå at arbeidstakere og arbeidssøkere støtes ut av arbeidslivet på grunn av manglende grunnleggende ferdigheter. For å bedre muligheten til opplæring på arbeidsplassen og bidra til å kvalifisere folk til et yrkesliv som stadig endres, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til BKA med 10 mill. kroner i 2011 fra saldert budsjett 2010. Forsla-

get innebærer en videreføring av bevilgningsøkningen som ble vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010.

Å sikre barn en trygg og god oppvekst er en høyt prioritert oppgave for Regjeringen, og det er et mål at barnevernet over hele landet skal kunne gi tidlig og rett hjelp til utsatte barn og unge. Det foreslås derfor å øke bevilgningene til både statlig og kommunalt barnevern i 2011. Regjeringen foreslår et øremerket tilskudd på 240 mill. kroner til det kommunale barnevernet til nye stillinger og enkelte andre tiltak som styrker barnevernet lokalt. Videre foreslås bevilgningen til det statlige barnevernet økt med 20 mill. kroner knyttet til en forventet økning i antall oppholdsdager i statlige barnevernstiltak. Regjeringen vil arbeide videre med en helhetlig gjennomgang av barnevernet.

Fra 2011 foreslår Regjeringen enkelte endringer i reglene om bidragsforskott og gebyr ved fastsettelse og endring av bidrag, slik at reglene i større grad blir innrettet til fordel for de vanskeligst stilte. Inntektsgrensen for å motta maksimalt forskott og grensen for gebyrfritak økes betydelig og harmoniseres med grensen for når bidragspliktig etter barneloven er fritatt for å betale bidrag. Samtidig gjøres inntektsprøvingen av forskottet fullt ut gjeldende også i saker med barn uten oppgitt far.

Bostøtte er et målrettet tiltak for personer med lave inntekter og høye boutgifter. En større omlegging og utvidelse av ordningen trådte i kraft 1. juli 2009. Omleggingen innebærer at alle som har lave inntekter og høye boutgifter nå kan få bostøtte. Unntaket er studenter og militært og sivilt tjenesteppliktige, som har egne støtteordninger for å dekke utgifter til bolig. Ved tildelingen i juni 2010 hadde antall nye mottakere økt med 15 pst., og gjennomsnittlig ytelse hadde økt med 8 pst. Utgiftene til bostøtte anslås å øke med 238 mill. kroner i 2011.

I forbindelse med at pensjonsreformen trer i kraft fra 1. januar 2011, foreslår Regjeringen endringer i pensjonsskattereglene som vil gjøre det mer lønnsomt å kombinere arbeid og pensjon. Gjeldende skattebegrensingsregel for pensjonister gir svært høy skatt på ekstra inntekt for pensjonister som har lav nok inntekt til å omfattes av regelen. Med Regjeringens forslag vil marginalskatten på arbeidsinntekt og kapitalinntekt for AFP- og alderspensjonister med lav inntekt reduseres til samme nivå som for andre skattytere. Samlet sett gir forslaget en skattelette for pensjonistgruppen på 1,35 mrd. kroner påløpt i 2011. Forslaget har gode fordelingsvirkninger. Pensjonistene som får lettelse har i hovedsak lav inntekt, og de med lavest inntekt får de største lettelsene.

2.11 Nordområdetiltak og internasjonalt engasjement

Regjeringen mener at Norge skal ha et sterkt internasjonalt engasjement, og fortsatt være en viktig bidragsyter av humanitær innsats og utviklingsbistand. Regjeringen legger opp til å videreføre et høyt nivå på internasjonal bistand. Forslaget til bistandsbudsjett for 2011 på over 27 mrd. kroner utgjør 1,02 pst. av anslått BNI for 2011.

Nordområdene er Regjeringens viktigste strategiske satsing i utenrikspolitikken. Regjeringens nordområdepartiment har som mål å trygge nasjonal suverenitet, sikre stabilitet i området, fremme en ansvarlig forvaltning av ressursene og miljøet, samt sikre norske økonomiske interesser. Satsing på kunnskap, infrastruktur og verdiskaping i nord er viktige prioriteringer for å sette Norge i stand til å møte utfordringer og utnytte muligheter i nordområdene.

Regjeringens nordområdestrategi ble lagt fram i desember 2006. I 2009 ble strategien videreutviklet og konkretisert gjennom *Nye byggesteiner i nord - Neste trinn i regjeringens nordområdestrategi*. De konkrete satsingene i dette strategidokumentet

er innrettet i et 10-15 års perspektiv. Gjennom satsingen på tiltak i nordområdene skal Norge befeste sin stilling som en ledende aktør i nordområdene.

Regjeringens budsjettforslag for 2011 innebærer økte utgifter til mange områder som er sentrale for nordområdene. Blant annet vil Regjeringen satse på marin bioprospektering, Fram - nordområdesenter for klima og miljøforskning i Tromsø, helhetlig overvåkings- og varslingsystem for nordområdene, utvikling av mineralbasert næringsvirksomhet, oppfølging av nordområdesatsingen på miljøområdet, værradar i Øst-Finnmark, nytt polarforskningsprogram i Norges forskningsråd og kunnskapsutvikling i nordområdene og Arktis. En samlet oversikt over Regjeringens forslag til tiltak i nordområdene er gitt i Prop. 1 S (2010-2011) for Utenriksdepartementet.

Regjeringen legger opp til et fortsatt høyt norsk bidrag til militære utenlandsoperasjoner for fred og stabilitet. Etter at de tidsbegrensede bidragene i Tsjad og utenfor Somalia ble planmessig avsluttet i 2010, dominerer nå videreføringen av operasjonen i Afghanistan, hvor en hovedprioritet er opplæring av afghanske sikkerhetsstyrker med sikte på en gradvis overføring av sikkerhetsansvaret til disse.

3 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

3.1 Innledning

I dette kapitlet omtales hovedtrekkene i utgiftene per departement, samt ymse utgifter og inntekter. I omtalen av utgiftene under de enkelte departementene er det tatt inn en tabell som viser utgiftsrammer fordelt på programområde og programkategori i saldert budsjett 2010 og forslaget til statsbudsjett for 2011. Budsjettrammene for de to årene er ikke fullt ut sammenliknbare. I tabellene er det bl.a. ikke tatt hensyn til overføring av oppgaver mellom departementer, med tilsvarende overføring av bevilgninger. Slike overføringer vil framstå som en endring i bevilgningsrammene, uten at

dette er uttrykk for en reell omprioritering mellom formål.

I tabellen oppgis saldert budsjett 2010. Tilleggsbevilgninger i 1. halvår er derfor ikke inkludert i 2010-tallene. I den grad tilleggsbevilgninger i 1. halvår er videreført i 2011-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2010 til 2011 som ikke uttrykker den faktiske bevilgningsendringen. Det vil for eksempel gjelde virkningen av trygdeoppgjøret og lønnsoppgjøret i staten våren 2010, som ikke var fordelt på departement i saldert budsjett. Helårsvirkningen av trygdeoppgjøret og lønnsoppgjøret i staten i 2010 er imidlertid innarbeidet i 2011-budsjettet.

3.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltning</i>			
02.00 Administrasjon av utenriksstjenesten	1 792,2	1 799,6	0,4
02.10 Utenriksformål	5 042,1	4 795,8	-4,9
Sum før lånetransaksjoner	6 834,3	6 595,4	-3,5
Lånetransaksjoner	0,4	0,4	0,0
Sum Utenriksforvaltning	6 834,7	6 595,8	-3,5
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Administrasjon av utviklingshjelpen	1 298,4	1 327,6	2,2
03.10 Bilateral bistand	4 522,1	4 268,5	-5,6
03.20 Globale ordninger	14 889,8	14 170,9	-4,8
03.30 Multilateral bistand	6 264,4	6 525,6	4,2
Sum før lånetransaksjoner	26 574,7	26 292,6	-1,1
Lånetransaksjoner	441,3	757,3	71,6
Sum Internasjonal bistand	27 416,0	27 049,9	-1,3
Sum Utenriksdepartementet	34 250,8	33 645,7	-1,8

For 2011 foreslår Regjeringen samlede utgifter på 33 645,7 mill. kroner under Utenriksdepartementet. Dette tilsvarer en nominell reduksjon på 605,1 mill. kroner, eller 1,8 pst., fra saldert budsjett

2010. Av det samlede budsjettforslaget for Utenriksdepartementet er 6 595,8 mill. kroner knyttet til programområde 02 Utenriksforvaltning, som blant annet omfatter administrasjon av utenriksstje-

nesten, deltaking i internasjonale organisasjoner, EØS-finansieringsordningene og tiltak i nordområdene. Under programområde 03 Internasjonal bistand foreslås det bevilgninger på til sammen 27 049,9 mill. kroner. Bevilgningsforslagene gjelder bilateral og multilateral bistand, deltaking i globale bistandsordninger og administrasjon av utviklingshjelpen.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2011 er:

- Klima- og skogsatsing i utviklingsland.
- Videreføre et høyt nivå på internasjonal bistand.
- Tiltak for ren energi.
- Nordområdetiltak.

Utenriksforvaltning

Bevilgningsforslaget under programområde 02 Utenriksforvaltning utgjør til sammen 6 595,8 mill. kroner, en reduksjon på 3,5 pst. fra saldert budsjett 2010. Endringen har i hovedsak sammenheng med at de samlede utbetalingene under EØS-finansieringsordningene forventes å bli 300 mill. kroner lavere i 2011 enn i saldert budsjett 2010.

Gjennom EØS-finansieringsordningene for perioden 2004-2009 bidrar Norge til sosial og økonomisk utjevning i det utvidede EØS. Det er nylig inngått avtaler om EØS-finansieringsordninger for perioden 2009-2014. Avtalene innebærer at EØS/EFTA-landene forplikter seg til å stille til disposisjon 1 788,5 mill. euro i perioden fra 2009 til 2014. Av de samlede forpliktelsene utgjør Norges andel om lag 95 pst. EØS-finansieringsordningene for perioden 2009-2014 skal bidra til å styrke det bilaterale samarbeidet mellom mottakerlandene og EØS/EFTA-landene.

Regjeringen foreslår økte utgifter til tiltak i nordområdene, arktisk samarbeid og prosjektsamarbeid med Russland. Tiltakene er oppfølging av *Regjeringens nordområdestrategi* (2006) og *Nye byggesteiner i nord* (2009), og skal stimulere til økt kunnskap, aktivitet og nærvær i nord. Grenseover-

skridende samarbeid med Russland og partnerskap med forskningsmiljøer og næringsliv er sentrale virkemidler. Gjennom satsingen på tiltak i nordområdene skal Norge også fremme norske prioriteringer i det arktiske samarbeidet, inklusiv i Antarktis.

Internasjonal bistand

Bevilgningsforslaget under programområde 03 Internasjonal bistand utgjør 27 049,9 mill. kroner, tilsvarende 1,02 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt (BNI) for 2011.

For å møte utfordringer skapt av klimaendringer, konflikter og virkninger av mat- og finanskriser vil Regjeringen videreføre hovedsatsingsområdene for internasjonal bistand.

Områder som er særlig prioritert i budsjettforslaget for 2011, er blant annet tiltak for ren energi, klimatilpasning og bistand ved naturkatastrofer og konflikter. Regjeringen legger fortsatt særlig vekt på oppfølgingen av tusenårsmålene om redusert barne- og mødredødelighet.

En av Regjeringens utenrikspolitiske hovedprioriteringer er å arbeide aktivt for global rettferdighet og en sosial og bærekraftig globalisering. Regjeringen vil aktivt arbeide for globale styringsinstrumenter som kan fremme en mer rettferdig fordeling. Regjeringen vil arbeide for å motvirke ulovlig kapitalflukt fra utviklingsland og for at landenes inntekter fra egne ressurser skal økes.

Regjeringens klima- og skogsatsing skal bidra til raske og kostnadseffektive reduksjoner i utslipp av klimagasser som skyldes avskoging og skogforringelse, med sikte på å få på plass mekanismer for å regulere disse utslippene i en ny internasjonal klimaavtale. For 2011 foreslår Regjeringen en bevilgning på om lag 2,2 mrd. kroner til tiltak mot avskoging og skogforringelse i utviklingsland, en økning på om lag 60 mill. kroner fra 2010. Med dette er Norge et foregangsland innenfor miljø og klima i utviklingssamarbeidet.

3.3 Kunnskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 07 Kunnskapsdepartementet</i>			
07.10 Administrasjon	235,7	243,5	3,3
07.20 Grunnopplæringen	6 335,4	6 688,5	5,6
07.30 Barnehager ¹	26 827,2	536,7	-98,0
07.50 Voksenopplæring m.m.	1 294,3	1 307,5	1,0
07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	24 501,7	26 176,7	6,8
07.70 Forskning	4 716,4	4 796,6	1,7
07.80 Utdanningsfinansiering	9 667,5	10 305,3	6,6
Sum før lånetransaksjoner	73 578,3	50 054,6	-32,0
Lånetransaksjoner	21 403,9	20 889,8	-2,4
Sum Kunnskapsdepartementet	94 982,2	70 944,5	-25,3
Sum inkl. overførte barnehagetilskudd til andre departementer	94 982,2	99 115,4	4,4

¹ Den store reduksjonen under Programkategori 07.30 Barnehager fra 2010 til 2011 skyldes at Regjeringen foreslår å innlemme hoveddelen av de øremerkede driftstilskuddene i rammetilskuddet til kommunene.

Det samlede budsjettforslaget for 2011 under Kunnskapsdepartementet er på om lag 71 mrd. kroner. Regjeringen har særlig prioritert følgende:

- Alle som ønsker det skal få et barnehagetilbud med høy kvalitet til lav pris.
- Tiltak for å øke andelen som fullfører videregående opplæring.
- Videre opptrapping av antall studieplasser.

Det er et mål for Regjeringen at alle barn skal få oppfylt sin lovfestede rett til barnehageplass med god kvalitet. De øremerkede tilskuddene til etablering av nye barnehageplasser foreslås derfor videreført, med en bevilgning på 73 mill. kroner i 2011. Regjeringen ønsker at foreldrebetalingen skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å betale for en barnehageplass. Det foreslås derfor å videreføre maksimalprisen for foreldrebetaling på samme nominelle nivå som i 2010. Forslaget gir merutgifter på 263,5 mill. kroner i 2011.

Regjeringen vil styrke kvaliteten i barnehagene. Det foreslås å øke bevilgningen til kvalitetsfremmende tiltak i barnehagesektoren med 25 mill. kroner, slik at det til sammen foreslås om lag 130 mill. kroner til kvalitetsutvikling i 2011. Midlene vil i hovedsak bli brukt til tiltak for å rekruttere flere til førskolelærerutdanningen, tiltak for læringsmiljøet i barnehagen, videreutdanning for fagarbeidere og styrking av tilsynskapasiteten hos fylkesmennene og kommunene.

Regjeringen foreslår å øke minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager til 91 pst. av gjennomsnittlig tilskudd til kommunale barnehager fra 1. august 2011. Dette vil legge til rette for en ytterligere utjevning av forskjellene i lønns- og arbeidsvilkår mellom ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Det foreslås å bevilge 92,5 mill. kroner knyttet til dette i 2011.

I kommuneproposisjonen for 2011 la Regjeringen opp til å innlemme hoveddelen av de øremerkede tilskuddene til barnehager i rammetilskuddet til kommunene. Totalt foreslår Regjeringen å innlemme 28,1 mrd. kroner i rammetilskuddet til kommunene.

Flest mulig bør ha fullført videregående opplæring for å være rustet til arbeidsliv og eventuell videre utdanning. Bare om lag 70 pst. av elevene oppnår studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Regjeringen foreslår å bevilge 425 mill. kroner til tiltak for økt fullføring i 2011. 175 mill. kroner skal inngå i prosjektet *Ny GIV* (gjennomføring i videregående opplæring) og skal brukes til etterutdanning av lærere på ungdomstrinnet, tiltak for å lette overgangen fra ungdomstrinnet til videregående opplæring og tiltak for bedre yrkesretting av opplæringen.

Det er et stort behov for rehabilitering av skoleanleggene. For å bedre arbeidsmiljøet og læringsutbyttet til elevene, foreslår Regjeringen å utvide investeringsrammen for rentekompensasjonsord-

ningen for skole- og svømmeanlegg med ytterligere 2 mrd. kroner i 2011. Bevilgningsøkning i 2011 knyttet til dette er 30,5 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å innføre en ny tilskuddsmodell for finansiering av de private grunnskolene. Den nye modellen fanger bedre opp kostnadsstrukturen i den offentlige skolen, og den innebærer at tilskuddet til private grunnskoler økes med 42,8 mill. kroner.

Antallet som ønsker å studere forventes å øke. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 107 mill. kroner til om lag 2 200 nye studieplasser i 2011. Ved fordeling av de nye plassene vil Regjeringen prioritere utdanningsområdene med underdekning i arbeidsmarkedet, herunder lærerutdanning, realfag og teknologi. I tillegg opprettes om lag 1 980 studieplasser ved flerårige studier som følge av at studieplassene som ble opprettet i 2009, videreføres for nye kull.

Regjeringen foreslår også å bevilge 13 mill. kroner til å øke satsen per studieplass i de nye grunnskolelærerutdanningene. Midlene skal bidra til at kvalitetskravene i de nye lærerutdanningene kan oppfylles og til en mer forskningsbasert utdanning.

Regjeringen vil bedre vilkårene for studentene. Tilstrekkelig med studentboliger er viktig for at alle studenter kan få tilbud om et rimelig sted å bo under utdanningen. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 235 mill. kroner til byggestart av 1 000 nye studentboliger i 2011.

Regjeringen foreslår videre om lag 14 mill. kroner for å bedre studiefinansiering for studenter

med redusert funksjonsevne. Hele støttebeløpet foreslås utbetalt som stipend ved forsinkelser i utdanningen over ett år når forsinkelsen skyldes redusert funksjonsevne. For studenter som på grunn av redusert funksjonsevne ikke kan ta arbeid ved siden av utdanningen, foreslås det innført et ekstra månedlig stipend og at støtteperioden utvides fra 10 måneder til 12 måneder.

Forskning skal bedre evnen til å møte sentrale samfunnsutfordringer. Regjeringen ønsker å styrke den åpne konkurransearenaen for fremragende forskning gjennom Forskningsrådet med 60 mill. kroner. Dette skal sikre finansiering til de kvalitativt beste forskningsmiljøene og bidra til at flere forskningsprosjekter får midler. Regjeringen foreslår å følge opp Det internasjonale polaråret med et nytt program for polarforskning på til sammen om lag 45 mill. kroner. I tillegg foreslår Regjeringen å videreføre satsingen på nasjonal og internasjonal forskningsinfrastruktur med en bevilgning på om lag 280 mill. kroner. Regjeringen foreslår å styrke satsingen på utdanningsforskning ved å øke rammen til forskningsprogrammet Utdanning 2020 med 11 mill. kroner i 2011. Kapitalen i Fondet for nyskaping og forskning foreslås økt med 3 mrd. kroner fra 1. januar 2011. Dette vil gi en økt årlig avkastning til finansiering av forskning på om lag 100 mill. kroner fra 2012.

Det foreslås også at det bevilges om lag 470 mill. kroner i 2011 til utstyr og inventar til fem byggeprosjekt under oppføring i universitets- og høyskolesektoren.

3.4 Kulturdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kulturformål</i>			
08.10 Administrasjon m.m. ¹⁾	167,4	113,0	-32,5
08.15 Samfunns- og frivillighetsformål	785,3	1 105,4	40,8
08.20 Kulturformål	5 876,8	6 154,1	4,7
08.30 Film- og medieformål	978,7	1 091,6	11,5
Sum Kulturdepartementet	7 808,2	8 464,0	8,4

¹⁾ Bevilgningen til Lotteri- og stiftelsestilsynet er flyttet fra programkategori 08.10 Administrasjon m.m. til programkategori 08.30 Film- og medieformål.

For 2011 foreslår Regjeringen samlede bevilgninger under Kulturdepartementet på 8 464 mill. kroner. Dette er en nominell økning på 655,8 mill. kroner, eller 8,4 pst., fra saldert budsjett 2010.

Regjeringen gjennomfører Kulturloftet. Gjennom målrettede tiltak og en kraftig økning av bevilgningene til kultur-, medie- og frivillighetsformål siden 2005 har Regjeringen gitt et løft til et bredt spekter av slike formål. Med budsjettforsla-

get for 2011 fortsetter Regjeringen dette løftet med en nominell økning av bevilgningene på samlet 643,7 mill. kroner, hvorav 558,8 mill. kroner på Kulturdepartementets budsjett. Forslaget innebærer en jevn opptrapping mot målet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014.

Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget er:

- Samfunns- og frivillighetsformål.
- Kulturformål.
- Film- og medieformål.

Regjeringen foreslår en økning i bevilgningene til samfunns- og frivillighetsformål på 320,1 mill. kroner, tilsvarende en økning på over 40 pst. fra saldert budsjett 2010. Innenfor dette foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner med 212 mill.

kroner, til om lag 609 mill. kroner. Målsettingen er at rammen for merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner skal økes til 1,2 mrd. kroner innen 2014. Det foreslås også 60 mill. kroner til merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kulturformål med 277,3 mill. kroner, tilsvarende en nominell økning på 4,7 pst. fra saldert budsjett 2010. Det foreslås økte bevilgninger til bl.a. scenekunstområdet, dans, visuell kunst og bygningsvern.

Bevilgningen til film- og medieformål foreslås økt med 31,9 mill. kroner, tilsvarende en økning på 5,1 pst. fra saldert budsjett 2010. Det foreslås blant annet økte produksjonstilskudd til dokumentar, fjernsyns-drama og kinofilm, og økte midler til regionale filmtiltak og innkjøpsordning for dataspill til bibliotekene.

3.5 Justis- og politidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	324,0	339,7	4,8
06.20 Rettsvesen	2 000,8	2 174,7	8,7
06.30 Kriminalomsorg	3 535,4	3 659,6	3,5
06.40 Politi og påtalemyndighet	11 616,4	12 163,2	4,7
06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap	1 754,1	1 922,6	9,6
06.60 Andre virksomheter	1 058,1	958,8	-9,4
06.70 Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.	1 133,7	1 165,9	2,8
06.80 Svalbardbudsjettet	113,0	91,1	-19,4
06.90 Beskyttelse og innvandring	4 820,7	4 017,1	-16,7
Sum Justis- og politidepartementet	26 356,3	26 492,7	0,5

Regjeringen foreslår at det i 2011 bevilges til sammen 26 493 mill. kroner under Justis- og politidepartementet. Utgiftene i justissektoren er særlig knyttet til virksomhetene i straffesakskjeden, dvs. politi, påtalemyndighet, domstoler, konflikthåndtering og kriminalomsorg. Fra 2010 er ansvaret for innvandrings- og flyktningspolitikk overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Justis- og politidepartementet. Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget for 2011 er:

- Økt bemanning i politiet.

- EFFEKT-programmet (felles IKT-systemløsninger i utlendingsforvaltningen).
- Øke antallet frivillige og tvangsmessige returnerer av utlendinger uten lovlig opphold i landet.
- Forberedelse til ny vergemålsordning.
- Økt kapasitet i kriminalomsorgen og i domstolene.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til politi og påtalemyndighet med 546,8 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2010. Det er lagt opp til å videreføre det høye opptaket i 2010 på 720

studenter ved Politihøgskolen også i 2011. Videre legges det til rette for at politihøgskolestudenter som blir ferdig utdannet sommeren 2011, skal kunne tilbys jobb. I tillegg foreslås det bevilget midler til å dekke helårsvirkningen av å ansette politihøgskolestudenter som ble ferdig utdannet sommeren 2010. Det foreslås også å bevilge 20 mill. kroner til Politiets sikkerhetstjeneste, bl.a. til arbeidet med kontraterror og livvaktjenesten.

Antallet asylkomster i 2011 anslås nå til 10 000 asylsøkere, mens det i saldert budsjett 2010 ble anslått 18 500 asylsøkere i 2010. Dette medfører at utgiftene under programkategori 06.90 Beskyttelse og innvandring reduseres betydelig.

Siden 2007 har utlendingsforvaltningens utvikling av nye IKT-løsninger vært organisert i EFFEKT-programmet. Programmet involverer Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, politiet, utenriksstasjonene og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Målet er å gjøre søknadsprosessen enklere for søkerne, redusere saksbehandlingstiden og legge til rette for ytterligere elektronisk informasjonsutveksling mellom virksomhetene. Regjeringen foreslår å bevilge 192,6 mill. kroner til videreføring av programmet i 2011.

Regjeringen vil at personer som ikke oppfyller vilkårene for opphold i landet, skal kunne returneres raskt. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til tvangsmessig retur av personer uten lovlig opphold i Norge med 70 mill. kroner i 2011. I tillegg omforderes midler som frigjøres i politiet som følge av nedgang i asyltilstrømmingen. Med Regjeringens budsjettforslag kan måltallet for tvangsmessige returer økes fra 3 700 i saldert budsjett 2010 til i overkant av 4 600 i 2011. For å ivareta plassbehovet for fengslede etter utlendingsloven og sikre en sikkerhetsmessig forsvarlig drift, er det i budsjettforslaget lagt opp til at bygningsmasse og installasjoner ved Politiets utlendingsinternat på Trandum skal oppgraderes samtidig som nye plasser etableres. Regjeringen foreslår videre å øke bevilgningen til arbeidet med frivillige returer med 42,7 mill. kroner. Med dette vil måltallet for assisterte frivillige returer kunne økes til i overkant av 1 700. Det samlede måltallet for antall returer i 2011 blir således i overkant av 6 300.

Domstolene har opplevd en betydelig økning i antallet innkomne saker de siste årene. For å unngå økt saksbehandlingstid ble det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 bevilget 15

mill. kroner til midlertidig økt bemanning i domstolene. Saksbehandlingsstatistikken for 1. halvår 2010 viser en fortsatt økning i sakstilfanget. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 40 mill. kroner til videreføring av den midlertidige bemanningsøkningen i 2011. Regjeringen foreslår i tillegg å øke bevilgningen til domstolene med 36,2 mill. kroner til engangsinvesteringer og drift av Gulating lagmannsrett.

Stortinget vedtok 11. mars 2010 ny vergemålslov, jf. Ot.prp. nr 110 (2008-2009) og Innst. 154 L (2009-2010), som bl.a. innebærer å overføre oppgaver fra de kommunale overformynderiene til fylkesmannen. Regjeringen foreslår at det i 2011 bevilges 20 mill. kroner til et prosjekt som skal forberede iverksettelse av den nye vergemålsloven.

Soningskøen i kriminalomsorgen har de siste årene blitt betydelig redusert. Behovet for kapasitetsøkning i kriminalomsorgen er imidlertid igjen blitt større. Regjeringen foreslår derfor at det bevilges 10 mill. kroner til å øke kapasiteten på straffegjennomføring med elektronisk kontroll i 2011. Videre vil Halden fengsel være i full drift i 2011 med 251 plasser.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 20 mill. kroner, slik at det kan tas opp 200 aspiranter ved fengselsskolen i januar 2011. For å sikre at alle innsatte ved Oslo fengsel får et aktivitetstilbud, foreslår Regjeringen å bevilge 15 mill. kroner over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett til videreføring av byggeprosjektet for nytt aktivitetsbygg. Regjeringen foreslår i tillegg at det bevilges 30 mill. kroner over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett i 2011 til tiltak for å redusere vedlikeholdsetterslepet i fengslene. Videre legges det i budsjettforslaget opp til at det skal etableres to nye rusmestringsenheter i 2011.

Justisdepartementet har det overordnede ansvaret for etableringen av et nytt digitalt radiosamband til nød- og beredskapsstatene. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere vurdering av spørsmålet om landsdekkende utbygging av Nødnett når evalueringen av første utbyggingstrinn og kvalitetssikring av en eventuell landsdekkende utbygging er ferdigstilt. For å ta høyde for bevilgningsbehov i 2011 som følge av en eventuell beslutning om landsdekkende utbygging av Nødnett, foreslår Regjeringen at det bevilges 430,7 mill. kroner til formålet.

3.6 Kommunal- og regionaldepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 13 Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
13.10 Administrasjon m.m.	176,7	173,6	-1,8
13.50 Distrikts- og regionalpolitikk	2 679,1	2 778,1	3,7
13.70 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	86 027,8	131 382,4	52,7
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	7 767,0	8 348,1	7,5
Sum før lånetransaksjoner	96 650,6	142 682,2	47,6
Lånetransaksjoner	14 008,1	14 117,6	0,8
Sum Kommunal- og regionaldepartementet	110 658,7	156 799,8	41,7

Regjeringen foreslår å bevilge 156,8 mrd. kroner under Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2011. Dette er en økning på 41,7 pst. i forhold til saldert budsjett 2010. Økningen er i hovedsak knyttet til innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet til kommunene. Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Arbeid med regional utvikling.
- Kommuneøkonomien og det kommunale velferdstilbudet.
- Forebygging og bekjempelse av boligsosiale problemer, herunder bostedsløshet.

Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping, samt lokal og regional vekst i hele landet. Hoveddelen av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene forvaltes av fylkeskommunene, som har ansvar for å fremme regional utvikling i sine områder. I 2011 vil særlig kommunale næringsfond bli styrket. De nasjonale midlene skal i hovedsak bidra til å styrke næringsmiljøer, videreutvikle etablerte bedrifter og legge til rette for økt entreprenørskap. I 2011 vil det bl.a. bli prioritert midler til et nytt næringshageprogram, Ungt Entreprenørskap, mentortjenesten for unge under Ung gründer, tjenesten bedriftsnettverk og Bolyst-programmet.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2011 legger til rette for en videreføring av det høye aktivitetsnivået i sektoren. Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2011 på 5,7 mrd. kroner, tilsvarende 1,7 pst. Av veksten er 2,75 mrd. kroner frie inntekter, tilsvarende en realvekst på 1,0 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2010 i Revidert nasjonalbudsjett 2010.

Det vises til nærmere omtale av kommuneøkonomien og det kommunale velferdstilbudet i kap. 2.

Regjeringen foreslår å innlemme de øremerkede tilskuddene til barnehager på om lag 28 mrd. kroner i kommunenes frie inntekter fra 2011. Beløpet inkluderer helårsvirkningen av nye barnehageplasser etablert i 2010. I tillegg foreslår Regjeringen å innlemme tilskudd til kvalifiseringsprogrammet og tilskudd til krisesentre på henholdsvis om lag 1,2 mrd. kroner og 238 mill. kroner i de frie inntektene i 2011. Samlet foreslås det å overføre vel 29 mrd. kroner fra øremerkede ordninger til kommunenes rammetilskudd. Dette er den mest omfattende omleggingen fra øremerking til rammetilskudd siden innføringen av inntektssystemet for kommunesektoren i 1986. Dette vil bidra til å styrke det kommunale selvstyret og til mer effektiv bruk av ressursene. De frie inntektene og momskompensasjon til kommunene anslås etter dette å utgjøre knapt 80 pst. av samlede inntekter i 2011. For å redusere betydningen av forskjeller i skattegrunnlaget mellom kommunene, reduseres andelen av kommunenes inntekter fra skatt fra 45 pst. til 40 pst. Isolert sett innebærer det at skatteinntektene til kommunesektoren reduseres med 10,5 mrd. kroner, mot en tilsvarende økning i rammetilskuddet. Andelen øremerkede tilskudd reduseres fra om lag 12 pst. i 2010, til knapt 5 pst. i 2011.

Videre foreslår Regjeringen å øke rammetilskuddet til kommunene for å dekke kommunenes merutgifter knyttet til nominell videreføring av foreldrebetalingen i barnehager, og en videre opptrapping av driftstilskuddet med sikte på økonomisk likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager. Regjeringen foreslår også en betydelig økning i rammetilskuddet for å

dekke helårsvirkningen knyttet til økningen av undervisningstimetallet i grunnopplæringen med 1 uketime og innføringen av 8 timer gratis leksehjelp fordelt på 1.-4. trinn i 2010.

Investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for investeringer i, og rehabilitering av, skole- og svømmeanlegg foreslås utvidet, slik at det i 2011 kan gis tilskudd om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kroner. Regjeringen foreslår også en utvidelse av investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, slik at det i 2011 kan gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 400 mill. kroner.

Innenfor ordningen med statlig investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser foreslår Regjeringen at det kan gis tilsagn om tilskudd til ytterligere 2 000 enheter i 2011.

Regjeringen følger opp forslaget til nytt inntektssystem for kommunene som ble fremmet i kommuneproposisjonen 2011. Det nye inntektssystemet vil gi en mer rettferdig fordeling av inntektene mellom kommunene.

Regjeringen foreslår en låneramme i Husbanken på 15 mrd. kroner i 2011. Startlån er et godt

virkemiddel for å bidra til at unge og vanskeligstilte kan etablere seg på boligmarkedet. Startlån skal derfor fortsatt ha høyest prioritet innenfor lånerammen i 2011.

Kommunene må disponere et tilstrekkelig antall godt egnede utleieboliger for å kunne hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. I 2011 foreslår Regjeringen tiltak for raskere bosetting av flyktninger, særlig enslige mindreårige. Det foreslås blant annet å øke tilsagnsrammen for utleieboliger med 69,6 mill. kroner i 2011. Dette vil gi rom for å gi tilsagn om tilskudd til om lag 160 boliger.

Regjeringen foreslår at tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, som i perioden 2007-2010 har gått til satsingen i Groruddalen, videreføres. Bevilgningen på posten foreslås økt med 3 mill. kroner, og det foreslås at tilskuddet utvides til også å omfatte levekårsutsatte områder i Bergen.

Bostøtten ble vesentlig styrket fra 1. juli 2009 som en del av Regjeringens tiltak mot fattigdom. Per juni 2010 har antall nye mottakere økt med 15 pst. og gjennomsnittlig ytelse har økt med 8 pst. I 2011 foreslår Regjeringen en bevilgning på 3,8 mrd. kroner til bostøtte, tilsvarende en økning på 238 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010.

3.7 Arbeidsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	358,0	398,3	11,5
09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	10 585,7	10 274,6	-2,9
09.20 Tiltak for bedre levekår mv.	1 037,2	276,3	-73,4
09.30 Arbeidsmarked	7 489,7	7 484,8	-0,1
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	738,1	778,4	5,5
09.50 Pensjoner mv. under Statens Pensjonskasse	9 490,2	10 557,7	11,2
09.60 Kontantytelser	2 900,0	2 995,3	3,3
Sum før lånetransaksjoner	32 598,9	32 765,4	0,5
Lånetransaksjoner	6 000,0	10 000,0	66,7
Sum Arbeid og sosiale formål	38 598,9	42 765,4	10,8
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.20 Enslige forsørgere	4 091,2	3 948,5	-3,5
29.50 Inntektssikring ved sykdom, arbeidsavklaring og uførhet	124 554,4	130 200,9	4,5
29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.	9 240,3	9 180,0	-0,7
29.70 Alderdom	117 433,0	128 209,0	9,2

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
29.80 Forsørgertap mv.	2 553,4	2 588,5	1,4
29.90 Diverse utgifter	250,0	325,0	30,0
Sum Sosiale formål, folketrygden	258 122,3	274 451,9	6,3
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	13 990,0	13 750,0	-1,7
Sum Arbeidsliv, folketrygden	13 990,0	13 750,0	-1,7
Sum Arbeidsdepartementet	310 711,1	330 967,3	6,5

Under Arbeidsdepartementet foreslås det bevilget om lag 331,0 mrd. kroner i 2011, hvorav 288,2 mrd. kroner er utgifter under folketrygden. Budsjettforslaget innebærer en samlet vekst i utgiftene på om lag 20,3 mrd. kroner, eller 6,5 pst., sammenlignet med saldert budsjett 2010.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget er:

- En aktiv arbeidsmarkedspolitikk.
- En arbeids- og velferdsforvaltning som skal bygge opp under de langsiktige målene for NAV-reformen og pensjonsreformen.
- Tiltak for et mer rettferdig og inkluderende arbeidsliv.
- Innsats mot fattigdom.

Etter en periode med sterk vekst i arbeidsledigheten og nedgang i sysselsettingen, synes situasjonen på arbeidsmarkedet å være i bedring. Regjeringen vil legge til rette for at flest mulig skal kunne være i arbeid eller utdanning. Deltakelse i arbeidslivet er viktig for den enkeltes inntekt, og arbeidslivet er en viktig arena for sosial inkludering.

Tett oppfølging av arbeidsledige og krav til aktiv jobbsøking bidrar til overgang fra ledighet til arbeid. Samtidig vil mange ha behov for ytterligere bistand for å komme i arbeid. For 2011 gir forslaget til bevilgning til arbeidsmarkeditiltak rom for et fortsatt høyt tiltaksnivå på om lag 71 200 plasser i gjennomsnitt, hvorav om lag 19 300 plasser for personer med moderat bistandsbehov og 51 900 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 ble bevilgningen til arbeidsmarkeditiltak økt for å legge til rette for en tiltakssammensetning som er bedre tilpasset brukernes behov. Bevilgningen til arbeidsmarkeditiltak i 2011 gjør at Arbeids- og velferdsetaten kan videreføre en slik tiltakssammensetning. Regjeringen vil innenfor det samlede tiltaksnivået øke innsatsen overfor deltakere på kvalifiseringsprogrammet.

Ny, fleksibel alderspensjon innføres fra 1. januar 2011. Et sentralt mål med den nye alders-

pensjonen er å gjøre det mer lønnsomt å stå lenger i arbeid. Eldre bør ikke gjennom særregler stimuleres til å tilpasse seg passive ytelser før pensjone-ringsalder. Regjeringen foreslår derfor at særreglene i dagpengeregelverket for mottakere over 64 år avvikles med virkning fra 1. januar 2011, slik at disse kommer inn under de ordinære reglene med blant annet en maksimal dagpengeperiode på to år. Særreglene beholdes i en overgangsperiode på ett år for personer som per 1. januar 2011 mottar dagpenger, og som har fylt 63 år.

God måloppnåelse og effektiv drift av Arbeids- og velferdsetatens virksomhet er viktig for å bidra til et velfungerende arbeidsmarked og et inkluderende arbeidsliv. Arbeids- og velferdsforvaltningen har siden 2006 vært gjennom en krevende reformperiode, særlig knyttet til organisatoriske endringer og forberedelse av pensjonsreformen. De siste årene har veksten i arbeidsledigheten og omstillingsutfordringene ført til sviktende måloppnåelse i etaten. For å bidra til effektiv og god oppgavegjennomføring, har driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten blitt økt betydelig i 2009 og 2010. Dette har bidratt til en forbedring av etatens resultater. Bevilgningsøkningene foreslås i all hovedsak videreført i 2011.

Arbeids- og velferdsetatens IKT-systemer imøtekommer ikke kravene til god og effektiv systemstøtte for dagens oppgaveløsning i arbeids- og velferdsforvaltningen. Etter oppdrag fra Arbeidsdepartementet har Arbeids- og velferdsetaten startet et forprosjekt om IKT-modernisering i Arbeids- og velferdsetaten, og det gjennomføres nå en ekstern kvalitetssikring av planverket som grunnlag for valg av konsept for moderniseringen (KS1). Det vil deretter bli utarbeidet et styringsdokument for gjennomføring av moderniseringsarbeidet som vil bli underlagt en ekstern kvalitetssikring (KS2). IKT-moderniseringen i etaten vil være et langsiktig prosjekt. For 2011 foreslås det bevilget 10 mill. kroner til videre planleggingsarbeid. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken på et

senere tidspunkt, senest etter at KS2 er gjennomført.

Regjeringen og partene i arbeidslivet ble 24. februar 2010 enige om å videreføre og videreutvikle samarbeidet om å øke inkluderingen og forebygge utstøting og frafall fra arbeidslivet. I tillegg til en ny avtale om inkluderende arbeidsliv (IA-avtale), ble det undertegnet en egen protokoll med en rekke tiltak for raskere og tettere oppfølging av sykmeldte som skal gjelde for hele arbeidslivet og bidra til å redusere sykefraværet. Med utgangspunkt i bl.a. den nye IA-avtalens delmål om å øke sysselsettingen blant personer med nedsatt funksjonsevne, vil Regjeringen utarbeide en sysselsettingsstrategi for denne gruppen.

For å forbedre kvinnelige arbeidstakers rettigheter i forbindelse med graviditet og fødsel, foreslås det at foreldrepenger, svangerskapspenge og svangerskapsrelaterte sykepenger regnes med som arbeidsinntekt i kvalifiseringsgrunnlaget til dagpenger med virkning fra 1. januar 2011.

Arbeidsdepartementet koordinerer Regjeringens innsats mot fattigdom. Arbeids- og velferdspolitikken står, sammen med andre politikkområder, sentralt i Regjeringens arbeid for å bekjempe fattigdom og utjevne økonomiske og sosiale forskjeller. Tiltakene i handlingsplanen mot fattigdom som er iverksatt tidligere år, videreføres i 2011. I tilknytning til Arbeidsdepartementets ansvarsom-

råder foreslås det i budsjettet for 2011 å øke bevilgningen til gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet. Videre foreslås det enkelte endringer i bidragsregelverket. Under andre departementers budsjett foreslås det bl.a. økte bevilgninger til tiltak for fullføring i videregående opplæring, program for basiskompetanse i arbeidslivet og forbedring av studiefinansieringsordningen for studenter med nedsatt funksjonsevne, samt til tiltak for rusmiddeLavhengige.

Regjeringen arbeider aktivt for å motvirke og hindre sosial dumping. Det er bl.a. utarbeidet to handlingsplaner mot sosial dumping. Regjeringen ønsker nå å samarbeide med arbeidslivets parter om utviklingen av treparts bransjeprogrammer for å bedre arbeidsforholdene i enkeltbransjer. Det første trepartsprogrammet vil bli utarbeidet for renholdsbransjen. Regjeringen foreslår at det bevilges 10 mill. kroner til arbeidet med treparts bransjeprogrammer i 2011.

Regjeringen vil arbeide for å redusere antallet arbeidstakere i en arbeidssituasjon med ufrivillig deltid, og foreslår at det bevilges 25 mill. kroner til dette arbeidet i 2011. Midlene er tenkt benyttet både til prosjekter knyttet til organisering av arbeidet i enkeltvirksomheter og til forsøk rettet mot etter- og videreutdanning for å styrke arbeidstakers mulighet til å komme seg over fra deltid til heltid.

3.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	305,0	265,5	-13,0
10.10 Folkehelse	1 740,0	1 573,3	-9,6
10.20 Helseforvaltning	1 293,8	1 434,2	10,9
10.30 Spesialisthelsetjenester	99 168,6	102 853,7	3,7
10.50 Legemidler	275,6	279,8	1,5
10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene	3 210,2	3 436,5	7,0
10.70 Tannhelsetjenester	70,5	100,1	42,1
10.80 Kunnskap og kompetanse	565,4	615,6	8,9
Sum før lånetransaksjoner	106 629,0	110 558,7	3,7
Lånetransaksjoner	10,0	9,5	-5,0
Sum Helse og omsorg	106 639,0	110 568,2	3,7

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 30 Stønad ved helsetjenester</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	3 212,0	3 430,2	6,8
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	18 624,1	19 390,3	4,1
30.90 Andre helsetiltak	217,3	198,1	-8,8
Sum Stønad ved helsetjenester	22 053,4	23 018,6	4,4
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	128 692,4	133 586,9	3,8

Det samlede budsjettforslaget for 2011 under Helse- og omsorgsdepartementet er på om lag 133,6 mrd. kroner. Regjeringen har særlig prioritert følgende formål:

- Styrket sykehusøkonomi.
- Videre oppfølging av målene i omsorgsplan 2015.
- Samhandlingstiltak.
- Tiltak innenfor rusfeltet.

Budsjettforslaget innebærer en samlet vekst i utgiftene på 4,9 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2010. Dette tilsvarer en reell økning på om lag 1 mrd. kroner fra 2010, når man korrigerer for forventet pris- og kostnadsvekst, herunder virkning av takstoppgjørene og flytting av oppgaver til andre departementer. I tillegg foreslås 37 mill. kroner under budsjettet til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til forprosjektering av nytt bygg til Folkehelseinstituttet, og 222 mill. kroner under budsjettet til Kommunal- og regionaldepartementet til tilsagn om tilskudd til bygging av 2 000 heldøgns omsorgsplasser i 2011.

Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter kan få behandling. Det vil bli stilt krav om at ventetidene skal reduseres. Arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet skal prioriteres. Sammenlignet med saldert budsjett 2010 foreslås det bevilget 970 mill. kroner mer til drift av helseforetakene, utover generell pris- og lønnsjustering. Beløpet fordeler seg som følger:

- Generell vekst i pasientbehandlingen på om lag 1,4 pst.: 930 mill. kroner.
- Tilbud om utvidet nyfødtscreening: 15 mill. kroner.
- Igangsetting av pilotprosjekt med screening for kreft i tykk- og endetarm: 25 mill. kroner.

Det foreslås tre nye investeringsprosjekter i låneordningen til regionale helseforetak, med en samlet overføring i 2011 på knapt 450 mill. kroner. Dette gjelder nytt sykehus i Østfold med 235 mill. kroner, nytt senter for barn, unge og psykosoma-

tisk medisin i Helse Bergen HF, Haukeland Universitetssjukehus, med 108 mill. kroner og ny barne- og ungdomsavdeling i Helse Stavanger HF med 103 mill. kroner.

Det foreslås å øke bevilgningen til samhandlingstiltak med 200 mill. kroner i 2011, til totalt 580 mill. kroner. I St.meld. nr. 47 (2008-2009) *Samhandlingsreformen* legges det til grunn at den forventede veksten i befolkningens behov for helsetjenester i størst mulig grad må finne sin løsning i kommunene. Dette innebærer en gradvis innfasing av nye oppgaver slik at kommunene får tilstrekkelig tid til å forberede nødvendige endringer. I 2011 skal særlig følgende formål prioriteres:

- Videreutvikling av helse- og omsorgstjenestene med bedre organisatoriske modeller og utvikling av samarbeid innad i kommuner, mellom kommuner og med helseforetak mv.
- Utvikling av kompetanse og systemer, herunder modernisering og styrking av IKT-satsingen i helsesektoren.

Regjeringen legger vekt på å sikre et tilstrekkelig og forsvarlig omsorgstilbud. Målsettingene om 12 000 nye årsverk i omsorgstjenesten innen 2015 og full sykehjemsdekning ved at alle som trenger heldøgns omsorg skal få dette, står fast.

Regjeringen vil gi tilskudd til 12 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger innen utgangen av 2015, og utvide rammene ytterligere dersom søknadsinngangen fra kommunene tilsier det. Siden innføringen av tilskuddsordningen i 2008 til utgangen av august 2010 har Husbanken gitt tilsagn om tilskudd til 3 469 boenheter, herunder 1 359 omsorgsboliger og 2 110 sykehjemsplasser. I statsbudsjettet for 2011 foreslås det 222 mill. kroner til ytterligere 2 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Samlet tilsagnsramme for disse plassene er på 1,1 mrd. kroner.

Regjeringen vil styrke innsatsen for demente gjennom oppfølgingen av Demensplan 2015, og har bl.a. som mål å innføre en lovfestet plikt for

kommunene til å tilby dagtilbud til demente når tilbudet er bygget ut.

Bevilgningen til tiltak mot rusmiddelmissbruk og rusomsorgen foreslås økt med 100 mill. kroner i 2011 innen områdene tidlig intervensjon, oppfølging og behandling. Utgiftene til dette formålet vil med dette være styrket med vel 1 mrd. kroner siden 2005. I tillegg har styrket økonomi i kommunene og helseforetakene lagt grunnlag for ytterligere utbygging av tjenestetilbudet. Tilnærmet alle

planlagte tiltak innen opptrappingsplanen vil være påbegynt innen 2010. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om ruspolitikken i løpet av 2011. I stortingsmeldingen vil erfaringer med dagens opptrappingsplan oppsummeres og oppfølging av Stoltenberg-utvalgets rapport vil vurderes. I påvente av Stortingets behandling av den varslede stortingsmeldingen, foreslås det å videreføre dagens opptrappingsplan for rusfeltet til og med 2012.

3.9 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Barn, likestilling og inkludering</i>			
11.00 Administrasjon	142,7	161,0	12,8
11.05 Integrering og mangfold	6 293,4	6 632,1	5,4
11.10 Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering	17 275,4	17 195,5	-0,5
11.20 Tiltak for barn og ungdom	6 758,3	6 943,8	2,7
11.30 Forbrukerpolitikk	178,1	184,3	3,5
Sum Barn, likestilling og inkludering	30 647,9	31 116,7	1,5
<i>Programområde 28 Foreldrepenger</i>			
28.50 Stønad ved fødsel og adopsjon	14 216,0	15 083,0	6,1
Sum Foreldrepenger	14 216,0	15 083,0	6,1
Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	44 863,9	46 199,7	3,0

For 2011 foreslås det samlede utgifter på 46 199,7 mill. kroner under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, tilsvarende en økning på 3 pst. i forhold til saldert budsjett 2010.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2011 er:

- Nytt, øremerket tilskudd til det kommunale barnevernet.
- Økte ressurser til det statlige barnevernet.
- Styrket innsats for bosetting av flyktninger og integrering av innvandrere.
- Utvidet rett til foreldrepenger for fedre.

Antallet meldinger til barnevernet har økt, flere saker har blitt undersøkt og flere barn og unge har fått hjelp. Det er et mål for Regjeringen at barnevernet over hele landet skal kunne gi tidlig og rett hjelp til utsatte barn og unge. Regjeringen foreslår derfor et nytt, øremerket tilskudd på 240 mill. kroner for å øke innsatsen i det kommunale barnevernet. Hoveddelen av denne bevilgningen skal gå til

nye stillinger, men det vil også være mulig å søke om midler til enkelte andre tiltak. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, som bl.a. avgjør saker om omsorgsovertagelse, med 10 mill. kroner.

I 2011 forventes det fortsatt en økning i tallet på oppholdsdager i det statlige barnevernet. Bevilgningene til det statlige barnevernet foreslås derfor økt med 20 mill. kroner. De nye standardkontraktene for statlige familie- og beredskaps hjem, som ble tatt i bruk våren 2010, gir oppdrags-takerne gode og forutsigbare rammevilkår. For å dekke utgiftene ved de nye kontraktene i 2011, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 120 mill. kroner fra saldert budsjett 2010.

Selv om det nå kommer færre asylsøkere til landet, vil bosettingsbehovet være stort også i 2011. For å legge til rette for rask bosetting i kommunene, foreslår Regjeringen følgende:

- Økte satser i integreringstilskuddet for enslige voksne og enslige mindreårige flyktninger.
- Barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, skal omfattes av målgruppen for integreringstilskudd.
- Økning av Husbankens tilskudd til utleieboliger for ytterligere å øke tilgangen på utleieboliger til flyktninger.
- Midler til forprosjekt om nye IKT-løsninger for et effektivt system for bosetting og tilskuddsforvaltning.

Regjeringen foreslår også en rekke andre tiltak på integrerings- og inkluderingsområdet. Departementet tar blant annet sikte på å legge fram forslag til endringer i introduksjonsloven som gjelder utvikling av obligatoriske avsluttende prøver og utvidelse av personkretsen for introduksjonsprogrammet. Regjeringen foreslår også å videreføre og utvide forsøksordningen med gratis kjernetid i barnehage. Det foreslås videre midler til etablering av et nasjonalt senter for entreprenørskap for innvandrere.

Regjeringen foreslår å utvide fedrekvoten med 2 uker. Dette gjøres ved at stønadperioden forlen-

ges med én uke og ved at ytterligere én uke innenfor gjeldende stønadsperiode øremerkes til far. Stønadsperioden blir etter dette 47 uker eller 57 uker, avhengig av om foreldrene velger 100 pst. eller 80 pst. lønnsdekning. Fedrekvoten blir 12 uker. Endringen foreslås gjort gjeldende for fødsler og omsorgsovertakelser som skjer fra og med 1. juli 2011. Forslaget fører ikke til merutgifter i 2011. Helårsvirkningen av forslaget på lengre sikt er anslått til mellom 320 mill. kroner og 360 mill. kroner per år.

Regjeringen foreslår også å gi fedre med egen opptjening rett til foreldrepenger i et uketall tilsvarende fedrekvoten – 12 uker – i tilfeller der mor mottar uførepensjon. Denne gruppen fedre har i dag ikke rett til foreldrepenger fordi mødre normalt ikke har tjent opp rett til foreldrepenger og heller ikke går ut i arbeid eller studier etter fødselen. Endringen foreslås gjort gjeldende for fødsler og omsorgsovertakelser som skjer fra og med 1. juli 2011. Merutgiftene anslås til 13 mill. kroner i 2011. Helårsvirkningen av forslaget anslås til 27 mill. kroner.

3.10 Nærings- og handelsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og handelsformål</i>			
17.00 Administrasjon	249,3	266,2	6,8
17.10 Infrastruktur og rammebetingelser	3 148,9	3 120,5	-0,9
17.20 Forskning, innovasjon og internasjonalisering	4 173,1	4 046,0	-3,0
17.30 Statlig eierskap	25,7	25,7	0,0
Sum før lånetransaksjoner	7 597,0	7 458,4	-1,8
Lånetransaksjoner	66 200;0	43 855,0	-33,8
Sum Nærings- og handelsdepartementet	73 797,0	51 313,4	-30,5

Regjeringen foreslår samlede utgifter på 51 313,4 mill. kroner på Nærings- og handelsdepartementets budsjett for 2011. Utenom lånetransaksjoner foreslås det utgifter på 7 458,4 mill. kroner. Hovedprioriteringene under Nærings- og handelsdepartementets budsjett for 2011 er:

- Betydelig satsing på kommersialisering av miljøteknologi.
- Økte rammer til næringsrelevant forskning.
- Omfattende virkemidler gjennom Innovasjon Norge og GIEK.

- Økt satsing på nordområdene.

Regjeringen varslet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 et nytt program for kommersialisering av miljøteknologi med en ramme på 500 mill. kroner i perioden 2011-2013. Det foreslås til sammen 167 mill. kroner til dette programmet i 2011, i hovedsak på Nærings- og handelsdepartementets budsjett. Det nye programmet skal utnytte og supplere eksisterende virkemidler. 117 mill. kroner foreslås derfor tilført den etablerte ordnin-

gen for miljøteknologi i Innovasjon Norge. Videre foreslås det 10 mill. kroner til etablering av et Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) for miljøteknologi. De resterende 40 mill. kronene under det nye miljøteknologiprogrammet foreslås fordelt med 20 mill. kroner til havvind på Olje- og energidepartementets budsjett og 20 mill. kroner til Transnova på Samferdselsdepartementets budsjett. I tillegg foreslås det å videreføre 140 mill. kroner til ordningen for miljøteknologi som ble etablert i 2010.

Det foreslås å øke tilskuddet til Norges forskningsråd med 30 mill. kroner, til 1 337 mill. kroner. Innsatsen til Brukerstyrt innovasjonsarena og marin bioprospektering skal økes. Ordningen med forsknings- og utviklingskontrakter under Innovasjon Norge foreslås også økt med 20 mill. kroner, til 285 mill. kroner. Regjeringen foreslår også 558,1 mill. kroner til forskning og utvikling innenfor romfart.

Regjeringen foreslår å bevilge 1 474,1 mill. kroner til Innovasjon Norge (ekskl. lånetransaksjoner). Dette er en liten nedgang fra saldert budsjett 2010. Som følge av en bedre situasjon i norsk økonomi, er tiltak som ble iverksatt for å dempe virkningene av finanskrisen, nedjustert. Det foreslås bl.a. en reduksjon i bevilgningene til nettverksprogrammer og administrasjon. Utlånsrammene til Innovasjon Norges lavrisiko- og innovasjonslån i saldert budsjett 2010 på henholdsvis 2,5 mrd. og 0,5 mrd. kroner, foreslås videreført på samme nivå.

Midlene skal nyttes til innovasjon, internasjonalisering og profilering. Etablerere, kvinner og små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial vil være sentrale målgrupper. Det foreslås å videreføre 250 mill. kroner til Innovasjon Norges arbeid knyttet til reiselivsaktiviteter. Regjeringen foreslår også å videreføre Garanti-instituttet for eksportkredits (GIEKs) garantirammer. Det innebærer at rammen for alminnelig garantiordning videreføres med 120 mrd. kroner, U-landsordningen med 3,15 mrd. kroner, garantiordningen for byggelån til skip, fartøy og innretninger til havs med 6,5 mrd. kroner og garantiordningen for langsiktige kraftavtaler til kraftintensiv industri med 20 mrd. kroner. I tillegg foreslås det å videreføre bevilgninger til styrking av maritime næringer. Det foreslås bl.a. 182,6 mill. kroner til maritim forskning og utvikling og 1 646,6 mill. kroner til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

Innenfor Nærings- og handelsdepartementets satsing på nordområdene, prioriteres næringsrettet forskning, romvirksomhet, maritim virksomhet, reiseliv og næringsutvikling. I tillegg til at en rekke aktiviteter videreføres på samme nivå som i saldert budsjett 2010, foreslås det å øke satsingen på marin bioprospektering til 29 mill. kroner. Videre foreslås det å øke bevilgningen til Norges geologiske undersøkelse med 25 mill. kroner til å innhente geofysiske og geologiske grunnlagsdata i de tre nordligste fylkene.

3.11 Fiskeri- og kystdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning</i>			
16.10 Administrasjon	131,7	130,3	-1,1
16.20 Forskning og innovasjon	1 476,9	1 461,0	-1,1
16.30 Fiskeri- og havbruksforvaltning	410,7	415,8	1,2
16.60 Kystforvaltning	2 797,5	2 363,2	-15,5
Sum Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	4 816,8	4 370,3	-9,3
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, Folketrygden</i>			
33.40 Arbeidsliv – Folketrygden	30,0	30,0	0,0
Sum Arbeidsliv – Folketrygden	30,0	30,0	0,0
Sum Fiskeri- og kystdepartementet	4 846,8	4 400,3	-9,2

Fiskeri- og kystdepartementets budsjettforslag for 2011 har en utgiftsramme på 4 400,3 mill. kro-

ner. Dette innebærer en nominell reduksjon på 446,5 mill. kroner, eller 9,2 pst., fra saldert budsjett

2010. Nedgangen skyldes i all hovedsak lavere utgifter til håndtering av ubåten U-864 i påvente av konseptvalgutredning og kvalitetssikring av prosjektet.

I forslaget til budsjett for Fiskeri- og kystdepartementet for 2011 prioriteres særlig følgende områder:

- Oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2019.
- Renere hav og kyst gjennom økt oljevernberedskap og håndtering av skipsvrak.
- Langsiktig og bærekraftig sjømatnæring.
- Oppfølging av Regjeringens nordområdestrategi.

I Nasjonal transportplan 2010-2019 varsles det en stor satsing på sjøtransporten i den neste tiårsperioden. I 2011 foreslår Regjeringen økte utgifter og reduserte inntekter på til sammen 118 mill. kroner til kystformål i Nasjonal transportplan på Fiskeri- og kystdepartementets budsjett. Økningen går bl.a. til fiskerihavner og farleier (32 mill. kroner), navigasjons- og meldingssystemer (20 mill. kroner) og til ferdigstilling av et nytt oljevern fartøy (30 mill. kroner). Regjeringen foreslår videre å redusere kystavgiften fra 30 pst. til 20 pst. i 2011, tilsvarende i underkant av 30 mill. kroner.

Kystverkets utskiftingsplan for oljevern utstyr i perioden 2006-2010 er slutført. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til beredskap mot akutt forurensning med 25 mill. kroner i 2011. Økningen skal bl.a. benyttes til å styrke kompetansen hos Kystverket og interkommunale utvalg mot akutt forurensning. Videre vil det bli etablert en ramme-

avtale om beredskapsvakt for fiskefartøyer og andre egnede fartøyer tilknyttet de statlige oljeverndepotene langs kysten. I tillegg foreslås det 30 mill. kroner til oppfølging av Kystverkets vrakrapport fra 2006.

Regjeringen skal vurdere den nasjonale slepebåtberedskapen. I påvente av denne gjennomgangen foreslås det at den etablerte slepebåtberedskapen i Nord-Norge og på Sørlandet videreføres, mens slepebåtberedskapen på Vestlandet styrkes gjennom en tilstedeværelseskontrakt som gir en bedret tilgjengelighet av sleperessurser i regionen. Det foreslås bevilget til sammen 257 mill. kroner til den statlige slepebåtberedskapen i 2011, tilsvarende en økning på 30 mill. kroner.

Forskning og utvikling er et sentralt virkemiddel i utviklingen av marin sektor, og det er en forutsetning for å utvikle en bærekraftig og lønnsom sjømatnæring. Forskning utgjør en tredjedel av Fiskeri- og kystdepartementets budsjett for 2011. Det foreslås å videreføre forskningsinnsatsen på om lag samme nivå som i 2010.

Å følge opp Regjeringens nordområdestrategi er høyt prioritert innenfor Fiskeri- og kystdepartementets ansvarsområde. Kystverket har fått i oppdrag å forberede etablering av den åpne delen av BarentsWatch, som er et helhetlig overvåkings- og informasjonssystem for de nordlige hav- og kystområder. Regjeringen foreslår en bevilgning på 20 mill. kroner til dette formålet i 2011.

Det foreslås for øvrig å videreføre garantiavtalene som Innovasjon Norge inngikk i 2009 med Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag i ett år til, slik at avtalene avvikles senest 31. desember 2011.

3.12 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Landbruks- og matforvaltning m.m.	131,4	133,2	1,3
15.10 Matpolitikk	1 344,2	1 336,2	-0,6
15.20 Forskning og innovasjon	407,8	402,8	-1,2
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	13 808,6	14 235,5	3,1
Sum Landbruks- og matdepartementet	15 692,0	16 107,7	2,6

Bevilgningene på Landbruks- og matdepartementets budsjett foreslås økt med 415,7 mill. kroner, eller 2,6 pst., fra saldert budsjett 2010. Det foreslås bevilget til sammen 13,4 mrd. kroner til næringsavtalene for jordbruk og reindrift. Dette til-

svarer om lag 83,4 pst. av Landbruks- og matdepartementets budsjett.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Landbruks- og matdepartementet i 2011 er:

- Økte bevilgninger over jordbruksavtalen.

- Videreføre satsingen på skog-, klima- og energi-tiltak.
- Fortsette arbeidet for å sikre trygg mat i hele matproduksjonskjeden.
- Prioritere næringsrettet forskning for økt verdiskaping innenfor norsk matproduksjon.

Regjeringen foreslår bevilgninger under programkategori 15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak på om lag 14,2 mrd. kroner. Dette er en økning på 426,9 mill. kroner fra saldert budsjett 2010. Årets jordbruksavtale har en ramme på 950 mill. kroner, hvorav 375 mill. kroner foreslås som en bevilgningsøkning i 2011 til blant annet direkte tilskudd, velferdsordninger, økt beiting og miljøtiltak. I jordbruksoppjøret ble det også lagt til grunn økte målpriser for blant annet kjøtt og melk, og en overgang fra kronetoll til prosenttoll for flytende melkeprodukter. Virkemidlene under jordbruksavtalen bidrar til å gi næringen et betydelig inntektsløft og en forsterket distriktsprofil.

Innenfor skog- og energipolitikken er klimarettede tiltak prioritert som en oppfølging av St.meld. nr. 39 (2008-2009) *Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen*. Bevilgningene til skog-, klima- og energitiltak i sektoren foreslås økt med 6 mill. kroner, til 290,5 mill. kroner i 2011.

Regjeringen foreslår et budsjett under programkategori 15.10 Matpolitikk på 1 336,2 mill. kroner. Dette er en reduksjon på om lag 8 mill. kroner fra saldert budsjett 2010. Reduksjonen skyldes hovedsakelig at omstillingen i Mattilsynet er avsluttet, og at omstillingsmidler derfor ikke videreføres. Arbeidet med å sikre trygg mat i hele matproduksjonskjeden fortsetter. Det løpende arbeidet med effektivisering, omstilling og forenkling føres videre.

Regjeringen foreslår et budsjett på 402,8 mill. kroner under programkategori 15.20 Forskning og innovasjon. Regjeringen vil i hovedsak videreføre klimaforskningen innenfor landbruks- og matsektoren. Næringsrettet forskning på matområdet prioriteres. Bevilgningen til Matprogrammet foreslås økt med 6 mill. kroner.

3.13 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	443,8	428,5	-3,4
21.20 Luftfartsformål	941,6	957,8	1,7
21.30 Vegformål	14 061,2	15 084,9	7,3
21.40 Særskilte transporttiltak	747,1	824,8	10,4
21.50 Jernbaneformål	10 176,1	11 538,1	13,4
Sum Innenlands transport	26 369,8	28 834,1	9,3
<i>Programområde 22 Post og telekommunikasjoner</i>			
22.10 Post og telekommunikasjoner	710,7	553,2	-22,2
Sum Post og telekommunikasjoner	710,7	553,2	-22,2
Sum Samferdselsdepartementet	27 080,5	29 387,3	8,5

Regjeringen foreslår samlede utgifter på 29,4 mrd. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett. Sammenliknet med saldert budsjett 2010 innebærer det en økning på om lag 2,3 mrd. kroner, eller 8,5 pst. Når det tas hensyn til éngangsbevilgningen i 2010 til betalinger i forbindelse med overføringen av deler av riksvegnettet til fylkeskommunene, er økningen på 2,8 mrd. kroner, eller 10,6 pst.

Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Oppfølging av St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019*.
- Drift og vedlikehold av transportnettet.
- Økt bevilgning til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byene.

I forslaget til statsbudsjett for 2011 følger Regjeringen opp planene i St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019* (NTP) om 100 mrd. 2009-kroner mer til transportinfrastruktur i hele planperioden enn lagt til grunn i forrige transportplan. Regjeringen foreslår at bevilgningene til NTP-formål innen veg og bane økes med 2,5 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Forslaget til bevilgninger for 2011 til Statens vegvesen og Jernbaneverket er basert på en jevn opptrapping av bevilgningsnivået i perioden 2011-2013. Dersom bevilgningene i 2012 og 2013 økes like mye som økningen fra 2010, regnet fra 2010-nivået som ble vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010, til forslaget for 2011, vil planrammene som ble varslet i NTP, være oppfylt.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til programområde 21 Innenlands transport med om lag 2,5 mrd. kroner, eller 9,3 pst. fra saldert budsjett 2010. Økningen er på 3 mrd. kroner når vi ser bort fra bevilgningen på 500 mill. kroner til betalinger i forbindelse med overføringen av det vegnettet som fylkeskommunene overtok 1. januar 2010.

Budsjettforslaget til luftfartsformål er på 958 mill. kroner, omtrent det samme som i saldert budsjett 2010. I 2010 ble det bevilget et ekstraordinært investeringstilskudd til Avinors regionale flyplasser knyttet til nødvendige sikkerhetsoppgraderinger. Regjeringen foreslår kjøp av flytransporttjenester for 693 mill. kroner i 2011, tilsvarende en økning på 63 mill. kroner fra saldert budsjett 2010, mens bevilgningsforslaget til Luftfartstilsynet og Statens havarikommisjon for transport er på henholdsvis 180 mill. kroner og 59 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge 15,1 mrd. kroner til vegformål. Det er en økning på 1 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Når det tas hensyn til éngangsbevilgningen i 2010 til betalinger i forbindelse med overføringen av deler av riksvegnettet til fylkeskommunene, er økningen på 1,5 mrd. kroner, eller 11,2 pst. For å unngå økt vedlikeholdsetterslep, er bevilgningen til drift og vedlikehold av vegnettet økt mer enn den gjennomsnittlige årlige planrammen i NTP tilsier. Med bevilgningsforslaget vil det kunne bli lagt om lag 1 000 km asfalt. Det er lagt opp til prosjektering og forberedelse til anleggstart av flere store riksvegprosjekter med bevilgninger over statsbudsjettet og bompenger. Regjeringen prioriterer sikring av rasutsatte vgstrekninger høyt. Budsjettforslaget på om lag 1 050 mill. kroner til rassikring er en økning på nesten 25 pst. fra saldert budsjett 2010, opp til den gjennomsnittlige årlige planrammen i NTP. Bevilgningsforslaget er omtrent likt fordelt mellom riksvegnettet og fylkesvegnettet. Regjeringen foreslår at rente-

kompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene videreføres med en investeringsramme på 2 mrd. kroner i 2011.

Regjeringen foreslår en bevilgning til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bruk av bil i byområdene på 431 mill. kroner. Det tilsvarer en økning på nærmere 30 pst. fra saldert budsjett 2010. Samferdselsdepartementet forhandler om mulige avtaler fra 2011 for Bergens- og Tromsøområdet. Det tas sikte på økt bruk av fireårige avtaler. Regjeringen følger med dette opp intensjonen i NTP om å doble bevilgningene til formålet over perioden 2010-2013. Det foreslås videre et tilskudd på 20 mill. kroner til merkostnader ved frakt av drivstoff til forhandlere i det distriktpolitiske virkeområdet.

Bevilgningene til jernbaneformål har økt kraftig de siste årene. I 2011 foreslår Regjeringen at det bevilges 11,5 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 13,4 pst. fra saldert budsjett 2010. Budsjettforslaget for Jernbaneverket er på nærmere 9,3 mrd. kroner, som er en økning på 10,6 pst. fra saldert budsjett 2010. På grunn av de siste årenes driftsforstyrrelser er forslaget til bevilgning til drift og vedlikehold av jernbanenettet i 2011 høyere enn den årlige gjennomsnittlige planrammen til formålet i NTP. Det foreslås en bevilgning til drift og vedlikehold på 4,9 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 12,2 pst. fra saldert budsjett 2010. Det foreslås midler til videreføring av de store jernbaneprosjektene som er igangsatt, samt midler til planlegging av nye prosjekter.

Regjeringen foreslår at det bevilges 2 220 mill. kroner til statens kjøp av persontransport med tog. Økningen er på 472 mill. kroner, eller 27 pst., fra saldert budsjett 2010. NSB vil gradvis fase inn 50 nye togsett fra og med årsskiftet 2011/2012. Sammen med styrkingen av jernbanenettet vil dette bidra til et bedre og mer driftstabilt togtilbud. Av den foreslåtte bevilgningen skal 16 mill. kroner dekke statlig kjøp av persontogtjenester på Bratsbergbanen. Det foreslås en bevilgning på 52 mill. kroner til Statens jernbanetilsyn.

Til programområde 22 Post- og telekommunikasjoner foreslås det utgifter på til sammen 553 mill. kroner, som er 158 mill. kroner lavere enn saldert budsjett 2010. Reduksjonen skyldes at behovet for kjøp av bedriftsøkonomisk ulønnsomme post- og banktjenester fra Posten Norge AS er om lag 150 mill. kroner lavere i 2011 enn i saldert budsjett 2010. Bevilgningsforslaget til Post- og teletilsynet er noe lavere enn saldert budsjett 2010. Tilsynet anses nå å være i ordinær drift etter flyttingen til Lillesand.

3.14 Miljøverndepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Miljøvern og regional planlegging</i>			
12.10 Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	1 075,2	1 102,2	2,5
12.20 Naturens mangfold og friluftsliv	1 337,3	1 396,0	4,4
12.30 Kulturminner og kulturmiljø	481,7	489,4	1,6
12.40 Klima og forurensning	726,4	688,5	-5,2
12.50 Kart, geodata og eiendomsinformasjon	415,4	613,7	47,7
12.60 Nord- og polarområdene	244,2	295,3	20,9
Sum Miljøverndepartementet	4 280,2	4 585,1	7,1

Forslaget til budsjett for Miljøverndepartementet i 2011 har en utgiftsramme på 4 585,1 mill. kroner. Dette er en økning på vel 300 mill. kroner, eller 7,1 pst., i forhold til saldert budsjett 2010. Med virkning fra 1. juli 2010 har Miljøverndepartementet tatt over ansvaret for Tinglysingen fra Justisdepartementet. I 2011 utgjør dette 190,6 mill. kroner.

I budsjettforslaget for Miljøverndepartementet er følgende områder prioritert:

- Miljøinnsatsen i nord- og polarområdene.
- Forskning og overvåking.
- Oppfølging av naturmangfoldloven.
- Forvaltning av verneområder.

Miljøinnsatsen i nord- og polarområdene er prioritert i Regjeringens budsjettforslag. Bevilgningene i 2011 foreslås økt med vel 50 mill. kroner, til 295,3 mill. kroner. Store deler av økningen går til Norsk Polarinstitut og til Fram – nordområdesenter for klima og miljøforskning i Tromsø som foreslås økt med 20 mill. kroner, til 37 mill. kroner.

De samlede bevilgningene til miljøforskning og miljøovervåking foreslås økt med 20,5 mill. kroner i 2011. Basisbevilgningene til Miljøforskning sinstituttene foreslås økt med 9 mill. kroner, og bevilgningen til miljøovervåking i Barentshavet foreslås økt med 1 mill. kroner.

Den nye naturmangfoldloven har bidratt til å styrke arbeidet med vern av arter og naturtyper. Det foreslås å øke bevilgningene til vern av den atlantiske villaksen med 6,8 mill. kroner i 2011. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til det videre arbeidet med prioriterte arter og utvalgte naturtyper med 10 mill. kroner. Bevilgningene til skjøtsel og forvaltning i verneområder foreslås økt med 20 mill. kroner, til 243 mill. kroner. Av økningen foreslås 10 mill. kroner til opprettelse av nye stillinger som områdeforvaltere.

Bevilgningene til forvaltning og tilrettelegging i friluftsområdene foreslås økt med 2 mill. kroner til blant annet oppfølging av loven for Oslomarka. Det foreslås også en bevilgningsøkning på 3 mill. kroner til forvaltningsplaner for havområder. Til vern og sikring av fredede bygninger foreslås det en bevilgning på 216,2 mill. kroner i 2011, tilsvarende en økning på 3 mill. kroner. I 2010 startet arbeidet med et kunnskapsløft for kulturminnefeltet, og til dette foreslås det bevilget 14 mill. kroner i 2011.

Regjeringen fører videre handlingsplanen for miljø- og samfunnsansvar i offentlige innkjøp. For 2011 foreslås bevilgningen til formålet økt med 4 mill. kroner, til 18 mill. kroner.

3.15 Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	174,8	179,4	2,6
Sum Konstitusjonelle institusjoner	174,8	179,4	2,6
<i>Programområde 01 Fellesadministrasjon</i>			
01.00 Administrasjon mv.	380,7	401,9	5,6
01.10 Fylkesmannsembetene	1 362,8	1 468,4	7,7
01.20 Fellestjenester i regjeringskvartalet	476,1	482,0	1,2
01.30 Partistøtte	348,0	358,8	3,1
01.33 Samiske formål	238,5	256,0	7,3
01.40 Nasjonale minoriteter	14,8	15,0	1,3
01.50 Konkurransopolitikk	86,3	89,3	3,4
01.60 Forvaltningsutvikling og IKT-politikk	311,7	341,0	9,4
01.70 Personvern	32,7	33,8	3,4
01.80 Bygge- og eiendomspolitik	2 413,2	2 681,1	11,1
01.90 Den norske kirke	1 449,8	1 607,6	10,9
Sum Fellesadministrasjon	7 114,6	7 734,9	8,7
Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	7 289,4	7 914,2	8,6

Regjeringen foreslår at det bevilges 7 914,2 mill. kroner på Fornyings-, administrasjons- og kirke departementets budsjett. Det tilsvarer en nominell økning på 624,8 mill. kroner, eller 8,6 pst., i forhold til saldert budsjett 2010.

Hovedprioriteringer på Fornyings-, administrasjons- og kirke departementets budsjett er:

- Utvikling av fellestjenester for IKT i staten.
- Videreføre Regjeringens arbeid med å sikre et godt møte med det offentlige for innbyggerne og næringslivet.
- Prosjektering, igangsetting og videreføring av statlige byggeprosjekter.
- Videre utvikling av trosopplæringsreformen i Den norske kirke.
- Demokratireformen i Den norske kirke (kirkevalgene i 2011).
- Flere prestestillinger og rentekompensasjonsordningen for kirkebygg.

Regjeringen foreslår bevilgninger til å fortsette utviklingen av ulike former for fellestjenester for IKT i staten, bl.a. Altinn, eID, Norge.no, samt til å utvikle viktige fellestiltak som grunnlag for effek-

tive offentlige elektroniske anskaffelser og overgang til elektronisk faktura. I tillegg foreslås det bevilgninger til å sikre god tilgang til informasjon om effektivitet og kvalitet på offentlige tjenester.

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har ansvaret for koordinering av den nasjonale IKT-politikken og arbeider for at informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal støtte opp under Regjeringens politikk på viktige samfunnsområder. Saksområder som inngår i den nasjonale IKT-politikken er bredbåndsutbygging, utvikling av elektronisk forvaltning, viderebruk av offentlige data, IKT brukt til bekjempelse av klimaendringer, IKT-sikkerhet, personvern, digitalt innhold og digital inkludering.

Under programkategori 01.10 Fylkesmannsembetene foreslår Regjeringen at utgiftene økes med 105,6 mill. kroner, tilsvarende 7,7 pst. Økningen skyldes bl.a. at oppgaver overføres fra Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet til Fylkesmannen. Dette er i tråd med retningslinjer for finansiering av Fylkesmannens faste oppgaver.

Under programkategori 01.33 Samiske formål foreslås utgiftene økt med til sammen 17,5 mill. kroner, tilsvarende 7,3 pst. Av dette foreslås 10 mill. kroner til oppfølgingen av *Handlingsplan for samiske språk*. Midlene vil bl.a. bli benyttet til Sametingets arbeid for samiske språk og til oppfølgingen av Divvunprosjektet, som er et prosjekt for utvikling og drift av samisk rettskrivingsverktøy for elektronisk tekstbehandling.

Under programkategori 01.60 Forvaltningsutvikling og IKT-politikk foreslås utgiftene økt med 29,3 mill. kroner, tilsvarende 9,4 pst. Økningen omfatter i hovedsak økte kontingentutgifter til EUs rammeprogram for konkurransevne og innovasjon og økte driftsutgifter i forbindelse med innføringen av elektronisk ID.

Under programkategori 01.80 Bygge- og eiendomspolitik foreslås utgiftene økt med 267,9 mill. kroner, tilsvarende 11,1 pst. En del av økningen skyldes at flere bygg er under oppføring. I 2009 ble det vedtatt oppstart av mange byggeprosjekter,

bl.a. i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr 37 (2008-2009) *Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid*, som nå krever økte bevilgninger til videreføring av prosjektene. I tillegg foreslås det økt bevilgning til prosjektering. Regjeringen foreslår bl.a. 160 mill. kroner til prosjektering av nytt Nasjonalmuseum for kunst, arkitektur og design på Vestbanen i Oslo.

Under programkategori 01.90 Den norske kirke foreslås utgiftene økt med til sammen 157,8 mill. kroner, tilsvarende 10,9 pst. Til videre gjennomføring av trosopplæringsreformen foreslås det en bevilgningsøkning på 27 mill. kroner. Forslaget innebærer at bevilgningen til reformen vil utgjøre 197 mill. kroner i 2011. Til kirkevalgene i 2011 foreslår Regjeringen en bevilgning på 72 mill. kroner. Det foreslås 5 mill. kroner til opprettelse av flere prestestillinger.

Investeringsrammen under rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg foreslås utvidet med 400 mill. kroner.

3.16 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	301,9	286,1	-5,2
00.40 Stortinget og underliggende institusjoner	1 435,4	1 488,4	3,7
Sum Konstitusjonelle institusjoner	1 737,3	1 774,5	2,1
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	965,1	1 016,1	5,3
23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon	6 017,8	6 114,1	1,6
23.30 Offisiell statistikk	679,0	701,9	3,4
23.40 Andre formål	16 870,9	16 677,1	-1,1
Sum Finansadministrasjon	24 532,8	24 509,2	-0,1
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	20 445,5	22 588,4	10,5
Sum før lånetransaksjoner	20 445,5	22 588,4	10,5
Lånetransaksjoner	0,0	46 150,0	
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	20 445,5	68 738,4	236,2
Sum Finansdepartementet	46 715,6	95 022,1	103,4

Det foreslås bevilget totalt 95 022,1 mill. kroner på Finansdepartementets budsjett. Dette er en nominell økning på 48 306,5 mill. kroner, eller

103,4 pst., i forhold til saldert budsjett 2010. Økningen skyldes i hovedsak vesentlig høyere låne-

transaksjoner, ettersom et stort obligasjonslån forfaller i 2011.

I Regjeringens forslag til budsjett for Finansdepartementet er følgende områder særskilt prioritert:

- Arbeidet med finansmarkedene og Statens pensjonsfond.
- Innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet.
- Handel med klimakvoter i samsvar med Kyoto-avtalen.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen, Statsministerens kontor, Regjeringsadvokaten og Stortinget med underliggende institusjoner. Bevilgningen foreslås økt med 37,2 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010.

Regjeringen foreslår at bevilgningene under programområde 23 Finansadministrasjon samlet sett reduseres med 23,6 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010. Bevilgningen til kjøp av klimakvoter i samsvar med Kyoto-avtalen foreslås redusert med 805 mill. kroner, til 415 mill. kroner. Dette skyldes redusert behov for kjøp av klimakvoter som følge av at klimagassutslippene i Norge nå

anslås lavere enn tidligere lagt til grunn, samt lavere kvotepriser og endrede betalingstidspunkter. Utgiftene til merverdiavgiftskompensasjon til kommuner og fylkeskommuner mv. foreslås økt med 600 mill. kroner, til 14 500 mill. kroner. Videre foreslås utgiftene til skatte- og avgiftsadministrasjon (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten) økt med 96,3 mill. kroner, til 6 114,1 mill. kroner.

Regjeringen legger opp til å videreføre skatteetatens og toll- og avgiftsetatens innsats for å forebygge og avdekke svart økonomi og skatte- og avgiftsunndragelser i 2011. Bevilgningene til toll- og avgiftsetatens grensekontroll ble økt i 2010, og de foreslås ytterligere økt i 2011. Det foreslås bl.a. bevilget 21,9 mill. kroner til anskaffelse og drift av en ny mobil skanner.

Under programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. foreslår Regjeringen å øke utgiftene til renter på innenlandsk statsgjeld med 37,9 mill. kroner, til 22 588,4 mill. kroner. Utgiftene til avdrag på innenlandsk statsgjeld (låntransaksjoner) foreslås økt med 46 150 mill. kroner. Dette skyldes at et stort obligasjonslån forfaller i 2011.

3.17 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv.	34 930,9	39 248,6	12,4
Sum Militært forsvar	34 930,9	39 248,6	12,4
Sum Forsvarsdepartementet	34 930,9	39 248,6	12,4

Nominelt foreslås forsvarsbudsjettet økt med 4 303,9 mill. kroner. Av dette skyldes 3 448,3 mill. kroner en parallell økning av utgifts- og inntektssiden i forbindelse med foreslått overgang fra nettobudsjettering til bruttobudsjettering av Forsvarsbyggs virksomhet. Utenom kompensasjon for lønns- og prisvekst og andre tekniske endringer, foreslås utgiftene til Forsvaret redusert med om lag 0,1 mrd. kroner, eller ¼ pst., sammenlignet med saldert budsjett 2010. Hovedårsaken til dette er at Norges bidrag til FN-operasjonen i Tsjad og EUs maritime operasjon utenfor Somalia ble avsluttet i 2010. Bevilgningene til oppfølging av langtidsplanen for Forsvaret og norske styrkebidrag i Afghanistan foreslås økt.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Forsvarsdepartementet er:

- Oppfølging av langtidsplanen for Forsvaret, herunder langtidsplanens forutsetninger om reell bevilgningsopptrapping, effektiviseringstiltak og basereduksjoner.
- Fortsatt høy militær tilstedeværelse i nordområdene. Evnen til myndighetsutøvelse og suverenitetshevdelse til havs bedres ved innfasing av nye fartøyer og materiell. Også økt bemanning og økt aktivitet i Hæren og Luftforsvaret i nordområdene vil bli prioritert.
- Fortsatt betydelige norske militære bidrag til internasjonal fred og stabilitet. Virksomheten i *International Security Assistance Force* i Afgha-

nistan er inne i en krevende og viktig fase og vil ha høy prioritet i 2011.

Budsjettforslaget innebærer en reell økning på 75 mill. kroner til videre oppfølging av langtidsplanen for Forsvaret. Etter tredje år i planperioden vil bevilgningene dermed være økt med 575 mill. kroner av opptrappingen på 800 mill. 2008-kroner som Regjeringen i langtidsplanen la opp til for perioden 2009-2012. Videre frigjøres, i tråd med langtidsplanens forutsetninger, 233 mill. kroner i 2011 gjennom effektiviseringstiltak og reduserte utgifter til personell som ble innvilget søknad om sluttpakke i perioden 2000–2005. Samlet sett økes dermed ressursinnsatsen til langtidsplanens prioriterte formål med 308 mill. kroner i 2011.

Regjeringen legger opp til å videreføre det betydelige norske militære bidraget i Afghanistan. Foreslåtte bevilgninger vil bl.a. dekke økte utgifter på grunn av en vanskeligere og mer uforutsigbar sikkerhetssituasjon.

Hæren er betydelig styrket siden 2006, og dette foreslås videreført i 2011 gjennom fortsatt bevilgningsøkning og intern ressursfrigjøring til prioritert aktivitet. Ressursøkningen går bl.a. til økt personell for å styrke brigadesystemet i Nord-Norge og til trening av styrker som skal delta i utenlandsoperasjoner.

Også for Marinen foreslår Regjeringen økte bevilgninger, samt ytterligere ressurstilførsel til prioritert aktivitet gjennom intern ressursfrigjøring. Marinen vil i 2011 ha en større flåte enn i

2010 på grunn av innfasing og klargjøring av nye Fridtjof Nansen- og Skjold-klasse fartøyer. Dette vil gi betydelige bidrag til modernisering og tilstedeværelse i nordområdene.

Bevilgningene til Kystvakten er økt gjennom flere år, og dette foreslås videreført i 2011 gjennom bevilgningsøkning og intern ressursfrigjøring til prioritert aktivitet. Total seilingsaktivitet opprettholdes på 2010-nivå, men med prioritering av Kystvaktens tilstedeværelse i nordområdene.

Også for Luftforsvaret foreslås bevilgningsøkning og intern ressursfrigjøring for å fullføre innfasingen av C-130 J transportfly, fortsette testprogrammet av NH-90 maritime helikoptre og opprettholde flyaktivitet på 2010-nivå med prioritering av nordområdene. Luftforsvaret vil levere helikopterbidrag til Afghanistan-operasjonen i hele 2011.

I tråd med forutsetningene i langtidsplanen legger Regjeringen opp til at om lag 38 pst. av forsterknings- og oppfølgingsstyrkene i Heimevernet trenes i 2011, mot om lag 20 pst. i 2010.

Vinterøvelsen *Cold Challenge 2011* vil bli gjennomført i Nord-Norge med deltagelse av nasjonale, allierte og eventuelt partnerlands avdelinger.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til materiellinvesteringer i 2011. Bevilgningen til bygge- og anleggsinvesteringer, inklusiv i NATO-infrastruktur, foreslås redusert sammenlignet med saldert budsjett 2010. Investeringene opprettholdes likevel på et høyt nivå. Det gjennomføres betydelige bygge- og anleggsinvesteringer for å understøtte Hærens økte virksomhet i Indre Troms.

3.18 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Forslag 2011	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	184,8	200,3	8,4
18.10 Petroleum	279,2	325,6	16,6
18.20 Energi og vannressurser	708,8	719,0	1,4
18.25 Energiomlegging	1 056,5	1 064,5	0,8
18.30 Teknologi og internasjonalisering	4 182,6	3 380,2	-19,2
18.70 Statlig petroleumsvirksomhet	24 660,0	25 274,6	2,5
Sum før lånetransaksjoner	31 071,9	30 964,2	-0,3
Lånetransaksjoner	5 000,0	0,0	-100,0
Sum Olje- og energiformål	36 071,9	30 964,2	-14,2
Sum Olje- og energidepartementet	36 071,9	30 964,2	-14,2

Under Olje- og energidepartementet foreslås det bevilget totalt 30 964,2 mill. kroner. Utenom petroleumsvirksomheten er forslaget på 5 953,6 mill. kroner, inkludert 264 mill. kroner til Petoro, som i tabellen er inkludert i programkategori 18.70 Statlig petroleumsvirksomhet. Dette er en reduksjon på om lag 718,3 mill. kroner, eller om lag 10,8 pst., i forhold til saldert budsjett 2010.

I Regjeringens forslag til budsjett for Olje- og energidepartementet er følgende områder særlig prioritert:

- CO₂-håndtering på Mongstad.
- Energiomlegging, miljøteknologi og havenergi gjennom Enova SF og Norges forskningsråd.
- Styrking av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) knyttet til bl.a. skredforebygging.
- Miljøundersøkelser og -kartlegging i området ved Jan Mayen.

Kampen mot klimaendringer og utfordringene knyttet til å dekke verdens energibehov er viktige årsaker til Regjeringens satsing på fangst og lagring av CO₂. Regjeringen vil bidra til å utvikle framtidsrettede og effektive teknologier slik at CO₂-håndtering kan realiseres nasjonalt og internasjonalt. Det foreslås bevilget 2 592,8 mill. kroner til videre arbeid med CO₂-håndtering i statsbudsjettet for 2011. Dette gjelder i første rekke planleggings- og forberedelsesarbeidet med fullskala fangst og lagring av CO₂ på Mongstad. Det foreslås en bevilgning på 1 530 mill. kroner til dette arbeidet i 2011. I samarbeid med Statoil, Shell og Sasol er staten også i ferd med å bygge et teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad. Senteret skal etter planen stå ferdig årsskiftet 2011/2012, og skal teste to forskjellige teknologier for CO₂-fangst. Det foreslås en bevilgning på 880 mill. kroner til bygging og forberedelse av teknologisenteret i 2011. Det foreslås også en bevilgning på 92 mill. kroner til administrasjon av Gassnova SF. Videre foreslås det totalt bevilget 175,8 mill. kroner til Climit, som er et nasjonalt program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for fangst og lagring av CO₂. Det foreslås bevilget 10 mill. kroner til arbeid med CO₂-håndtering internasjonalt.

Enova SF og Energifondet er Regjeringens viktigste verktøy for å stimulere til en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon. Ved bruk av midlene fra Energifondet skal Enova være en pådriver for utvikling av nye miljøvennlige energiprojekter. Inntektene til Energifondet anslås totalt til 1 850 mill. kroner i 2011, en økning på om lag 50 mill. kroner i forhold til det som ble lagt til grunn i saldert budsjett 2010. Inntektene til Energifondet kommer fra bevilgninger på statsbudsjettet og fra et påslag på nettleien på 1 øre per

kWh som anslås å gi inntekter på 760 mill. kroner i 2011. Det foreslås bevilget 976 mill. kroner i 2011, som i hovedsak kommer fra avkastningen av Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering. Renteinntektene fra Energifondet anslås til om lag 114 mill. kroner.

Det foreslås å øke satsingen på miljøteknologi og fornybar energiproduksjon til havs i statsbudsjettet for 2011. Bevilgningene på Olje- og energidepartementets budsjett foreslås økt med 40 mill. kroner til dette formålet. Som en del av Regjeringens satsing på miljøteknologi, foreslås støtten til teknologier innenfor havenergi i prototypfasen gjennom Forskningsrådet og støtten til demonstrasjon av umodne teknologier innenfor havenergi gjennom Enova økt med til sammen 30 mill. kroner. Videre foreslås det bevilget 10 mill. kroner til oppstart av strategiske konsekvensutredninger for å identifisere egnede arealer for vindkraft i norske havområder.

Det foreslås bevilget 719 mill. kroner til NVE. Bevilgningen til prioriterte oppgaver knyttet til fornybar energi under NVE foreslås økt med 7 mill. kroner. Videre foreslås bevilgningene til skredforebygging økt med 10 mill. kroner. Dette skal bidra til å opprettholde drift av igangsatte overvåkings- og varslingssystemer for skredfarlige fjellpartier.

I statsbudsjettet for 2011 foreslås det bevilget 10 mill. kroner til oppstart av miljøundersøkelser og -kartlegging i området ved Jan Mayen.

Utgifter knyttet til Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten anslås til 25 010,6 mill. kroner i 2011, som er 610,6 mill. kroner mer enn saldert budsjett 2010. Dette er i første rekke relatert til økte investeringer, bl.a. ny kompresjonsløsning på Midgard/Mikkel og utbyggingen av Visund Nord og Pan/Pandora. Videre foreslås det å avvike Statens Petroleumsforsikringsfond. Det innebærer isolert sett reduserte utgifter på 1 400 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010.

3.19 Ymse utgifter og inntekter

Under programområde ymse utgifter foreslås det bevilget 9 825 mill. kroner, som i sin helhet er ført under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter. Videre skal bevilgningen dekke utbetalingene til billighetserstatninger.

På kapittel 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 50,0 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

4 Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter

4.1 Innledning

I dette kapitlet gis det en oversikt over statsbudsjettets utgifter og inntekter, gruppert etter utgiftsart, jf. boks 4.1. Regjeringens politiske prioriterin-

ger i statsbudsjettet for 2011 er beskrevet i kapittel 2. Folketrygdens utgifter er omtalt i kapittel 5. Prop. 1 S for de enkelte departementene gir mer utfyllende og detaljerte framstillinger av Regjeringens budsjettforslag.

Boks 4.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster, jf. § 4 i bevilgningsreglementet. Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i ulike nummerserier for de ulike departementene, mens nummereringen av postene følger et fastlagt mønster hvor postnummeret brukes som kode for hva slags type utgift eller inntekt det er tale om. Bevilgningsreglementet krever også at de ulike utgiftene og inntektene skal inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å inndeles postnummerseriene i følgende avdelinger etter art:

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1-29
2. Nybygg, anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer til andre: Postene 50-89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90-99

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1-29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer fra andre: Postene 50-89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90-99

4.2 Oversikt over budsjettets utgifter

4.2.1 Oversikt over budsjettets samlede utgifter

De samlede forslag til utgiftsbevilgninger på statsbudsjettet for 2011 utgjør 1 383,9 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer til Statens pensjonsfond utland. I forhold til saldert budsjett 2010 økes de samlede utgiftene med om lag 142,9 mrd. kroner. Økte overføringer til Statens pensjonsfond utland, økte utgifter under folketrygden, økte overføringer til kommunesektoren og økte lånetransaksjoner som følge av økt gjeldsavdrag i 2011 forklarer i stor grad utgiftsøkningen. Utenom petroleumsvirksomheten, overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner, foreslås det sam-

lede utgifter på 935,1 mrd. kroner, som er en økning i forhold til saldert budsjett 2010 på 52,0 mrd. kroner. Av dette utgjør økte overføringer under folketrygden 17,9 mrd. kroner og økte overføringer til kommunesektoren 20,5 mrd. kroner. Deler av økningen av overføringer til kommunesektoren må ses i sammenheng med forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører som innebærer at skatteandelen av kommunesektorens samlede inntekter anslås redusert fra 45 pst. til 40 pst.

Bevilgninger i utgiftskategorien «overføringer til andre» utgjør 76,2 pst. av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Utgifter til Statens pensjonsfond utland og folketrygden utgjør hovedvekten av disse bevilgningene. Endringer fra saldert budsjett 2010 til anslag på regnskap 2010 er nærmere omtalt i kapittel 7.

Tabell 4.1 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Driftsutgifter	138 451	129 096	142 179
Nybygg, anlegg mv.	51 099	47 740	51 902
Overføringer til andre	938 336	986 485	1 054 015
Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	123 227	135 780
Sum utgifter	1 240 949	1 286 547	1 383 876

Kilde: Finansdepartementet

4.2.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

Driftsutgiftene budsjetteres over postene 1-29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter, i tillegg til statens forretningsdrift. I forslaget til statsbudsjett for 2011 utgjør driftsutgiftene 142,2 mrd. kroner. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på driftspostene (1-29) for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak.

Tabell 4.2 gir en oversikt over de største utgiftsområdene innenfor statens driftsutgifter. De spesifiserte utgiftsgruppene summerer seg til 120,9

mrd. kroner, tilsvarende 85 pst. av driftsutgiftene. Tabellen viser at store statsetater som Arbeids- og velferdsetaten, Forsvaret, samferdselsetatene, politi og rettsvesen representerer de største driftsutgiftene.

Fra saldert budsjett 2010 til budsjettforslaget for 2011 øker driftsutgiftene med om lag 2,7 pst. Veksten i driftsutgifter fra saldert budsjett 2010 til 2011 gjelder i stor grad økte utgifter for å ta høyde for pris- og lønnsvekst fra 2010 til 2011. Videre kan deler av veksten forklares med økte utgifter til bl.a. Forsvaret, drift og vedlikehold av veier og jernbane og Statens Pensjonskasse, mens driftsutgiftene reduseres bl.a. som følge av lavere utgifter under Utlendingsdirektoratet til drift av statlige mottak mv.

Tabell 4.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Forsvaret	24 230	24 651	28 320
Statens Pensjonskasse mv.	9 078	8 934	10 025
Departementene og Statsministerens kontor	6 112	6 164	6 252
Barne- og ungdomstiltak	5 316	5 258	5 355
Rettsvesen	2 001	2 055	2 175
Kriminalomsorg	3 456	3 436	3 551
Utlendingsdirektoratet	3 579	3 231	2 701
Politi og påtalemyndighet	11 531	11 602	12 125
Arbeids- og velferdsetaten	9 290	9 283	9 592
Statens vegvesen	7 120	7 249	7 613
Jernbane	4 509	4 769	5 051
Skatte,- avgifts- og tolladministrasjon	5 883	5 923	5 934
Øvrige direktorater mv.	12 982	12 573	12 866
Statens forretningsdrift	-522	-514	-458
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør mv.	11 532	3 138	9 825
Andre driftsutgifter	22 354	21 344	21 252
Sum driftsutgifter	138 451	129 096	142 179

Kilde: Finansdepartementet

Forsvarets driftsutgifter foreslås økt med 4,1 mrd. kroner til 28,3 mrd. kroner, hovedsaklig som følge av at budsjetteringen av Forsvarsbygg foreslås lagt om fra nettobudsjettering til bruttobudsjettering. Denne omleggingen innebærer at utgiftene og inntektene på Forsvarsdepartementets budsjettet øker med vel 3,4 mrd. kroner. Utgiftsøkningen gir derfor ikke uttrykk for en endring av aktivitetsnivået i Forsvaret.

Antallet flyktninger og asylsøkere til Norge har gått ned i 2010, og som følge av dette foreslås utgiftene til utlendingsdirektoratet redusert til 2,7 mrd. kroner i 2011. Dette er om lag 0,9 mrd. kroner lavere enn saldert budsjett 2010.

Gruppen øvrige direktorater mv. er basert på listen over sentraladministrative organer fra forvaltningsdatabasen til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste per 1. januar 2010. For 2011 utgjør driftsutgiftene til disse virksomhetene til sammen om lag 12,9 mrd. kroner, tilsvarende 9,0 pst. av de samlede driftsutgiftene på statsbudsjettet.

Den største andelen av beløpet under Statens Pensjonskasse er utgifter til pensjoner til statsansatte som dekkes etter lov om Statens Pensjons-

kasse. Den resterende delen av beløpet omfatter driftsbevilgninger til Statens Pensjonskasse, utgifter til tjenstepensjon gitt som gavepensjon av statskassen og arbeidsgiveravgift til folketrygden på pensjonsinnskuddet.

Driftsresultatet til statens forretningsdrift består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet skal ifølge bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445-2490. Driftsresultatet føres på post 24. Statsaksjeselskap, statsforetak eller andre statsbedrifter som er organisert som egne rettssubjekter, tas ikke med på statsbudsjettet med brutto inntekter og utgifter.

Brutto driftsinntekter i statens forretningsdrift tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for 24-posten totalt betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra brutto prinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsip-

pet for føringer i statsbudsjettet også for forretningsdriften. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto, blir renter beregnet som om statens netto investeringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for den samlede forretningsdriften tas til inntekt på statsbudsjettets inntektsside, jf. nærmere omtale av forretningsdriften i avsnitt 4.3.2.

Andre driftsutgifter på 21,3 mrd. kroner gjelder bl.a. enkelte statlige forvaltningsorganer og etater som ikke inngår i de øvrige spesifiseringene i tabell 4.2. Flere av disse virksomhetene er helt eller delvis selvfinansiert. Bruttoføring av statsbudsjettet innebærer derfor at disse virksomhetene har både inntekts- og utgiftsposter i statsbudsjettet. I tillegg inngår også spesielle driftsutgifter budsjettert på 21-post til bl.a. CO₂-håndtering, kjøp av klimavoter og utgifter til flyktningutgifter i Norge som er godkjent som utviklingshjelp (ODA).

I 2011 foreslås det bevilget om lag 9,8 mrd. kroner på kapittel 2309, post 01 Tilfeldige utgifter. Denne bevilgningen benyttes blant annet til å dekke økte utgifter til lønnsoppgjør for statsan-

satte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, samt uforutsette utgifter i løpet av det kommende budsjettåret. Ved regnskapsavslutningen vil således ikke hele det bevilgede beløpet på denne posten bli regnskapsført som driftsutgifter. I anslag på regnskap 2010 er bevilgningsøkningene som følge av trygdeoppgjøret våren 2010 fordelt på ulike overføringsordninger, mens det er lagt til grunn at kapittel 2309 Tilfeldige utgifter reduseres tilsvarende. Dette bidrar til å forklare hvorfor anslag på regnskap for inneværende år er lavere enn bevilgningen i saldert budsjett 2010. Forslag om nedsettelse av bevilgningen under kapittel 2309 for inneværende år vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen senere i høst.

4.2.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30-49 og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Investeringer i forretningsdriften vil også framkomme i statens balansekonto som fast kapital, mens investeringer i konsumkapital ikke aktiveres.

Tabell 4.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Statens petroleumsvirksomhet	23 000	21 500	25 000
Forsvaret	9 645	9 619	9 908
Riksveganlegg	6 478	6 608	6 395
Jernbaneverket	3 919	3 933	4 267
Statsbygg	2 033	1 634	2 519
Bygg utenfor husleieordningen	874	787	610
Direktorater mv.	1 267	1 551	1 549
Andre investeringsbevilgninger	3 884	2 108	1 654
Sum investeringer	51 099	47 740	51 902

Kilde: Finansdepartementet

Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, Forsvaret og samferdselssektoren. Utenom disse investeringsformålene, utgjør de statlige byggebevilgningene,

som bl.a. er samlet under Statsbygg og ulike direktorater, en stor del av investeringene. Det samlede investeringsnivået utgjør 51,9 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2011. Dette er om lag 0,8 mrd.

kroner høyere enn saldert budsjett 2010 og skyldes først og fremst at det er budsjettert med et noe høyere investeringsnivå i petroleumssektoren i 2011 enn i 2010. Utenom investeringene i petroleumsvirksomheten, foreslås de samlede investeringene redusert med om lag 1,2 mrd. kroner, fra 28,1 mrd. kroner til 26,9 mrd. kroner.

Utgifter til vedlikehold, utstyrsanskaffelser og ombygginger er fordelt på de ulike etatenes utgiftskapitler. Tabell 4.3 viser de største statlige investeringsformålene. De spesifiserte formålene utgjør om lag 97 pst. av investeringsomfanget. Bevilgningene på postene 30-49 gir ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet

ettersom investeringer i helseforetakene finansieres med tilskudd over statsbudsjettet og deler av veiutbyggingen finansieres med bompenger som ikke budsjetteres på statsbudsjettet.

4.2.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50-89 i statsbudsjettet. Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- 50-59 Overføringer til andre statsregnskap.
- 60-69 Overføringer til kommuneforvaltningen.
- 70-89 Andre overføringer.

Tabell 4.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Mill. kroner Gul bok 2011
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring til Statens pensjonsfond utland	220 389	264 691	288 007
Overføring til nettobudsjetterte virksomheter	26 540	26 589	28 367
Øvrige overføringer til andre statsregnskap (fond mv.)	13 530	14 185	12 564
Sum overføringer til andre statsregnskap	260 459	305 465	328 939
<i>Postene 60-69</i>			
Rammetilskudd	81 670	81 691	126 826
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	62 240	61 263	37 606
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	143 910	142 954	164 432
<i>Postene 70-89</i>			
Folketrygden	308 182	309 809	326 050
Øvrige overføringer	225 785	228 266	234 594
Sum andre overføringer	533 967	538 075	560 644
Sum overføringer til andre (postene 50-89)	938 336	986 494	1 054 015

Kilde: Finansdepartementet

Den største bevilgningen på 50-postene er overføringen fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland. Denne overføringen tilsvarer statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Fra saldert budsjett 2010 til budsjettforslaget for 2011 øker overføringene til andre statsregnskap med til sammen 68,5 mrd. kroner. Av dette gjelder 67,6 mrd. kroner økte overføringer til Statens pensjonsfond utland.

Postene 50-59 brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjo-

ner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet er Norges forskningsråd, universitetene og de statlige høyskolene nettobudsjetterte virksomheter. Samlet foreslås det bevilget om lag 28,4 mrd kroner til de nettobudsjetterte virksomhetene i 2011. Dette er en økning på 1,8 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2010. Det vises til vedlegg 3 for nærmere oversikt over den samlede aktiviteten i disse virksomhetene og spesifikasjon av kontantbeholdningen i virksomhetene.

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres på overføringspostene til andre statsregnskap (postene 50-59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det respektive departement midlene til et slikt fond, og utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år. Overføringene til andre fond mv. reduseres med til sammen knapt 1,0 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Det må ses i sammenheng med at det ikke foreslås overføring til Statens petroleumforsikringsfond i 2011.

Postene 60-69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter. Kommunesektoren har i tillegg inntekter fra blant annet skatt, gebyrer og fra statlig tilskudd under momskompensasjonsordningen. I statsbudsjettet for 2011 foreslår Regjeringen å overføre vel 29 mrd. kroner fra øremerkede ordninger til kommunenes rammetilskudd. Av dette utgjør innlemming av øremerkede tilskudd til barnehager om lag 28 mrd. kroner. Dette er den mest omfattende omleggingen fra øremerking til rammetilskudd siden innføringen av inntektssystemet til kommunesektoren i 1986. Videre legges det i forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører opp til at skattens andel av samlede inntekter for kommunene skal reduseres fra 45 pst. til 40 pst. Det innebærer at kommunesektorens skatteinntekter reduseres mot en tilsvarende økning av rammetilskuddene. Samlet foreslås rammetilskuddene til kommunene økt med 45,2 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2011. Nivået på rammetilskuddene til kommunesektoren kan variere betydelig fra år til år som følge av tekniske endringer, herunder størrelsen på de kommunale skattørene.

Samlet sett reduseres de øremerkede tilskuddene med 24,6 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Det skyldes i hovedsak innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddene. I motsatt retning trekker økte overføringer på øremerkede tilskudd til barnevernet og under momskompensasjonsordningen.

Utgiftspostene 70-89 omfatter overføringer til private, f.eks. husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv., og utgjør til sammen 560,6 mrd. kroner i forslaget til statsbudsjett for 2011. Utgifter under folketrygden utgjør 326,1 mrd. kroner av dette, jf. nærmere omtale i kapittel 5. Postene omfatter også overføringer til statlige foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Dette gjelder blant annet tilskudd til de regionale helseforetakene. I 2011 foreslås det samlede tilskudd til helseforetakene på 102,5 mrd. kroner. Samlet sett økes overføringene til helseforetakene med 3,7 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010.

Overføringer til private utenom folketrygden og helseforetakene beløper seg i budsjettforslaget for 2011 til 132,1 mrd. kroner. Dette er en økning på 5,1 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Disse overføringene inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse, herunder barnetrygd, kontantstøtte, tilskudd til internasjonale organisasjoner, bistandsmidler og renter på innenlandsk statsgjeld.

4.2.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)

Postene 90-99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formuesportefølje i kapitalregnskapet. De største postene i 2011 er utlån til statsbankene og avdrag på innenlands statsgjeld som utgjør henholdsvis 55,9 og 34,0 pst. av de samlede utlånene.

Tabell 4.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Mill. kroner Gul bok 2011
Avdrag innenlandsk statsgjeld	0	0	46 150
Lån til statsbankene	76 412	77 223	75 862
Boliglån til statsansatte	6 000	8 500	10 000
Forskningsfond	5 000	5 000	3 000
Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering	5 000	5 000	-
Forvaltning av statlig eierskap	-	4 983	-
Eksportfinans ASA	20 000	20 000	-
Andre lånetransaksjoner	652	2 522	767
Sum utlån, statsgjeld mv.	113 064	123 227	135 780

Kilde: Finansdepartementet

Avdrag på innenlandsk statsgjeld varierer sterkt fra år til år. I 2011 er det forfall på obligasjonslån. Dette er hovedårsaken til at lånetransaksjonene øker netto med om lag 22,7 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Utenom avdrag på innenlands statsgjeld reduseres de samlede utlånene med 23,4 mrd. kroner, fra 113,1 mrd. kroner til 89,6 mrd. kroner.

Reduksjonen i utlån mv. fra saldert budsjett 2010 til Gul bok 2011 skyldes i hovedsak bevilgningen til lån til Eksportfinans ASA på 20 mrd. kroner i 2010. Nærings- og handelsdepartementet inngikk i november 2008 en avtale som åpnet for at Eksportfinans fram til 31. desember 2010 kunne låne fra staten for å sikre finansiering av nye eksportprosjekter. Bakgrunnen for avtalen var at Eksportfinans ikke hadde tilgang til de ordningene som ble stilt til rådighet for banknæringen gjennom Norges Bank i forbindelse med finanskrisen. Eksportfinans sikret imidlertid nødvendig finansiering i det ordinære finansmarkedet, og det er usikkert om Eksportfinans vil benytte seg av lånemuligheten i 2010. For 2011 er det ikke budsjettert med lån til Eksportfinans.

Lån til statsbankene omfatter utlån gjennom Statens lånekasse for utdanning på 17,9 mrd. kroner, utlån gjennom Husbanken på 14,1 mrd. kroner og lån til Innovasjon Norge og Siva på til sammen 43,9 mrd. kroner. Lån til Innovasjon Norge reduseres med 2,2 mrd. kroner, mens utlån gjennom Statens lånekasse for utdanning økes med 1,5 mrd. kroner. For de andre statsbankene er det kun mindre endringer i lånerammen.

Til boliglånsordningen for statsansatte foreslås det en bevilgning på 10,0 mrd. kroner i 2011. Dette er en økning på 4 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010. Økningen skyldes i hovedsak at rentevilkårene i Statens Pensjonskasse oppfattes som gunstige, samt økt låneetterspørsel som følge av at lånerammen for den enkelte låntaker ble økt fra 1,5 mill. kroner til 1,7 mill. kroner i forbindelse med lønnsoppgjøret for arbeidstakere i det statlige tariffområdet i 2010. Den totale porteføljen av utlån var ved utgangen av 2009 på 27,0 mrd. kroner, noe som utgjør en økning på 27,9 pst. fra 2008.

Det foreslås ikke lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2011.

4.3 Oversikt over statsbudsjettets inntekter

4.3.1 Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter

De samlede inntektsbevilgningene på statsbudsjettet for 2010 er anslått til 1 324,3 mrd. kroner, medregnet lånetransaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerede budsjettunderskuddet. Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge utgjør 737,6 mrd. kroner, mens inntektene fra statlig petroleumsvirksomhet utgjør 313,0 mrd. kroner. Disse bevilgningene utgjør i alt 79,3 pst. av de samlede inntektene. Inntekter utenom overføringen fra Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner foreslås budsjettert med 1 113,1 mrd. kroner. Dette er en økning i for-

hold til saldert budsjett 2010 med 139,0 mrd. kroner, som i hovedsak skyldes høyere inntekter fra petroleumsvirksomheten.

Tabell 4.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Salg av varer og tjenester (driftsinntekter)	92 764	112 030	119 914
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	22 883	15 774	18 475
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 012 239	1 035 516	1 109 707
Tilbakebetalinger mv.	68 875	69 045	76 240
Sum inntekter	1 196 761	1 232 365	1 324 336

Kilde: Finansdepartementet

4.3.2 Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)

somheten utgjør 103,0 mrd. kroner, som er 85,9 pst. av de samlede driftsinntektene.

Driftsinntektene foreslås bevilget med 119,9 mrd. kroner i 2010. Driftsinntektene fra petroleumsvirksomheten

Tabell 4.7 Driftsinntekter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Statens petroleumsvirksomhet	77 900	97 800	103 000
Andre driftsinntekter	14 864	14 230	16 914
Sum driftsinntekter	92 764	112 030	119 914

Kilde: Finansdepartementet

I tillegg til inntekter fra petroleumsvirksomheten nyttes postene 1-29 på statsbudsjettets inntekts- side for inntekt fra salg av varer og tjenester, f.eks.:

- Salg av materiell, publikasjoner og andre varer.
- Utleie av materiell, bygninger og anlegg.
- Oppdrag.
- Gebyrer.
- Tilfeldige inntekter.

Blant annet inntekter fra spilloverskuddet fra Norsk tipping, inntekter til departementene for dekning av ODA-godkjente flyktningeutgifter i Norge, rettsgebyr og øvrige gebyrinntekter og inn-

tekter fra salg av klimakvoter inngår i denne kategorien.

Statens forretningsdrift

Inntektsbevilgningene under statens forretningsdrift omfatter flere inntektsarter, men omtales samlet nedenfor.

Statens forretningsdrift vil i 2011 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg, Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK), Statens kartverk, Statens Pensjonskasse og NVE Anlegg.

I 2011 er det budsjettert med 2,1 mrd. kroner i inntekter under statens forretningsdrift.

Det samlede avskrivningsbeløpet for den statlige forretningsdriften føres under kapittel 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital per 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem, der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Sum avskrivninger i 2011 beløper seg til 798,4 mill. kroner.

Renter av statens kapital i forretningsdriften tas samlet til inntekt under kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget for renteberegningen er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesatsen for netto investeringsbidraget det enkelte år til-

svarer gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i 12-månedersperioden fram til 30. september året før budsjettåret. Lånet forutsettes å ha en løpetid på 5 år, og må deretter eventuelt fornyes. Renter av statens kapital i forretningsdriften foreslås budsjettert med 86,2 mill. kroner i 2011.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftsføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2011 er 942,6 mill. kroner.

I tabell 4.8 er inntektene på statsbudsjettet under statens forretningsdrift splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det også andre inntekter under forretningsdriften fra tilbakeføring fra gamle ordninger under GIEK og inntekter fra salg av eiendom på til sammen 226,7 mill. kroner.

Tabell 4.8 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2011 for statens forretningsdrift

	Avskrivninger	Renter	1 000 kroner
			Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	678 077	55 000	923 509
Statens kartverk	10 806	2 440	0
Statens Pensjonskasse	103 890	27 650	18 070
NVE Anlegg	5 600	1 100	1 000
Sum	798 373	86 190	942 579

Kilde: Finansdepartementet

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forretningsdrift skal det beregnes renter av mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statssertifikater etter en nærmere bestemt beregningsregel slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

4.3.3 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg er på 18,5 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2011. Det er inntektene i forbindelse med nybygg og anlegg i statens petroleumsvirksomhet som utgjør størstedelen av disse inntektene.

Tabell 4.9 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Statens petroleumsvirksomhet	20 800	13 700	16 400
Andre inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	2 083	2 074	2 075
Sum inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	22 883	15 774	18 475

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene 30-49 deles i to grupper.

Postene fra 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forretningsdrift, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med bygg og anlegg, jf. omtalen ovenfor. Inntektene fra statens forretningsdrift i forbindelse med nybygg og anlegg mv. utgjør 1 741 mill. kroner. I tillegg til statens forretningsdrift er det inntekter fra Bioforsk på 18,7 mill. kroner på postene 30-39.

Post 30 brukes for øvrig også for avskrivninger under kapittel 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det foreslås inntekter på 16,4 mrd. kroner på denne posten i 2011, som dermed utgjør 88,8 pst. av inntektene i denne kategorien.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Samlet utgjør

disse inntektene 315,8 mill. kroner i 2011. Salg av eiendom fra Forsvaret og inntekter i forbindelse med Forsvarets byggevirksomhet utgjør de største inntekstpostene.

4.3.4 Overføringer fra andre (postene 50-89)

Inntektspostene fra 50 til 89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 nyttes til overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel statlige fond.
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunenes forvaltningsbudsjetter.
- Postene fra 70 til 79 brukes til statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, avgifter på arv, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter.
- Under postene fra 80 til 84 føres renteinntekter, mens utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv. budsjetteres på postene 85-89.

Tabell 4.10 Overføringer fra andre (postene 50–89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	153 780	121 484	134 971
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	173	177	178
Sum overføringer fra andre statsregnskap	153 953	121 661	135 149
<i>Postene 60-69</i>			
Overføringer fra kommuner	898	898	925
<i>Postene 70-79</i>			
Inntekter under postene 70-79	802 798	857 461	913 212
<i>Postene 80-89</i>			
Renter, utbytte mv.	54 589	55 496	60 421
Sum overføringer fra andre (postene 50-89)	1 012 239	1 035 516	1 109 707

Kilde: Finansdepartementet

Overføring fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet reduseres med 18,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010. Sammenlignet med anslag på regnskap 2010 øker overføringen med 13,5 mrd. kroner. For postene 70-79 økes inntektene med 110,4 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010 til budsjettforslaget for 2011. Dette skyldes i hovedsak økte petroleumsinntekter og økte skatter og avgifter fra Fastlands-Norge.

Inntektene for postene 80-89 økes med 5,8 mrd. kroner fra saldert budsjett 2010 til budsjettforslaget for 2011. Dette kan i stor grad tilskrives økte utbytteinntekter på aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Skatte- og avgiftsanslagene for 2011 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2010, hvor bl.a. ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2011. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 737,6 mrd. kroner i 2010, en økning på 38,3 mrd. kroner, eller 5,5 pst., fra anslag på regnskap 2010. Skatter på inn-

tekt og formue er anslått til 202,4 mrd. kroner i 2011, som er en økning på 14,1 mrd. kroner fra anslag på regnskap 2010. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2011 er samlet anslått til 229,8 mrd. kroner, som tilsvarer en økning på 4,3 pst. fra anslag på regnskap for 2010. Inntektene fra merverdiavgiften anslås til 206,7 mrd. kroner i 2010, som tilsvarer en økning på 5,2 pst. fra året før. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 98,7 mrd. kroner i 2011. Det er en økning på 4,9 pst. fra året før.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2011 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter og avgifter 2011.

Utbytte

Regjeringen foreslår samlede inntekter fra utbytte på vel 23,8 mrd. kroner for 2011. Av dette gjelder 12,8 mrd. kroner Statoil ASA, som inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Det er en økning av de samlede utbytteinntektene på om lag 1,3 mrd. kroner i forhold til anslag på regnskap 2010. Fra saldert budsjett 2010 foreslås det for 2011 økte utbyttebetalinger på 3,1 mrd. kroner.

For de børsnoterte selskapene ble utbytteinntektene i 2010 vesentlig høyere enn forutsatt i saldert budsjett 2010. Regjeringen har ikke laget egne anslag på utbytte i 2011 for disse selskapene, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2010. For Statkraft SF foreslås det et utbytte på 85 prosent av utbyttegrunnlaget. Basert på Nærings-

og handelsdepartements resultatanslag tilsvare det om lag 5,2 mrd. kroner. Dette er en økning på om lag 1 mrd. kroner fra anslag på regnskap 2010. Sammenliknet med anslag på regnskap 2010 foreslås det også økt utbytte fra bl.a. Avinor AS, Statnett SF og Argentum Fondsinvesteringer AS, mens reduserte utbytter fra blant annet NSB AS, Kommunalbanken AS, Eksportfinans ASA og Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS trekker i motsatt retning.

Posten Norge AS forventes ikke å være i utbytteposisjon i 2011 som følge av negativt forventet konsernresultat for selskapet i 2010. For å bidra til at Avinor AS kan gjennomføre nødvendige sikkerhetsinvesteringer, ble det som et éngangstiltak ikke tatt utbytte fra selskapet i 2010. I tråd med statens utbyttepolitikk for aksjeselskaper som forvaltes av Samferdselsdepartementet, foreslås det i 2011 et utbytte på 315 mill. kroner fra selskapet.

Videre foreslås det et utbytte på 53 mill. kroner fra NSB AS og et utbytte på 18 mill. kroner fra Baneservice AS, som også er i tråd med statens utbyttepolitikk for aksjeselskaper som forvaltes av Samferdselsdepartementet.

Ansvar for forvaltningen av eierskapet i Norsk Eiendomsinformasjon ble overført fra Justisdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet med virkning fra 1. juli 2010.

Basert på Kommunalbankens resultat for 2009, tok staten i 2010 ut et ekstraordinært utbytte på 200 mill. kroner. Utbytte for 2011 foreslås satt til 164,7 mill. kroner.

Den nordiske investeringsbanken betalte ikke utbytte i 2010. Det budsjetteres heller ikke med utbytte i 2011.

Tabellen viser saldert budsjett og anslag på regnskap for utbytte fra de enkelte selskapene i 2010 og forslag i 2011.

Tabell 4.11 Utbytte fra statlig eide selskaper

Kap	Post	Selskap	Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
5611	85	NSB AS	145	172	53
5616	85	Kommunalbanken AS	267	267	165
5622	85	Avinor AS	-	-	315
5623	85	Baneservice AS	-	20	18
5625	85	Innovasjon Norge/Lavrisikordningen	-	21	15
5625	86	Innovasjon Norge/investeringsfond Nordvest-Russland og Øst-Europa	3	1	3
5630	85	Norsk Eiendomsinformasjon	3	3	-
5631	85/86	A/S Vinmonopolet	40	40	40
5651	85	Selskaper under Landbruks- og matdepartementet ¹	1	1	1
5652	85	Statsskog SF	5	10	5
5656	85	Selskaper under Nærings- og handelsdepartementet ²	4 614	9 050	9 946
5680	85	Statnett SF	180	132	461
5685	85	Statoil ASA	15 489	12 818	12 818
5693	85	Folketrygdfondet	-	-	1
Sum utbytte			20 746	22 535	23 840

1 Veterinærmedisinsk oppdragscenter AS og Graminor AS.

2 Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, Statkraft SF, Kongsberg Gruppen ASA, DnB NOR ASA, Yara International ASA, Eksportfinans ASA, Entra Eiendom AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, Nammo AS, Flytoget AS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, Cermaq ASA, Secora AS, Aker Holding AS, GIEK Kredittforsikring AS, Electronic Chart Centre AS og Norsk Eiendomsinformasjon AS.

Kilde: Finansdepartementet

4.3.5 Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)

Postene fra 90 til 99 på statsbudsjettets inntekts- side inneholder avdrag på lån fra staten, salg av statens aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån. Postene beskriver endringer i sammensetningen

av statens formue som framkommer i statens kapitalregnskap. Først og fremst dreier det seg om avdrag og tilbakebetalinger fra statsbanker og statsbedrifter.

Tilbakebetalingene anslås til 76,2 mrd. kroner i 2011, hvorav 69,1 mrd. kroner fra statsbankene.

Tabell 4.12 Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Avdrag fra statsbankene	68 124	68 294	69 062
Andre tilbakebetalinger	751	751	7 178
Sum tilbakebetalinger	68 875	69 045	76 240

Kilde: Finansdepartementet

4.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter**4.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter**

Utgiftene til petroleumsvirksomheten består av Statens direkte engasjement i petroleumsvirksom-

hetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel og overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond. Budsjetterte utgifter for 2011 framgår av tabell 4.13.

Tabell 4.13 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
SDØE - Investeringer	23 000	21 500	25 000
SDØE - Overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond	1 400	1 600	0
Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	0	103	11
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	24 400	23 203	25 011

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen forventes i 2010 å bli 25,0 mrd. kroner. Dette er en økning på 2,0 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2010. Av anslaget for 2011 utgjør prosjekter som er besluttet utbygd om lag 23,5 mrd. kroner. Prosjekter med betydelige investeringer i 2011 er Troll, Åsgard, Ormen Lange, Gullfaks, Oseberg, Gassled, Heidrun, Snorre, Visund og Ekofisk.

Statens petroleumsforsikringsfond vil bli fore- slått avviklet med virkning fra utløpet av 2010. Dette omtales nærmere i Prop. 1 S (2010-2011) for Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet. Det foreslås på den bakgrunn ingen overføring til Statens petroleumsforsikringsfond i statsbudsjettet for 2011.

Det anslås fjerningskostnader knyttet til oljeledningen Norpipe på 102,5 mill. kroner i 2010. Det foreslås en bevilgning på 10,6 mill. kroner til formålet i 2011. Totalanslaget for fjerningsutgiftene er på 120 mill. kroner.

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, aksjeutbytte fra Statoil ASA og inntekter fra SDØE. Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 4.14 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
SDØE - Driftsresultat	77 900	97 800	103 000
SDØE - Avskrivninger og renter	27 600	21 175	23 300
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	123 800	156 100	173 900
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	15 489	12 818	12 818
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	244 789	28 7893	313 018

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 103 mrd. kroner for 2011, en økning på 25,1 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2010. Økningen knytter seg i hovedsak til økte prisforutsetninger. Mens det i saldert budsjett 2010 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 425 kroner per fat i 2010 legges det nå til grunn en forventet pris på 475 kroner per fat i 2010 og 485 kroner per fat i 2011 målt i løpende priser.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker avskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten er anslått til 173,9 mrd. kroner i 2011. Dette er 17,8 mrd. kroner høyere enn anslag på regnskap 2010.

Påløpte skatter og avgifter anslås til 181,4 mrd. kroner i 2010 og 166,1 mrd. kroner i 2011. Forskjellen mellom betalte skatter og påløpte skatter har sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Ettersom det ikke foreligger offentlig informasjon med prognose for Statoil ASAs årsresultat for 2010, legges det i budsjettet for 2011 til grunn en teknisk videreføring av utbyttet fra Statoil ASA i 2010. Dette utgjør 12 818 mill. kroner. Vedtak om utbytte fattes på Statoil ASAs generalforsamling våren 2011.

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabell 4.15 viser hvordan netto kontantstrømmen framkommer.

Tabell 4.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Inntekter SDØE	105 500	118 975	126 300
Utgifter SDØE	-24 400	-23 203	-25 011
Skatt og avgift på utvinning inkl. CO ₂ -avgift	123 800	156 100	173 900
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	15 489	12 818	12 818
Netto kontantstrøm	220 389	264 691	288 007

Kilde: Finansdepartementet

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 288,0 mrd. kroner i 2011. Dette er 23,3 mrd. kroner høyere enn anslag på regnskap for 2010.

Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2011.

4.4.2 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettets utgiftsside på kapittel 2800 til Statens pensjonsfond utland. Sammen med avkastningen på Statens pensjonsfonds kapital utgjør denne overføringen fondets samlede inntekter.

Den delen av fondets inntekter som forutsettes anvendt over statsbudsjettet til å dekke det oljekorrigerte underskuddet, overføres deretter fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettets inntektsside. Det blir dermed avsatt midler i utlandsdelen av Statens pensjonsfond dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner til kjøp av aksjer og inntekter fra salg av aksjer innenfor petroleumsvirksomheten i 2011.

Grunnkapitalen i Statens pensjonsfond Norge stammer i hovedsak fra overskudd på trygderegnskapene etter innføringen av folketrygden i 1967 og fram til slutten av 1970-tallet. Avkastningen av midlene i Statens pensjonsfond Norge overføres ikke til statskassen, men legges løpende til denne delen av fondet.

Anslagene på overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2011 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2011. Fondets forskrifter sier at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte netto petroleumsinntekter som framkommer først etter terminavslutning. Det innebærer at det vil kunne være avvik mellom den budsjetterte overføringen i nysalderingen og regnskapet.

Verdien i Statens pensjonsfond anslås til 3 132,7 mrd. kroner ved utgangen av 2010, mens anslaget for verdien ved utgangen av 2011 er på 3 481,3 mrd. kroner. Utlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 3 018,3 mrd. kroner ved utgangen av 2010 og 3 359,5 mrd. kroner ved utgangen av 2011.

Tabell 4.16 Statens pensjonsfond utland. Inntekter og utgifter 2010–2011

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	220 389	264 691	288 007
- Overført til statskassen	153 780	121 484	134 971
+ Renter og utbytte	105 600	84 400	113 100
= Overskudd i Statens pensjonsfond	172 209	227 607	266 136
Memo:			
Anslått kapital i fondet pr. 31.12.2011 (målt til markedsverdi)	3 481 mrd. kroner		

Kilde: Finansdepartementet

4.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse før lånetransaksjoner. Brutto finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån og tilbakebetalinger og bevilges over kapittel 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 59,5 mrd. kroner i 2011. Bevilgningen til statslånemidler er dermed en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter medregnet lånetransak-

sjoner. Ved nysalderingen om høsten gjøres det et endelig vedtak om statslånemidler. Ved årsavslutningen blir statsregnskapet gjort opp, og det blir foretatt en endelig årsavslutningsrapportering slik at kapittel 5999 viser bruttofinansieringsbehov slik det framkommer i regnskapet. Brutto finansieringsbehov vil kunne avvike fra budsjettvedtaket i forbindelse med nysalderingen om høsten som følge av at det endelige regnskapet på de enkelte budsjettpostene vil kunne avvike noe fra de vedtatte bevilgningene.

Tabell 4.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse	Saldert budsjett 2010	Anslag på regn- skap 2010	Gul bok 2011
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	974 105	1 041 836	1 113 125
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 127 885	1 163 320	1 248 096
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-153 780	-121 484	-134 971
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	153 780	121 484	134 971
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	123 227	135 780
7. Tilbakebetalinger mv.	68 875	69 045	76 240
8. Utlån mv., netto (6-7)	44 188	54 183	59 539
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	44 188	54 183	59 539

Kilde: Finansdepartementet

5 Folketrygdens utgifter og inntekter

5.1 Folketrygdens utgifter

Folketrygdens budsjett omfatter utgifter under programområdene 28 Foreldrepenger, 29 Sosiale formål, 30 Stønad ved helsetjenester og 33 Arbeidsliv. Ansvar for de ulike delene av folketrygden er fordelt mellom fire departementer. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for programområde 28 Foreldrepenger. Arbeidsdepartementet har ansvaret for programområde 29 Sosiale formål og for størstedelen av programområde 33 Arbeidsliv. Helse- og omsorgsdepartemen-

tet har ansvaret for programområde 30 Stønad ved helsetjenester. Fiskeri- og kystdepartementet har ansvaret for ett budsjettkapittel under programområde 33 Arbeidsliv.

Regjeringens samlede forslag til utgifter under alle folketrygdens programområder for 2011 er på 326 333,5 mill. kroner. Dette er en økning på 17 921,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010.

Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter

Programområde	Saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010	Gul bok 2011	Mill. kroner
				Endr. saldert budsjett 2010 til Gul bok 2011
28 Foreldrepenger	14 216,0	14 555,0	15 083,0	6,1 pst.
29 Sosiale formål	258 122,3	260 228,2	274 451,9	6,3 pst.
30 Helsetjenester	22 053,4	22 131,0	23 018,6	4,4 pst.
33 Arbeidsliv	14 020,0	13 180,0	13 780,0	-1,7 pst.
Sum	308 411,7	310 094,2	326 333,5	5,8 pst.

Kilde: Finansdepartementet

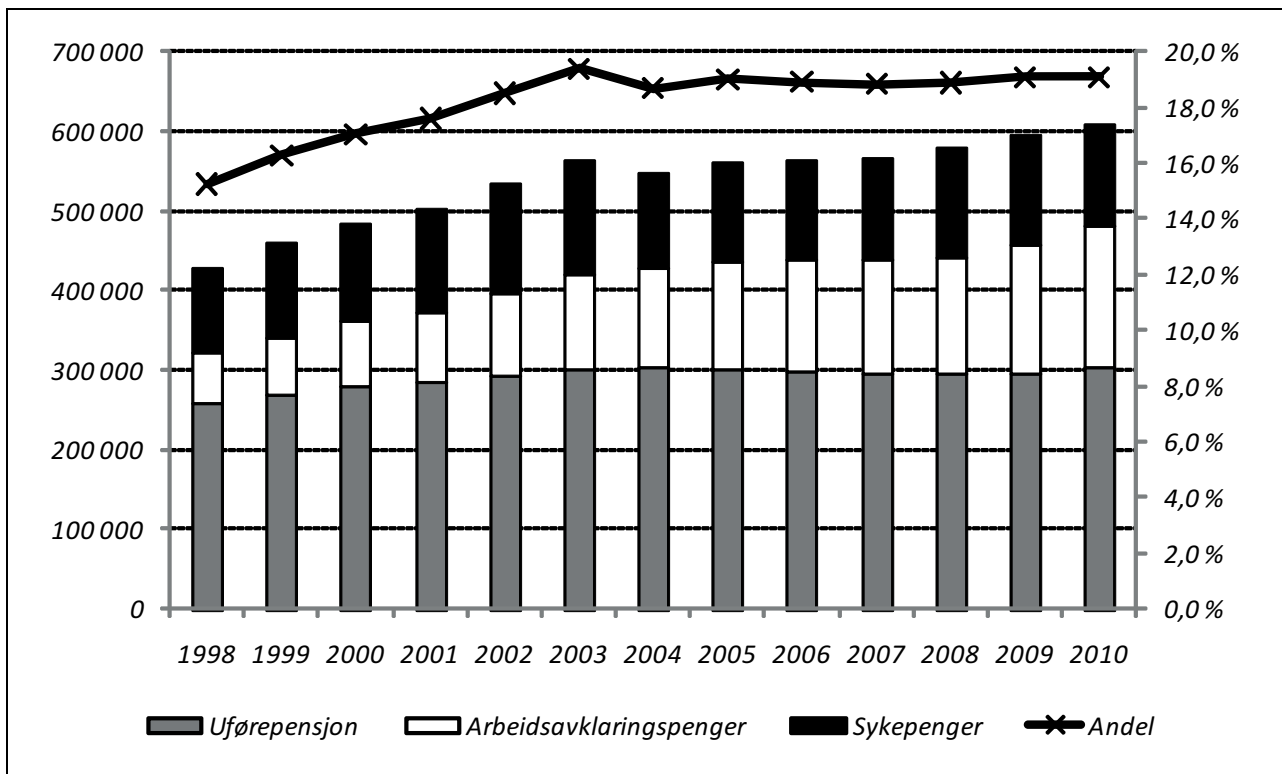
Programområde 28 Foreldrepenger

Programområdet omfatter foreldrepenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adopsjon, og feriepenge av foreldrepenger til arbeidstakere mv. Stønadsordningene under dette programområdet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel og adopsjon og sikre økonomisk støtte til kvinner som ikke har rett til foreldrepenger.

I forslaget til statsbudsjett for 2011 utgjør utgiftene under dette programområdet 15 083,0 mill. kroner. Totalt sett innebærer dette en økning i forhold til saldert budsjett 2010 på 867,0 mill. kroner, eller 6,1 pst.

Programområde 29 Sosiale formål

Programområdet omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenge, arbeidsavklaringspenge og uførepensjon), pensjoner (alderspensjon og etterlattepensjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne, samt enkelte andre stønader. Det foreslås bevilget 274 451,9 mill. kroner i 2011, som innebærer en økning i forhold til saldert budsjett 2010 på 16 329,6 mill. kroner, eller 6,3 pst.

Figur 5.1 Antall mottakere av helserelaterte trygdeytelser¹ ved utgangen av året (venstre akse) og andel mottakere av disse ytelsene i pst. av befolkningen mellom 18 og 67 år (høyre akse). Tall ved utgangen av året (1998-2010)².

1 Sykepenges, uførepensjon og arbeidsavklaringspenger (før 1. mars 2010: attføringspenger, rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad)

2 2010: Anslag

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå

Sykepenges

I henhold til Statistisk sentralbyrås nasjonale sykefraværstatistikk gikk det totale sykefraværet ned med nærmere 11 pst. i 2. kvartal 2010 fra samme periode i 2009. Fra 1. halvår 2009 til 1. halvår 2010 har sykefraværet falt med nærmere 10 pst. Det er det legemeldte sykefraværet som faller, mens det egenmeldte sykefraværet er om lag uendret. IA-avtalen har bl.a. som mål å redusere det totale sykefraværet (både sykefravær betalt av arbeidsgiver og sykefravær i trygdeperioden) med minst 20 pst. sammenlignet med nivået i 2. kvartal 2001. I 2. kvartal 2010 lå sykefraværet vel 9 pst. lavere enn i samme kvartal i 2001. Selv om sykefraværet nå faller betydelig, er nivået fremdeles langt høyere enn målet i IA-avtalen.

I saldert budsjett 2010 ble det lagt til grunn en økning i det trygdefinansierte sykefraværet fra 2009 til 2010 på 1 pst. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 ble dette anslaget opprettholdt. På bakgrunn av utviklingen hittil i år, legges det i anslag på regnskap 2010 til grunn en reduk-

sjon i det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatt på 7 pst. i 2010 sammenliknet med 2009. Utgiftene til sykepenges i 2010 anslås dermed om lag 2,6 mrd. kroner lavere nå enn i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010. For 2011 legges det til grunn 0-vekst i fraværet per sysselsatt i forhold til det gjennomsnittlige nivået i 2010. I tillegg til sykefraværet per sysselsatt påvirkes sykepengeutgiftene av sysselsettingsutviklingen og endringer i sykepengegrunnlaget (lønnsgrunnlaget for sykmeldte). I budsjettforslaget for 2011 er det lagt til grunn en økning i sysselsettingen på 0,6 pst. og en økning i sykepengegrunnlaget på 3,25 pst.

Det foreslås bevilget 36 436,9 mill. kroner i 2011 på kap. 2650 Sykepenges, som innebærer en reduksjon i forhold til saldert budsjett 2010 på 1 076,5 mill. kroner, eller 2,9 pst.

Arbeidsavklaringspenger

Fra 1. mars 2010 ble rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad erstattet av en ny ytelse, arbeidsavklaringspenger, jf. Ot.prp.

nr. 4 (2008-2009) og Innst.O. nr. 28 (2008-2009). Formålet med arbeidsavklaringspenger er å sikre inntekt for personer som har fått sin arbeidsevne nedsatt pga. sykdom, skade eller lyte, mens de får aktiv behandling, deltar på arbeidsrettet tiltak eller får annen oppfølging med sikte på å skaffe seg eller beholde arbeid. Alle som mottok rehabiliteringspenger, attføringspenger eller tidsbegrenset uførestønad pr. 28. februar 2010 gikk over på den nye ytelsen fra 1. mars 2010.

Ved utgangen av 1. halvår 2010 var det om lag 171 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger, noe som utgjør om lag 5,5 pst. av befolkningen i yrkesaktiv alder. Gjennomsnittlig antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i 2010 forventes å bli om lag 172 300. For 2011 anslås antall stønadsmottakere å øke til 184 100. Veksten i antall mottakere skyldes i hovedsak økt tilgang fra personer som har avsluttet en periode på sykepenger.

Det foreslås bevilget 37 650,0 mill. kroner i 2011 på kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger, som innebærer en økning på 3 813,0 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2010¹, eller 11,3 pst.

Uførhet

Uførepensjonsordningen ble fra 1. januar 2004 delt mellom en ordning med varig uførepensjon og en ordning med tidsbegrenset uførestønad. Veksten i antall mottakere av uførestønader har i perioden etter dette i hovedsak funnet sted innenfor den tidsbegrensede ordningen, mens antall mottakere av varig uførepensjon har vært relativt stabilt. Fra 1. mars 2010 ble tidsbegrenset uførestønad, sammen med attføringspenger og rehabiliteringspenger, erstattet av arbeidsavklaringspenger, jf. omtale av arbeidsavklaringspenger ovenfor.

Ved utgangen av 1. halvår 2010 var det registrert om lag 299 600 mottakere av uførepensjon, tilsvarende en økning på 4 700 personer fra samme tidspunkt i fjor. Nærmere 10 pst. av befolkningen i yrkesaktiv alder mottar nå uførepensjon. Med de forutsetninger som ligger til grunn for budsjett-

tanslagene, antas det at det gjennomsnittlige antallet stønadsmottakere vil bli om lag 299 900 i 2010. For 2011 anslås det et gjennomsnittlig antall mottakere av uførepensjon på om lag 304 700 personer. Den sterke veksten på området skyldes forventninger om relativt høy overgang fra ordningen med arbeidsavklaringspenger, bl.a. som følge av at det forventes at mange tidligere mottakere av tidsbegrenset uførestønad vil få innvilget varig uførepensjon i løpet av 2010 og 2011.

For 2011 foreslås det bevilget 56 114,0 mill. kroner til uførepensjon. Det er en økning i forhold til saldert budsjett 2010² på 2 910,0 mill. kroner, eller 5,5 pst.

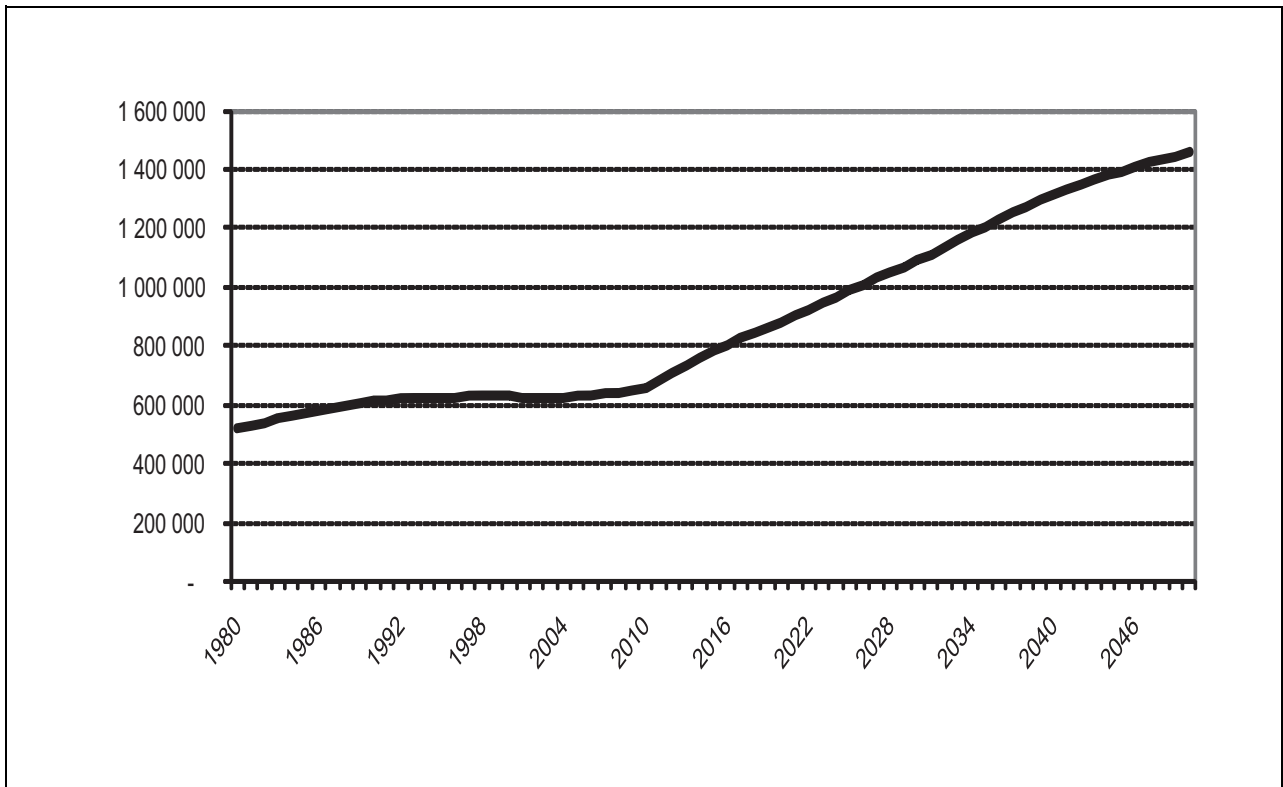
Alderdøm

De nærmeste årene vil utgiftene til alderspensjoner øke kraftig. Dette skyldes både at antall alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene vil ha høyere poengopptjening enn gjennomsnittet blant de eksisterende alderspensjonistene. I tillegg anslås det at innføringen av fleksibel pensjone-ringsalder fra 1. januar 2011 vil føre til merutgifter i 2011 på om lag 1,3 mrd. kroner. Levealdersjustering vil ikke ha særlig betydning de første årene. Videre vil endret regulering, som innebærer at løpende pensjoner reguleres med lønnsveksten fratrukket 0,75 prosentpoeng, føre til lavere vekst i utgiftene i forbindelse med trygdeoppgjøret 2011 sammenlignet med regulering basert på anslått lønnsvekst. Denne innsparingseffekten er det tatt hensyn til i det samlede budsjettoplegget. Ved utgangen av 2010 er det anslått at det vil være om lag 665 000 alderspensjonister, en økning på om lag 14 000 personer fra samme tidspunkt i fjor. I perioden 2011-2014 er det anslått at antall personer over 67 år i gjennomsnitt vil øke med om lag 23 000 personer årlig.

For 2011 foreslås det bevilget 128 209,0 mill. kroner til alderspensjon, noe som innebærer en økning i forhold til saldert budsjett 2010 på 10 776,0 mill. kroner, eller 9,2 pst.

¹ Saldert budsjett på kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger, kap. 2652 Rehabiliteringspenger, kap. 2653 Attføringspenger og kap. 2655, post 74 Tidsbegrenset uførestønad.

² Kap. 2655 ekskl. post 74 Tidsbegrenset uførestønad

Figur 5.2 Utviklingen i antall alderspensjonister i folketrygden. Historiske tall 1980-2009. Framskrivning med nytt regelverk 2010-2059

Kilde: Finansdepartementet

Enslige forsørgere

Formålet med stønad til enslig mor eller far er å gi personer med aleneomsorg for barn inntektssikring i en overgangsperiode, og stimulere til arbeid og utdanning slik at de kan bli i stand til å forsørge seg selv.

I 2009 økte antallet mottakere av overgangsstønad for første gang siden 2005, noe som må sees i sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet. Veksten har fortsatt inn i 2010, og hittil i år har antallet mottakere av overgangsstønad økt med om lag 4 pst. sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Veksten har imidlertid avtatt noe de siste månedene, og det legges nå til grunn at antall enslige forsørgere med overgangsstønad vil øke med 3 pst. i 2010 og 2011. For 2010 er det forventet et gjennomsnittlig antall mottakere av overgangsstønad på om lag 23 000, mens det for 2011 legges til grunn at antall mottakere vil bli om lag 23 900. I budsjettanslaget for 2011 legges det til grunn en reduksjon i gjennomsnittlig ytelse (målt i fast G) på 4 pst. i 2010, mens det for 2011 legges til grunn 0-vekst.

Det foreslås bevilget 3 948,5 mill. kroner i 2011 på kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far, som

innebærer en reduksjon i forhold til saldert budsjett 2010 på 142,7 mill. kroner, eller 3,5 pst.

Programområde 30 Stønad ved helsetjenester

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, bl.a. lege- og psykologhjelp, fysioterapi, legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept og reiser i forbindelse med behandling. Refusjon av legemidler på blå resept er den største utgiften på stønadsbudsjettet for helsetjenester. Folketrygdens utgifter til refusjon for legemidler var om lag 7,4 mrd. kroner i 2009. På bakgrunn av utviklingen på området så langt i 2010, ser det ut til at utgiftsnivået også vil øke noe fra 2009 til 2010. Det er forventet at utgiftene vil øke til knapt 8 mrd. kroner i 2011. Det er da lagt til grunn en volumvekst på 8 pst. fra 2010 til 2011.

I 2009 ble det utstedt 858 000 frikort under ordningen med utgiftstak for egenandeler ved legehjelp, psykologhjelp, legemidler og sykepleieartikler på blå resept, og reiser i forbindelse med behandling (egenandelstak 1). Folketrygdens utgifter til ordningen var i overkant av 3,4 mrd. kroner i 2009, en økning på knapt 100 mill. kroner fra 2008.

Det foreslås at beløpsgrensen for frikort for egenandelstak 1 heves fra 1 840 kroner til 1 880 kroner fra 1. januar 2011.

Det foreslås bevilget 23 018,6 mill. kroner under programområde 30 Stønad ved helsetjenester i 2011, noe som er 965,2 mill. kroner, eller 4,4 pst., mer enn i saldert budsjett 2010.

Programområde 33 Arbeidsliv

Programområdet omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn.

Dagpenger ved arbeidsledighet

I 2009 mottok i gjennomsnitt 61 200 personer dagpenger. Dette innebærer en økning på 32 900 personer, eller om lag 116 pst., sammenliknet med 2008. Økningen har i hovedsak sammenheng med konjunkturutviklingen og endringer i dagpenge- og permitteringsregelverket som ble innført i 2009.

Fra 2. halvår 2009 har veksten i antall dagpengemottakere flatet noe ut. I 1. halvår 2010 var det i gjennomsnitt registrert om lag 73 700 dagpengemottakere i Arbeids- og velferdsetaten. Dette er en økning på 15 100 personer i forhold til samme periode i 2009. Omfanget av permitteringer økte kraftig fra 2008 til 2009, fra 2 600 personer til 14 200 personer i gjennomsnitt. Veksten i antall permitterte har imidlertid avtatt fra 1. halvår 2009 til 1. halvår 2010. I dette tidsrommet økte antall permitterte med om lag 1 000 personer, til 16 000 personer. Andelen av de registrerte ledige som mottar dagpenger har det siste året økt med i underkant av 3 prosentpoeng, til om lag 58,5 pst. i august. Utbetalingene til dagpenger i 2010 anslås nå til om lag 12 200 mill. kroner.

For 2011 foreslås en dagpengebevilgning på 12 900 mill. kroner. Forslaget er blant annet basert på en svak økning i andelen dagpengemottakere blant de registrert ledige, økte utbetalinger til ferietillegg og vekst i gjennomsnittlig utbetaling i 2011 sammenliknet med 2010.

Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Utbetalingene i lønnsgarantiordningen følger i hovedsak av innkomne saker i utbetalingsåret, samt innkomne saker foregående år. Det var en markert økning i antall åpnete konkurser i 2009, men veksten var svakt avtagende gjennom året. Det kom inn om lag 2 700 nye saker til Arbeids- og velferdsetaten i 2009, tilsvarende en økning på

nærmere 60 pst. fra 2008. I 1. og 2. kvartal 2010 var det en reduksjon i antall nye saker på hhv. om lag 15 pst. og 20 pst. sammenliknet med tilsvarende perioder i fjor. Utbetalingene i lønnsgarantiordningen i 2010 anslås nå til om lag 950 mill. kroner.

Utviklingen i antall konkurser er usikker. Det foreslås en bevilgning på 850 mill. kroner til lønnsgarantiordningen i 2011.

Samlet foreslås det bevilget 13 780,0 mill. kroner under programområde 33 Arbeidsliv i 2011, som innebærer en reduksjon i forhold til saldert budsjett 2010 på 240,0 mill. kroner, eller 1,7 pst.

Utgiftsutviklingen i folketrygden – realvekst

I tabell 5.2 vises realveksten i utgiftene under folketrygden i faste 2011-kroner og i prosent. Utgiftsformålene er gruppert i forholdsvis ensartede kategorier³. Beløpene for perioden 2004-2009 er basert på regnskapstall, mens beløpene for 2010 er anslag på regnskap. For 2011 brukes utgiftsanslag ved uendret regelverk fra 2010 til 2011.

Dagpenger ved arbeidsledighet er ikke inkludert i tabellen. Det samme gjelder forskuttering av underholdsbidrag, som i stor grad motsvares av inntekter i form av refusjon fra bidragspliktige. Enkelte mindre ordninger er også utelatt.

Realveksten framkommer ved at sykepenger og fødselspenger er deflatert med lønnsveksten. De G-regulerte ytelsene er deflatert med utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G). For disse ytelsene vil regulering av grunnbeløpet utover konsumprisveksten følgelig ikke framkomme som realvekst. For de øvrige ytelsene vises det til forklaringer i tabellen.

Tabellen illustrerer blant annet endringer i sykepengeutgiftene som følge av endring i fraværs-tilbøyeligheten og sysselsettingen. For uførepensjon gjenspeiler realveksten både økt antall mottakere og økt poengopptjening. Tilsvarende skyldes

³ Foreldrepenger gjelder kap. 2530. Sykepenger gjelder kap. 2650 unntatt tilretteleggingstilskudd og refusjon bedriftshelsetjenester. Arbeidsavklaringspenger og uførepensjon gjelder kap. 2651 unntatt legeerklæringer og kap. 2655, postene 70-73 og 76 (samt kap. 2652 Rehabiliteringspenger, kap. 2653 Attføringspenger og kap. 2665 post 74 Tidsbegrenset uførestønad fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger fra 1. mars 2010). Alderspensjon gjelder kap. 2670. Familiestønader gjelder kap. 2680 og kap. 2620, unntatt post 76 Forskuttering av underholdningsbidrag. Medisiner og tekniske hjelpemidler gjelder kap. 2751 (blåreseptmedisiner), deler av kap. 2752 (refusjon egenbetaling blåreseptmedisiner) og de hjelpemiddelrelaterte postene på kap. 2661. Andre helseformål gjelder hovedsakelig programområde 30 Helsevern, unntatt ovennevnte medisintilgifter under kap. 2751 og kap. 2752. Øvrige kontantstønader gjelder de resterende stønadsordningene under programområde 29 Sosiale formål (bl.a. grunn- og hjelpestønad). Det er korrigerert for større tekniske endringer i perioden.

endringer i utgiftene til alderspensjon både økt poengoppføring og endring i antall pensjonister.

Samlet sett har det vært en realvekst i folketrygdens utgifter hvert år i hele denne perioden, med unntak av 2005. Utviklingen skyldes i hovedsak flere mottakere, og i mindre grad utvidelse av rettigheter eller satsøkninger. Utgiftsveksten har begrenset

handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad. Det blir dermed en sentral utfordring for Regjeringen framover å begrense veksten i folketrygdens stønadsordninger. Dette er særlig viktig med tanke på den sterke økningen i antall alderspensjonister og i de aldersrelaterte utgiftene som vi nå observerer, og som vil fortsette i årene framover.

Tabell 5.2 Utviklingen i sentrale ordninger i folketrygden 2004–2011

	Realvekst i mill. 2011-kroner ¹							
Stønadsutgifter:	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Sykepenges	35 760	31 550	33 200	32 720	34 560	38 440	36 050	36 160
vekst: mill. kroner	-4 250	-4 210	1 650	-480	1 840	3 880	-2 390	110
prosent	-10,6	-11,8	5,2	-1,4	5,6	11,2	-6,2	0,3
2. Arbeidsavklaringspenger og uførepensjon	79 140	80 830	81 500	81 180	81 620	84 730	88 400	92 370
vekst: mill. kroner	3 810	1 690	670	-320	440	3 110	3 670	3 970
prosent	5,1	2,1	0,8	-0,4	0,5	3,8	4,3	4,5
3. Alderspensjon	106 240	108 280	110 350	112 370	115 350	118 540	122 390	128 210
vekst: mill. kroner	1 710	2 040	2 070	2 020	2 980	3 190	3 850	5 820
prosent	1,6	1,9	1,9	1,8	2,7	2,8	3,2	4,8
4. Familiestønader	6 850	6 720	6 400	5 980	5 760	5 680	5 560	5 560
vekst: mill. kroner	-150	-130	-320	-420	-220	-80	-120	0
prosent	-2,1	-1,9	-4,8	-6,6	-3,7	-1,4	-2,1	0,0
5. Foreldrepenger	13 220	12 800	12 960	13 230	13 720	14 770	15 030	15 090
vekst: mill. kroner	610	-420	160	270	490	1 050	260	60
prosent	4,8	-3,2	1,3	2,1	3,7	7,7	1,8	0,4
6. Medisiner og tekniske hjelpemidler	14 860	14 810	14 820	14 990	15 250	15 330	15 760	16 360
vekst: mill. kroner	590	-50	10	170	260	80	430	600
prosent	4,1	-0,3	0,1	1,1	1,7	0,5	2,8	3,8
7. Andre helseformål	10 920	11 640	11 320	11 830	11 920	12 540	12 920	13 290
vekst: mill. kroner	-40	720	-320	510	90	620	380	370
prosent	-0,4	6,6	-2,7	4,5	0,8	5,2	3,0	2,9
8. Øvrige kontantstønader	3 810	3 830	3 790	3 830	3 810	3 860	3 860	3 920
vekst: mill. kroner	30	20	-40	40	-20	50	0	60
prosent	0,8	0,5	-1,0	1,1	-0,5	1,3	0,0	1,6
9. Realvekst:								
Total årlig endring i kroner	2 310	-340	3 880	1 790	5 860	11 900	6 080	10 990
Total årlig endring i pst.	0,9	-0,1	1,4	0,7	2,1	4,2	2,1	3,7

¹ For de G-regulerte ytelsene er alle beløp omregnet til gjeldende G (pr. 1.5.2010: 75 641 kroner). For sykepenges og fødselspenges benyttes gjennomsnittlig årslønnsvekst. For andre helseformål benyttes dels konsumprisindeksen og dels lønnsjustering. Øvrige kontantstønader er justert med konsumprisindeksen. For medisiner er det lagt til grunn at det ikke skjer reell prisstigning (siden den observerte prisstigningen motsvares av en kvalitetsforbedring slik at de nominelle tallene forutsettes å gi et dekkende uttrykk for realveksten), mens konsumprisen er benyttet for tekniske hjelpemidler.

Hovedtrekkene i utviklingen som ligger til grunn for tabellen, er:

- Nedgangen i utgiftene til sykepenges i 2004 og 2005 skyldtes at sykefraværet ble betydelig redusert, i hovedsak som en konsekvens av endret regelverk knyttet til bedre oppfølging av de sykmeldte og strengere krav for å bli langtidssykmeldt i mer enn 8 uker. Siden nedgangen i sykefraværet startet medio 2004, falt utgiftene på årsbasis ytterligere i 2005. Etter det sterke fallet i sykefraværet i 2004 var nivået om lag uendret fram til slutten av 2005. Høsten 2005 begynte imidlertid sykefraværet på ny å øke, og veksten fortsatte gjennom 2006. Gjennom 2007 og begynnelsen av 2008 var sykefraværet relativt stabilt, før det igjen begynte å øke i 2. kvartal 2008. Veksten fortsatte i 2009. Det har hittil i 2010 vært en betydelig nedgang i sykefraværet sammenlignet med samme periode i fjor. Det legges nå til grunn en reduksjon i det trygdefinansierte sykefraværet på 7 pst. per sysselsatt på årsbasis i 2010 sammenliknet med 2009. For 2011 legges det til grunn 0-vekst. For 2010 og 2011 anslås det en realvekst i folketrygdens utgifter til sykepenges på hhv. -6,2 pst. og 0,3 pst.
- Fra 1. mars 2010 er rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad slått sammen til én felles ytelse. For å gjøre det lettere å sammenligne utviklingen i folketrygdens helserelaterte stønadsordninger fra år til år, er attførings- og rehabiliteringspenger, tidsbegrenset uførestønad og uførepensjon gruppert sammen til én kategori i tabellen. De siste årene har det vært en tiltakende utgiftsvekst i disse ordningene. Utgiftene økte med om lag 3,1 mrd. kroner i 2009, eller om lag 3,8 pst. Økningen var sterkest innenfor rehabiliteringspengeordningen der utgiftene økte med om lag 12,2 pst., mens utgiftene til attføringspenger og uføreytelser økte med henholdsvis 4,8 pst. og 2,4 pst. fra 2008 til 2009. For 2010 og 2011 anslås det at de samlede utgiftene til arbeidsavklaringspenger og uførepensjon vil øke med henholdsvis 3 680 mill. kroner og 4 030 mill. kroner, tilsvarende om lag 4,3 pst. og 4,5 pst.
- Antallet alderspensjonister var relativt stabilt i perioden 2004-2009, mens det har vært en økning i tilleggspensjonene som følge av økt pensjonsopptjening. I tillegg har utgiftene økt som følge av opptrappingen av minstepensjonen i 2008, 2009 og 2010. Utgiftene til alderspensjon øker nå betydelig fra år til år. Det anslås en realvekst fra 2010 til 2011 på om lag 5,8 mrd. kroner, eller om lag 4,8 pst. Utgiftsveksten skyldes i hovedsak flere alderspensjonister og økte tilleggspensjoner. Videre vil det fra 2011 bli anledning til å ta ut alderspensjon fra fylte 62 år. Det anslås på usikkert grunnlag at dette isolert sett vil føre til merutgifter på om lag 1,3 mrd. kroner i 2011. De nærmeste årene vil utgiftene til alderspensjoner øke kraftig. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene vil ha høyere poengopptjening enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene. Som følge av de demografiske endringene vil den årlige veksten i antall personer over 67 år kunne komme opp i nærmere 25 000 personer.
- Utgiftene til familiestønader har vært avtakende i de senere årene. Dette skyldes i hovedsak reduserte utgifter til overgangsstønad til enslige forsørgere og reduserte utgifter til etterlattepensjoner. Fra 2005 til 2008 var det en nedgang i antall mottakere av overgangsstønad på om lag 19 pst. Nedgangen kan trolig knyttes til den positive utviklingen på arbeidsmarkedet i denne perioden og økt barnehagedekning. Utviklingen har nå snudd, og i 2009 og hittil i 2010 har antallet mottakere av overgangsstønad økt. Utgiftene til etterlattepensjoner er fortsatt fallende, bl.a. som følge av økt yrkesdeltagelse blant kvinner. For 2010 og 2011 anslås det en realvekst i folketrygdens utgifter til familiestønader på hhv. -2,1 pst. og 0,0 pst.
- I 2011 forventes det en utgiftsvekst på legemiddelområdet. Dette skyldes først og fremst en forventet høy volumvekst på 8 pst. Siden 2004 har imidlertid utgiftsveksten på legemiddelområdet vært forholdsvis begrenset. Dette skyldes ulike tiltak som har bidratt til å dempe veksten. Trinnprismodellen for generiske legemidler, som ble innført i 2005, har, sammen med andre prisregulerende tiltak, gitt betydelige innsparinger. Utgiftene til tekniske hjelpemidler har økt i alle årene i perioden 2004-2009, og veksten antas å fortsette i 2010 og 2011. Samlet sett anslås utgiftene til medisiner og tekniske hjelpemidler å øke med 2,8 pst. i 2010 og 3,8 pst. i 2011.
- Fra 2004 til 2011 har utgiftene til andre helseformål økt reelt med om lag 22 pst. Vekstraten har imidlertid variert betydelig mellom årene i perioden. Veksten er særlig knyttet til økte utgifter til refusjon for tannlegehjelp, allmennlegetjenester og egenandeler som overstiger frikortgrensen for egenandelstak 1. Det anslås en realvekst på 3,0 pst i 2010 og 2,9 pst. i 2011.

5.2 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygdens utgifter inngår i det samlede budsjettframlegget på linje med andre statsutgifter, men er på inntektssiden formelt knyttet opp til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter beregnet på denne måten er for 2011 anslått til 231 832,2 mill. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift 94 700 mill. kroner (jf. kap. 5700.71), arbeidsgiveravgift 135 100 mill. kroner (jf. kap. 5700.72), samt enkelte mindre inntekter (vederlag, gebyrer, ulike

refusjoner, dividende mv., jf. kap. 5701, 5704, 5705) på til sammen 2 032,2 mill. kroner. Utgiftene utgjør som opplyst i avsnitt 5.1 til sammen 326 333,5 mill. kroner.

Differansen mellom folketrygdens utgifter og inntekter innebærer et samlet beregnet finansieringsbehov for folketrygden i 2011 på 94 501,3 mill. kroner. En del av dekningen av folketrygdens utgifter skal skje fullt ut gjennom tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre særskilt spesifiserte inntekter, jf. folketrygdloven § 23-10 tredje ledd. Utgiftene som skal dekkes ved direkte overføringer fra staten, er anslått til 16 829,3 mill. kroner for 2011, jf. romertallsvedtak II, Folketrygden.

6 Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt

6.1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter

I sammenheng med statsbudsjettet for 2011 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 38 540 mill. kroner, mot 43 106 mill. kroner i 2010.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 25 900 mill. kroner, mot 29 069 mill. kroner i 2010. Under Forsvarsdepartementet foreslås det bestillingsfullmakter på 24 419 mill. kroner, mot 27 615 mill. kroner i 2010. Det fremmes forslag om tilsag-

nsfullmakter på i alt 12 640 mill. kroner, mot 14 037 mill. kroner i 2010. I tillegg til fullmaktene i tabell 6.1 foreslås det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme. Det gjelder bl.a. en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte i vårhalvåret 2012 etter de samme satser som i høsthalvåret 2011.

Tabell 6.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagns- fullmakter
117		EØS-finansieringsordningene:		
	72	EØS-finansieringsordningen 2004-2009		156 000
	73	Den norske finansieringsordningen 2004-2009		151 000
	76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014		1 000 000
118		Nordområdetiltak mv.:		
	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland		188 000
161		Næringsutvikling:		
	70	Næringsutvikling		550 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.:		
	73	Klima- og skogsatsingen		3 463 000
220		Utdanningsdirektoratet:		
	70	Tilskudd til læremidler o.l.		20 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen:		
	21	Særskilte driftsutgifter		60 000
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter:		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		184 000
285		Norges forskningsråd:		
	52	Forskningsformål		37 500
320		Allmenne kulturformål:		
	73	Nasjonale kulturbygg		623 800
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
	50	Kunst i offentlige rom		16 100
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
	01	Driftsutgifter	40 000	

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagns- fullmakter
551		Regional utvikling og nyskaping:		
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift		100 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:		
	76	Tilskudd til utleieboliger		342 500
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet		26 000
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd		66 400
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
	64	Investeringsstilskudd		1 587 800
634		Arbeidsmarkedstiltak:		
	76	Tiltak for arbeidssøkere		2 995 500
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
	21	Spesielle driftsutgifter	180 000	
761		Omsorgstjenester:		
	79	Andre tilskudd		1 000
920		Norges forskningsråd:		
	50	Tilskudd		107 500
1062		Kystverket:		
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	376 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		20 000
1148		Naturskade – erstatninger:		
	71	Naturskade, erstatninger		30 000
1350		Jernbaneverket:		
	23, 25 og	30 Drift, vedlikehold og investeringer	800 000	
1426		Statens naturoppsyn:		
	32	Skjærgårdsparker mv.	7 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning:		
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		35 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner		28 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker		102 000
	35	Statlige erverv, nytt skogvern		140 000
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre		2 000
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg		6 750
1429		Riksantikvaren:		
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer		35 000

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagns- fullmakter
	73	Brannsikring og beredskapstiltak		2 000
	74	Fartøyvern		8 000
1602		Finanstilsynet:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 000	
1618		Skatteetaten:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 000	
1634		Statens innkrevingsentral:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 000	
1700		Forsvarsdepartementet:		
	73	Forskning og utvikling		22 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat:		
	01	Driftsutgifter	25 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstabens:		
	01	Driftsutgifter	32 000	
1731		Hæren:		
	01	Driftsutgifter	600 000	
1732		Sjøforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	100 000	
1733		Luftforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	600 000	
1734		Heimevernet:		
	01	Driftsutgifter	825 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:		
	01	Driftsutgifter	300 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
	01	Driftsutgifter	125 000	
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonal- finansiert andel	115 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	18 500 000	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, felles- finansiert andel	165 000	
1790		Kystvakten:		
	01	Driftsutgifter	2 900 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten:		
	01	Driftsutgifter	75 000	
1792		Norske styrker i utlandet:		
	01	Driftsutgifter	55 000	

Tabell 6.1 Fortsetter

			1 000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagns- fullmakter
1795		Kulturelle og allmenntilgjengelige formål:		
	01	Driftsutgifter	2 000	
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon:		
	50	Overføring til Energifondet		400 000
1830		Forskning:		
	50	Norges forskningsråd		33 000
2421		Innovasjon Norge:		
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter		100 000

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statlige garantier

For 2011 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under disse ordningene:

Tabell 6.2 Oversikt over garantifullmakter

<i>Utenriksdepartementet</i>	
Import fra utviklingsland	50 mill. kroner
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	
Innovasjon Norge	225 mill. kroner
GIEK:	
– Alminnelig garantiordning	120 000 mill. kroner
– Eksport/investering i utviklingsland	3 150 mill. kroner
– Byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien	6 500 mill. kroner
– Garantiordning for langsiktige kraftavtaler	20 000 mill. kroner
<i>Finansdepartementet</i>	
Den nordiske investeringsbank:	
– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	1 244 mill. euro
– Prosjektinvesteringer	341 mill. euro
– Miljølån	63,5 mill. euro
<i>Olje- og energidepartementet</i>	
Gassco AS	1 000 mill. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2009 i Meld. St. 3 (2009-2010) Statsrekeneskapen 2009, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av Dokument nr. 3:6 (1995-96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995-96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2011. De nærmere vilkårene for de enkelte garantiordningene er for øvrig omtalt i departementenes fagproposisjoner.

7 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

I dette kapitlet gis det en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på anslag på regnskap 2010. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2010.

7.1 Anslag på regnskap 2010

7.1.1 Statsbudsjettets utgifter

Anslag på regnskap til utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for 2010 utgjør 1 286,5 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer til Statens pensjonsfond utland. Dette er 45,6 mrd. kroner høyere enn det budsjettet som Stortinget vedtok i fjor høst. Hovedårsaken til utgiftsøkningen er høyere anslag på overføringer til Statens pensjonsfond utland med om lag 44,3 mrd. kroner, jf. nærmere omtale i pkt. 7.1.4 nedenfor.

Utenom utgifter til petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføring til Statens pensjonsfond utland anslås utgiftene 7,7 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett. I tilknytning til proposisjoner med bevilgningsforslag som ble fremmet før samleproposisjonen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010, ble utgiftene satt ned med 0,4 mrd. kroner. Dette skyldes i hovedsak reduserte utgifter til håndtering av ubåtvraket utenfor Fedje. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 ble utgiftene til dagpenger satt ned med 0,9 mrd. kroner, mens øvrige utgifter ble satt ned med om lag 2,6 mrd. kroner. Av dette var de viktigste nedsettelsene utgifter til kjøp av klimakvoter, anslåtte utgifter til lønns- og trygdeoppjøret, til-

skudd til Statens Pensjonskasse, anslagsendringer på utlendingsfeltet og planleggingsutgifter til fullskala renseanlegg for CO₂ på Mongstad. På enkelte andre områder ble utgiftene satt opp, blant annet økte anslagene for utgiftene i folketrygden og utgiftene til investeringer i et testanlegg for CO₂-rensing på Mongstad ble satt opp. I tillegg ble anslaget for renteutgifter økt med om lag 0,3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 uten at det ble fremmet bevilgningsforslag.

I anslag på regnskap 2010 er anslagene netto renteutgifter og dagpenger oppdatert etter Revidert nasjonalbudsjett 2010, noe som innebærer reduserte utgifter med om lag 0,3 mrd. kroner. For øvrige utgifter er utgiftsanslagene satt ned med til sammen 3,7 mrd. kroner. Anslagene for folketrygdens utgifter er satt ned med 3,0 mrd. kroner. Dette skyldes i hovedsak reduserte utgifter til sykepenger som følge av lavere sykefravær enn tidligere lagt til grunn. Utenom folketrygden er utgiftene redusert med netto 0,7 mrd. kroner. Det er da tatt høyde for reduserte utgifter på utlendingsfeltet, til den statlige toppfinansieringen av ressurskrevende tjenester i kommunene, kjøp av ulønnsomme bank- og posttjenester, lønnskrav ved konkurs og sysselsettingstilskuddet for sjøfolk. I motsatt retning trekker nye anslag for utgiftene til momskompensasjon til kommunene. Utover dette er det i anslag på regnskap 2010 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som fremmes i 2. halvår og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av øvrige utgifter.

Tabell 7.1 Utgifter - totaloversikt

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Endring fra saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010
Driftsutgifter	138 451	-9 355	129 096
Nybygg, anlegg mv.	51 099	-3 359	47 740
Overføringer til andre	938 336	48 149	986 485
Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	10 164	123 227
Sum utgifter	1 240 949	45 599	1 286 547

I saldert budsjett ble det bevilget 11,5 mrd. kroner under kapittel 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen ble redusert med 0,7 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 som følge av lavere forventet lønnsvekst enn lagt til grunn i saldert budsjett. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgningene til lønnsoppgjøret i staten og trygdeoppgjøret mv. dekkes ved reduksjon av kapittel 2309 Tilfeldige utgifter. Lønnsoppgjøret i staten og trygdeoppgjøret mv. er gjennomført, og de bevilgningsmessige konsekvensene av disse oppgjørene er i anslag på regnskap fordelt på en rekke kapitler og poster. Dette bidrar til å forklare at nivået på driftsutgiftene er redusert i forhold til saldert budsjett, ettersom kapittel 2309 i sin helhet er bevilget som driftsutgifter, mens merutgiftene knyttet til trygdeoppgjøret isolert sett øker overføringene på statsbudsjettet.

I nysalderingsproposisjonen senere i høst vil det bli fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen på kapittel 2309.

7.1.2 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2010 anslås nå til 1 232,4 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer fra Statens pensjons-

fond utland. Dette er en økning på 35,6 mrd. kroner i forhold til det budsjettet for 2010 som Stortinget vedtok i fjor høst. Økningen skyldes i stor grad at anslagene for inntekter fra petroleumsvirksomheten er satt opp med 45,5 mrd. kroner i forhold til anslaget i saldert budsjett 2010. I tillegg settes anslagene for skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge opp med om lag 22,2 mrd. kroner. I motsatt retning trekker reduserte overføringer fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet som følge av at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet nå anslås 32,3 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett.

Inntekter utenom petroleumsinntekter, lånetransaksjoner og overføring fra Statens pensjonsfond utland anslås nå å bli 24,6 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett. Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er satt opp med 22,2 mrd. kroner. De reviderte tallene for 2010 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for bl.a. sysselsetting, etterspørsel og lønns- og prisvekst. Anslaget for direkte skatter og folketrygdavgifter er økt med til sammen 12,6 mrd. kroner. Inntektene fra merverdiavgiften er økt med om lag 6,9 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og toll samlet sett er satt opp med 2,8 mrd. kroner.

Tabell 7.2 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Endring fra saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010
Driftsinntekter	92 764	19 266	112 030
Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	22 883	-7 109	15 774
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 012 239	23 277	1 035 516
Tilbakebetalinger mv.	68 875	169	69 045
Sum inntekter	1 196 761	35 604	1 232 365

Kilde: Finansdepartementet

Siden Stortinget vedtok budsjettet for 2010 i fjor høst er utbyttebetalingene utenom fra Statoil ASA økt med 4,5 mrd. kroner, mens refusjonene av ODA-godkjente flyktningutgifter i Norge er satt ned med 0,6 mrd. kroner. Videre er anslaget for renteinntektene satt ned med 1,6 mrd. kroner siden saldert budsjett 2010.

Tilbakebetalinger på lån mv. forventes nå å bli 69,0 mrd. kroner, som er om lag på samme nivå som i saldert budsjett 2010.

7.1.3 Folketrygdens utgifter og inntekter. Finansieringsbehov

Folketrygdens inntekter og utgifter medregnes i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov, som framkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved et statstilskudd fastsatt gjennom et eget vedtak. Ved salderingen av statsbudsjettet for 2010 samtykket Stortinget i at finansieringsbehovet ble dekket.

Tilleggsbevilgninger som er vedtatt hittil i år og oppdatert anslag for dagpenger, innebærer at utgiftene under folketrygden øker med 1,6 mrd. kroner. Folketrygdens inntekter fra trygdeavgiften og arbeidsgiveravgiften anslås å bli 0,9 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Folketrygdens finansieringsbehov anslås nå til 87,8 mrd. kroner. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet forslag til vedtak om folketrygdens finansieringsbehov i 2010 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

7.1.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket petroleumsvirksomhetens utgifter danner netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Inntekts- og utgiftselementene som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Tabell 7.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Endring fra saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010
Inntekter SDØE	105 500	13 475	118 975
- Utgifter SDØE	24 400	-1 300	23 100
- Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	0	103	103
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift	123 800	32 300	156 100
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	15 489	-2 671	12 818
= Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	220 389	44 302	264 691

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond og utgifter knyttet til disponering av innretninger på sokkelen.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås nå til om lag 23,2 mrd. kroner i 2010. Dette er om lag 1,2 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett. Under SDØE er utgifter til investeringer anslått redusert med 1,5 mrd. kroner og overføringen til Statens petroleumsforsikringsfond er anslått økt med 0,2 mrd. kroner.

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter. Inntektene anslås til 119 mrd. kroner i 2010. I saldert budsjett var inntektene fra SDØE anslått til 105,5 mrd. kroner, noe som innebærer at anslaget

er økt med 13,5 mrd. kroner. Økningen skyldes i hovedsak høyere oljepriser enn tidligere lagt til grunn. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning samt aksjeutbytte fra Statoil ASA. Staten har i 2010 mottatt utbytte på om lag 12,8 mrd. kroner fra Statoil ASA. Dette er 2,7 mrd. kroner lavere enn anslått i saldert budsjett. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten i 2010 anslås til 156,1 mrd. kroner. Anslaget er 32,3 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond utland. Nettoinntektene fra petroleumsvirksomheten i 2010 anslås å bli 264,7 mrd. kroner, som er 44,3 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Samlet overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet er i saldert budsjett fastsatt til 153,8 mrd. kroner. Det oljekorrigerte underskuddet for 2010 anslås nå til 121,5 mrd. kroner, som er 32,3 mrd. kroner lavere enn bevilget beløp.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til behovet for tilleggsbevilgninger i 2. halvår og dermed også anslaget for det oljekorrigerte underskuddet i 2010. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet oppdaterte anslag for det oljekorrigerte bud-

sjettunderskuddet i 2010 og eventuelt forslag om endret overføring fra Statens pensjonsfond utland til statskassen i 2010.

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås nå til 3 018 mrd. kroner ved utløpet av 2010, mens kapitalen i Statens pensjonsfond Norge anslås til 115 mrd. kroner. Samlet anslås dermed kapitalen i Statens pensjonsfond til 3 133 mrd. kroner ved utløpet av 2010.

Tabell 7.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2010

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Endring fra saldert budsjett 2010	Anslag på regnskap 2010
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	220 389	44 302	264 691
- Overført til statskassen	153 780	-32 296	121 484
+ Renteinntekter og utbytte fra Statens pensjonsfond	105 600	-21 200	84 400
= Overskudd i Statens pensjonsfond	172 209	55 398	227 607

Kilde: Finansdepartementet

7.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter tilbakeføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettets finansieringsbehov vil derfor være knyttet til netto utlån og gjeldsavdrag på tidligere opptatte lån utenom overføringer til Statens pensjonsfond

utland. I saldert budsjett 2010 ble brutto finansieringsbehov anslått til 44,2 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 54,2 mrd. kroner. Endringen fra saldert budsjett skyldes i hovedsak statens andel av kapitalforhøyelsen i Norsk Hydro ASA på 4,4 mrd. kroner, samt at utgiftene til boliglån for statsansatte er satt opp med 2,5 mrd. kroner.

Tabell 7.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Saldert budsjett 2010	Endring fra saldert budsjett 2010	Mill. kroner Anslag på regnskap 2010
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	974 105	67 731	1 041 836
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 127 885	35 435	1 163 320
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-153 780	32 296	-121 484
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	153 780	-32 296	121 484
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	10 164	123 227
7. Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	68 875	169	69 045
8. Utlån mv., netto (6-7)	44 188	9 994	54 183
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	44 188	9 994	54 183

Kilde: Finansdepartementet

7.2 Statsregnskapet medregnet folketrygden for 1. halvår 2010

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2010. Regnskapstallene er sammenstilt med saldert budsjett. Tabellene i avsnittet viser også hvor stor andel av bevilgningen i saldert budsjett som er regnskapsført. Anslagsendringer og bevilgninger som er vedtatt etter at budsjettet ble

saldert i Stortinget i fjor høst, inngår således ikke i andelen av bevilgninger som er regnskapsført.

7.2.1 Statsbudsjettets utgifter

Statsregnskapet medregnet folketrygden viser at det per 30. juni 2010 er regnskapsført utgifter på 553,3 mrd. kroner. Det utgjør 44,6 pst. av bevilgningene. Tabell 7.6 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 7.6 Statsbudsjettets utgifter

	Saldert budsjett 2010	Regnskap per 30.06.2010	Mill. kroner Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter	138 451	60 353	43,6
Nybygg, anlegg mv.	51 099	19 681	38,5
Overføringer til andre	938 336	414 883	44,2
Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	58 391	51,6
Sum utgifter	1 240 949	553 308	44,6

Kilde: Finansdepartementet

De totale inntektene medregnet lånetransaksjoner utgjør 602,3 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30. juni 2010. Det tilsvarer 50,3 pst. av budsjetterte

inntekter. Tabell 7.7 viser hvordan inntektene fordeles seg etter art.

Tabell 7.7 Statsbudsjettets inntekter

	Saldert budsjett 2010	Regnskap per 30.06.2010	Mill. kroner Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter	92 764	60 441	65,2
Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	22 883	8 700	38,0
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 012 239	495 917	49,0
Tilbakebetalinger mv.	68 875	37 283	54,1
Sum utgifter	1 196 761	602 342	50,3

Kilde: Finansdepartementet

7.2.2 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten utgjør 136,5 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30.

juni 2010. Det tilsvarer 61,9 pst. av budsjettert netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Tabell 7.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Saldert budsjett 2010	Regnskap per 30.06.2010	Mill. kroner Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	105 500	66 617	63,1
- Utgifter SDØE	24 400	10 761	44,1
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift	123 800	67 823	54,8
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	15 489	12 818	82,8
= Netto kontantstrøm	220 389	136 497	61,9

Kilde: Finansdepartementet

7.2.3 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Regnskapet per 30. juni 2010 viser et brutto finansieringsbehov på 21,1 mrd. kroner.

Tabell 7.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2010	Regnskap per 30.06.2010	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	974 105	565 058	58,0
Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 127 885	494 917	43,9
Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-153 780	70 141	-45,6
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	153 780	-70 141	-45,6
Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	-
Utlån, gjeldsavdrag mv.	113 064	58 391	51,6
Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	68 875	37 283	54,1
Utlån mv., netto (6-7)	44 188	21 107	47,8
Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	44 188	21 107	47,8

Kilde: Finansdepartementet

For nærmere detaljer vedrørende statsregnskapet for 1. halvår 2010 vises det til tabellene i vedlegg 2.

8 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2002-2010

8.1 Innledning

Endringer i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet reflekterer dels nye politiske prioriteringer og dels endrede utbetalinger til å videreføre etablerte regelstyrte overføringsordninger eller andre lovfestede forpliktelser. Tabell 8.1 viser hvordan statens utgifter i perioden 2002-2010 fordeles på politikkområder. Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet og er korrigert for endringer i statsbudsjettets oppstilling. Beregningen er basert på kontoplanen for 2010. Boks 8.1 omtaler datagrunnlaget og beregningsmetoden nærmere.

I tillegg til bevilgninger over statsbudsjettet er skatter og avgifter viktige virkemidler i det årlige

budsjettopplegget. Ettersom tabell 8.1 kun viser utviklingen i statens utgifter, kan den gi et misvisende bilde av utviklingen og prioriteringen av enkelte områder der skatte- og avgiftspolitikken er viktig for de totale rammevilkårene. Enkeltområder kan videre vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser som pensjons- og trygdeutbetalinger. Beregningsmåten som benyttes for å omgjøre tallene til faste priser, kan også påvirke resultatene av analysen.

Beregningene av realvekst fokuserer på ressursbruken og ikke på resultatet av politikken. På enkelte områder kan det skje store forbedringer uten økt ressursbruk, mens det på andre områder kan være motsatt.

Boks 8.1 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper og budsjetter. En svakhet ved disse kildene er at de ikke er korrigert for de regnskapsmessige konsekvensene av funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, merinntektsfullmakter o.l., være misvisende å sammenlikne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år. Det er derfor gjort en del korreksjoner i datamaterialet. Dette medfører at det for enkelte områder ikke er samsvar mellom de tallene som er brukt her og de som finnes i andre offisielle dokumenter.

Alle beløp er oppgitt i faste 2010-priser. For årene 2002-2009 er det tatt utgangspunkt i regnskapstall, mens 2010-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger i 1. halvår 2010. Realveksten er beregnet ved hjelp av en rekke prisindeksener hentet fra Statistisk sentralbyrås nasjonalregnskapstall. De ulike prisindeksene er valgt for å gi et best mulig uttrykk for utgiftsveksten gitt sammensetningen av utgifter på de ulike formålsgruppene. Deflatorene fra nasjonalregnskapet som er benyttet i beregningene, er imidlertid relativt brede, og kan således treffe unøyaktig for enkeltområder. Tallene for realvekst vil i disse tilfellene ikke gi et fullt ut dekkende uttrykk for ressursinnsatsen de enkelte år målt i faste priser. Videre vil ikke utgiftsendringer som skyldes endrede realpriser komme til uttrykk i slike fastprisberegninger.

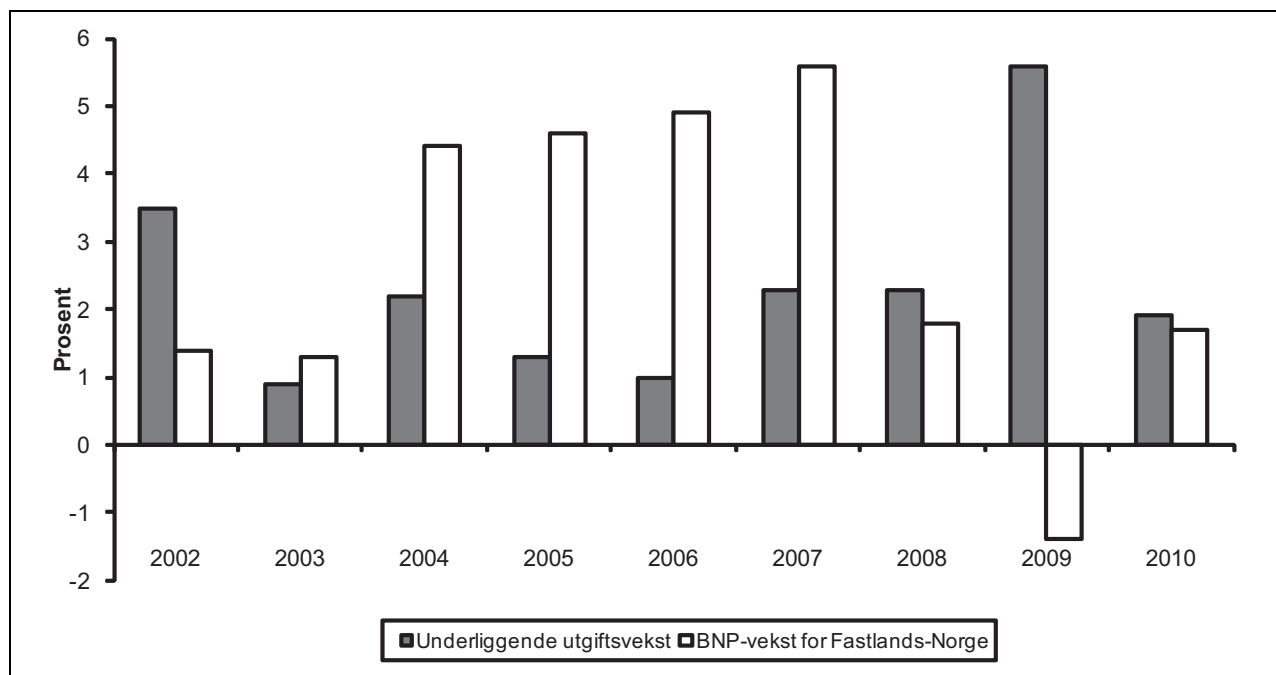
For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønnsmessig gruppering. Låne- og finanssaksjoner er holdt utenfor beregningene. Det er i hovedsak korrigert for endringer i kontoplanen. Endringer i regnskapsføring og finansieringsmåte er korrigert i de tilfeller hvor grunnlagsdata er tilgjengelig. Det gjelder f.eks. overgang til nettobudsjettering og omdanning av statlige virksomheter.

Ettersom velferdsordninger som grunnskole, primærhelsetilbud og eldreomsorg i hovedsak finansieres av kommunene, vil beregningene for disse områdene ikke gi et helhetlig uttrykk for den offentlige ressursbruken. Det er ikke gjort forsøk på å fordele rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner på de øvrige utgiftsformålene. I de senere år er det foretatt større endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene (sykehusreformen, reformen i barnevernet mv.). Det har også vært en reduksjon av skattenes andel av samlede inntekter for kommunene/fylkeskommunene de siste årene. Disse endringene er det i hovedsak ikke korrigert for i beregningene.

8.2 Utgiftsveksten i perioden 2002–2010 fordelt på formål

Figur 8.1 viser BNP-veksten for Fastlands-Norge og statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst i perioden 2002–2010. Som det går fram av

figuren, var BNP-veksten for Fastlands-Norge særlig sterk i årene fra 2004 til 2007, med en gjennomsnittlig vekst i underkant av 5 pst. per år. I denne perioden var den reelle veksten i statsbudsjettets utgifter vesentlig lavere enn veksten i BNP for Fastlands-Norge. I årene 2002 og 2003 var det svak vekst i fastlandsøkonomien, og i denne perioden vokste utgiftene på statsbudsjettet sterkere enn BNP for Fastlands-Norge. Som følge av finanskrisen og det markerte tilbakeslaget i norsk og internasjonal økonomi, har veksten i Fastlands-Norge snudd fra om lag 5,6 pst. i 2007 til om lag 1,8 pst. i 2008, og et fall i BNP for Fastlands-Norge på om lag 1,4 pst. i 2009. Etter det kraftige konjunkturomslaget i 2008 ble det iverksatt en rekke tiltak for å dempe tilbakeslaget i økonomien og for å stimulere sysselsettingen. Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2008 til 2009 var på hele 5,6 pst. For 2010 anslås nå den reelle underliggende utgiftsveksten til 1,9 pst., mens veksten i BNP for Fastlands-Norge tar seg opp igjen fra 2009 og anslås til 1,7 pst.

Figur 8.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2002–2009. Anslag på regnskap 2010

Kilde: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

Tabell 8.1 og figur 8.2 viser årlig realvekst oppgitt i hele prosentater fordelt på politikkområder. Figur 8.3 viser utgiftenes størrelse i 2010.

Tabell 8.1 Bevilgninger over statsbudsjettet i mrd. kroner fordelt på politikkområder i faste 2010-priser (2002, 2006 og 2010) og gjennomsnittlig årlig realvekst 2002-2010 i prosent

Politikkområde	2002	2006	2010	Gjennomsnittlig årlig realvekst		
				2002-2006	2006-2010	2002-2010
Fellesadministrasjon	19,5	19,7	21,9	0,3	2,8	1,5
Internasjonal bistand (ekskl. flyktninger i Norge)	14,9	19,7	24,5	7,3	5,6	6,4
Militært forsvar og sivil beredskap	41,8	36,3	35,9	-3,5	-0,3	-1,9
Justissektoren	17,4	18,8	21,0	2,0	2,8	2,4
Utdanning og forskning	41,5	45,4	47,2	2,3	1,0	1,6
Kirke og kultur	7,0	9,1	10,6	6,8	3,9	5,3
Trygder, pensjoner og arbeidsliv	265,9	275,2	307,3	0,9	2,8	1,8
Helse og sosialomsorg	114,7	123,1	142,8	1,8	3,8	2,8
<i>Statlig sykehusdrift</i>	<i>76,9</i>	<i>86,6</i>	<i>98,8</i>	<i>3,0</i>	<i>3,3</i>	<i>3,2</i>
<i>Helse og sosial utenom statlig sykehusdrift</i>	<i>37,8</i>	<i>36,5</i>	<i>44,0</i>	<i>-0,9</i>	<i>4,7</i>	<i>1,9</i>
Familie og forbruker	51,0	61,5	70,7	4,8	3,5	4,2
Miljøvern og fornybar energi	5,3	5,0	10,7	-1,1	20,9	9,3
Næringsstøtte og distriktpolitikk	33,8	30,2	30,8	-2,8	0,5	-1,2
Samferdsel	20,7	20,5	27,6	-0,2	7,7	3,7
Petroleumsvirksomheten	16,5	21,8	26,3	7,2	4,8	6,0
Rammetilskudd til kommunesektoren	110,3	87,7	99,7	-	-	-
Renter på statsgjeld	17,2	24,3	20,4	-	-	-

Kilde: Finansdepartementet

Området fellesadministrasjon omfatter blant annet utgifter til Stortinget, Kongehuset og de departementene og underliggende etatene som har karakter av fellesadministrasjon. Eksempler på store utgiftsposter på dette området er utgifter til skatte- og avgiftsadministrasjon og deltakelse i internasjonale organisasjoner. I tillegg er utgiftene til Svalbardbudsjettet inkludert her, selv om disse utgiftene er fordelt på en rekke formål. Statlig byggeaktivitet og Statsbygg er også inkludert i denne gruppen. Grunnet igangsettelse og avslutning av byggeprosjekter vil utgiftene til statlig byggevirk-somhet kunne variere betydelig mellom enkeltår. I perioden 2002-2010 har det vært en viss vekst i utgiftene til fellesadministrasjon. I den første delen av perioden er utgiftene omtrent reelt uendret, mens det i den siste delen av perioden har vært noe vekst i utgiftene. Dette må ses i lys av at utgif-

tene til finansieringsordningene i forbindelse med EØS-avtalen har økt kraftig.

Utgiftene til internasjonal bistand økte med om lag 6,4 pst. i gjennomsnitt per år hele perioden sett under ett. For tilskudd til bistand er konsumprisindeksen benyttet som omregningsfaktor. Det har vært et mål at bistanden skal utgjøre 1 pst. av brutto nasjonalinntekt (BNI). Dette målet ble nådd i budsjettforslaget for 2009, og i saldert budsjett 2010 utgjorde bistandsutgiftene 1,1 pst. av anslått BNI. Kraftig vekst i BNI fram til 2008 som følge av høye oljepriser og sterk vekst i fastlandsøkonomien har bidratt til at en betydelig realvekst i utgiftene til bistand for å nå denne målsettingen. I årene 2002-2006 økte utgiftene med gjennomsnittlig 7,6 pst. per år, mens den gjennomsnittlige utgiftsveksten har vært noe lavere de senere årene. Dette må også ses i lys av en svakere utvikling i BNI-veksten

i siste del av perioden som følge av den internasjonale finanskrisen.

Deler av utgiftene knyttet til tiltak for flyktninger i Norge er godkjent som utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett (kapittel 167). Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departementer (Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet). Utgiftene til disse tiltakene føres derfor også over disse departementenes budsjetter og inntektsføres som en overføring fra Utenriksdepartementet. Flyktningutgiftene i Norge er derfor ikke inkludert i tallene for internasjonal bistand i tabell 8.1, selv om de inkluderes i det som Norge rapporterer som ODA-godkjent bistand i tråd med OECD-DACs kriterier. Utgiftene til flyktningtiltak i Norge gikk noe ned fra 2002 til 2006, mens nivået i 2010 ligger vesentlig høyere enn i 2006. Dette bidrar også til å forklare at den gjennomsnittlige veksten i utgiftene til bistand er høyere i perioden fra 2002 til 2006 enn fra 2006 til 2010.

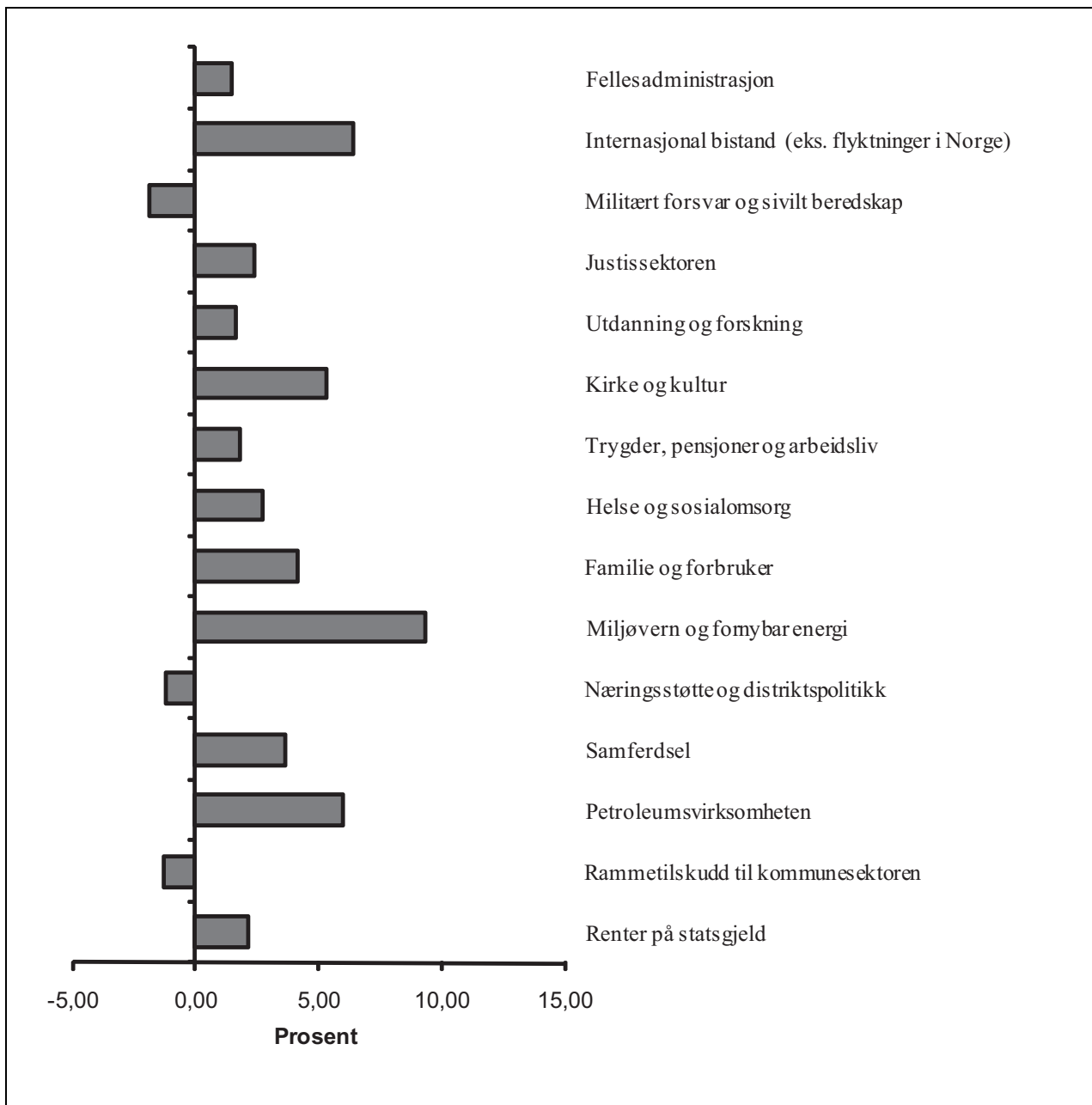
Utgiftene til militært forsvar og sivil beredskap har gått noe ned i perioden 2002-2010. Utgiftene til militært forsvar i Norge utgjør mesteparten av denne kategorien, og det er i hovedsak disse utgiftene som har gått ned.

Innenfor justissektoren økte bevilgningene med om lag 2,4 pst. per år i gjennomsnitt over hele perioden. Det har vært jevn vekst i alle sektorer - politi og påtalemyndighet, domstolene og kriminalomsorgen - når vi ser hele perioden under ett. I siste del av perioden er det en sterkere vekst i utgiftene til kriminalomsorgen, samt at utbyggingen av Nødnett bidrar til økt vekst i de senere årene.

Utgiftene under formålet utdanning og forskning gjelder bevilgningene på Kunnskapsdeparte-

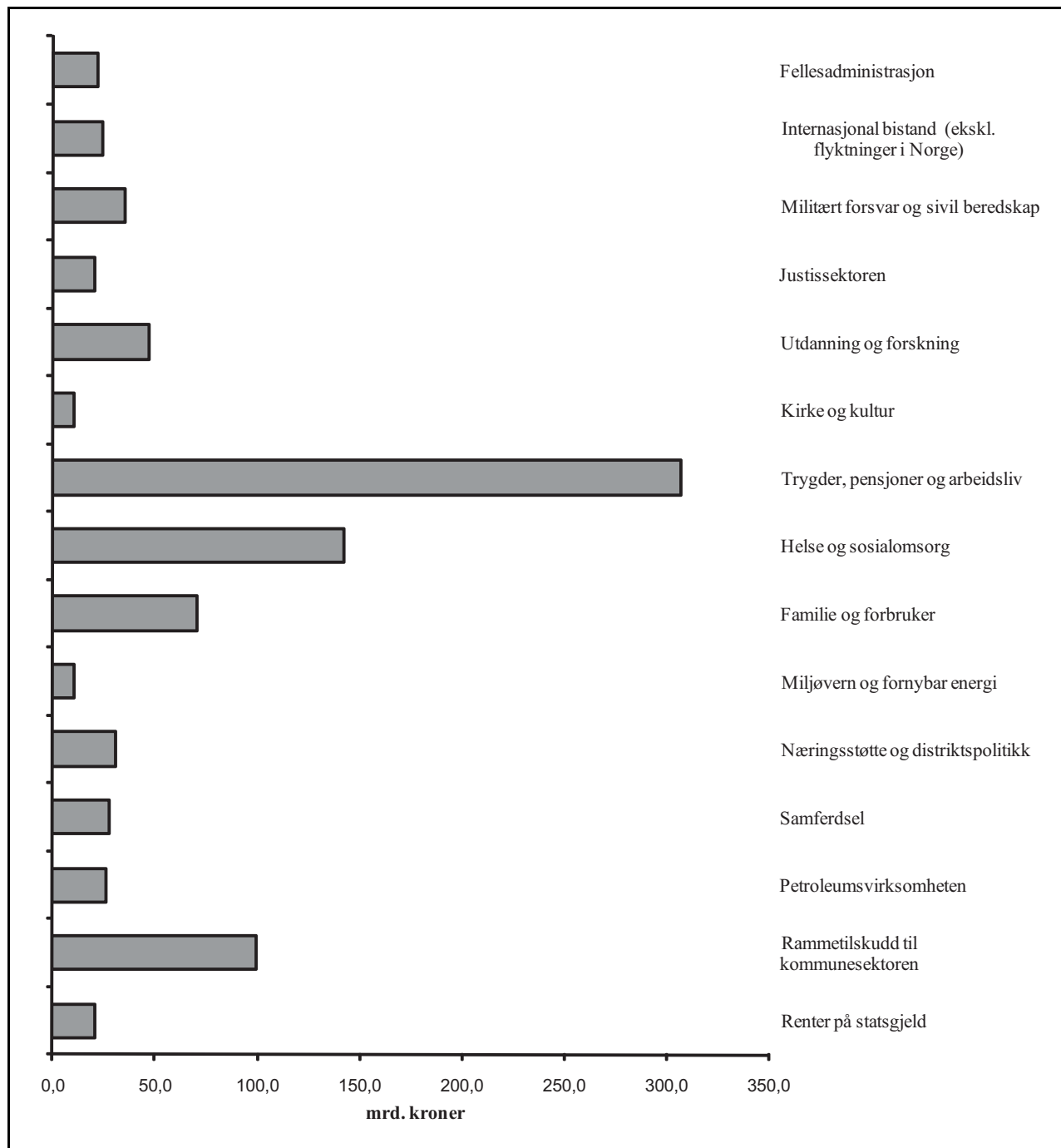
mentets budsjett. I perioden 2002-2010 økte utgiftene reelt med gjennomsnittlig 1,6 pst. per år. I første del av perioden må utgiftsveksten bl.a. ses i lys av økte bevilgninger i tilknytning til kvalitetsreformen for høyere utdanning, herunder bedret studiefinansiering og økte bevilgninger til høyskoler og universiteter. Videre bidro også økte øremerkede tilskudd til grunnopplæringen, blant annet i forbindelse med gjennomføringen av Kunnskapsløftet, til utgiftsveksten. Forskningsbevilgningene økte jevnt fra 2002 til 2010 med gjennomsnittlig om lag 5,3 pst. per år. Det er imidlertid bare forskningsbevilgningene på Kunnskapsdepartementets budsjett som inngår i tallene. Forskningsbevilgninger på andre departementers budsjetter inngår i øvrige politikkområder. Som mål på samlet ressursbruk innenfor forskningssektoren gir derfor disse tallene begrenset informasjon. NIFU STEP publiserer årlig en oversikt over nivået på de samlede bevilgningene til forskning og utvikling på statsbudsjettet og utviklingen over tid.

Innenfor politikkområdet kirke og kultur økte utgiftene reelt med gjennomsnittlig 5,3 pst. per år. Utgiftene økte til begge hovedformålene i perioden fra 2002 til 2010. Utgiftene til kirken og andre trosamfunn økte med om lag 0,8 pst. per år i siste del av perioden, mens utgiftene til kulturformål økte sterkt over hele perioden, med om lag 6,6 pst. i gjennomsnitt per år. I den første delen av perioden skyldes deler av veksten etableringen av kompensasjonsordningen for merverdiavgift i forbindelse med innføring av merverdiavgift på tjenester, mens veksten mot slutten av perioden må ses i sammenheng med økte bevilgninger for å gjennomføre Kulturløftet. Korrigert for momskompensasjon utgjør veksten innenfor kirke- og kulturområdet om lag 4,2 pst. i siste del av perioden, mot 2,5 pst. i første del av perioden.

Figur 8.2 Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 2002-2010

Kilde: Finansdepartementet

Figur 8.3 Statsbudsjettets utgifter i 2010

Kilde: Finansdepartementet

Trygder, pensjoner og arbeidsliv omfatter utgifter til Statens Pensjonskasse, Arbeids- og velferds-etaten, alderspensjon, ytelser til uførhet og attføring, sykepenger og enkelte andre pensjoner, samt utgifter til arbeidsmarkedstiltak, dagpenger og tiltak for å bedre arbeidsmiljøet. Området er det største utgiftsområdet med om lag 307 mrd. kroner i budsjetterte utgifter i 2010. Utgiftene som inngår i dette formålet økte i gjennomsnitt med knapt 2 pst.

per år i perioden 2002-2010. Ettersom utgiftene samlet sett er store, har utviklingen innenfor dette politikkområdet bidratt vesentlig til den samlede veksten i statsbudsjettets utgifter. Utgiftsnivået i 2010 er vel 41 mrd. kroner høyere enn i 2002 målt i 2010-priser. Det er særlig utgiftene i folketrygden til alderspensjon og uførhet som bidrar til de økte utgiftene. I tillegg økte utgiftene til attføring og rehabilitering sterkt. Arbeidsrelaterte stønader

svinger gjennom perioden. Mens utgiftene faller fra 2002 til 2006 som følge av den gode situasjonen i arbeidsmarkedet med sterk vekst i sysselsettingen og redusert arbeidsledighet, har utgiftene igjen økt i siste del av perioden som følge av økt ledighet i kjølvannet av det økonomiske tilbakeslaget i forbindelse med den internasjonale finanskrisen.

Helse og sosialomsorg består i hovedsak av utgifter til sykehusdrift, tiltak innen psykisk helsevern og på rusfeltet, statlig helseadministrasjon, medisiner, tiltak for eldre og funksjonshemmede, samt utgifter på innvandrings- og integreringsområdet. Siden den statlige overtakelsen av sykehusdriften i 2002 har utgiftene økt med gjennomsnittlig om lag 2,8 pst. årlig. Utgifter til helse og sosialomsorg utenom sykehusdrift faller i perioden 2002-2006, mens det er en kraftig vekst fra 2006-2010. Handlingsplanen for eldreomsorgen ble avsluttet i 2003. Det bidrar til at utgiftene til tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser faller fra 2002 til 2006. I siste periode bidrar det nye investeringstilskuddet til at utgiftene til dette formålet igjen vokser. Utgiftene til legemidler er den største utgiftskomponenten på helseområdet utenom sykehusdriften, og utgiftene vokser jevnt over hele perioden. I tallene for helseformål inkluderes ikke store deler av veksten i utgiftene til psykisk helsevern ettersom tilskuddene under opptrappingsplanen for psykisk helse, som ble avsluttet i 2008, har blitt innlemmet i rammetilskuddene til kommunesektoren og i basisbevilgningen til helseforetakene. De største utgiftspostene på innvandrings- og integreringsområdet er drift av statlige asylmottak og integreringstilskudd til kommunene. Utgiftene til innvandring økte i gjennomsnitt med om lag 4 pst. per år fra 2002 til 2010. Utgiftsnivåene varierer imidlertid mye i løpet av perioden som følge av endringer i antallet asylsøkere de enkelte årene. Utgiftene gikk ned fra 2002 til 2006, men har deretter økt kraftig. Dette forklarer mye av nedgangen i utgiftene til helse og sosialomsorg utenom sykehusene i første del av perioden.

Området familie og forbruker omfatter blant annet utgifter til barnetrygd, kontantstøtte, foreldrepenger, barnehager, støtte til boligformål, statlig barne- og ungdomsvern samt forbrukerpolitiske tiltak. Utgiftene innenfor dette området økte gjennomsnittlig med om lag 4,2 pst. per år i hele perioden. Det er i hovedsak økte utgifter til driftstilskudd og skjønnsmidler til barnehager som bidro til utgiftsveksten på dette området, mens utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte ble redusert. I tillegg bidro den statlige overtakelsen av barnevernet i 2004 til økte utgifter innenfor dette området.

Miljøvern og fornybar energi består av utgifter til miljøtiltak under Miljøverndepartementet, energi- og vassdragforvaltning (utenom petroleum), energiomlegging og klimatiltak og utgifter til forskning på budsjettområdene til Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet. De samlede utgiftene utgjør om lag 10,7 mrd. kroner i 2010. Utgiftene økte i gjennomsnitt med 9,3 pst. per år i perioden 2002-2010. Det har vært en særlig sterk vekst mot slutten av perioden på om lag 21 pst. per år. Dette skyldes blant annet at det er bevilget betydelige midler til energiomlegging og klimatiltak på Olje- og energidepartementet budsjettområde. Bevilgningen til CO₂-håndteringsprosjektene på Kårstø og Mongstad har økt kraftig i 2008, 2009 og 2010. Videre er kapitalen i Grunnfondet for energiomlegging og fornybar energi økt de senere årene. Utgiftene på dette området er derfor vesentlig høyere i 2010 enn i 2002. I tillegg fanger ikke tallene opp at tilskudd til energiomlegging i regi av Enova SF delvis finansieres av et påslag i nettarifffen utenom statsbudsjettet. Dette påslaget har blitt økt i løpet av perioden. Miljøpolitikken føres i tillegg i stor grad også ved hjelp av skatter, avgifter og regulering, slik at utgiftene alene ikke gir et fullstendig uttrykk for de samlede politiske prioriteringene innen dette området.

Næringsstøtte og distriktpolitikk inkluderer bl.a. støtte og administrasjon knyttet til primærnæringene, sjøfart, handel og industri, tiltak for næringsutvikling, Innovasjon Norge, eksportstøtte inkl. støtte til skipsbygging og næringsbasert forskning. Utgiftene til disse områdene gikk ned med gjennomsnittlig om lag 1,2 pst. per år fra 2002 til 2010. Store deler av nedgangen skyldes reduserte utgifter over statsbudsjettet til jordbruksavtalen i perioden 2002 til 2007. I siste del av perioden har utgiftene vært om lag uendret. Jordbrukspolitikken føres imidlertid med flere virkemidler enn de direkte tilskuddene. Målprisene og jordbruksfradraget er økt vesentlig de senere årene. Innenfor enkelte andre ordninger har høy vekst i siste del av perioden bidratt til økte utgifter. Dette gjelder blant annet utgiftene til regional utvikling og nyskaping gjennom Innovasjon Norge, tilskuddet til sysselsetting av sjøfolk og eksportstøtten.

Utgiftene til samferdsel økte i gjennomsnitt med 3,7 pst. per år i hele perioden sett under ett. Oppfølging av nasjonal transportplan bidrar særlig til økte utgifter til veg og jernbane i siste del av perioden.

Petroleumsvirksomheten omfatter utgifter til forvaltning av petroleumsvirksomheten, statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utgifter i forbindelse med disponering av innretninger

på kontinentalsokkelen. Utgiftene til petroleumsvirksomheten øker i gjennomsnitt med 6 pst. per år i perioden 2002-2010. Utgiftene til petroleumsvirksomheten varierer til dels betydelig mellom årene. Dette skyldes store forskjeller i utgiftene til SDØE, som utgjør over 97 pst. av bevilgningene under området. Det er særlig investeringsutgiftene som varierer mye.

I tabellen framkommer tall for rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner. Ettersom rammetilskudd kun er én av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Utgiftene på renter av statsgjelden varierer i hovedsak som følge av variasjon i rentenivået.

Tallene ovenfor viser at det i perioden 2002-2006 var en særlig sterk vekst i utgiftene til interna-

sjonal bistand, kirke- og kulturformål og til tiltak innenfor familie- og forbrukerpolitikken. Utgiftene til militært forvar og sivil beredskap, miljøvern og fornybar energi og næringsstøtte og distriktpolitikk ble redusert.

For perioden 2006-2010 viser tallene vekst i utgiftene til alle politikkområder med unntak av militært forsvar og sivil beredskap. Innenfor områdene miljøvern og fornybar energi, samferdsel, internasjonal bistand og kirke- og kulturformål har veksten vært særlig høy sammenliknet med de andre formålene. For perioden 2005-2010 anslås den gjennomsnittlige, årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til om lag 2,8 pst. Til sammenlikning anslås den gjennomsnittlige årlige inntektsveksten i perioden fra 1990 til 2005 til 2,2 pst., jf. nærmere omtale i kap. 3 i Nasjonalbudsjettet 2011.

9 Økonomistyring i staten mv.

9.1 Tiltak for å styrke økonomistyring i staten

I Gul bok orienteres det årlig om Finansdepartementets tiltak for å fremme resultatorientert styring, effektiv ressursutnyttelse og god økonomistyring i staten. Departementet vil i 2010 og 2011 prioritere å videreutvikle rammeverket for statlig styring med utgangspunkt i økonomiregelverket, og å videreutvikle tilbudet av økonomitjenester til statlige virksomheter.

Oppfølging av regelverk for økonomistyring i staten

Økonomiregelverket for staten fastsetter standarder og prinsipper for statlig styring, økonomistyring, regnskapsførsel og betalingsformidling. Det omfatter krav til den interne styringen i virksomheter, og til departementenes overordnede styring og oppfølging av virksomhetene (etatsstyring). I tillegg omfatter regelverket forvaltning av tilskudd, stønader og garantier, samt generelle krav til oppfølging av statlige eierinteresser i selskaper. Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten ble fastsatt 12. desember 2003, og trådte i kraft 1. januar 2004. Regelverket har senere blitt justert på enkelte punkter, senest 8. juni 2010.

Finansdepartementet har i 2010 endret Bestemmelser om økonomistyring i staten slik at regelverket tilrettelegger for at statlige virksomheter skal kunne motta og behandle elektronisk faktura fra 1. juli 2011, jf. St.meld. nr. 36 (2008-2009) *Det gode innkjøp*.

Finansdepartementet etablerte i 2006 et nettverk på departementsnivå som et ledd i arbeidet med å videreutvikle rammeverket for etatsstyring. Hensikten med nettverket er å legge til rette for dialog og erfaringsutveksling. Det er god oppslutning fra departementene i nettverket. Departementet vil videreføre nettverket i 2011.

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) tilbyr et bredt kurstilbud innen statlig virksomhets- og økonomistyring. Disse kursene gir veiledning og rådgivning om hvordan statlige virksomheter kan tilpasse seg de krav som regelverket setter. SSØ

forvalter på vegne av Finansdepartementet alle deler av regelverket, med unntak av kapittel 1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten som omfatter etatsstyring, og har dermed fullmakt til å behandle unntakssøknader. I 2009 ble det innvilget seks unntak på ti søknader. Samlet sett var det 50 gyldige unntak ved inngangen til 2010. 35 av unntakene gjelder valutakonto.

Evalueringsportal

I Gul bok 2010 orienterte Finansdepartementet om at det i løpet av 2010 ville bli etablert en evalueringsportal, hvor man skal kunne finne fram til og systematisere gjennomførte evalueringer i staten. SSØ vil få driftsansvaret for denne portalen. SSØ har etablert et samarbeid med Nasjonalbiblioteket om blant annet registrering av materiale som allerede finnes der. Det er også inngått et samarbeid med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD), slik at brukerne i tillegg kan finne evalueringer som er registrert hos NSD. Portalen vil bli etablert på www.evalueringsportalen.no, og tjenesten er planlagt operativ fra 1. november 2010.

Intern statlig økonomiforvaltning

Staten kan hente ut effektiviseringsgevinster gjennom å samle tjenester som er forbundet med stor driftsfordeler. Dette gjør at den enkelte virksomhet kan avlastes administrativt, noe som igjen kan frigjøre ressurser til egne kjerneoppgaver.

Flere store statlige virksomheter har etablert egne servicesentre for økonomitjenester. Departementenes servicesentre (DSS) ivaretar disse funksjonene for departementene, Statsministerens kontor og Regjeringsadvokaten. SSØ leverer tjenester til om lag to tredeler av statlige virksomheter på ett eller flere av områdene lønn, personal, regnskap og budsjett. Ni av ti kunder hos SSØ er små eller mellomstore virksomheter.

De fleste av SSØs regnskapskunder benytter seg bl.a. av SSØs tilbud om en elektronisk løsning for fakturahåndtering, som kan redusere virksomhetenes tidsbruk på dette området. For å legge til rette for elektroniske innkjøp, har SSØ også gjennomført et pilotprosjekt for å utvikle en fellesløs-

ning. Løsningen vil være et tilbud til SSØs kunder fra 2011.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet la i 2009 fram planer om obligatorisk elektronisk fakturering til staten i St.meld. nr. 36 (2008-2009) *Det gode innkjøp*, jf. Stortingets behandling av denne i Innst. S. nr. 348 (2008-2009). Det legges opp til at statlige virksomheter skal kunne ta i mot elektronisk faktura på et standardformat innen 1. juli 2011. Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet tar sikte på at kommuner og fylkeskommuner pålegges å bruke det samme standardformatet, og at næringslivet skal sende elektronisk faktura på dette formatet fra 1. juli 2012.

Rammeavtaler om kontoholds- og betalings-tjenester

Betalingsformidlingen for statlige virksomheter skjer gjennom statens konsernkontoordning. Ordningen gjelder for departementene og underliggende virksomheter og dekker statens behov for betalingstjenester og likviditetsforvaltning. Videre sikrer ordningen at statens midler daglig samles i Norges Bank. Finansdepartementet har på vegne av staten inngått en avtale om et konsernkontosystem i Norges Bank, og SSØ har etter fullmakt fra Finansdepartementet inngått rammeavtaler med enkelte banker om betalingstjenester og kontohold. Rammeavtalene sikrer at virksomhetene får tilgang til tidsmessige og gode betalingstjenester hos bankene, i tillegg til at de forenkler anskaffelsesprosessen for virksomhetene.

Senter for statlig økonomistyring inngikk i 2010 nye rammeavtaler for staten, herunder også tilleggsavtale for valutakonti, med DnB NOR Bank ASA, Nordea Bank Norge ASA og Sparebank1 Alliansen. En tilleggsavtale om utbetalinger knyttet til statslån ble inngått med DNB NOR Bank ASA.

Statsregnskapet

SSØ har det operative ansvaret for statsregnskapet. Basert på rapportering fra statlige virksomheter utarbeider SSØ månedlige bevilgningsregnskap for departementenes budsjettkapitler som sendes departementene. Ved årets slutt utarbeider SSØ et endelig bevilgningsregnskap og et kapitalregnskap som inngår i Meld. St. 3 om statsregnskapet. Utover denne primære bruken har Riksrevisjonen tilgang på statsregnskapsinformasjon, og Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider statistikk om offentlige finanser basert på denne informasjonen. Statsregnskapet er også en kilde til informasjon som SSB benytter i forbindelse med StatRes, der SSB på oppdrag fra Fornyings-, administra-

sjons- og kirke departementet utvikler et system for å formidle statistikk og indikatorer om ressursbruk og resultater i statlig virksomhet.

Statsregnskapet er basert på elektronisk innrapportering, som bidrar til god kvalitet og et raskt oppdatert regnskap. En modernisert rapporteringsløsning for statsregnskapet tas i bruk høsten 2010.

Finansdepartementet legger opp til økt åpenhet om statsregnskapet gjennom året, og SSØ har fått i oppdrag å utvikle en løsning for å publisere månedlige regnskapstall og budsjettendringer for den enkelte budsjettpost. Det tas sikte på at første månedspublisering vil skje i slutten av 2010.

Videreutvikling av regnskapsfunksjonen i statsforvaltningen

Finansdepartementet orienterte i Gul bok 2010 kapittel 9.2 om kontoplan og føringsprinsipper for regnskapet i statlige virksomheter, og om erfaringer fra utprøvingen av virksomhetsregnskap ført etter periodiseringsprinsippet. Departementet oppsummerte også sine vurderinger og tiltak for videreutvikling av regnskapsfunksjonen i statsforvaltningen.

Basert på disse erfaringene og vurderingene prioriterer Finansdepartementet i 2010 og 2011 å forberede utvikling og innføring av en felles, standard kontoplan, og forvaltning av de statlige regnskapsstandardene (SRS). SRS er fastsatt som anbefalte, men ikke obligatoriske regnskapsstandarder fra 1. januar 2010 for statlige virksomheter, som i samråd med overordnet departement benytter andre føringsprinsipper i virksomhetsregnskapet i tillegg til kontantregnskapet. SSØ sine økonomitjenester og veiledningstjenester tilrettelegges for å ivareta bruk av standard kontoplan og bruk av SRS i statlige virksomheter.

De grunnleggende forutsetningene om at Stortingets bevilgninger fortsatt skal vedtas etter kontantprinsippet, og at statlige virksomheter fortsatt skal rapportere etter kontantprinsippet til statsregnskapet, ligger fast. Regjeringen åpner således ikke for å endre rammene for den politiske styringen av statlige virksomheter eller virksomhetenes økonomiske fullmakter.

Finansdepartementet har gitt SSØ i oppdrag å utrede og gjennomføre utviklingstiltakene frem mot 2014. Formålet med oppdraget er å standardisere og videreutvikle regnskapsføringen i statlige virksomheter, inkludert departementene. Dette skal legge til rette for bedre styring i og av statlige virksomheter og bedre regnskapsinformasjon for staten samlet sett.

Basert på et utkast fra SSØ til standard kontoplan for statlige virksomheter og høringssvar fra statsforvaltningen, legger Finansdepartementet opp til å fastsette en felles, standard kontoplan for statlige virksomheter som en frivillig ordning fra 1. januar 2011. Det tas sikte på obligatorisk innføring i 2014, etter en nærmere vurdering av erfaringer. Hensikten med en felles, standard kontoplan for statlige virksomheter er blant annet å legge til rette for sammenlikninger internt og på tvers av statlige virksomheter, og gi økt informasjon om utgiftsstrukturen i virksomhetene og i staten samlet sett. En felles, standard kontoplan legger også til rette for stordriftsfordeler i forvaltningen av den statlige kontoplanen (herunder veiledning og kompetanseutvikling), og vil kunne bidra til å øke kvaliteten på virksomhetsregnskapene.

SSØ skal i 2011 arbeide videre med utforming og teknisk tilrettelegging av standard kontoplan

for statlige virksomheter, herunder særskilte tilpasninger for store statlige virksomheter med spesielle behov eller større tilskuddsordninger med spesielle behov. Det skal også arbeides videre med vurderinger av behov for og muligheter for å aggregere regnskapsinformasjon for staten samlet. SSØ har lagt opp et løp med puljevis innføringsbistand av standard kontoplan til statlige virksomheter basert på frivillighet.

SSØ forvalter de statlige regnskapsstandardene (SRS). SSØ skal tilrettelegge og opprettholde et tjenestetilbud for regnskapstjenester etter SRS og et begrenset veiledningstilbud til virksomheter som tar i bruk et periodisert virksomhetsregnskap som supplement til kontantregnskapet. SSØ skal også holde oversikt over regnskapsprinsipper i bruk i statlige virksomheter, basert på årlig informasjon fra de ansvarlige fagdepartementer.

10 Flerårige budsjettkonsekvenser 2012-2014

10.1 Bakgrunn

Budsjettframskrivningene for perioden 2012-2014 skal vise de samlede budsjettmessige konsekvensene som følger av politiske vedtak, og avgrenses til å gjelde antatte, framtidige budsjettkonsekvenser av Regjeringens budsjettforslag for 2011. Budsjettframskrivningene omfatter ikke anslåtte bevilgningskonsekvenser av politiske ambisjoner om framtidig satsing og oppfyllelse av ulike målsettinger og varslede tiltak. I avsnitt 10.5 nedenfor gis det en nærmere omtale av større planer og satsingsambisjoner som ikke inngår i Regjeringens budsjettframskrivning.

En av målsettingene med å vise de framtidige budsjettkonsekvensene av Regjeringens budsjettopplegg er å legge til rette for en hensiktsmessig og realistisk prioritering i tråd med de politiske målsettingene og de økonomiske utsiktene. Hensikten er ikke å binde opp den framtidige handlefriheten i budsjettpolitikken ytterligere. Framskrivningene skal gi et nøkternt og realistisk bilde av de framtidige konsekvensene av Regjeringens forslag til statsbudsjett for neste år.

Sammenstilt med forventet utvikling i avkastningen av Statens pensjonsfond utland, vil de flerårige framskrivningene gi et utgangspunkt for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene. Framskrivningene gir dermed et bilde av det budsjettpolitiske handlingsrommet som eventuelle nye satsinger og videre opptrapping av igangsatte planer må innpasses innenfor. Med omfattende målsettinger og planer vil det kunne framkomme et vesentlig behov for omprioriteringer på budsjettets utgiftsside.

10.2 Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Budsjettframskrivningene skal være helhetlige ved at utgifts- og inntektsutviklingen i perioden 2012-2014 skal vurderes for alle poster i statsbudsjettet.

Det legges til grunn følgende hovedprinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger skal framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. Det tas hensyn til bl.a. den demografiske utviklingen og virkningen av eventu-

elle regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjettåret.

- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan. På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen på uendret reelt nivå eller i tråd med tidligere vedtak. I denne sammenheng anses alle byggeprosjekter under Statsbygg som enkeltstående investeringer.
- Det korrigeres for éngangsutgifter og éngangsinntekter i budsjettforslaget for kommende år. Tiltak på utgifts- eller inntektssiden som forutsettes satt i verk et stykke ut i kommende budsjettår, framskrives med helårsvirkning.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak på uendret reelt nivå.

10.3 Gjennomgang av ulike bevilgningstyper

Nedenfor omtales kort de ulike elementene som vurderes i forbindelse med framskrivningen av flerårige budsjettkonsekvenser.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger, i hovedsak definert som bevilgninger med stikkordet "overslagsbevilgning", utgjør om lag halvparten av de samlede utgiftene på statsbudsjettet, eksklusiv petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen til Statens pensjonsfond utland. Utgifter under folketrygden utgjør en vesentlig del av dette. Andre store ordninger hvor utbetalingene i hovedsak følger av regelverket, er bl.a. bevilgningene til innsatsstyrt finansiering av helseforetak, kontantstøtte, barnetrygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og pensjonsutbetalinger fra Statens Pensjonskasse. Ikke alle disse ordningene har stikkordet "overslagsbevilgning" knyttet til bevilgningen.

De regelstyrte utgiftene framskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Det beste faglige skjønn legges til grunn for framskrivningene, gitt eksisterende regelverk. Kon-

sekvenser av regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjetteringsåret, innarbeides også. Alle regelstyrte ordninger er vurdert i forbindelse med framskrivningene.

Investeringer

Samlede investeringsbevilgninger under postgruppen 30-49 utgjør om lag 27 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2011, hvorav de største er investeringer i riksveger, jernbane, Forsvaret og bygg i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år, og utgiftene kan variere betydelig mellom år. Typisk vil et vedtak om igangsetting av et nytt byggeprosjekt medføre en begrenset startbevilgning det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Statsbyggs enkeltprosjekter inngår i en samlet investeringsramme, og som hovedregel legges det til grunn at denne rammen justeres på bakgrunn av forventet framdrift for igangsatte byggeprosjekter. Dette vil også gjelde andre investeringspro-

sjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel IT-prosjekter. Investeringer i veier og jernbane på Samferdselsdepartementets budsjett som inngår i Nasjonal transportplan 2010-2019, og investeringer som gjelder Forsvaret, vurderes innenfor samlede rammer. Det legges ikke til grunn justeringer av disse rammene i budsjettframskrivningene.

Éngangseffekter og helårsvirkninger

Salg av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbyttebetalinger kan gi store inntekter som normalt ikke kan påregnes på tilsvarende nivå for senere år. Slike éngangseffekter er søkt innarbeidet i framskrivningene.

Enkelte nye tiltak iverksettes med virkning sent i budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir større. Et eksempel på dette kan være bevilgninger til utdanningstiltak som skal følge skoleåret med oppstart i august, og dermed medfører økte utgifter i senere år.

10.4 Tallmessig presentasjon

Tabell 10.1 nedenfor oppsummerer framskrivningene av statsbudsjettets utgifter i perioden 2012-2014, eksklusive dagpenger, petroleumsvirksomheten, renter og lånetransaksjoner. Tabellen viser

at de flerårige effektene av forslaget til statsbudsjett for 2011 vil innebære en vesentlig vekst i utgiftene i perioden.

Tabell 10.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer fra Gul bok 2011, utgifter

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
Utgiftsøkninger totalt	8 568	15 997	23 397
Utgiftsøkninger i folketrygden	9 653	18 032	27 027
Utgiftsøkninger ekskl. folketrygden	-1 085	-2 035	-3 630

Kilde: Finansdepartementet

Alle tallene i tabellen er endringer målt i 2011-priser i forhold til Regjeringens forslag til 2011-budsjettet. Det vil si at de ikke uttrykker endringer i forhold til foregående budsjettår.

Oversikten viser en vekst i utgiftene på om lag 8,6 mrd. kroner fra 2011 til 2012, og ytterligere om lag 7,4 mrd. kroner i 2013 og 2014. Det er i all hovedsak den forventede veksten i folketrygdens utgifter som bidrar til den samlede utgiftsveksten i perioden 2012-2014. Utgiftsveksten i folketrygden som følge av videreføring av gjeldende regelverk

mv., anslås til 27,0 mrd. kroner over treårsperioden. Utgiftene anslås å vokse noe mer det første året, enn i de to påfølgende årene.

Øvrige utgifter anslås samlet sett redusert med om lag 1,1 mrd. kroner fra 2011 til 2012. Fra 2012 til 2013 reduseres de øvrige utgiftene med knapt 1,0 mrd. kroner, mens de går ytterligere ned med 1,6 mrd. kroner fra 2013 til 2014. Reduksjonen i utgifter utenom folketrygden fra 2011 til 2012 skyldes bl.a. utfasing av utbetalinger til EØS-finansieringsordningene 2004-2009, mens det tar noe tid

før utgifter til den nye avtalen om Norges finansieringsbidrag for perioden 2009-2014 kommer til utbetaling. Videre er utbetalingen av lån til TCM DA for bygging av testsenteret for CO₂-håndtering på Mongstad satt ned fra 2012. Metoden for framskrivningene innebærer også at midlertidige tiltak som fases ut (f.eks. bygg og større IT-prosjekter), ikke erstattes med nye utgifter. Dette bidrar isolert sett til lavere utgifter utover i perioden for framskrivningene. Framskrivningene er mer usikre desto lengre framover i tid de føres, bl.a. fordi flere uforutsette hendelser da kan bidra til at tallene blir endret.

I tabell 10.2 er budsjettframskrivningene fordelt mellom utgiftsartene driftsutgifter, nybygg og anlegg og overføringer til andre. Som nevnt ovenfor, er det særlig utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger som bidrar til økte utgifter de nærmeste årene. I tabell 10.2 inngår disse utgiftene i utgiftsarten overføringer til andre, og det er

særlig denne utgiftsarten som forventes å øke kraftig. I budsjettframskrivningene reduseres utgiftene til nybygg og anlegg (investeringer), selv om det foreslås igangsetting av enkelte nye investeringsprosjekter i 2011. Dette skyldes i stor grad at det i framskrivningene er lagt til grunn at investeringsprosjekter som utfases, i hovedsak ikke erstattes av nye investeringsprosjekter. Driftsutgiftene i staten reduseres i 2012 og 2014, mens de i 2013 anslås på om lag samme nivå som i 2011. Variasjonen i utgiftene skyldes i hovedsak at utgiftene til kjøp av klimavoter medfører en betydelig økning i utgiftene i 2013, mens det ikke er lagt inn utgifter til dette i 2014. Spesielle driftsutgifter knyttet til CO₂-håndteringsprosjekter forventes å gå ned med til sammen om lag 1,4 mrd. kroner fram til 2014 og bidrar til nedgangen i utgiftene. Utbetalingene til Statens Pensjonskasse trekker i motsatt retning og bidrar til økte utgifter i hele treårsperioden.

Tabell 10.2 Flerårige budsjettkonsekvenser etter utgiftsart 2012-2014, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
Driftsutgifter	-547	6	-1 009
Nybygg, anlegg mv.	-218	-2 410	-3 283
Overføringer til andre	9 123	18 191	27 479

Kilde: Finansdepartementet

På inntektssiden er det i tallene forutsatt langt færre tiltak som har budsjettmessige konsekvenser i årene framover. Totalt anslås det at inntektene under departementene øker med i underkant av 0,1 mrd. kroner fra 2011 til 2012, mens de øker med 0,5 mrd. kroner i 2013 og er litt lavere igjen i 2014, hvor de øker med 0,4 mrd. kroner i forhold til 2011-budsjettet. Det er i hovedsak avdrag på lånet TCM DA til testsenteret for CO₂-håndtering på Mongstad som bidrar til økte inntekter. I motsatt retning er det beregningsteknisk lagt til grunn lavere utbyttebetaling fra Statkraft og en nedgang i tilbakeføringer fra GIEK. Inntekter fra skatter og avgifter er ikke medregnet.

Samlet viser tallene dermed økte utgifter og reduserte inntekter på departementenes budsjetter på til sammen 8,5 mrd. kroner fra 2011 til 2012. Ytterligere budsjettsvekkelse i 2013 og 2014 utgjør henholdsvis om lag 7,0 mrd. kroner og 7,5 mrd. kroner i forhold til året før.

Med uendret skatte- og avgiftssystem øker skatte- og avgiftsinntektene over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene. For de nærmeste årene anslås den underliggende veksten i skattegrunnlagene å styrke budsjettet med om lag 12 mrd. kroner per år. Det er da tatt hensyn til at økte reallønninger bidrar til at prisveksten for statsbudsjettets utgifter er sterkere enn prisveksten for skattegrunnlagene.

Ifølge retningslinjene for budsjettpolitikken skal bruken av petroleumsinntekter over tid følge utviklingen i forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond utland. Med fortsatt vekst i Statens pensjonsfond utland vil avkastningen øke også i årene framover. Regjeringens budsjettforslag for 2011 innebærer en bruk av petroleumsinntekter i 2011 som er om lag på linje med forventet fondsavkastning i 2012. Med uendret bruk av petroleumsinntekter målt i faste priser fra 2011 til 2012 vil det da kunne være rom for noe økt bruk av petroleumsinntekter både fra 2012 til 2013 og i de

neste par årene, anslått til i størrelsesorden 7-8 mrd. kroner i gjennomsnitt per år. Det understrekes at disse tallene er usikre, samt at bruken av petroleumsinntekter også de nærmeste årene vil måtte tilpasses den økonomiske utviklingen.

Framskrivningene i dette avsnittet legger til grunn uendret aktivitet i offentlig tjenesteproduksjon, herunder sysselsetting. Nye bevilgninger

knyttet til økt aktivitet som følge av endringer i befolknings sammensetningen, opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger er ikke regnet med, jf. omtale i pkt. 10.5. Ved vurderingen av handlingsrommet i årene framover må det også tas hensyn til at usikkerheten i anslagene øker jo lengre fram i tid en kommer.

Tabell 10.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2012-2014, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
<i>Utenriksdepartementet</i>	-1 959	-1 524	2
EØS-finansieringsordningene	-1 970	-1 535	-9
Øvrige endringer, netto	11	11	10
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	793	1 091	1 152
Barnehager ¹⁾	256	225	225
Universiteter og høyskoler	133	217	272
Forskning, fondsavkastning	93	93	93
Statens lånekasse for utdanning	290	544	558
Øvrige endringer, netto	20	12	4
<i>Kulturdepartementet</i>	-10	-10	-10
<i>Justisdepartementet</i>	-50	-158	-301
EFFEKT-programmet	-118	-203	-232
Økt opptak ved Politihøgskolen og ansettelse av nyutdannede	66	66	52
Øvrige endringer, netto	1	-21	-121
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	67	19	-221
Ressurskrevende tjenester	227	465	714
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjem	-140	-525	-966
Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker	29	126	107
Øvrige endringer, netto	-48	-47	-77
<i>Arbeidsdepartementet</i>	8 479	15 640	23 066
NAV-reformen og IKT-pensjonsprosjektet	-146	-146	-154
Tilskudd til Statens Pensjonskasse	537	1 131	1 615
IKT-prosjektet Perform	-230	-270	-270
Pensjoner utenfor folketrygden	-121	-442	-790
Alderspensjon	7 235	13 762	20 791
Arbeidsavklaringspenger	450	450	450
Uførepensjon	559	838	1 008
Øvrige endringer, netto	196	317	416

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	<i>1 836</i>	<i>3 218</i>	<i>4 200</i>
Investeringslån til helseforetakene	630	735	353
Refusjon, spesialisthelsetjenester mv.	119	243	377
Refusjon, medisiner mv.	695	1 445	2 245
Refusjon av egenbetaling	130	260	401
Refusjon, helsetjeneste i kommunene mv.	251	513	797
Øvrige endringer, netto	11	22	27
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	<i>93</i>	<i>155</i>	<i>353</i>
Foreldrepenger	22	167	482
Barnetrygd og kontantstøtte	96	158	243
Opplæring i norsk og samfunnsfag for innvandrere	-73	-216	-309
Øvrige endringer, netto	48	47	-62
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	<i>125</i>	<i>-281</i>	<i>-471</i>
Altinn II	-56	-64	-66
Internasjonal romvirksomhet	89	-230	-162
Internasjonaliseringstiltak (108-ordningen)	72	-9	-133
Øvrige endringer, netto	20	21	-110
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	<i>-140</i>	<i>-170</i>	<i>-170</i>
Fjerning av skipsvraket Murmansk	-110	-140	-140
Håndtering av skipsvrak	-30	-30	-30
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	<i>-5</i>	<i>-5</i>	<i>-5</i>
<i>Samferdselsdepartementet</i>	<i>-166</i>	<i>-164</i>	<i>-186</i>
Vegutbygging i Bjørvika	-142	-142	-142
Øvrige endringer, netto	-23	-22	-43
<i>Miljøverndepartementet</i>	<i>-6</i>	<i>-6</i>	<i>-6</i>
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet</i>	<i>222</i>	<i>-1 816</i>	<i>-2 556</i>
Byggeprosjekter innenfor husleieordningen	543	-1 146	-1 761
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	-90	-352	-416
Prosjektering av Nasjonalmuseet og Folkehelseinstituttet	-113	-185	-197
Kirkelig administrasjon	-66	-66	-66
Øvrige endringer, netto	-52	-67	-116
<i>Finansdepartementet</i>	<i>112</i>	<i>354</i>	<i>-487</i>
Skatteetaten	-61	-144	-151
Toll- og avgiftsetaten	-21	-24	-24
Klimakvotekjøp	80	410	-415

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
Renteutgifter til forskningsfondet	105	105	105
Øvrige endringer, netto	9	7	-1
<i>Forsvarsdepartementet</i>	<i>-152</i>	<i>-152</i>	<i>-152</i>
Norske styrker i utlandet	-152	-152	-152
<i>Olje- og energidepartementet</i>	<i>-672</i>	<i>-194</i>	<i>-813</i>
CO ₂ -håndtering	-671	-193	-792
Øvrige endringer, netto	-1	-1	-21
Totalsum, utgifter	8 568	15 997	23 397

¹⁾ Fra 2011 er hoveddelen av driftstilskudd, skjønnsmidler og tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. De flerårige budsjettkonsekvensene av økt tilskudd til private barnehager og videreføring av nominell videreføring av maksimalprisen for foreldrebetaling inngår i raden Barnehager under Kunnskapsdepartementet.

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de ulike forholdene som framkommer i tabellen. Som nevnt ovenfor, vil det på flere områder være vesentlig usikkerhet knyttet til anslag på framtidige budsjettkonsekvenser av gjeldende regelverk mv. I tillegg skjer det ofte uforutsette hendelser som innebærer at bevilgninger må justeres. Tallene i tabell 10.3 må derfor ses på som tekniske framskrivinger av utgiftene i perioden 2012-2014 basert på beste faglige skjønn.

Utgiftsveksten i folketrygden

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger (ekskl. dagpenger) forventes å øke med gjennomsnittlig om lag 9 mrd. kroner hvert år i 3-årsperioden 2012-2014, tilsvarende en samlet vekst på om lag 27 mrd. kroner.

Det er først og fremst utgiftene til alderspensjon som trekker opp utgiftene på Arbeidsdepartementets budsjettområde. Utgiftene til alderspensjon anslås å øke med om lag 20,8 mrd. kroner i løpet av 3-årsperioden. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene vil ha høyere poengopptjening enn de eksisterende alderspensjonistene. Det er tatt hensyn til anslåtte effekter av innføringen av nytt pensjonssystem (fleksibel pensjonering og levealderjustering).

Utgiftene til uførepensjon ventes å øke samlet med om lag 1,0 mrd. kroner i løpet av 3-årsperioden. Framskrivinger basert på den demografiske utviklingen, gitt konstante uttaksrater i hver aldersgruppe, tilsier en noe avtakende vekst i

antall uføre i perioden 2012-2014. Dette skyldes de store kullene som går over i alderspensjon fra og med 2010. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger forventes å øke med om lag 0,5 mrd. kroner, mens utgiftene til tekniske hjelpemidler, grunn- og hjelpestønad mv. forventes å øke med 0,3 mrd. kroner. Utgifter til foreldrepenger under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett forventes å øke med om lag 0,5 mrd. kroner i løpet av perioden. Økningen skyldes at det forventes flere barn under 1 år, og effekten av utvidelsen i foreldrepengeordningen.

Basert på utviklingen de siste årene, anslås den underliggende veksten under programområde 30 Stønad ved helsetjenester på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til om lag 3,8 mrd. kroner i perioden 2012-2014. Av dette gjelder om lag 2,2 mrd. kroner utgifter til legemidler og sykepleieartikler. Utgiftene til refusjon for legetjenester forventes å øke med om lag 0,4 mrd. kroner, mens utgiftene til tannhelsetjenester og spesialisthjelp vil øke med knapt 0,2 mrd. kroner hver fra 2011 til 2014. I samme periode forventes utgiftene til refusjon for fysioterapitjenester å øke med i underkant av 0,3 mrd. kroner, mens utgiftene til refusjon av egenbetaling forventes å øke med 0,4 mrd. kroner. Utgiftsveksten skyldes økt bruk av ordningene.

EØS-finansieringsordningene

EØS-finansieringsordningene for perioden 2004-2009 avløses av de nye EØS-finansieringsordningene for perioden 2009-2014, som det nå er framforhandlet avtaler om. Hovedtyngden av de reste-

rende utgiftene knyttet til EØS-finansieringsordningene for perioden 2004-2009 påløper i 2011, og 2012 er siste år med utbetalinger under disse ordningene. Avviklingen av ordningene for 2004-2009, kombinert med forventet utbetalingsprofil for de nye EØS-finansieringsordningene for perioden 2009-2014, medfører en kraftig nedgang i de samlede utgiftene knyttet til EØS-finansieringsordningene i 2012. I 2014 vil imidlertid utgiftene til EØS-finansieringsordningene være tilbake på om lag samme nivå som i 2011.

Barnehager

Investeringstilskudd for nye barnehager og tilskudd til midlertidige lokaler tildeles kun for etableringsåret, men med et etterslep i utbetalingene som følge av saksbehandlingstid og overgang fra midlertidige til permanente lokaler. Bevilgningene til investeringstilskudd til barnehageplasser etablert i 2011 vil derfor reduseres med 31 mill. kroner i 2012 og med 62 mill. kroner fra og med 2013.

Forslaget om økt tilskudd til private barnehager har en helårseffekt i 2012 som innebærer økte utgifter på 130 mill. kroner. Det er også en helårseffekt av forslaget om nominell videreføring av maksimalprisen for foreldrebetaling som innebærer økte utgifter på 158 mill. kroner fra og med 2012. Samlet utgiftsøkning til barnehager fra 2011 til 2012 kan på dette grunnlag anslås til 256 mill. kroner.

Fra 2011 er hoveddelen av driftstilskudd, skjønnsmidler og tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Det er kun de flerårige budsjettkonsekvensene av økt tilskudd til private barnehager og videreføring av nominell videreføring av maksimalprisen for foreldrebetalingen som er tatt med her.

Universitetene og høyskolene

Regjeringen foreslår å opprette 2 200 nye studie-plasser i 2011. Studieplassene er flerårige slik at antallet studenter i den påfølgende treårsperioden vil øke utover i perioden. Økt studentopptak i 2009 bidrar også til økning i kullene knyttet til flerårige studie-plasser. Samlet innebærer dette økte utgifter på om lag 220 mill. kroner i 2012, 382 mill. kroner i 2013 og 523 mill. kroner i 2014. Merutgifter i Statens lånekasse for utdanning er ikke medregnet. Anslagene er usikre bl.a. fordi den resultatbaserte komponenten i finansieringssystemet avhenger av studentenes faktiske avlagte studiepoeng.

I motsatt retning trekker justering av andre utgifter, bl.a. knyttet til utstyrsmidler til ferdigstilte

byggeprosjekter i høyskole- og universitetssektoren. Dette medfører at samlet utgiftsvekst i universitets- og høyskolesektoren beløper seg til henholdsvis 133, 217 og 272 mill. kroner i årene 2012, 2013 og 2014.

Fondet for forskning og nyskaping

Regjeringen foreslår i 2011-budsjettet å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner. Dette vil føre til økte bevilgninger på om lag 100 mill. kroner til forskning fra 2012. Som følge av endret rente på innskuddet som ble satt inn i fondet 1. juli 2000, reduseres avkastningen noe fra og med 2011. Dette har en helsårseffekt som gir noe ytterligere reduksjon i 2012. Samlet øker fondsavkastningen under Kunnskapsdepartementet med om lag 93 mill. kroner sammenliknet med forslaget i 2011-budsjettet.

Økt kapital i fond som skal finansiere aktiviteter innenfor særskilte sektorområder (forskning, energiltak mv.), gir både økte inntekter og utgifter på de berørte departementenes budsjett. Samtidig økes statens netto renteutgifter tilsvarende. Nettobelastningen for statsbudsjettet blir dermed tilsvarende de økte bevilgningene til disse sektorene under de berørte departementene.

Statens lånekasse for utdanning

Utvidelse av programperioden i LØFT-prosjektet, som skal bidra til modernisering av Lånekassen, bidrar til økte administrative utgifter i 2012 på 37 mill. kroner i forhold til 2011. For årene 2013 og 2014 reduseres utgiftene til prosjektet med henholdsvis 23 mill. kroner og 134 mill. kroner. Flere studenter ved universitetene og høyskolene, bl.a. som følge av forslaget om 2 200 nye studie-plasser fra og med 2011, bidrar til å øke utgiftene i Statens lånekasse for utdanning med henholdsvis 209 mill. kroner, 308 mill. kroner og 390 mill. kroner i perioden 2012-2014. Videre vil utgiftene til rentestøtte øke som følge av flere studenter og noe stigende rente i perioden.

EFFEKT-programmet

EFFEKT-programmet er et investeringsprogram for felles IKT-systemløsninger i utlendingsforvaltningen. Utgiftene til investeringer reduseres etter hvert som programmet ferdigstilles. I tillegg inkluderer tallene forventede reduksjoner i driftsutgifter i utlendingsforvaltningen som følge av effektiviseringsgevinster knyttet til programmet. Tallene inkluderer ikke mulige budsjettkonsekvenser av at

redusert saksbehandlingstid for asylsaker kan legge til rette for kortere oppholdstid i mottak.

Økt opptak ved Politihøgskolen og ansettelse av nyutdannede

Opptaket ved Politihøgskolen ble høsten 2010 økt til 720 studenter. Regjeringen foreslår at det bevilges midler til å videreføre det høye opptaket i 2011. Det er tatt utgangspunkt i at antallet nye studenter skal tilbake til 552 fra høsten 2012. Det høye opptaket i 2010 og 2011 medfører økte utgifter ved Politihøgskolen på 19 mill. kroner i 2012 og 2013 og 5 mill. kroner i 2014. Videre legges det i budsjettforslaget for 2011 til rette for at politihøgskolestudenter som blir ferdig utdannet sommeren 2011, skal kunne tilbys jobb. Fra 2012 medfører dette merutgifter anslått til 47 mill. kroner, men de faktiske merutgiftene vil avhenge av antallet ansettelser og ansettelsestidspunkt.

Ressurskrevende tjenester

Overføringer til kommunene knyttet til toppfinansieringsordningen til ressurskrevende tjenester forventes å øke med om lag 230 mill. kroner i 2012, og videre med i underkant av 500 mill. kroner i 2013 og vel 700 mill. kroner i 2014, sammenliknet med 2011. Det er da lagt til grunn en årlig vekst i antall mottakere på 4,2 pst. og en realvekst i kostnadene per bruker på 0,8 pst.

Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker

Utgiftene til rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker øker noe utover i perioden, i hovedsak som følge av utvidelse av investeringsrammene i 2011. Investeringsrammen for skole- og svømmeanlegg foreslås økt med 2 mrd. kroner, mens det er foreslått at investeringsrammen for kirkebygg økes med 0,4 mrd. kroner.

Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

I 2008 ble det opprettet et nytt investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger med hel-døgns omsorgstjeneste. Det statlige tilskuddet utbetales når prosjektene er ferdigstilte. Det legges til grunn at tilsagn om investeringstilskudd som gis i ett budsjettår, utbetales over de fire neste årene. I 2008, 2009 og 2010 er det bevilget midler til å kunne gi tilsagn om investeringstilskudd til 6 000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. I

2011 foreslås det at det skal kunne gis tilsagn til ytterligere 2 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger gjennom tilskuddsordningen. I framskrivningene er det ikke lagt til grunn nye tilsagn i statsbudsjettet for 2012, 2013 og 2014. Med forventet utbetalingsplan vil utgiftene reduseres med 115 mill. kroner i 2012, med 545 mill. kroner i 2013 og med 957 mill. kroner i 2014. I tillegg forventes det noe variasjon i utgiftene til rente- og avdragskompensasjon knyttet til utbygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser under de gjennomførte opptrappingsplanene for eldreomsorg og psykisk helse, i hovedsak som følge av renteendringer. Samlet sett innebærer dette at utgiftene reduseres med henholdsvis 140 mill. kroner, 525 mill. kroner og 966 mill. kroner i 2012, 2013 og 2014, sammenliknet med utgiftsnivået i 2011.

NAV-reformen og IKT-pensjonsprosjektet

NAV-reformen ble i hovedsak fullført i 2009. IKT-pensjonsprosjektet (nye systemløsninger ifm. pensjonsreformen) vil etter planen fullføres i 2011. Dette gir om lag 140 mill. kroner i reduserte utgifter i 2012.

Statens Pensjonskasse

Det forventes en økning i utgiftene under Statens Pensjonskasse på om lag 1,6 mrd. kroner fram mot 2014. Utgiftene øker som følge av forventet vekst i utgiftene til både alderspensjon og avtalefestet pensjon (AFP).

Tilpasning til pensjonsreformen i Statens Pensjonskasse (PERFORM)

PERFORM-prosjektet i Statens Pensjonskasse (tilpasning av IKT-systemene i Pensjonskassen til pensjonsreformen) fullføres i all hovedsak i 2011. Dette gir om lag 230 mill. kroner i reduserte utgifter i 2012.

Pensjon utenfor folketrygden

Utgiftene til pensjoner utenfor folketrygden forventes å gå ned i treårsperioden. Utgiftene til krigspensjon og pensjonstrygden for sjøfolk forventes å gå ned som følge av færre mottakere. Utgiftene til AFP går ned på kort sikt som følge av innføringen av ny AFP i privat sektor fra 1. januar 2011, der AFP blir et livsvarig påslag i folketrygdens alderspensjon.

Investeringer i de regionale helseforetakene

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, samt investeringslån.

Regjeringen foreslår i 2011-budsjettet å bevilge investeringslån til nytt sykehus i Østfold med 235 mill. kroner, nytt senter for barn, unge og psykosomatisk medisin i Helse Bergen HF, Haukeland Universitetssjukehus, med 108 mill. kroner og ny barne- og ungdomsavdeling i Helse Stavanger HF med 103 mill. kroner. Fra tidligere år er Nordlandsykehuset i Bodø og Vesterålen og St. Olavs hospital i Trondheim innvilget investeringslån. Prosjektene har fastsatte samlede lånerammer, og utbetalingene vil variere med prosjektenes framdrift. Det legges til grunn at utgiftene øker betydelige fra 2011 til 2012, med en viss ytterligere vekst fra 2012 til 2013. Fra 2013 til 2014 legges det til grunn reduserte investeringslån, men nivået vil fortsatt være høyere enn i 2011. Anslaget for utgiftene til investeringslån vil over tid motsvares av inntekter når lånene betales tilbake.

Barnetrygd og kontantstøtte

Utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte øker svakt gjennom perioden som følge av at det forventes flere barn i de aktuelle aldersgruppene.

Opplæring i norsk og samfunnsfag for innvandrere

Det forventes en nedgang i utgiftene til tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere de nærmeste årene. Dette skyldes blant annet redusert bosetting som følge av nedgang i antall asylsøkere i den senere tid. Reduksjonen medfører at det vil være færre deltakere i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

Altinn II

I 2011-budsjettet foreslås det 188 mill. kroner til videreutvikling av Altinn-løsningen. Utgiftene til videreutviklingen av Altinn-løsningen forventes å synke fram til prosjektet ferdigstilles i 2013.

Internasjonal romvirksomhet

Utviklingen i utgiftene til deltakelse i europeiske romfartsprogrammer er basert på ESAs framdriftsplan for programmene. Utgiftene forventes å øke noe i 2011 og gå ned i de to påfølgende årene.

Internasjonaliseringstiltak (108-ordningen)

Gjennom den regelstyrte 108-ordningen skal norske eksportører av kapitalvarer og relaterte tjenester tilbys et konkurransedyktig eksportkredittilbud. Økt lånevolum i ordningen vil føre til betydelig økning i underskudd på avregningskontoen for ordningen i årene 2009-2012. Underskuddet på avregningskontoen for det enkelte år kommer til utbetaling på statsbudsjettet først to år i ettertid.

Fjerning av krysseren Murmansk og håndtering av skipsvrak

Arbeidet med å fjerne vraket av krysseren Murmansk i Hasvik kommune ble igangsatt i 2009. Fjerningen av skipsvraket vil etter planen avsluttes i 2012, og utgiftene tas helt ut fra og med 2013.

I 2011 foreslås det i tillegg en engangsbevilgning til håndtering av skipsvrak i Nord-Norge på 30 mill. kroner.

Vegutbygging i Bjørvika

I 2011-budsjettet foreslås det bevilget 142 mill. kroner til vegutbygging i Bjørvika. Dette er siste året med statlige bevilgninger til prosjektet, og fra og med 2012 er det forutsatt at behovet for midler dekkes gjennom bompenger.

Byggeprosjekter

Framskrivningen av videreføring og igangsetting av byggeprosjekter innenfor husleieordningen til Statsbygg viser reduserte utgifter på nesten 1,8 mrd. kroner fra 2011 til 2014. Fra 2011 til 2012 øker utgiftene noe som følge av at det påløper utgifter til videreføring av prosjekter som er igangsatt. Utgiftsreduksjonen fra 2013 skyldes hovedsakelig at utgiftene fases ut etter hvert som byggeprosjektene ferdigstilles. Utgiftene til byggeprosjekter utenfor husleieordningen forventes å synke med om lag 0,4 mrd. kroner i samme periode. Utgiftene til prosjektering reduseres ettersom prosjekteringen av Nasjonalmuseet og Folkehelseinstituttet ferdigstilles.

Kirkelig administrasjon

I 2011-budsjettet foreslås det å øke bevilgning til gjennomføring av kirkevalget i forbindelse med demokratireformen i kirken. Ettersom det ikke gjennomføres kirkevalg i 2012, er bevilgningen redusert.

Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten

Investeringsutgifter knyttet til IT-prosjekter i Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten trekkes ut etter hvert som prosjektene fullføres, og dette medfører en reduksjon på til sammen rundt 175 mill. kroner i løpet av perioden 2012-2014.

Klimavotekjøp

Regjeringen legger opp til at det i perioden 2008–2012 kjøpes om lag 15-20 mill. klimavoter. Utgiftene til formålet forventes å øke i 2012 og 2013. Det er stor usikkerhet om utgiftene framover da disse avhenger av utfallet av internasjonale forhandlinger.

Renteutgifter i forbindelse med økt fondsavsetning

I forbindelse med den økte fondsavsetningen til Fondet for forskning og nyskaping vil staten få økte netto renteutgifter. Disse føres på Finansdepartementets budsjett. Avkastningen på fondet og den tilhørende renteutgiften tilsvarer renten på 10-års statsobligasjoner.

Norske styrker i utlandet

Ambulansehelikopterbidraget i Afghanistan er tidsbegrenset til 2011 og utgiftene er trukket ut fra og med 2012.

CO₂-håndtering

I framskrivingene er det lagt til grunn at utgiftene til investering i testsenteret på Mongstad fases ut fra og med 2013. Samtidig er det lagt til grunn at staten skal kjøpe forskningstjenester fra testsenteret når dette er ferdigstilt, noe som bidrar til økte utgifter i en femårsperiode fra 2012. Planleggings- og forberedelsesutgiftene i forbindelse med fullskalaanlegget på Mongstad, inkludert transport og lagring, vil bli redusert årlig fra 2012 fram mot planlagt investeringsbeslutning i 2014.

Inntekter

På inntektssiden er det vesentlig færre poster som endrer seg utover i perioden. Inntektene øker med i underkant av 0,1 mrd. kroner fra 2011 til 2012, og med ytterligere 0,4 mrd. kroner i 2013, men de går noe ned fra 2013 til 2014. Skatter og avgifter er ikke medregnet i tallene.

Tabell 10.4 Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2012-2014, ekskl. skatter og avgifter, petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2011

	Mill. 2011-kroner		
	2012	2013	2014
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	93	93	93
Fondsavkastning	93	93	93
<i>Arbeidsdepartementet</i>	-30	-56	-80
Folketrygden	-25	-45	-65
Øvrige endringer, netto	-5	-11	-15
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	-540	-589	-639
Utbytte Statkraft	-427	-427	-427
Tilbakeføringer GIEK	-112	-162	-212
Øvrige endringer, netto	-1	0	0
<i>Olje- og energidepartementet</i>	468	948	948
Avdrag på lån til TCM DA	470	950	950
Øvrige endringer, netto	-2	-2	-2
<i>Øvrige departementer</i>	84	106	122
Totalsum, inntekter	75	502	444

Kilde: Finansdepartementet

Fondsavsetning

Kunnskapsdepartementet får økte inntekter som følge av forslag om økt fondsavsetning i Fondet for forskning og nyskaping i 2011-budsjettet og enkelte andre forhold. Dette utgjør til sammen om lag 0,1 mrd. kroner og motsvares av økte renteutgifter og økte tilskudd til forskning, jf. omtale ovenfor.

Utbytte Statkraft

I framskrivningene av utbytter under kap. 5656, post 85 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett nedjusteres utbytteinntektene fra Statkraft med 427 mill. kroner for årene 2012-2014. For nærmere omtale av utbyttet fra Statkraft vises det til omtale av kapittel 5656, post 85, i Prop. 1 S (2010-2011) for Nærings- og handelsdepartementet.

Tilbakeføringer GIEK

Det største debitorlandet i slutten av 2008 var Elfenbenskysten, tett etterfulgt av Pakistan. Polen har vært et av de største debitorlandene, men har tilbakebetalt siste rest av gjelden i 2009. Fra 2010 vil Norge få betaling kun fra fire land (Pakistan, Indonesia, Serbia og Egypt). Innbetalingene forventes å være små i de kommende årene.

Avdrag på lån til TCM DA

Statens utgifter til testsenteret for CO₂-rensing på Mongstad finansieres gjennom lån til TCM DA som bevilges over streken i statsbudsjettet. Når testsenteret er ferdigstilt skal lånet betales tilbake. Dette bidrar isolert sett til 470 mill. kroner i økte inntekter i 2012 og 950 mill. kroner i økte inntekter i 2013 og 2014. Staten skal imidlertid kjøpe tjenester fra testsenteret, slik at utgiftene knyttet til testsenteret vil være større enn inntektene fra avdrag på lån.

10.5 Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivningene

I framskrivningene tas det kun med framtidige konsekvenser av vedtak som er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Politiske målsetninger som er kommet til uttrykk i for eksempel intensjonserklæringer, stortingsmeldinger, flertallsmerknader i Stortinget mv., er derfor ikke tatt med i tallmaterialet. Enkelte av disse målsettningene er forholdsvis konkrete når det gjelder framtidige bevilgningsbehov. Av slike utgiftssatser

kan nevnes Kulturløftet, Omsorgsplan 2015, Nasjonal transportplan 2010-2019 og Forsvarets langtidsplan, jf. nærmere omtale nedenfor.

Regjeringen vil videreføre maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehager nominelt uendret inntil prisen er redusert til 1 750 kroner målt i faste 2005-kroner. Tidspunkt for måloppnåelse og nivået på årlige bevilgninger vil blant annet avhenge av prisstigningen.

Vedtatte endringer i §14 i barnehageloven, jf. Innst. O. nr. 103 (2008-2009), innebærer at godkjente ikke-kommunale barnehager skal behandles likeverdig med kommunale barnehager når det gjelder offentlig tilskudd. Regjeringen tar sikte på å oppnå dette i løpet av en periode på 5 år fra og med budsjettet for 2010.

Regjeringen har lagt fram Omsorgsplan 2015 med blant annet en egen kompetanse- og rekrutteringsplan, avtale med KS om kvalitetsutvikling i kommunene og satsing på omsorgsforskning. I 2008 ble det opprettet et nytt investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger med hel-døgns helse- og omsorgstjeneste. I 2008, 2009 og 2010 er det bevilget midler til å kunne gi tilsagn om investeringstilskudd til 6 000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Regjeringen foreslår at det i 2011 skal kunne gis tilsagn til 2 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger gjennom tilskuddsordningen. Det legges til grunn en målsetning om at det skal gis investeringstilskudd til 12 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger i perioden 2008–2015.

I vedtatt langtidsplan for Forsvaret for perioden 2009-2012, jf. Stortingets behandling av St.prp. nr. 48 (2007-2008), er det lagt til grunn at forsvarsbevilgningene i perioden skal økes med 800 mill. kroner (faste 2008-kroner) sammenlignet med budsjettet for 2008. 500 mill. kroner av denne økningen ble gjennomført i statsbudsjettene for 2009 og 2010. Regjeringen foreslår en reell økning på ytterligere 75 mill. kroner i budsjettforslaget for 2011. Regjeringen vil komme tilbake til den videre oppfylging av langtidsplanens bevilgningsforutsetninger i budsjettforslagene for de etterfølgende år.

Regjeringen har som mål at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014. En jevn opptrapping av Kulturløftet fram til 2014 tilsier isolert sett at bevilgningene til kulturformål årlig økes med om lag 280 mill. kroner fram til 2014. Anslaget er basert på at statsbudsjettets utgifter videreføres reelt uendret fra 2011.

Regjeringen har videre en målsetning om at rammen for momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner skal økes til om lag 1,2 mrd. kroner innen 2014. Dette innebærer at bevilgningen til ordningen må økes med om lag 600 mill.

kroner fram til 2014. Momskompensasjonsordningen medregnes i Kulturløftet.

I budsjettforslaget er det tatt høyde for utgifter i 2011 som følge av en eventuell beslutning om landsdekkende utbygging av Nødnett. En eventuell beslutning om landsdekkende utbygging vil gi betydelige investeringsutgifter i de kommende årene. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere vurdering av spørsmålet om landsdekkende utbygging av Nødnett når evalueringen av første byggetrinn og kvalitetssikring av en eventuell landsdekkende utbygging er ferdigstilt.

I St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019* (NTP) framgår økonomiske rammer for Statens vegvesen, Jernbaneverket og Kystverket for perioden 2010-2019. I 2011 foreslår Regjeringen bevilgninger til NTP-formål på til sammen 25,1 mrd. kroner. Gjennomsnittsbevilgninger i perioden 2010-2013 i tråd med rammene som ble varslet i NTP, innebærer bevilgninger til NTP-formål som i gjennomsnitt er om lag 2,2 mrd. kroner høyere i årene 2012-2013 enn i budsjettforslaget for 2011.

I tillegg er det på en rekke andre områder varslet økt innsats uten nærmere angivelse av bevilgningsmessige konsekvenser.

I framskrivingene over er det lagt til grunn at kommunesektorens inntekter og overføringene til helseforetakene videreføres reelt uendret fra 2011. I perioden 2005-2010 anslås den årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til om lag 2,8 pst., mens det har vært en reel vekst i driftsbevilgningene til helseforetakene på om lag 1,7 pst. per år. Det må forventes at det innenfor begge disse områdene vil være behov for økte ressurser i framtida, blant annet for å møte oppgaver som følge av en aldrende befolkning.

Omtalen ovenfor viser at oppfølging av disse satsingene i tråd med målsettingene, samlet sett vil kreve betydelige bevilgningsøkninger. Tallene som er presentert i dette kapitlet og omtalen av handlingsrommet i budsjettpolitikken på mellomlang sikt i Meld. St. 1 (2010-2011) *Nasjonalbudsjettet 2011*, viser at handlingsrommet i budsjettpolitikken er begrenset som følge av at oljepengebruken i 2011 er kommet opp på et høyt nivå, og at hensynet til langsiktig bærekraft i statsfinansene trekker i retning av at bruken av oljeinntekter raskt bør bringes tilbake til 4-prosentbanen etter hvert som veksten i økonomien tar seg opp igjen. Det innebærer at det vil bli krevende å følge opp de politiske målsettingene om økt innsats på ulike områder i perioden 2012-2014.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
statsbudsjettet 2011.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2011 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2011**

I
Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for budsjettåret 2011

i 1000 kroner

Utgifter					
	Samlede utgifter	Drifts- utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	179 384	17 109	-	162 275	-
Regjering	286 100	286 100	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner	1 488 445	1 268 207	64 100	156 138	-
Høyesterett	75 018	75 018	-	-	-
Utenriksdepartementet	33 645 654	5 117 135	29 800	27 741 109	757 610
Kunnskapsdepartementet	42 749 366	3 404 085	28 803	36 316 478	3 000 000
Kulturdepartementet	8 464 038	1 528 052	31 798	6 904 188	-
Justis- og politidepartementet	26 417 694	23 609 393	591 037	2 217 264	-
Kommunal- og regionaldepartementet	142 294 985	350 480	1 000	141 943 505	-
Arbeidsdepartementet	42 343 670	20 895 640	363 650	11 084 380	10 000 000
Helse- og omsorgsdepartementet	110 568 248	3 705 272	17 598	106 835 878	9 500
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	31 116 738	6 522 143	66 427	24 528 168	-
Nærings- og handelsdepartementet	5 945 640	1 661 120	40 500	4 244 020	-
Fiskeri- og kystdepartementet	4 320 278	2 998 998	652 370	668 910	-
Landbruks- og matdepartementet	16 107 672	1 510 889	9 553	14 587 230	-
Samferdselsdepartementet	29 387 300	13 215 000	10 677 200	5 495 100	-
Miljøverndepartementet	4 573 081	2 507 153	439 084	1 626 844	-
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	5 747 793	3 784 272	692 274	1 271 247	-
Finansdepartementet	93 247 600	8 318 400	240 100	38 539 100	46 150 000
Forsvarsdepartementet	39 248 552	28 644 621	9 907 852	696 079	-
Olje- og energidepartementet	5 950 570	2 725 620	18 000	3 206 950	-
Ymse utgifter	9 825 000	9 825 000	-	-	-
Statsbankene	88 117 701	656 515	149 612	11 449 125	75 862 449
Statlig petroleumsvirksomhet	25 010 600	10 600	25 000 000	-	-
Statens forretningsdrift	2 423 831	-457 659	2 881 490	-	-
Folketrygden	326 333 486	-	-	326 333 486	-
Statens pensjonsfond utland	288 007 400	-	-	288 007 400	-
Sum utgifter	1 383 875 844	142 179 163	51 902 248	1 054 014 874	135 779 559
			Statsbudsjettet folketrygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbudsjettet medregnet folketrygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)			881 293 069	231 832 200	1 113 125 269
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			921 762 799	326 333 486	1 248 096 285
Driftsutgifter			142 179 163	-	142 179 163
Nybygg anlegg mv.			51 902 248	-	51 902 248
Overføringer til andre			439 673 988	326 333 486	766 007 474
Overføringer til Statens pensjonsfond utland			288 007 400	-	288 007 400
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)			-40 469 730	-94 501 286	-134 971 016
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland			134 971 016	-	134 971 016
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			94 501 286	-94 501 286	-

i 1 000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatt på formue og inntekt	202 400 000	-	-	202 400 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	229 800 000	-	-	229 800 000	-
Tollinntekter	2 530 000	-	-	2 530 000	-
Merverdiavgift	206 700 000	-	-	206 700 000	-
Avgifter på alkohol	12 325 000	-	-	12 325 000	-
Avgifter på tobakk	8 000 000	-	-	8 000 000	-
Avgifter på motorvogner	31 292 000	-	-	31 292 000	-
Andre avgifter	44 510 771	-	-	44 510 771	-
Sum skatter og avgifter	737 557 771	-	-	737 557 771	-
Renter av statens forretningsdrift	86 190	-	-	86 190	-
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 967 751	500	1 755 551	211 700	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 053 941	500	1 755 551	297 890	-
Renter fra statsbankene	9 309 550	-	-	9 309 550	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	12 554 192	-	-	12 554 192	-
Utbytte ekskl. Statoil	11 022 352	-	-	11 022 352	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. statens forretningsdrift og Statoil)	32 886 094	-	-	32 886 094	-
Inntekter under departementene	27 609 463	16 913 208	319 806	10 376 449	-
Overføring fra Norges Bank	-	-	-	-	-
Tilbakeføring av midler fra Statens bank-sikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	27 609 463	16 913 208	319 806	10 376 449	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	126 300 000	103 000 000	16 400 000	6 900 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	173 900 000	-	-	173 900 000	-
Aksjeutbytte fra Statoil	12 818 000	-	-	12 818 000	-
Sum petroleumsinntekter	313 018 000	103 000 000	16 400 000	193 618 000	-
Tilbakebetalinger	76 240 199	-	-	-	76 240 199
Statens pensjonsfond utland	134 971 016	-	-	134 971 016	-
Sum inntekter	1 324 336 484	119 913 708	18 475 357	1 109 707 220	76 240 199
			Statsbudsjettet Folke-trygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbudsjettet medregnet Folke-trygden
Låntransaksjoner:					
6. Utlån gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			135 779 559	-	135 779 559
Utlån til statsbanker			75 862 449	-	75 862 449
Gjeldsavdrag			46 150 000	-	46 150 000
Andre utlån, aksjetegning mv.			13 767 110	-	13 767 110
7. Tilbakebetalinger mv.			76 240 199	-	76 240 199
8. Utlån mv. (netto) (6 - 7)			59 539 360	-	59 539 360
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			-34 961 926	94 501 286	59 539 360

Kap. Post	Utgifter:	Kroner	Kroner
Det kongelige hus			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1	Apanasje	9 338 000	
50	Det kongelige hoff	<u>146 106 000</u>	155 444 000
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1	Apanasje	7 771 000	
50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	<u>16 169 000</u>	23 940 000
	Sum Det kongelige hus		<u>179 384 000</u>
Regjering			
20	Statsministerens kontor:		
1	Driftsutgifter	<u>83 900 000</u>	83 900 000
21	Statsrådet:		
1	Driftsutgifter	<u>137 800 000</u>	137 800 000
24	Regjeringsadvokaten:		
1	Driftsutgifter	50 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>14 400 000</u>	64 400 000
	Sum Regjering		<u>286 100 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner			
41	Stortinget:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	737 880 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	64 100 000	
70	Tilskudd til partigruppene	142 638 000	
72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 400 000	
73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	<u>12 100 000</u>	958 118 000
42	Ombudsmannsnemnda for Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	<u>6 025 000</u>	6 025 000
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen:		
1	Driftsutgifter	<u>49 902 000</u>	49 902 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Driftsutgifter	<u>9 000 000</u>	9 000 000
51	Riksrevisjonen:		
1	Driftsutgifter	<u>465 400 000</u>	465 400 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>1 488 445 000</u>
Høyesterett			
61	Høyesterett:		
1	Driftsutgifter	<u>75 018 000</u>	75 018 000
	Sum Høyesterett		<u>75 018 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Utenriksdepartementet			
Administrasjon av utenriktjenesten			
100	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	1 691 595 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 670 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 500 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	852 000	
71	Diverse tilskudd	34 861 000	
72	Hjelp til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	145 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	360 000	1 750 983 000
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:		
1	Driftsutgifter	40 418 000	40 418 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	8 590 000	8 590 000
	Sum administrasjon av utenriktjenesten		<u>1 799 991 000</u>
Utenriksformål			
115	Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	29 047 000	
70	Tilskudd til kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	80 212 000	109 259 000
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	1 316 434 000	1 316 434 000
117	EØS-finansieringsordningene:		
72	EØS-finansieringsordningen 2004-2009, <i>kan overføres</i>	1 485 789 000	
73	Den norske finansieringsordningen 2004-2009, <i>kan overføres</i>	1 147 538 000	
74	Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania 2007-2009, <i>kan overføres</i>	118 139 000	
75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	100 000 000	2 951 466 000
118	Nordområdetiltak mv.:		
70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, <i>kan overføres</i>	348 811 000	
71	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv., <i>kan overføres</i>	34 786 000	
76	Tilskudd til internasjonale klima- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	35 052 000	418 649 000
	Sum utenriksformål		<u>4 795 808 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Administrasjon av utviklingshjelpen		
140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
1	Driftsutgifter	1 054 200 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>14 300 000</u>
		1 068 500 000
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):	
1	Driftsutgifter	<u>207 400 000</u>
144	Fredskorpset:	
1	Driftsutgifter	<u>51 700 000</u>
	Sum administrasjon av utviklingshjelpen	<u>1 327 600 000</u>
Bilateral bistand		
150	Bistand til Afrika:	
78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i>	<u>2 618 500 000</u>
		2 618 500 000
151	Bistand til Asia:	
72	Bistand til Afghanistan og Pakistan, <i>kan overføres</i>	574 500 000
78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i>	<u>375 000 000</u>
		949 500 000
152	Bistand til Midtøsten:	
78	Regionbevilgning for Midtøsten, <i>kan overføres</i>	<u>500 000 000</u>
		500 000 000
153	Bistand til Latin-Amerika:	
78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i>	<u>200 500 000</u>
	Sum bilateral bistand	<u>4 268 500 000</u>
Globale ordninger		
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling:	
1	Driftsutgifter	33 500 000
70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	1 228 000 000
71	Tilskudd til frivillige organisasjoners opplysningsarbeid, <i>kan overføres</i>	81 000 000
72	Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i>	8 000 000
73	Kultur, <i>kan overføres</i>	106 000 000
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i>	172 500 000
77	Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset, <i>kan overføres</i>	<u>135 000 000</u>
		1 764 000 000
161	Næringsutvikling:	
70	Næringsutvikling, <i>kan overføres</i>	309 000 000
75	NORFUND - tapsavsetning	252 750 000
95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	<u>757 250 000</u>
		1 319 000 000
162	Overgangsbistand (gap):	
70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i>	<u>410 000 000</u>
		410 000 000
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:	
70	Naturkatastrofer, <i>kan overføres</i>	463 000 000
71	Humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	2 115 600 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	215 600 000	2 794 200 000
164	Fred, forsoning og demokrati:		
70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i>	647 725 000	
71	ODA-godkjente land på Balkan, <i>kan overføres</i>	500 000 000	
72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i>	175 000 000	
73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i>	340 000 000	1 662 725 000
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering:		
1	Driftsutgifter	139 000 000	
70	Forskning og høyere utdanning, <i>kan overføres</i>	333 000 000	
71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	318 600 000	790 600 000
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.:		
1	Driftsutgifter	50 400 000	
70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 595 000	
71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., <i>kan overføres</i>	33 000 000	
72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i>	235 000 000	
73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	2 163 000 000	2 488 995 000
167	Flyktningstiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):		
21	Spesielle driftsutgifter	1 803 615 000	1 803 615 000
168	Kvinner og likestilling:		
70	Kvinner og likestilling, <i>kan overføres</i>	300 000 000	300 000 000
169	Globale helse- og vaksineinitiativ:		
70	Vaksine og helse, <i>kan overføres</i>	1 000 000 000	
71	Andre helse- og aidstiltak, <i>kan overføres</i>	145 000 000	
72	Det globale fond for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM), <i>kan overføres</i>	450 000 000	1 595 000 000
	Sum globale ordninger		14 928 135 000

Multilateral bistand

170	FN-organisasjoner mv.:		
70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	855 000 000	
71	FNs befolkningsfond (UNFPA)	347 000 000	
72	FNs barnefond (UNICEF)	1 020 000 000	
73	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	145 000 000	
74	FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR)	290 000 000	
75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA)	150 000 000	
76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i>	864 200 000	
77	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	165 000 000	
78	Bidrag andre FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	291 420 000	
79	Ekspertes, juniorekspertes og FNs fredskorps, <i>kan overføres</i>	67 000 000	
81	Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, <i>kan overføres</i>	120 000 000	4 314 620 000
171	Multilaterale finansinstitusjoner:		
70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	814 000 000	
71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	762 500 000	
72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i>	394 500 000	1 971 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
172	Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak:		
70	Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging, <i>kan overføres</i>	240 000 000	240 000 000
	Sum multilateral bistand		6 525 620 000
	Sum Utenriksdepartementet		33 645 654 000

Kunnskapsdepartementet

Administrasjon

200	Kunnskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	228 549 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 148 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 776 000	243 473 000
	Sum administrasjon		243 473 000

Grunnopplæringen

220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	227 793 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	3 745 000	
70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	50 622 000	282 160 000
221	Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene:		
1	Driftsutgifter	13 358 000	13 358 000
222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
1	Driftsutgifter	103 820 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 317 000	105 137 000
223	Sametinget:		
50	Tilskudd til Sametinget	35 420 000	35 420 000
224	Senter for IKT i utdanningen:		
1	Driftsutgifter	50 370 000	
21	Spesielle driftsutgifter	35 078 000	85 448 000
225	Tiltak i grunnopplæringen:		
1	Driftsutgifter	157 411 000	
60	Tilskudd til landslinjer	173 567 000	
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	51 643 000	
64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	141 973 000	
66	Tilskudd til leirskoleopplæring	41 377 000	
67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 318 000	
68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	218 776 000	
69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	251 878 000	
70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lærekanidater med spesielle behov	29 564 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kultur- skolene	9 705 000	
72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	4 958 000	
73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	9 730 000	
74	Tilskudd til organisasjoner	15 884 000	1 114 784 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 136 724 000	
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	35 000 000	
71	Tilskudd til vitensentre	22 992 000	1 194 716 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 300 000	
62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 205 000	
70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	6 460 000	
71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videre- gående skole	22 331 000	
72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	28 164 000	
73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	2 579 000	66 039 000
228	Tilskudd til private skoler mv.:		
70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 227 842 000	
71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 258 350 000	
72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopp- læringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	196 086 000	
73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilg- ning</i>	79 818 000	
74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslags- bevilgning</i>	22 141 000	
75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	178 883 000	
76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	40 875 000	
77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	10 799 000	
78	Kompletterende undervisning, <i>overslagsbevilg- ning</i>	26 334 000	
79	Toppidrett	25 565 000	
80	Privatskoleorganisasjoner	628 000	
81	Elevutveksling til utlandet	1 615 000	3 068 936 000
229	Statens fagskole for gartnere og blomster- dekoratører:		
1	Driftsutgifter	21 190 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 022 000	22 212 000
230	Kompetansesentre for spesialundervisning:		
1	Driftsutgifter	639 433 000	
21	Spesielle driftsutgifter	52 989 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 839 000	700 261 000
	Sum grunnopplæringen		6 688 471 000
Barnehager			
231	Barnehager:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	146 168 000	
50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	13 753 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	7 517 000	
60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	83 275 000	
61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	137 000 000	
63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	118 551 000	
64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	30 400 000	536 664 000
	Sum barnehager		<u>536 664 000</u>

Voksenopplæring m.m.

252	EUs program for livslang læring:		
70	Tilskudd	183 525 000	183 525 000
253	Folkehøyskoler:		
70	Tilskudd til folkehøyskoler	653 685 000	
71	Tilskudd til Folkehøyskolerådet	3 725 000	
72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 171 000	658 581 000
254	Tilskudd til voksenopplæring:		
70	Tilskudd til studieforbund	184 951 000	
71	Tilskudd til fjernundervisning	13 304 000	
72	Tilskudd til Studiesenteret Finnsnes	3 868 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 577 000	211 700 000
255	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.:		
70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	25 919 000	
71	Falstadsenteret	15 184 000	
72	Stiftelsen Arkivet	5 696 000	
73	Nansen Fredssenter	5 155 000	
74	Narviksenteret	1 697 000	
75	Det europeiske Wergelandsenteret	6 916 000	
76	Raftostiftelsen	2 000 000	62 567 000
256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Driftsutgifter	45 416 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 987 000	60 403 000
257	Program for basiskompetanse i arbeidslivet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 000 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	81 278 000	86 278 000
258	Tiltak for livslang læring:		
1	Driftsutgifter	3 896 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	40 523 000	44 419 000
	Sum voksenopplæring m.m.		<u>1 307 473 000</u>

Høyere utdanning og fagskoleutdanning

260	Universiteter og høyskoler:		
50	Statlige universiteter og høyskoler	24 157 242 000	
70	Private høyskoler	879 958 000	25 037 200 000
270	Studium i utlandet og sosiale formål for studenter:		
71	Tilrettelegging av studier i utlandet	14 673 000	
74	Tilskudd til velferdsarbeid	70 249 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	234 946 000	319 868 000
276	Fagskoleutdanning:		
72	Annen fagskoleutdanning	55 158 000	55 158 000
280	Felles enheter:		
1	Driftsutgifter	57 161 000	
21	Spesielle driftsutgifter	78 789 000	
50	Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	45 154 000	
71	Tilskudd til UNIS	97 217 000	
72	Tilskudd til UNINETT	23 247 000	
73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	19 579 000	321 147 000
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
1	Driftsutgifter	313 795 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 849 000	
50	Tilskudd til Norges forskningsråd	80 755 000	
73	Tilskudd til internasjonale programmer	18 800 000	
78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	14 104 000	443 303 000
	Sum høyere utdanning og fagskoleutdanning		<u>26 176 676 000</u>
Forskning			
283	Meteorologiformål:		
50	Meteorologisk institutt	261 911 000	
72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	57 595 000	319 506 000
285	Norges forskningsråd:		
52	Forskningsformål	1 181 930 000	
55	Administrasjon	258 492 000	1 440 422 000
286	Forskningsfond:		
50	Fondet for forskning og nyskaping, overføring til Norges forskningsråd	1 207 573 000	
60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000	
95	Fondskapital - Fondet for forskning og nyskaping	3 000 000 000	4 426 573 000
287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	8 925 000	
53	NUPI	4 077 000	
56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskaplige fors- kningsinstitutter	168 858 000	
71	Tilskudd til andre private institusjoner	31 926 000	
73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	235 286 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	6 817 000	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	203 312 000	
73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 136 673 000	
74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	8 627 000	
75	UNESCO	19 393 000	1 374 822 000
	Sum forskning		<u>7 796 609 000</u>
	Sum Kunnskapsdepartementet		<u>42 749 366 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Kulturdepartementet		
Administrasjon m.m.		
300 Kulturdepartementet:		
1 Driftsutgifter	109 396 000	
21 Spesielle driftsutgifter	3 600 000	112 996 000
Sum administrasjon m.m.		<u>112 996 000</u>
Samfunns- og frivillighetsformål		
310 Tilskudd til trossamfunn m.m.:		
70 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	194 236 000	
75 Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	10 432 000	
76 Tilskudd til råd for tro og livssyn	<u>5 373 000</u>	210 041 000
314 Kultur og samfunn:		
71 Kultur og næringsprosjekter	5 852 000	
72 Kultursamarbeid i nordområdene	9 279 000	
75 Kultur i inkluderende arbeidsliv	5 320 000	
76 Den kulturelle spaserstokken	14 888 000	
79 Ymse kultur og samfunnsformål	<u>4 625 000</u>	39 964 000
315 Frivillighetsformål:		
70 Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	608 632 000	
71 Tilskudd til frivilligsentraler	107 479 000	
72 Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	45 752 000	
73 Tilskudd til sekretariat for frivillige organisasjoners interessepolitiske virksomhet	4 262 000	
74 Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	3 229 000	
77 Forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor	6 860 000	
79 Ymse frivillighetsformål	9 131 000	
80 Holmenkollen nasjonalanlegg	10 000 000	
82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	<u>60 000 000</u>	855 345 000
Sum samfunns- og frivillighetsformål		<u>1 105 350 000</u>
Kulturformål		
320 Allmenne kulturformål:		
1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	109 722 000	
21 Forskning og utredning	3 500 000	
51 Fond for lyd og bilde	29 612 000	
52 Norges forskningsråd	4 762 000	
53 Sametinget	67 379 000	
55 Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	44 526 000	
56 Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	22 167 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	163 000 000	
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	255 212 000	
75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	10 647 000	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet, <i>kan nyttes under post 1</i>	21 629 000	
78	Ymse faste tiltak	19 906 000	
79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	20 777 000	
82	Nobels fredssenter	26 139 000	
84	Pilegrimssatsing	5 155 000	804 133 000
321	Kunstnerformål:		
1	Driftsutgifter	16 969 000	
72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	15 844 000	
73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	115 724 000	
74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	107 240 000	
75	Vederlagsordninger	135 204 000	390 981 000
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
1	Driftsutgifter	14 493 000	
50	Kunst i offentlige rom	18 293 000	
55	Norsk kulturfond	28 341 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	5 359 000	
73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	252 414 000	
75	Offentlig rom, arkitektur og design	32 143 000	
78	Ymse faste tiltak	38 206 000	389 249 000
323	Musikkformål:		
1	Driftsutgifter	167 445 000	
55	Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	135 192 000	
56	Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	22 416 000	
70	Nasjonale institusjoner	235 018 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	231 311 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	66 906 000	
74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	17 695 000	
78	Ymse faste tiltak	90 327 000	966 310 000
324	Scenekunstformål:		
1	Driftsutgifter	61 365 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	68 693 000	
55	Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	83 819 000	
56	Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	15 532 000	
70	Nasjonale institusjoner	892 163 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	327 002 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	3 621 000	
73	Region- og distriktsopera	45 237 000	
78	Ymse faste tiltak	132 674 000	1 630 106 000
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	471 384 000	
21	Spesielle driftsutgifter	943 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 611 000	
55	Norsk kulturfond	154 871 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner	
72	Knutepunktinstitusjoner	2 128 000	
73	Noregs Mållag	3 626 000	
74	Det Norske Samlaget	13 928 000	
75	Språkteknologi, Norsk Ordbok mv.	19 223 000	
76	Ibsenpris m.m.	5 073 000	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	12 150 000	
78	Ymse faste tiltak	98 327 000	805 264 000
328	Museums- og andre kulturvernformål:		
55	Norsk kulturfond	9 817 000	
70	Det nasjonale museumsnettverket	858 277 000	868 094 000
329	Arkivformål:		
1	Driftsutgifter	276 262 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 598 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 187 000	
78	Ymse faste tiltak	7 949 000	299 996 000
	Sum kulturformål		<u>6 154 133 000</u>
Medieformål			
334	Film- og medieformål:		
1	Driftsutgifter	138 838 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 776 000	
50	Filmfondet, <i>kan nyttes under post 71</i>	389 361 000	
71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	26 898 000	
73	Regional filmsatsing	46 307 000	
75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	23 875 000	
78	Ymse faste tiltak	25 183 000	
79	Til disposisjon	1 149 000	659 387 000
335	Pressestøtte:		
71	Produksjonstilskudd	281 374 000	
73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	13 924 000	
75	Tilskudd til samiske aviser	23 011 000	
76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	793 000	
77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 855 000	320 957 000
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk:		
70	Kompensasjon	41 147 000	41 147 000
339	Lotteri- og stiftelsestilsynet:		
1	Driftsutgifter	64 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter	5 968 000	70 068 000
	Sum medieformål		<u>1 091 559 000</u>
	Sum Kulturdepartementet		<u>8 464 038 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Justis- og politidepartementet			
Administrasjon			
400	Justisdepartementet:		
1	Driftsutgifter	327 262 000	
50	Norges forskningsråd	4 640 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	7 820 000	339 722 000
	Sum administrasjon		<u>339 722 000</u>
Rettsvesen			
410	Tingrettene og lagmannsrettene:		
1	Driftsutgifter	1 590 677 000	
21	Spesielle driftsutgifter	66 901 000	1 657 578 000
411	Domstoladministrasjonen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	68 867 000	68 867 000
413	Jordskiftedomstolene:		
1	Driftsutgifter	192 530 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 431 000	197 961 000
414	Forliksråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	135 310 000	
21	Spesielle driftsutgifter	39 980 000	175 290 000
	Sum rettsvesen		<u>2 099 696 000</u>
Kriminalomsorg			
430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:		
1	Driftsutgifter	3 318 708 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	64 210 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 839 000	
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	64 375 000	
70	Tilskudd	21 271 000	3 491 403 000
432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):		
1	Driftsutgifter	168 202 000	168 202 000
	Sum kriminalomsorg		<u>3 659 605 000</u>
Politi og påtalemyndighet			
440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	9 354 492 000	
21	Spesielle driftsutgifter	164 389 000	
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 131 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	60 193 000	
70	Tilskudd	18 225 000	
71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 691 000	
73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	52 500 000	9 659 621 000
441	Oslo politidistrikt:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 893 926 000	1 893 926 000
442	Politihøgskolen:		
1	Driftsutgifter	462 886 000	462 886 000
445	Den høyere påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	134 250 000	134 250 000
446	Den militære påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	7 065 000	7 065 000
448	Grensekommisæreren:		
1	Driftsutgifter	5 447 000	5 447 000
	Sum politi og påtalemyndighet		12 163 195 000

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

450	Sivile vernepliktige:		
1	Driftsutgifter	40 890 000	40 890 000
451	Samfunnssikkerhet og beredskap:		
1	Driftsutgifter	568 597 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 598 000	
70	Overføringer til private	5 221 000	576 416 000
452	Sentral krisehåndtering:		
1	Driftsutgifter	10 175 000	10 175 000
455	Redningstjenesten:		
1	Driftsutgifter	643 652 000	
21	Spesielle driftsutgifter	16 350 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 498 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	13 564 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	89 513 000	769 577 000
456	Direktoratet for nødkommunikasjon:		
1	Driftsutgifter	139 870 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	385 700 000	525 570 000
	Sum redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap		1 922 628 000

Andre virksomheter

460	Spesialenheten for politisaker:		
1	Driftsutgifter	34 950 000	34 950 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.:		
1	Driftsutgifter	886 567 000	886 567 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	3 179 000	3 179 000
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:		
1	Driftsutgifter	14 149 000	14 149 000
469	Vergemålsordningen:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Driftsutgifter	20 000 000	20 000 000
	Sum andre virksomheter		958 845 000
Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.			
470	Fri rettshjelp:		
1	Driftsutgifter	6 078 000	
70	Fri sakførsel	426 694 000	
71	Fritt rettsråd	199 559 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	36 815 000	669 146 000
471	Statens erstatningsansvar:		
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	100 720 000	
72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	18 904 000	119 624 000
472	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre:		
1	Driftsutgifter	20 181 000	
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	185 270 000	205 451 000
473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Driftsutgifter	31 584 000	31 584 000
474	Konfliktråd:		
1	Driftsutgifter	60 408 000	60 408 000
475	Bobehandling:		
1	Driftsutgifter	71 218 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 427 000	79 645 000
	Sum fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.		1 165 858 000

Svalbardbudsjettet

480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	91 086 000	91 086 000
	Sum Svalbardbudsjettet		91 086 000

Beskyttelse og innvandring

490	Utlendingsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	707 569 000	
21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, <i>kan nyttes under post 60</i>	1 935 875 000	
22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	51 000 000	
23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling og migrasjon, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, Effekt-programmet, <i>kan overføres</i>	176 000 000	
60	Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger	239 885 000	
70	Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak, <i>kan nyttes under post 60</i>	507 187 000	
72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	111 857 000	
73	Gjenbosetting av flyktninger, støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 821 post 60</i>	6 330 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	13 137 000	3 755 840 000
491	Utlendingsnemnda:		
1	Driftsutgifter	248 219 000	
21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	13 000 000	261 219 000
	Sum beskyttelse og innvandring		<u>4 017 059 000</u>
	Sum Justis- og politidepartementet		<u>26 417 694 000</u>

Kommunal- og regionaldepartementet

Administrasjon m.m.

500	Kommunal- og regionaldepartementet:		
1	Driftsutgifter	148 580 000	
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	15 000 000	173 580 000
	Sum administrasjon m.m.		<u>173 580 000</u>

Distrikts- og regionalpolitikk

551	Regional utvikling og nyskaping:		
60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 552 350 000	
61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	696 300 000	2 248 650 000
552	Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:		
21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	13 000 000	
62	Nasjonale tiltak for lokal samfunnsutvikling, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	459 750 000	502 750 000
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:		
1	Driftsutgifter	26 700 000	26 700 000
	Sum distrikts- og regionalpolitikk		<u>2 778 100 000</u>

Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

571	Rammetilskudd til kommuner:		
21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 500 000	
60	Innbyggertilskudd	94 841 757 000	
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	334 646 000	
62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 340 040 000	
63	Småkommunetilskudd	877 362 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 097 000 000	
66	Veksttilskudd	116 996 000	
67	Storbytilskudd	363 100 000	99 979 401 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
60	Innbyggertilskudd	25 913 249 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	535 067 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	407 000 000	26 855 316 000
575	Ressurskrevende tjenester:		
60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	4 500 988 000	4 500 988 000
579	Valgutter:		
1	Driftsutgifter	46 700 000	46 700 000
	Sum rammeoverføringer til kommune- sektoren mv.		131 382 405 000
Bolig, bomiljø og bygg			
580	Bostøtte:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 830 000 000	3 830 000 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 200 000	
61	Husleietilskudd	4 500 000	
74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i>	46 000 000	
75	Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig	399 600 000	
76	Tilskudd til utleieboliger, <i>kan overføres</i>	428 800 000	
77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet, <i>kan overføres</i>	20 800 000	
78	Boligosialt kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	72 100 000	977 000 000
582	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg:		
60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	673 000 000	
61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	47 000 000	720 000 000
585	Husleietvistutvalget:		
1	Driftsutgifter	19 500 000	19 500 000
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjem- plasser:		
63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 273 700 000	
64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 067 400 000	2 341 100 000
587	Statens bygningstekniske etat:		
1	Driftsutgifter	55 800 000	
22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	17 500 000	73 300 000
	Sum bolig, bomiljø og bygg		7 960 900 000
	Sum Kommunal- og regionaldepartementet		142 294 985 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Arbeidsdepartementet		
Administrasjon		
600	Arbeidsdepartementet:	
1	Driftsutgifter	164 690 000
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:	
21	Spesielle driftsutgifter	61 950 000
22	Tiltak mot ufrivillig deltid	25 000 000
50	Norges forskningsråd	111 940 000
70	Tilskudd	23 420 000
72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	11 340 000
	Sum administrasjon	<u>233 650 000</u>
		<u>398 340 000</u>
Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken		
604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen:	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	34 620 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	127 080 000
605	Arbeids- og velferdsetaten:	
1	Driftsutgifter	9 565 210 000
21	Spesielle driftsutgifter	26 560 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	230 700 000
70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	227 730 000
606	Trygderetten:	
1	Driftsutgifter	62 690 000
	Sum administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	<u>10 274 590 000</u>
Pensjoner m.m.		
611	Pensjoner av statskassen:	
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	20 900 000
612	Tilskudd til Statens Pensjonskasse:	
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 963 000 000
70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:	
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	773 000 000
70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	9 000 000
614	Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
1	Driftsutgifter	40 000 000
70	Tap/avskrivninger	2 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000 000	10 042 000 000
615	Yrkesskadeforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	72 000 000	72 000 000
616	Gruppelivsforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	156 000 000	156 000 000
	Sum pensjoner m.m.		20 135 900 000

Tiltak for bedrede levekår mv.

621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:		
21	Spesielle driftsutgifter	37 110 000	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	179 150 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	50 160 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 890 000	276 310 000
	Sum tiltak for bedrede levekår mv.		276 310 000

Arbeidsmarked

634	Arbeidsmarkedstiltak:		
21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	76 350 000	
76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 253 490 000	7 329 840 000
635	Ventelønn:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	155 000 000	155 000 000
	Sum arbeidsmarked		7 484 840 000

Arbeidsmiljø og sikkerhet

640	Arbeidstilsynet:		
1	Driftsutgifter	427 500 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 190 000	431 690 000
642	Petroleumstilsynet:		
1	Driftsutgifter	185 950 000	
21	Spesielle driftsutgifter	21 750 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 680 000	209 380 000
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt:		
50	Statstilskudd	98 000 000	98 000 000
645	Regional verneombudsordning i hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen:		
70	Tilskudd til oppstartskapital	6 000 000	6 000 000
646	Pionerdykkere i Nordsjøen:		
72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 990 000	2 990 000
648	Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.:		
1	Driftsutgifter	14 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 760 000	
70	Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000	20 360 000
649	Treparts bransjeprogrammer:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	10 000 000	10 000 000
	Sum arbeidsmiljø og sikkerhet		<u>778 420 000</u>
Kontantytelser			
660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	165 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	405 000 000	570 000 000
664	Pensjonstrygden for sjømenn:		
70	Tilskudd	395 270 000	395 270 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd	1 650 000 000	1 650 000 000
667	Supplerende stønad til personer over 67 år:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	380 000 000	380 000 000
	Sum kontantytelser		<u>2 995 270 000</u>
	Sum Arbeidsdepartementet		<u>42 343 670 000</u>

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet mv.

700	Helse- og omsorgsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	160 324 000	160 324 000
702	Beredskap:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	33 973 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 307 000	37 280 000
703	Internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	51 532 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	16 401 000	67 933 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet mv.		<u>265 537 000</u>

Folkehelse

710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
1	Driftsutgifter	481 516 000	
21	Spesielle driftsutgifter	517 925 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 598 000	1 017 039 000
711	Ernæring og mattrygghet:		
1	Driftsutgifter	19 576 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	11 102 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 009 000	
74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i>	17 825 000	49 512 000
712	Bioteknologinemnda:		
1	Driftsutgifter	8 339 000	8 339 000
715	Statens strålevern:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Driftsutgifter	73 727 000	
21	Spesielle driftsutgifter	41 562 000	115 289 000
716	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
1	Driftsutgifter	37 084 000	37 084 000
718	Rusmiddelforebygging:		
21	Spesielle driftsutgifter	89 343 000	
63	Rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i>	28 118 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	93 641 000	211 102 000
719	Annet folkehelsearbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	57 418 000	
60	Kommunetilskudd, <i>kan overføres</i>	12 211 000	
70	Smittevern mv., <i>kan overføres</i>	25 206 000	
73	Fysisk aktivitet, <i>kan overføres</i>	32 464 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	7 603 000	134 902 000
	Sum folkehelse		<u>1 573 267 000</u>

Helseforvaltning

720	Helsedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	785 746 000	
21	Spesielle driftsutgifter	86 068 000	
22	Elektroniske resepter, <i>kan overføres</i>	55 861 000	
70	Refusjon helsehjelp i utlandet	8 000 000	935 675 000
721	Statens helsetilsyn:		
1	Driftsutgifter	87 836 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 000 000	93 836 000
722	Norsk pasientskadeerstatning:		
1	Driftsutgifter	114 823 000	
70	Advokatutgifter	30 895 000	
71	Særskilte tilskudd	2 128 000	147 846 000
723	Pasientskadenemnda:		
1	Driftsutgifter	37 805 000	37 805 000
724	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
1	Driftsutgifter	28 965 000	28 965 000
725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:		
1	Driftsutgifter	124 199 000	124 199 000
726	Statens helsepersonellnemnd:		
1	Driftsutgifter	6 543 000	6 543 000
728	Klagenemnda for behandling i utlandet og Preimplantasjonsdiagnostikknemnda:		
1	Driftsutgifter	3 551 000	3 551 000
729	Pasient- og brukerombud:		
1	Driftsutgifter	55 794 000	55 794 000
	Sum helseforvaltning		<u>1 434 214 000</u>

Spesialisthelsetjenester

732	Regionale helseforetak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 433 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Landsbystiftelsen	65 580 000	
73	Særlige omsorgsbehov	20 530 000	
75	Kompetansetiltak	9 270 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	12 988 000	1 657 002 000
762	Primærhelsetjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	41 202 000	
60	Helsestasjonstjenesten og skolehelsetjenesten	9 205 000	
61	Fengselshelsetjeneste	122 989 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	38 897 000	
71	Frivillig arbeid mv.	6 211 000	
73	Forebygging av uønskede svangerskap og abort, <i>kan overføres</i>	29 896 000	
74	Stiftelsen Amatheia	15 444 000	263 844 000
763	Rustiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	61 869 000	
61	Kommunalt rusarbeid, <i>kan overføres</i>	407 381 000	
71	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	165 394 000	
72	Kompetansesentra mv.	88 859 000	723 503 000
764	Psykisk helse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	61 456 000	
60	Psykisk helsearbeid, <i>kan overføres</i>	200 712 000	
72	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	387 363 000	
73	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	109 511 000	759 042 000
769	Utredningsvirksomhet mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	28 762 000	
70	Utredningsvirksomhet mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	4 330 000	33 092 000
	Sum helse- og omsorgstjenester i kommunene		<u>3 436 483 000</u>
Tannhelsetjenester			
770	Tannhelsetjenester:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	11 895 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	88 245 000	100 140 000
	Sum tannhelsetjenester		<u>100 140 000</u>
Kunnskap og kompetanse			
780	Forskning:		
50	Norges forskningsråd mv.	262 898 000	262 898 000
781	Forsøk og utvikling mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter	70 066 000	
70	Norsk Helsennett SF	19 000 000	
79	Andre tilskudd	37 394 000	126 460 000
782	Helseregistre:		
21	Spesielle driftsutgifter	16 149 000	
70	Tilskudd	32 992 000	49 141 000
783	Personell:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	26 242 000	
61	Turnustjeneste	122 728 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	28 178 000	177 148 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Sum kunnskap og kompetanse		615 647 000
Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>110 568 248 000</u>

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Administrasjon

800	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	146 350 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>14 692 000</u>	161 042 000
	Sum administrasjon		<u>161 042 000</u>

Integrering og mangfold

820	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	<u>179 939 000</u>	179 939 000
821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	45 218 000	
50	Norges Forskningsråd	6 000 000	
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	4 304 872 000	
61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	258 504 000	
62	Kommunale innvandrertiltak	107 179 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	4 020 000	
71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	48 460 000	
72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 369 000	
73	Tilskudd	<u>4 622 000</u>	4 781 244 000
822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres</i>	21 682 000	
22	Norskprøver for voksne innvandrere	14 898 000	
60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	<u>1 628 069 000</u>	1 664 649 000
823	Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene:		
1	Driftsutgifter	<u>6 312 000</u>	6 312 000
	Sum integrering og mangfold		<u>6 632 144 000</u>

Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering

840	Krisetiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	5 547 000	
61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	63 659 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	29 794 000	99 000 000
841	Samliv og konfliktløsning:		
21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 832 000	
22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 010 000	
23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 437 000	
70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	4 344 000	
71	Tiltak etter samlivsbrudd for barn i konfliktfylte familier	2 853 000	33 476 000
842	Familievern:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	202 860 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 916 000	
70	Tilskudd til kirkens familievern tjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	127 954 000	337 730 000
843	Likestillings- og diskrimineringsnemnda:		
1	Driftsutgifter	2 363 000	2 363 000
844	Kontantstøtte:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 437 000 000	1 437 000 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	14 950 000 000	14 950 000 000
846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	23 967 000	
50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	6 500 000	
70	Tilskudd	16 587 000	
72	Tiltak for lesbiske og homofile	9 069 000	
73	Tilskudd til likestillingssentre	5 468 000	
79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	7 965 000	69 556 000
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 134 000	
50	Forskning	5 600 000	
70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	161 400 000	
71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	19 479 000	213 613 000
849	Likestillings- og diskrimineringsombudet:		
50	Basisbevilgning	52 713 000	52 713 000
	Sum tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering		17 195 451 000

Tiltak for barn og ungdom

850	Barneombudet:		
1	Driftsutgifter	12 912 000	12 912 000
852	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	14 896 000	14 896 000
853	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:		
1	Driftsutgifter	132 448 000	132 448 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	73 432 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner	
50	Forskning	5 000 000	
60	Kommunalt barnevern	240 000 000	
65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	457 400 000	
71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	23 737 000	
72	Atferdssenteret	11 615 000	811 184 000
855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 411 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	64 130 000	
22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 564 330 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	66 427 000	
60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	175 046 000	5 280 933 000
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
1	Driftsutgifter	229 077 000	229 077 000
857	Barne- og ungdomstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	12 655 000	
50	Forskning	4 300 000	
60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	48 537 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	100 621 000	
71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 21</i>	4 000 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	32 393 000	202 506 000
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	202 805 000	
21	Spesielle driftsutgifter	19 662 000	
22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	30 102 000	252 569 000
859	EUs ungdomsprogram:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 274 000	7 274 000
	Sum tiltak for barn og ungdom		<u>6 943 799 000</u>

Forbrukerpolitikk

860	Forbrukerrådet:		
50	Basisbevilgning	99 203 000	
51	Markedsportaler	9 557 000	108 760 000
862	Positiv miljømerking:		
70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	5 822 000	5 822 000
865	Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 912 000	
79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 520 000	13 432 000
866	Statens institutt for forbruksforskning:		
50	Basisbevilgning	27 041 000	27 041 000
867	Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Driftsutgifter	7 752 000	7 752 000
868	Forbrukerombudet:		
1	Driftsutgifter	21 495 000	21 495 000
	Sum forbrukerpolitikk		184 302 000
	Sum Barne- likestillings- og inkluderings- departementet		31 116 738 000

Nærings- og handelsdepartementet

Administrasjon

900	Nærings- og handelsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	177 070 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	54 900 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	20 100 000	
72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 100 000	
73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap, <i>kan overføres</i>	11 000 000	266 170 000
	Sum administrasjon		266 170 000

Infrastruktur og rammebetingelser

901	Styret for det industrielle rettsvern:		
1	Driftsutgifter	207 500 000	207 500 000
902	Justervesenet:		
1	Driftsutgifter	100 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter	2 100 000	102 200 000
903	Norsk Akkreditering:		
1	Driftsutgifter	32 900 000	32 900 000
904	Brønnøysundregistrene:		
1	Driftsutgifter	308 300 000	
22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	187 700 000	496 000 000
905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Driftsutgifter	151 350 000	
21	Spesielle driftsutgifter	69 400 000	220 750 000
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Berg- mesteren for Svalbard:		
1	Driftsutgifter	16 800 000	
30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	30 000 000	57 300 000
907	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	310 700 000	310 700 000
908	Skipsregistrene:		
1	Driftsutgifter	18 600 000	18 600 000
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslags- bevilgning</i>	1 646 600 000	1 646 600 000
913	Standardisering:		
70	Tilskudd	28 000 000	28 000 000
	Sum infrastruktur og rammebetingelser		3 120 550 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Forskning, innovasjon og internasjonalisering		
920	Norges forskningsråd:	
50	Tilskudd	1 337 000 000
922	Romvirksomhet:	
50	Norsk Romsenter	48 700 000
70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	131 860 000
71	Internasjonal romvirksomhet	377 360 000
72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	48 900 000
73	Galileo	75 300 000
924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:	
70	Tilskudd	40 000 000
929	Norsk Designråd:	
70	Tilskudd	36 000 000
934	Internasjonaliseringstiltak:	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 000 000
73	Støtte ved kapitalvareeksport	423 000 000
937	Svalbard Reiseliv AS:	
71	Tilskudd	2 100 000
	Sum forskning, innovasjon og internasjonalisering	<u>2 533 220 000</u>
Statlig eierskap		
950	Forvaltning av statlig eierskap:	
21	Spesielle driftsutgifter	10 700 000
953	Kings Bay AS:	
70	Tilskudd	15 000 000
	Sum statlig eierskap	<u>25 700 000</u>
	Sum Nærings- og handelsdepartementet	<u>5 945 640 000</u>
Fiskeri- og kystdepartementet		
Administrasjon		
1000	Fiskeri- og kystdepartementet:	
1	Driftsutgifter	106 160 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 860 000
70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000
71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	9 250 000
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner:	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 500 000
	Sum administrasjon	<u>130 270 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Forskning og innovasjon			
1020	Havforskningsinstituttet:		
1	Driftsutgifter	316 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter	289 400 000	605 700 000
1021	Drift av forskningsfartøyene:		
1	Driftsutgifter	123 890 000	
21	Spesielle driftsutgifter	57 460 000	181 350 000
1022	NIFES:		
1	Driftsutgifter	58 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter	83 300 000	142 200 000
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:		
50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	321 060 000	
51	Tilskudd Veterinærinstituttet	40 330 000	
71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	13 250 000	
72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	70 760 000	
74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	32 800 000	
75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 530 000	481 730 000
	Sum forskning og innovasjon		<u>1 410 980 000</u>
Fiskeri- og havbruksforvaltning			
1030	Fiskeridirektoratet:		
1	Driftsutgifter	340 390 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 630 000	346 820 000
1050	Diverse fiskeriformål:		
71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	13 400 000	
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 440 000	68 980 000
	Sum fiskeri- og havbruksforvaltning		<u>415 800 000</u>
Kystforvaltning			
1062	Kystverket:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 376 508 000	
21	Spesielle driftsutgifter	194 350 000	
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	477 750 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	172 990 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	55 650 000	
70	Tilskudd Redningsselskapet	43 300 000	2 320 548 000
1070	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:		
1	Driftsutgifter	42 680 000	42 680 000
	Sum kystforvaltning		<u>2 363 228 000</u>
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet		<u>4 320 278 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Landbruks- og matdepartementet			
Landbruks- og matforvaltning m.m.			
1100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Driftsutgifter	130 331 000	
45	Store utstyrskjøp og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 595 000	
50	Store utstyrskjøp og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	255 000	133 181 000
	Sum landbruks- og matforvaltning m.m.	<u>255 000</u>	<u>133 181 000</u>
Matpolitikk			
1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:		
50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	85 651 000	
51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	65 846 000	
52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	16 717 000	168 214 000
1115	Mattilsynet:		
1	Driftsutgifter	1 153 640 000	
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	7 225 000	
23	Særskilte prosjekt, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 131 000	1 167 996 000
	Sum matpolitikk	<u>1 131 000</u>	<u>1 336 210 000</u>
Forskning og innovasjon			
1137	Forskning og innovasjon:		
50	Forskningsaktivitet	217 528 000	
51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	181 147 000	
53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	4 096 000	402 771 000
	Sum forskning og innovasjon	<u>4 096 000</u>	<u>402 771 000</u>
Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak			
1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	20 447 000	
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	16 873 000	37 320 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	19 655 000	
71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	19 929 000	39 584 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1141	Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og nærings tiltak i landbruket:		
50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	23 142 000	
52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	94 970 000	118 112 000
1143	Statens landbruksforvaltning:		
1	Driftsutgifter	172 404 000	
60	Tilskudd til veterinærdekning	122 445 000	
70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	361 000	
72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	
74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	15 096 000	
75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	357 218 000
1144	Regionale og lokale tiltak i landbruket:		
77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	6 592 000	6 592 000
1147	Reindriftsforvaltningen:		
1	Driftsutgifter	41 289 000	
45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 958 000	
70	Tilskudd til fjellstuer	702 000	
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	8 904 000	
82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	60 353 000
1148	Naturskade - erstatninger:		
71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	90 000 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket:		
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 271 000	
71	Tilskudd til verdiskapings- og klimatiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	62 485 000	65 756 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
50	Fondsavsetninger	1 075 153 000	
70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	213 900 000	
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 267 500 000	
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 810 119 000	
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	211 230 000	
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 759 704 000	13 337 606 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	30 000 000	
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	61 800 000	
79	Velferdsordninger	3 100 000	101 000 000
1161	Statskog SF - forvaltningsdrift:		
70	Tilskudd til forvaltningsdrift	13 173 000	
75	Oppsyn i statsallmenninger	8 796 000	21 969 000
	Sum næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		14 235 510 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		16 107 672 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Samferdselsdepartementet			
Administrasjon m.m.			
1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	128 000 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	26 700 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål mv.	30 200 000	
72	Tilskudd til samferdselsberedskap	2 500 000	187 400 000
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	17 100 000	
50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i>	150 800 000	
72	Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet, <i>kan overføres</i>	73 200 000	241 100 000
	Sum administrasjon m.m.		<u>428 500 000</u>
Luftfartsformål			
1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1311 post 71</i>	692 600 000	692 600 000
1311	Tilskudd til regionale flyplasser:		
71	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310 post 70</i>	26 600 000	26 600 000
1313	Luftfartstilsynet:		
1	Driftsutgifter	179 600 000	179 600 000
1314	Statens havarikommisjon for transport:		
1	Driftsutgifter	59 000 000	59 000 000
	Sum luftfartsformål		<u>957 800 000</u>
Vegformål			
1320	Statens vegvesen:		
23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i>	7 170 100 000	
29	Vederlag til OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	443 000 000	
30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i>	5 498 400 000	
31	Rassikring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	524 800 000	
35	Vegutbygging i Bjørvika, <i>kan overføres</i>	142 100 000	
36	E16 over Filefjell, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
37	E6 vest for Alta, <i>kan overføres</i>	110 000 000	
61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	103 800 000	
62	Tilskudd til rassikring på fylkesveger	526 300 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	446 400 000	15 084 900 000
	Sum vegformål		<u>15 084 900 000</u>
Særskilte transporttiltak			
1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Særskilt tilskudd til kollektivtransport, <i>kan overføres</i>	513 100 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	291 100 000	
75	Kompensasjon til distriktene for forskjeller i drivstoffpriser	20 600 000	824 800 000
	Sum særskilte transporttiltak		<u>824 800 000</u>
Jernbaneformål			
1350	Jernbaneverket:		
23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	4 923 000 000	
25	Drift og vedlikehold av Gardermobanen, <i>kan overføres</i>	76 300 000	
30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	3 875 200 000	
31	Nytt dobbeltspor Oslo-Ski, <i>kan overføres</i>	366 300 000	
33	Fysisk skille Jernbaneverket - BaneTele AS, <i>kan overføres</i>	25 600 000	9 266 400 000
1351	Persontransport med tog:		
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i>	2 220 100 000	2 220 100 000
1354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Driftsutgifter	51 600 000	51 600 000
	Sum jernbaneformål		<u>11 538 100 000</u>
Post og telekommunikasjoner			
1370	Posttjenester:		
70	Kjøp av post- og banktjenester	345 000 000	345 000 000
1380	Post- og teletilsynet:		
1	Driftsutgifter	167 300 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 800 000	
70	Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	26 100 000	208 200 000
	Sum post og telekommunikasjoner		<u>553 200 000</u>
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>29 387 300 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Miljøverndepartementet			
Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.			
1400	Miljøverndepartementet:		
1	Driftsutgifter	229 013 000	
21	Spesielle driftsutgifter	153 405 000	
22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	42 505 000	
71	Internasjonale organisasjoner	45 429 000	
73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	18 750 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	3 700 000	
75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	31 000 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	20 696 000	
79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	5 000 000	
80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	600 000	
81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	27 000 000	580 098 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking:		
21	Miljøovervåking og miljødata	159 958 000	
50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	149 718 000	
51	Forskningsprogrammer m.m.	167 518 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 351 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 038 000	
72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	14 900 000	
73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 652 000	522 135 000
	Sum fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		1 102 233 000
Naturens mangfold og friluftsliv			
1425	Vilt- og fisketiltak:		
1	Driftsutgifter	27 600 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	43 500 000	80 100 000
1426	Statens naturoppsyn:		
1	Driftsutgifter	117 244 000	
30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	29 391 000	
31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i>	41 502 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	23 695 000	211 832 000
1427	Direktoratet for naturforvaltning:		
1	Driftsutgifter	155 761 000	
21	Spesielle driftsutgifter	274 644 000	
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405 000	
31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500 000	
32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	10 950 000	
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	54 100 000	
35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	134 981 000	
60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000	
70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000	
71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	136 223 000	
73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	68 100 000	
74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	20 693 000	
75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 074 000	
76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjons-sentre, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000	
82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	28 000 000	1 104 031 000
	Sum naturens mangfold og friluftsliv		<u>1 395 963 000</u>

Kulturminner og kulturmiljø

1429	Riksantikvaren:		
1	Driftsutgifter	115 281 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	30 915 000	
50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000 000	
72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	216 212 000	
73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 953 000	
74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000	
75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 000 000	
78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 500 000	429 965 000
1432	Norsk kulturminnefond:		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	59 480 000	59 480 000
	Sum kulturminner og kulturmiljø		<u>489 445 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Klima og forurensning		
1441	Klima- og forurensningsdirektoratet:	
1	331 982 000	
21	21 595 000	
22	2 025 000	
39	83 560 000	
75	166 320 000	
76	50 000 000	655 482 000
1445	Miljøvennlig skipsfart:	
21	4 000 000	4 000 000
1447	Miljøhensyn i offentlige innkjøp:	
21	18 000 000	18 000 000
1448	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:	
1	11 000 000	11 000 000
	<u>Sum klima og forurensning</u>	<u>688 482 000</u>
Kart, geodata og eiendomsinformasjon		
1465	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:	
1	190 619 000	
21	411 066 000	601 685 000
	<u>Sum kart, geodata og eiendomsinformasjon</u>	<u>601 685 000</u>
Nord- og polarområdene		
1471	Norsk Polarinstitut:	
1	184 127 000	
21	61 895 000	
50	498 000	246 520 000
1472	Svalbard miljøvernfond:	
50	11 730 000	11 730 000
1474	Senter for klima og miljø:	
1	4 023 000	
50	13 000 000	
70	20 000 000	37 023 000
	<u>Sum nord- og polarområdene</u>	<u>295 273 000</u>
	<u>Sum Miljøverndepartementet</u>	<u>4 573 081 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet			
Administrasjon mv.			
1500	Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet:		
1	Driftsutgifter	176 298 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	55 829 000	
22	Forskning, <i>kan overføres</i>	18 347 000	250 474 000
1502	Tilskudd til kompetanseutvikling:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	15 000 000	15 000 000
1503	Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte:		
70	Tilskudd	136 462 000	136 462 000
	Sum administrasjon mv.		<u>401 936 000</u>
Fylkesmannsembetene			
1510	Fylkesmannsembetene:		
1	Driftsutgifter	1 308 785 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	159 599 000	1 468 384 000
	Sum fylkesmannsembetene		<u>1 468 384 000</u>
Fellestjenester i regjeringskvartalet			
1520	Departementenes servicesenter:		
1	Driftsutgifter	362 886 000	
22	Fellesutgifter i regjeringskvartalet	81 777 000	
45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	37 344 000	482 007 000
	Sum fellestjenester i regjeringskvartalet		<u>482 007 000</u>
Partistøtte			
1530	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	1 378 000	
70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	234 252 000	
71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	30 499 000	
73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	66 615 000	
75	Tilskudd til de politiske partiers fylkes ungdomsorganisasjoner	18 936 000	
76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	7 075 000	358 755 000
	Sum partistøtte		<u>358 755 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Samiske formål		
1533 Sametinget:		
50 Sametinget	225 655 000	
54 Avkastning av Samefolkets fond	3 593 000	229 248 000
1534 Tilskudd til samiske formål:		
50 Samisk høgskole	2 800 000	
51 Divvun	4 700 000	
72 Samisk språk, informasjon m.m.	11 081 000	
74 Dokumentasjon, formidling m.m.	1 443 000	20 024 000
1535 Galdú - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter:		
1 Driftsutgifter	3 151 000	3 151 000
1536 Internasjonalt reindriftssenter:		
1 Driftsutgifter	3 541 000	3 541 000
Sum samiske formål		<u>255 964 000</u>
Nasjonale minoriteter		
1540 Nasjonale minoriteter:		
60 Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 634 000	
70 Tilskudd til nasjonale minoriteter	5 841 000	
71 Avkastning av Romanifolkets/taternes kulturfond	3 550 000	15 025 000
Sum nasjonale minoriteter		<u>15 025 000</u>
Konkurransopolitikk		
1550 Konkurransetilsynet:		
1 Driftsutgifter	83 707 000	
23 Klagenemnda for offentlige anskaffelser	5 554 000	89 261 000
Sum konkurransepolitikk		<u>89 261 000</u>
Forvaltningsutvikling og IKT-politikk		
1560 Direktoratet for forvaltning og IKT:		
1 Driftsutgifter	176 265 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 067 000	
22 Betaling av eID fra private leverandører	8 200 000	
23 Elektronisk ID, <i>kan overføres</i>	75 850 000	287 382 000
1561 IKT-politikk:		
22 Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i>	13 019 000	
71 Tilskudd til fri programvare	4 444 000	
72 Tilskudd til forebyggende informasjonssikring	6 506 000	
73 Tilskudd til digital kompetanse	2 000 000	25 969 000
1562 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram:		
1 Driftsutgifter	4 190 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Tilskudd til internasjonale program, <i>kan overføres</i>	23 501 000	27 691 000
	Sum forvaltningsutvikling og IKT-politikk		341 042 000
Personvern			
1570	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	32 051 000	32 051 000
1571	Personvernnemnda:		
1	Driftsutgifter	1 742 000	1 742 000
	Sum personvern		33 793 000
Bygge- og eiendomspolitikk			
1580	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	84 000 000	
31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	45 000 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	462 000 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 100 000	610 100 000
1581	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Driftsutgifter	22 998 000	
30	Større rehabiliteringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 330 000	58 328 000
1582	Utvikling av Fornebuområdet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000	
30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	9 500 000	9 700 000
1584	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
1	Driftsutgifter	15 893 000	15 893 000
	Sum bygge- og eiendomspolitikk		694 021 000
Den norske kirke			
1590	Kirkelig administrasjon:		
1	Driftsutgifter	201 008 000	
21	Spesielle driftsutgifter	27 616 000	
70	Demokratireformen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	65 860 000	
71	Tilskudd til kirkelige formål	203 430 000	
72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	10 000 000	
73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	177 870 000	
79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	690 284 000
1591	Presteskaptet:		
1	Driftsutgifter	858 285 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 013 000	864 298 000
1592	Nidaros domkirke m.m.:		

Kap. Post	Kroner	Kroner
1 Driftsutgifter	53 023 000	53 023 000
Sum den norske kirke		<u>1 607 605 000</u>
Sum Fornøyings-, administrasjons- og kirke departementet		<u>5 747 793 000</u>
Finansdepartementet		
Finansadministrasjon		
1600 Finansdepartementet:		
1 Driftsutgifter	297 600 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 400 000	
70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	<u>11 800 000</u>	349 800 000
1602 Finanstilsynet:		
1 Driftsutgifter	293 900 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>10 000 000</u>	303 900 000
1605 Senter for statlig økonomistyring:		
1 Driftsutgifter	320 800 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>25 500 000</u>	346 300 000
1608 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>16 100 000</u>	16 100 000
Sum finansadministrasjon		<u>1 016 100 000</u>
Skatte- og avgiftsadministrasjon		
1610 Toll- og avgiftsetaten:		
1 Driftsutgifter	1 362 300 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>87 300 000</u>	1 449 600 000
1618 Skatteetaten:		
1 Driftsutgifter	4 297 100 000	
21 Spesielle driftsutgifter	127 600 000	
22 Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	147 400 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>92 400 000</u>	4 664 500 000
Sum skatte- og avgiftsadministrasjon		<u>6 114 100 000</u>
Offisiell statistikk		
1620 Statistisk sentralbyrå:		
1 Driftsutgifter	503 400 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	188 900 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>9 600 000</u>	701 900 000
Sum offisiell statistikk		<u>701 900 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Andre formål			
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	14 500 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 460 000 000	15 960 000 000
1634	Statens innkrevingsssentral:		
1	Driftsutgifter	253 700 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 300 000	269 000 000
1637	EU-opplysning:		
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	4 800 000	4 800 000
1638	Kjøp av klimakvoter:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 300 000	
21	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	415 000 000	
22	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	10 000 000	433 300 000
1645	Statens finansfond:		
70	Tilskudd til drift	10 000 000	10 000 000
	Sum andre formål		<u>16 677 100 000</u>
Statsgjeld, renter og avdrag mv.			
1650	Statsgjeld, renter mv.:		
1	Driftsutgifter	35 900 000	
89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	22 552 500 000	22 588 400 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	46 150 000 000	46 150 000 000
	Sum statsgjeld, renter og avdrag mv.		<u>68 738 400 000</u>
	Sum Finansdepartementet		<u>93 247 600 000</u>
Forsvarsdepartementet			
1700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	324 472 000	
73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	17 446 000	341 918 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 608 550 000	
46	Ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	60 239 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	1 512 049 000	4 180 838 000
1716	Forsvarets forskningsinstitutt:		
51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	163 794 000	163 794 000
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	229 483 000	
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	66 267 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
78 Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	265 000 000	578 750 000
1720 Felles ledelse og kommandoapparat:		
1 Driftsutgifter	2 592 246 000	2 592 246 000
1723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1 Driftsutgifter	141 985 000	141 985 000
1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
1 Driftsutgifter	1 913 817 000	
50 Overføring Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	73 984 000	
70 Renter låneordning, <i>kan overføres</i>	6 096 000	1 993 897 000
1731 Hæren:		
1 Driftsutgifter	5 288 514 000	5 288 514 000
1732 Sjøforsvaret:		
1 Driftsutgifter	3 282 481 000	3 282 481 000
1733 Luftforsvaret:		
1 Driftsutgifter	3 968 358 000	3 968 358 000
1734 Heimevernet:		
1 Driftsutgifter	1 048 559 000	1 048 559 000
1735 Etterretningstjenesten:		
21 Spesielle driftsutgifter	966 010 000	966 010 000
1740 Forsvarets logistikkorganisasjon:		
1 Driftsutgifter	2 377 209 000	2 377 209 000
1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	1 006 530 000	
44 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	51 680 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 131 884 000	
48 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	134 000 000	
75 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	99 790 000	9 423 884 000
1790 Kystvakten:		
1 Driftsutgifter	977 565 000	977 565 000
1791 Redningshelikoptertjenesten:		
1 Driftsutgifter	491 502 000	491 502 000
1792 Norske styrker i utlandet:		
1 Driftsutgifter	1 187 463 000	1 187 463 000
1795 Kulturelle og allmennyttige formål:		
1 Driftsutgifter	239 877 000	
60 Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	1 647 000	
72 Overføringer til andre	2 055 000	243 579 000
Sum Forsvarsdepartementet		<u>39 248 552 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Olje- og energidepartementet			
Administrasjon			
1800	Olje- og energidepartementet:		
1	Driftsutgifter	149 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 920 000	
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	9 800 000	200 320 000
	Sum administrasjon		<u>200 320 000</u>
Petroleum			
1810	Oljedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	228 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	88 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 000 000	325 600 000
	Sum petroleum		<u>325 600 000</u>
Energi- og vannressurser			
1820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Driftsutgifter	420 450 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	80 250 000	
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	100 300 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	46 000 000	
73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000	716 000 000
	Sum energi- og vannressurser		<u>716 000 000</u>
Energiomlegging			
1825	Omlegging av energibruk og energiproduksjon:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	48 500 000	
50	Overføring til Energifondet	976 000 000	
70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000	1 064 500 000
	Sum energiomlegging		<u>1 064 500 000</u>
Teknologi og internasjonalisering			
1830	Forskning:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	29 000 000	
50	Norges forskningsråd	722 000 000	
70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	12 650 000	763 650 000
1832	Internasjonalisering:		
70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	23 700 000	23 700 000
1833	CO ₂ -håndtering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 530 000 000	
22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
50	Overføring til fond for CLIMIT	80 800 000	
70	Administrasjon, Gassnova SF	92 000 000	
72	Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	880 000 000	2 592 800 000
	Sum teknologi og internasjonalisering		<u>3 380 150 000</u>
Statlig petroleumsvirksomhet			
1870	Petoro AS:		
70	Administrasjon	264 000 000	264 000 000
	Sum statlig petroleumsvirksomhet		<u>264 000 000</u>
	Sum Olje- og energidepartementet		<u>5 950 570 000</u>
Ymse utgifter			
2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	9 825 000 000	9 825 000 000
	Sum ymse utgifter		<u>9 825 000 000</u>
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	321 315 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	133 612 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 661 211 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 793 512 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	532 741 000	
72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 100 690 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	404 420 000	
74	Tap på utlån	350 000 000	
76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	7 751 000	
90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	17 889 849 000	28 195 101 000
2412	Husbanken:		
1	Driftsutgifter	320 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	15 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
71	Tap på utlånsvirksomhet	20 000 000	
72	Rentestøtte	16 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>14 117 600 000</u>	14 504 800 000
2415	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regional-politiske tiltak:		
75	Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	<u>50 000 000</u>	50 000 000
2421	Innovasjon Norge:		
50	Innovasjon - prosjekter, fond	480 000 000	
51	Tapsfond, såkornkapitalfond	10 000 000	
70	Bedriftsutvikling og administrasjon	292 600 000	
71	Nettverk, profilering og reiseliv - programmer, <i>kan overføres</i>	372 800 000	
72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 800 000	
79	Maritim utvikling, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>43 700 000 000</u>	45 174 200 000
2426	SIVA SF:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	38 600 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>155 000 000</u>	193 600 000
	Sum statsbankene		<u>88 117 701 000</u>

Statlig petroleumsvirksomhet

2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
30	Investeringer	<u>25 000 000 000</u>	25 000 000 000
2442	Disponering av innretninger på kontinental-sokkelen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>10 600 000</u>	10 600 000
	Sum statlig petroleumsvirksomhet		<u>25 010 600 000</u>

Statens forretningsdrift

2445	Statsbygg:		
24	Driftsresultat:		
1	Driftsinntekter, overslagsbevilgning	3 565 492 000	
2	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	1 400 655 000	
3	Avskrivninger	678 077 000	
4	Renter av statens kapital	55 000 000	
5	Til investeringsformål	923 509 000	
6	Til reguleringsfondet	<u>-23 248 000</u>	-531 499 000
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		263 000 000
32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		91 000 000
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		1 253 570 000
34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		770 990 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		70 000 000
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		<u>70 000 000</u>
			1 987 061 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-71 800 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	71 800 000	0
2465	Statens kartverk:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-934 685 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	921 439 000	
	3 Avskrivninger	10 806 000	
	4 Renter av statens kapital	2 440 000	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		12 000 000
2470	Statens pensjonskasse:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning	-517 420 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	434 040 000	
	3 Avskrivninger	103 890 000	
	4 Renter av statens kapital	27 650 000	
	5 Til investeringsformål	18 070 000	
	6 Til reguleringsfondet	7 610 000	73 840 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		347 930 000
2490	NVE Anlegg:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-54 000 000	
	2 Driftsutgifter	47 300 000	
	3 Avskrivninger	5 600 000	
	4 Renter av statens kapital	1 100 000	
	5 Investeringsformål	1 000 000	
	6 Reguleringsfond	-1 000 000	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		3 000 000
	Sum Statens forretningsdrift		2 423 831 000

Folketrygden

Stønad ved fødsel og adopsjon

2530	Foreldrepenger:		
70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	14 163 000 000	
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	405 000 000	
72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	410 000 000	
73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	105 000 000	15 083 000 000
	Sum stønad ved fødsel og adopsjon		15 083 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Arbeidsliv			
2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	30 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 900 000 000	12 900 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	850 000 000	850 000 000
	Sum arbeidsliv	<u>13 780 000 000</u>	<u>13 780 000 000</u>
Sosiale formål			
2620	Stønad til enslig mor eller far:		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 680 000 000	
72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	415 000 000	
73	Utdanningsstønad	52 000 000	
75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
76	Forskuttering av underholdsbidrag	801 200 000	3 948 500 000
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	31 980 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 830 000 000	
72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	555 000 000	
73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	281 880 000	
75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 790 000 000	36 436 880 000
2651	Arbeidsavklaringspenger:		
70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	36 750 000 000	
71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	570 000 000	
72	Legeerklæringer	330 000 000	37 650 000 000
2655	Uførhet:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	20 655 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	33 190 000 000	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 087 000 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	110 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	72 000 000	56 114 000 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000 000	
71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 790 000 000	
73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	110 000 000	
74	Tilskudd til biler	995 000 000	
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 870 000 000	
76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	165 000 000	
77	Ortopediske hjelpemidler	1 015 000 000	
78	Høreapparater	505 000 000	9 180 000 000
2670	Alderdom:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	45 915 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	76 500 000 000	
72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	24 000 000	
73	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 770 000 000	128 209 000 000
2680	Etterlatte:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 260 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 040 000 000	
72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	107 000 000	
74	Utdanningsstønad	500 000	
75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000	2 413 500 000
2686	Gravferdsstønad:		
70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	175 000 000	175 000 000
2690	Diverse utgifter:		
70	Sykestønadsutgifter i utlandet	195 000 000	
77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	130 000 000	325 000 000
	Sum sosiale formål		274 451 880 000
Stønad ved helsetjenester			
2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:		
70	Spesialisthjelp	1 434 200 000	
71	Psykologhjelp	199 000 000	
72	Tannlegehjelp	1 396 000 000	
76	Private laboratorier og røntgeninstitutt	401 000 000	3 430 200 000
2751	Legemidler mv.:		
70	Legemidler	7 910 000 000	
71	Legeerklæringer	11 000 000	
72	Medisinsk forbruksmateriell	1 515 000 000	9 436 000 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
70	Egenandelstak 1	3 948 700 000	
71	Egenandelstak 2	194 506 000	4 143 206 000
2755	Helsetjeneste i kommunene mv.:		
62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	283 000 000	
70	Allmennlegehjelp	3 490 000 000	
71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 748 100 000	
72	Jordmorhjelp	44 000 000	
73	Kiropraktorbehandling	110 000 000	
75	Logopedisk og ortoptisk behandling	86 000 000	5 761 100 000
2756	Helsehjelp i utlandet:		
70	Helsehjelp i utlandet	50 000 000	50 000 000
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag	198 100 000	198 100 000
	Sum stønad ved helsetjenester		23 018 606 000
	Sum Folketrygden		326 333 486 000

<u>Kap. Post</u>		<u>Kroner</u>	<u>Kroner</u>
Statens pensjonsfond utland			
2800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring til fondet	<u>288 007 400 000</u>	<u>288 007 400 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland		<u>288 007 400 000</u>
Totale utgifter:			<u>1 383 875 844 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjering			
3021	Statsrådet:		
1	Leieinntekter	150 000	150 000
3024	Regjeringsadvokaten:		
1	Erstatning for utgifter i rettsaker	7 600 000	
3	Oppdrag	500 000	8 100 000
	Sum Regjering		<u>8 250 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget:		
1	Salgsinntekter	6 065 000	
3	Leieinntekter	2 000 000	8 065 000
3051	Riksrevisjonen:		
1	Refusjon innland	1 500 000	
2	Refusjon utland	1 500 000	3 000 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>11 065 000</u>
Utenriksdepartementet			
3100	Utenriksdepartementet:		
1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	13 989 000	
2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	62 400 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	7 068 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	83 775 000
	Sum Utenriksdepartementet		<u>83 775 000</u>
Kunnskapsdepartementet			
3200	Kunnskapsdepartementet:		
5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	1 805 000	1 805 000
3220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Inntekter ved oppdrag	3 488 000	
2	Salgsinntekter mv.	6 843 000	10 331 000
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
2	Salgsinntekter mv.	4 443 000	4 443 000
3224	Senter for IKT i utdanningen:		
1	Inntekter fra oppdrag mv.	2 281 000	2 281 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	67 437 000	67 437 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører:		
2	Salgsinntekter mv.	1 485 000	
61	Refusjon fra fylkeskommuner	974 000	2 459 000
3230	Kompetansesentre for spesialundervisning:		
1	Inntekter ved oppdrag	52 989 000	
2	Salgsinntekter mv.	13 573 000	66 562 000
3256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Inntekter ved oppdrag	9 705 000	
2	Salgsinntekter mv.	1 238 000	10 943 000
3280	Felles enheter:		
1	Inntekter ved oppdrag	10 000	
2	Salgsinntekter m.v.	2 010 000	2 020 000
3281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
2	Salgsinntekter mv.	37 250 000	37 250 000
3286	Forskningsfond:		
85	Avkastning - Fondet for forskning og nyskaping	3 725 960 000	
86	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000	3 944 960 000
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
85	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
86	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	21 500 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 794 000	4 794 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		4 176 785 000

Kulturdepartementet

3300	Kulturdepartementet:		
1	Ymse inntekter	68 000	68 000
3320	Allmenne kulturformål:		
1	Ymse inntekter	1 330 000	1 330 000
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
1	Ymse inntekter	106 000	106 000
3323	Musikkformål:		
1	Ymse inntekter	34 478 000	34 478 000
3324	Scenekunstformål:		
1	Ymse inntekter	106 000	
2	Billett- og salgsinntekter m.m.	26 703 000	26 809 000
3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål:		
1	Ymse inntekter	8 103 000	
2	Inntekter ved oppdrag	943 000	9 046 000
3329	Arkivformål:		
1	Ymse inntekter	5 207 000	
2	Inntekter ved oppdrag	7 598 000	12 805 000
3334	Film- og medieformål:		
1	Ymse inntekter	10 468 000	
2	Inntekter ved oppdrag	7 776 000	
70	Gebyr	15 500 000	33 744 000
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:		
1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	833 333 000	
2	Gebyr-lotterier	6 606 000	
4	Gebyr-stiftelser	238 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
7	5 968 000	846 145 000
		<u>964 531 000</u>
Justis- og politidepartementet		
3400	Justisdepartementet:	
1	87 000	
2	1 031 000	1 118 000
3410	Rettsgebyr:	
1	165 739 000	
3	1 500 000	167 239 000
3413	Jordskiftedomstolene:	
1	13 772 000	
2	5 510 000	19 282 000
3430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:	
2	65 563 000	
3	21 437 000	
4	2 000 000	89 000 000
3432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS):	
3	400 000	400 000
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:	
1	241 600 000	
2	238 833 000	
3	51 050 000	
4	11 207 000	
6	88 756 000	
7	610 021 000	
8	14 250 000	1 255 717 000
3441	Oslo politidistrikt:	
2	25 041 000	
3	210 000	
5	5 232 000	30 483 000
3442	Politihøgskolen:	
2	11 243 000	
3	9 787 000	21 030 000
3450	Sivile vernepliktige, driftsinntekter:	
1	14 219 000	
2	514 000	14 733 000
3451	Samfunnssikkerhet og beredskap:	
1	122 163 000	
3	31 960 000	154 123 000
3455	Redningstjenesten:	
1	21 045 000	21 045 000
3456	Direktoratet for nødkommunikasjon:	
1	18 819 000	
2	6 521 000	25 340 000
3470	Fri rettshjelp:	
1	2 270 000	2 270 000
3473	Statens sivilrettsforvaltning:	
1	162 000	162 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3474	Konfliktråd:	
2	2 259 000	2 259 000
3490	Utlendingsdirektoratet:	
1	108 857 000	
2	258 000	
3	13 006 000	
4	1 274 400 000	
5	10 000 000	
6	6 330 000	1 412 851 000
		<u>3 217 052 000</u>
		Sum Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet		
3585	Husleietvistutvalget:	
1	700 000	700 000
3587	Statens bygningstekniske etat:	
4	29 600 000	29 600 000
		<u>30 300 000</u>
		Sum Kommunal- og regionaldepartementet
Arbeidsdepartementet		
3605	Arbeids- og velferdsetaten:	
1	21 000 000	
6	19 500 000	40 500 000
3614	Boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
1	26 000 000	
90	4 500 000 000	4 526 000 000
3615	Yrkesskadeforsikring:	
1	153 000 000	153 000 000
3616	Gruppelivsforsikring:	
1	91 000 000	91 000 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak:	
85	2 000 000	2 000 000
3635	Ventelønn:	
1	40 000 000	
85	1 600 000	41 600 000
3640	Arbeidstilsynet:	
1	1 100 000	
4	5 500 000	
5	2 000 000	
7	17 950 000	26 550 000
3642	Petroleumstilsynet:	
2	820 000	
3	81 560 000	
6	2 790 000	85 170 000
		<u>4 965 820 000</u>
		Sum Arbeidsdepartementet

Kap. Post	Kroner	Kroner
Helse- og omsorgsdepartementet		
3703	Internasjonalt samarbeid:	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 540 000
3710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:	
2	Diverse inntekter	167 308 000
3	Vaksinesalg	105 300 000
3715	Statens strålevern:	
2	Diverse inntekter	40 494 000
4	Gebyrinntekter	3 100 000
5	Oppdragsinntekter	4 221 000
3716	Statens institutt for rusmiddelforskning:	
2	Diverse inntekter	2 248 000
3718	Rusmiddelforebygging:	
4	Gebyrinntekter	1 551 000
3720	Helsedirektoratet:	
2	Diverse inntekter	2 482 000
3	Refusjon helsehjelp i utlandet	8 000 000
4	Gebyrinntekter	1 000 000
3722	Norsk pasientskadeerstatning:	
2	Diverse inntekter	1 203 000
50	Premie fra private	11 400 000
3723	Pasientskadenemnda:	
50	Premie fra private	500 000
3724	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:	
4	Gebyrinntekter	20 070 000
3725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:	
2	Diverse inntekter	128 000
3732	Regionale helseforetak:	
80	Renter på investeringslån	516 000 000
85	Avdrag på investeringslån fom. 2008	163 000 000
86	Driftskreditter	550 000 000
90	Avdrag på investeringslån tom. 2007	677 000 000
3750	Statens legemiddelverk:	
2	Diverse inntekter	2 038 000
4	Registreringsgebyr	120 766 000
6	Refusjonsgebyr	2 566 000
3751	Legemiddeltiltak:	
3	Tilbakebetaling av lån	181 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet	2 403 096 000

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

3821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	79 887 000
2	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter	21 447 000
		101 334 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	94 320 000	94 320 000
3842	Familievern:		
1	Diverse inntekter	577 000	577 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Diverse inntekter	26 670 000	
2	Barnetrygd	3 477 000	
60	Kommunale egenandeler	923 648 000	953 795 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	136 900 000	136 900 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
1	Diverse inntekter	433 000	433 000
3859	EUs ungdomsprogram:		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	2 300 000
	Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		1 289 659 000
Nærings- og handelsdepartementet			
3900	Nærings- og handelsdepartementet:		
2	Ymse inntekter	120 000	120 000
3901	Styret for det industrielle rettsvern:		
5	Inntekt av informasjonstjenester	6 000 000	
6	Diverse inntekter	100 000	
7	Inntekter knyttet til NPI	3 000 000	
8	Gebyrer immaterielle rettigheter	37 800 000	46 900 000
3902	Justervesenet:		
1	Gebyrinntekter	53 900 000	
3	Inntekter fra salg av tjenester	12 600 000	
4	Oppdragsinntekter	2 062 000	68 562 000
3903	Norsk Akkreditering:		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	26 700 000	26 700 000
3904	Brønnøysundregistrene:		
1	Gebyrinntekter	397 800 000	
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 900 000	
3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	51 600 000	480 300 000
3905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Oppdragsinntekter	31 100 000	
2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	38 300 000	69 400 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	200 000	
2	Behandlingsgebyrer	500 000	700 000
3907	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	124 300 000	
2	Maritime personellsertifikater	11 000 000	
3	Diverse inntekter	5 000 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	38 000 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
6 Overtredelsesgebyrer	12 000 000	190 300 000
3908 Skipsregistrene:		
1 Gebyrer NOR	9 500 000	
2 Gebyrer NIS	6 500 000	16 000 000
3950 Forvaltning av statlig eierskap:		
96 Salg av aksjer	10 000 000	10 000 000
3961 Selskaper under NHDs forvaltning:		
70 Garantiprovisjon, Statkraft SF	6 500 000	
71 Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	9 000 000	15 500 000
Sum Nærings- og handelsdepartementet		<u>924 482 000</u>

Fiskeri- og kystdepartementet

4000 Fiskeri- og kystdepartementet:		
1 Refusjoner	10 000	10 000
4020 Havforskningsinstituttet:		
3 Oppdragsinntekter	289 400 000	289 400 000
4021 Drift av forskningsfartøyene:		
1 Oppdragsinntekter	57 460 000	57 460 000
4022 NIFES:		
1 Oppdragsinntekter	83 300 000	
2 Laboratorieinntekter	810 000	84 110 000
4023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:		
90 Tilbakebetaling lån fra Nofima	4 284 000	4 284 000
4030 Fiskeridirektoratet:		
1 Oppdragsinntekter	10 000	
2 Salg av registre, diverse tjenester	80 000	
4 Fangstinntekter Overvåkingsprogrammet	10 000	
5 Gebyr kjøperregistrering	300 000	
6 Forvaltningssanksjoner havbruk	835 000	
8 Gebyr havbruk	12 700 000	
9 Innmeldingsgebyr Merkeregisteret	2 450 000	
12 Gebyr fiskeflåten	2 000 000	
14 Refusjoner	10 000	
20 Forvaltningssanksjoner fiskeflåten	10 000	
22 Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	4 800 000	23 205 000
4062 Kystverket:		
2 Andre inntekter	9 750 000	9 750 000
4070 Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:		
1 Inntekter fra kioskdirift	549 000	
7 Refusjoner	4 180 000	4 729 000
Sum Fiskeri- og kystdepartementet		<u>472 948 000</u>

Landbruks- og matdepartementet

4100 Landbruks- og matdepartementet:		
1 Refusjoner m.m.	100 000	100 000
4112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på mat-området:		
30 Husleie, Bioforsk	18 656 000	18 656 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4115	Mattilsynet:		
1	Gebyr m.m.	130 322 000	
2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	5 024 000	135 346 000
4138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
1	Refusjoner m.m.	7 194 000	7 194 000
4143	Statens landbruksforvaltning:		
1	Driftsinntekter m.m.	35 622 000	35 622 000
4147	Reindriftsforvaltningen:		
1	Refusjoner m.m.	36 000	36 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
85	Markedsordningen for korn	10 000 000	10 000 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		<u>206 954 000</u>
Samferdselsdepartementet			
4300	Samferdselsdepartementet:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 100 000	2 100 000
4312	Oslo Lufthavn AS:		
90	Avdrag på lån	444 400 000	444 400 000
4313	Luftfartstilsynet:		
1	Gebyrinntekter	126 800 000	126 800 000
4320	Statens vegvesen:		
1	Salgsinntekter m.m.	156 400 000	
2	Diverse gebyrer	288 100 000	
3	Refusjoner fra forsikringsselskaper	29 900 000	474 400 000
4322	Svinesundsforbindelsen AS:		
90	Avdrag på lån	41 000 000	41 000 000
4350	Jernbaneverket:		
1	Kjørevegsavgift	26 600 000	
2	Salg av utstyr og tjenester mv.	232 000 000	
6	Videresalg av elektrisitet til togdrift	264 100 000	
7	Betaling for bruk av Gardermobanen	76 300 000	599 000 000
4380	Post- og teletilsynet:		
1	Diverse gebyrer	162 100 000	
51	Fra reguleringsfondet	10 000 000	172 100 000
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>1 859 800 000</u>
Miljøverndepartementet			
4400	Miljøverndepartementet:		
2	Ymse inntekter	347 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 430 000	1 777 000
4426	Statens naturoppsyn:		
1	Ymse inntekter	146 000	
2	Oppdragsinntekter	102 000	248 000
4427	Direktoratet for naturforvaltning:		
1	Ymse inntekter	3 044 000	
9	Internasjonale oppdrag	6 291 000	
54	Gebyrer	3 074 000	12 409 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
4429 Riksantikvaren:		
2 Refusjoner og diverse inntekter	3 930 000	
9 Internasjonale oppdrag	1 453 000	5 383 000
4432 Norsk kulturminnefond:		
85 Avkastning fra Norsk kulturminnefond	59 480 000	59 480 000
4441 Klima- og forurensningsdirektoratet:		
2 Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 161 000	
4 Gebyrer	40 759 000	
5 Leieinntekter	333 000	
6 Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	22 000 000	
7 Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000	
9 Internasjonale oppdrag	5 779 000	78 232 000
4465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:		
1 Gebyrinntekter tinglysing, borettslag	53 365 000	
2 Gebyrinntekter tinglysing, fast eiendom	969 940 000	1 023 305 000
4471 Norsk Polarinstitut:		
1 Salgs- og utleieinntekter	9 107 000	
3 Inntekter fra diverse tjenesteyting	50 192 000	
21 Inntekter, Antarktis	11 211 000	70 510 000
4472 Svalbard miljøvernfond:		
70 Diverse inntekter	25 000	25 000
Sum Miljøverndepartementet		<u>1 251 369 000</u>
Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet		
4510 Fylkesmannsembetene:		
1 Inntekter ved oppdrag	159 558 000	159 558 000
4520 Departementenes Servicesenter:		
2 Ymse inntekter	20 593 000	
3 Brukerbetaling for tilleggstenester fra departementene	68 387 000	
7 Parkeringsinntekter	1 663 000	90 643 000
4533 Sametinget:		
51 Avkastning av Samefolkets fond	3 593 000	3 593 000
4540 Nasjonale minoriteter:		
71 Avkastning av Romanifolkets fond	3 550 000	3 550 000
4550 Konkurransetilsynet:		
2 Ymse inntekter	224 000	224 000
4560 Direktoratet for forvaltning og IKT:		
3 Diverse inntekter	3 675 000	
4 Internasjonale oppdrag	2 000 000	5 675 000
4581 Eiendommer til kongelige formål:		
1 Ymse inntekter	139 000	139 000
4584 Eiendommer utenfor husleieordningen:		
2 Ymse inntekter	2 850 000	2 850 000
4590 Kirkelig administrasjon:		
2 Ymse inntekter	11 426 000	
3 Inntekter ved oppdrag	27 616 000	39 042 000
4591 Presteskapet:		
2 Ymse inntekter	13 971 000	
3 Inntekter ved oppdrag	6 013 000	19 984 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4592	Nidaros domkirke m.m.:		
2	Ymse inntekter	15 846 000	
3	Leieinntekter m.m.	3 139 000	18 985 000
	Sum Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet		<u>344 243 000</u>
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet:		
2	Diverse refusjoner	500 000	
85	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	12 300 000
4602	Finanstilsynet:		
3	Prospektkontrollgebyrer	9 000 000	9 000 000
4605	Senter for statlig økonomistyring:		
1	Økonomitjenester	37 200 000	37 200 000
4610	Toll- og avgiftsetaten:		
1	Særskilt vederlag for tolltjenester	6 400 000	
2	Andre inntekter	2 800 000	
3	Refunderte pante- og tinglysingsgebyr	2 000 000	
4	Diverse refusjoner	2 700 000	
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	240 000 000	
85	Overtredelsesgebyr - valutadeklarering	5 000 000	258 900 000
4618	Skatteetaten:		
1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	50 000 000	
2	Andre inntekter	31 400 000	
5	Gebyr for utleggsforretninger	23 000 000	
7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 500 000	105 900 000
4620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Salgsinntekter	300 000	
2	Oppdragsinntekter	188 900 000	
85	Tvangsmulkt	10 000 000	199 200 000
4634	Statens innkrevingsentral:		
2	Refusjoner	33 500 000	
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	250 000 000	
86	Bøter, inndragninger mv.	1 225 000 000	
87	Trafikantsanksjoner	70 000 000	
88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	225 000 000	1 803 500 000
4638	Salg av klimavoter:		
1	Salgsinntekter	730 000 000	730 000 000
	Sum Finansdepartementet		<u>3 156 000 000</u>
Forsvarsdepartementet			
4700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsinntekter	223 000	223 000
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsinntekter	3 448 250 000	
47	Salg av eiendom	153 150 000	3 601 400 000
4720	Felles ledelse og kommandoapparat:		
1	Driftsinntekter	53 011 000	53 011 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
4723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
1	2 601 000	2 601 000
4725	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben:	
1	49 451 000	
70	36 000	
90	648 000	50 135 000
4731	Hæren:	
1	45 605 000	45 605 000
4732	Sjøforsvaret:	
1	37 229 000	37 229 000
4733	Luftforsvaret:	
1	161 552 000	161 552 000
4734	Heimevernet:	
1	8 381 000	8 381 000
4740	Forsvarets logistikkorganisasjon:	
1	108 046 000	108 046 000
4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:	
48	134 000 000	134 000 000
4790	Kystvakten:	
1	400 000	400 000
4791	Redningshelikoptertjenesten:	
1	449 001 000	449 001 000
4792	Norske styrker i utlandet:	
1	10 368 000	10 368 000
4795	Kulturelle og allmenntilgode formål:	
1	2 413 000	2 413 000
4799	Militære bøter:	
86	500 000	500 000
		<u>4 664 865 000</u>
Olje- og energidepartementet		
4800	Olje- og energidepartementet:	
3	1 145 000	
70	1 400 000	2 545 000
4810	Oljedirektoratet:	
1	11 700 000	
2	64 400 000	
3	10 700 000	86 800 000
4820	Norges vassdrags- og energidirektorat:	
1	59 000 000	
2	71 000 000	
40	14 000 000	144 000 000
4825	Omlegging av energibruk og energiproduksjon:	
85	996 000 000	996 000 000
4829	Konsesjonsavgiftsfondet:	
50	144 900 000	144 900 000
4833	CO ₂ -håndtering:	
85	91 800 000	91 800 000
		<u>1 466 045 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Ymse inntekter			
5309	Tilfeldige inntekter:		
29	Ymse	50 000 000	50 000 000
5310	Statens lånekasse for utdanning:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 000 000	
29	Termingebyr	27 265 000	
89	Purregebyrer	93 409 000	
90	Redusert lån og rentegjeld	7 220 800 000	
93	Omgjøring av studielån til stipend	4 711 249 000	12 076 723 000
5312	Husbanken:		
1	Gebyrer m.m.	15 500 000	
11	Tilfeldige inntekter	500 000	
90	Avdrag	9 225 200 000	9 241 200 000
5325	Innovasjon Norge:		
50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
70	Låneprovisjoner	54 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	43 250 000 000	43 309 000 000
5326	SIVA SF:		
70	Låne- og garantiprovisjoner	5 900 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	155 000 000	160 900 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:		
95	Avdrag på lån til andre stater	200 000	
98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	6 000 000 000	6 000 200 000
	Sum ymse inntekter		<u>70 838 023 000</u>
	Sum inntekter under departementene		<u>102 335 062 000</u>

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	158 000 000 000	
	2 Driftsutgifter	-29 600 000 000	
	3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 100 000 000	
	4 Avskrivninger	-16 400 000 000	
	5 Renter av statens kapital	-6 900 000 000	103 000 000 000
30	Avskrivninger	16 400 000 000	
80	Renter av statens kapital	6 900 000 000	126 300 000 000
	Sum inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		<u>126 300 000 000</u>

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5445	Statsbygg:		
39	Avsetning til investeringsformål	923 509 000	923 509 000
5446	Salg av eiendom, Fornebu:		
40	Salgsinntekter, Fornebu	14 600 000	14 600 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:	
71	207 000 000	
72	4 700 000	
91	100 000	211 800 000
5470	Statens pensjonskasse:	
30	18 069 000	18 069 000
5490	NVE Anlegg:	
1	500 000	
30	1 000 000	1 500 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
30	798 373 000	798 373 000
		Sum avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.
		<u>1 967 851 000</u>

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:	
70	30 700 000 000	
72	169 200 000 000	
73	700 000 000	200 600 000 000
5506	Avgift av arv og gaver:	
70	1 800 000 000	1 800 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:	
71	66 200 000 000	
72	103 600 000 000	
74	1 800 000 000	171 600 000 000
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:	
70	2 300 000 000	2 300 000 000
5511	Tollinntekter:	
70	2 400 000 000	
71	130 000 000	2 530 000 000
5521	Merverdiavgift:	
70	206 700 000 000	206 700 000 000
5526	Avgift på alkohol:	
70	12 325 000 000	12 325 000 000
5531	Avgift på tobakkvarer mv.:	
70	8 000 000 000	8 000 000 000
5536	Avgift på motorvogner mv.:	
71	19 700 000 000	
72	8 900 000 000	
73	342 000 000	
75	2 350 000 000	31 292 000 000
5537	Avgifter på båter mv.:	
71	233 000 000	233 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff:	
70	7 250 000 000	
71	9 400 000 000	16 650 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5541	Avgift på elektrisk kraft:		
70	Avgift på elektrisk kraft	<u>7 700 000 000</u>	7 700 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.:		
70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 700 000 000	
71	Avgift på smøreolje mv.	<u>105 000 000</u>	1 805 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
70	CO ₂ -avgift	4 755 000 000	
71	Svovelavgift	<u>50 000 000</u>	4 805 000 000
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall:		
70	Avgift på sluttbehandling av avfall	<u>230 000 000</u>	230 000 000
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:		
70	Trikloretten (TRI)	2 000 000	
71	Tetrakloretten (PER)	<u>2 000 000</u>	4 000 000
5548	Miljøavgift på visse klimagasser:		
70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	<u>222 000 000</u>	222 000 000
5549	Avgift på utslipp av NO _x :		
70	Avgift på utslipp av NO _x	<u>69 000 000</u>	69 000 000
5550	Miljøavgift på plantevernmidler:		
70	Miljøavgift på plantevernmidler	<u>66 000 000</u>	66 000 000
5551	Avgift knyttet til minneralvirksomhet:		
70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 200 000	
71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven	<u>1 700 000</u>	2 900 000
5555	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.:		
70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	<u>1 236 000 000</u>	1 236 000 000
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:		
70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	<u>1 883 000 000</u>	1 883 000 000
5557	Avgift på sukker mv.:		
70	Avgift på sukker mv.	<u>219 000 000</u>	219 000 000
5559	Avgift på drikkevareemballasje:		
70	Grunnavgift på engangsemballasje	858 000 000	
71	Miljøavgift på kartong	172 000 000	
72	Miljøavgift på plast	47 000 000	
73	Miljøavgift på metall	143 000 000	
74	Miljøavgift på glass	<u>63 000 000</u>	1 283 000 000
5565	Dokumentavgift:		
70	Dokumentavgift	<u>5 700 000 000</u>	5 700 000 000
5568	Sektoravgifter under Kulturdepartementet:		
71	Årsavgift-stiftelser	18 404 000	
73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	<u>38 852 000</u>	57 256 000
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet:		
70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
71	Vinmonopolavgift	44 100 000	
72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
73	Legemiddelkontrollavgift	<u>60 322 000</u>	174 828 000
5574	Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet:		
71	Avgifter immaterielle rettigheter	<u>134 700 000</u>	134 700 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5575	Sektoravgifter under Fiskeri- og kyst- departementet:	
70	18 420 000	
71	24 820 000	
73	9 550 000	
74	<u>639 425 000</u>	692 215 000
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og mat- departementet:	
70	613 767 000	
71	<u>125 000 000</u>	738 767 000
5578	Sektoravgifter under Miljøverndepartementet:	
70	11 705 000	
71	73 600 000	
72	<u>15 000 000</u>	100 305 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet:	
70	<u>294 900 000</u>	294 900 000
5582	Sektoravgifter under Olje- og energi- departementet:	
70	<u>6 500 000</u>	6 500 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:	
70	<u>203 400 000</u>	<u>203 400 000</u>
		<u>681 657 771 000</u>

Renter og utbytte mv.

5603	Renter av statens kapital i statens forretnings- drift:	
80	<u>86 190 000</u>	86 190 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
80	1 260 800 000	
81	1 000 000	
82	1 789 500 000	
83	79 600 000	
84	237 700 000	
85	6 910 900 000	
86	400 000	
87	159 400 000	
89	<u>96 000 000</u>	10 535 300 000
5607	Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse:	
80	<u>1 229 000 000</u>	1 229 000 000
5610	Renter av lån til Nofima AS:	
80	<u>1 292 000</u>	1 292 000
5611	Aksjer i NSB AS:	
85	<u>53 000 000</u>	53 000 000
5613	Renter fra SIVA SF:	
80	<u>36 600 000</u>	36 600 000
5614	Renter fra Garanti-instituttet for eksportkreditt:	
80	<u>100 000</u>	100 000
5615	Husbanken:	
80	<u>4 163 400 000</u>	4 163 400 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5616 Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS:		
85 Aksjeutbytte	164 700 000	164 700 000
5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning:		
80 Renter	4 606 550 000	4 606 550 000
5619 Renter av lån til Oslo Lufthavn AS:		
80 Renter	236 800 000	236 800 000
5622 Aksjer i Avinor AS:		
85 Utbytte	315 000 000	315 000 000
5623 Aksjer i Baneservice AS:		
85 Utbytte	18 000 000	18 000 000
5624 Renter av Svinesundsforbindelsen AS:		
80 Renter	34 000 000	34 000 000
5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:		
80 Renter på lån fra statskassen	500 000 000	
81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen	3 000 000	
85 Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	
86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	521 000 000
5631 Aksjer i AS Vinmonopolet:		
85 Statens overskuddsandel	39 500 000	
86 Utbytte	2 000	39 502 000
5651 Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet:		
85 Utbytte	750 000	750 000
5652 Innskuddskapital i Statskog SF:		
85 Utbytte	5 000 000	5 000 000
5656 Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning:		
85 Utbytte	9 946 200 000	9 946 200 000
5680 Innskuddskapital i Statnett SF:		
85 Utbytte	461 000 000	461 000 000
5685 Aksjer i Statoil ASA:		
85 Utbytte	12 818 000 000	12 818 000 000
5693 Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.:		
85 Utbytte fra Folketrygdfondet	1 200 000	1 200 000
Sum renter og utbytte mv.		<u>45 272 584 000</u>

Folketrygden

5700 Folketrygdens inntekter:		
71 Trygdeavgift	94 700 000 000	
72 Arbeidsgiveravgift	135 100 000 000	229 800 000 000
5701 Diverse inntekter:		
2 Diverse inntekter	295 100 000	
3 Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000	
71 Refusjon ved yrkesskade	1 045 000 000	
73 Refusjon fra bidragspliktige	381 400 000	
74 Refusjon medisinsk behandling	20 000 000	
80 Renter	1 700 000	1 781 200 000
5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
2 Dividende	170 000 000	170 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5705	Refusjon av dagpenger:		
1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	80 000 000	
3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	<u>1 000 000</u>	<u>81 000 000</u>
	Sum Folketrygden		<u>231 832 200 000</u>
Statens pensjonsfond utland			
5800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring fra fondet	<u>134 971 016 000</u>	<u>134 971 016 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland		<u>134 971 016 000</u>
Statslånemidler			
5999	Statslånemidler:		
90	Lån	<u>59 539 360 000</u>	<u>59 539 360 000</u>
	Sum statslånemidler		<u>59 539 360 000</u>
Totale inntekter:		<u>1 383 875 844 000</u>	

Folketrygden

II

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 94 501 300 000 kroner, hvorav 16 829 300 000 gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

Utenriksdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3100 postene 02 og 05
kap. 100 post 71	kap. 3100 post 06
kap. 140 post 01	kap. 3140 post 05

2. overskride bevilgningen under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd mot tilsvarende inntekter under kap. 3166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 01 Salgsinntekter fra salg av bistandseiendommer som er finansiert over bistandsbudsjettet, og som ikke er avskrevet i forhold til innlemmelse i husleieordningen. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overførbart beløp under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd.

Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

V

Agio/Disagio

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning kursgevinst og -tap som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen, post 89 Agio/Disagio.

VI

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge til multi-bi-prosjekter, samarbeidsprosjekter, stat-til-stat-bistand, støtte til internasjonale og lokale ikke-statlige aktører, kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan omdisponere inntil 2 mill. kroner per tiltak fra kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd til øvrige ODA-godkjente bevilgninger. Beslutning om bruk av midler utover dette og inntil 6 mill. kroner treffes av Kongen.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen under kap. 100

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*VII
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	72	EØS-finansieringsordningen 2004-2009	156 mill. kroner
	73	Den norske finansieringsordningen 2004-2009	151 mill. kroner
	75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014	1 000 mill. kroner
	76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014	1 000 mill. kroner
118		Nordområdetiltak mv.	
	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	188 mill. kroner
161		Næringsutvikling	
	70	Næringsutvikling	550 mill. kroner
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	73	Klima- og skogsatsingen	3 463 mill. kroner

2. tilskudd til utvikling av en vaksine mot pneumokokkbakterien innenfor initiativet Advance Market Commitments for Vaccines (AMC) med inntil USD 57 mill. i perioden 2009-2017 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
3. tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) med inntil 1 350 mill. kroner over tre år i perioden 2011-2013 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
4. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation II (IFFIm II) med inntil 1 500 mill. kroner i perioden 2010-2020 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ, samt fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.

VIII
Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan gi garantier innenfor en ramme for nye

tilsagn og gammelt ansvar for inntil 50 mill. kroner for å minske norske importørers risiko ved direkte import fra utviklingsland, jf. omtale under kap. 161 Næringsutvikling i Prop. 1 S (2010-2011).

IX
Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en totalramme på inntil 3 300 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

X
Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Rwanda-domstolen, Jugoslaviadomstolen og for regulært bidrag til FN.

Andre fullmakter

XI

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 Om gjeldslette for utvikling for inntil 500 mill. kroner under Garantiinstituttet for Eksportkredits gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet.

XII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas i henhold til regelverket til den enkelte organisasjon.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.

XIII

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2011 kan:

1. fravike bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet, Den globale miljøfasiliteten og Felles fond for råvarer.
2. fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 for å inngå avtale med mottakere om raskere trekk på gjeldsbrev enn utbetalingsbehovet tilsier ved kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Det asiatiske utviklingsfondet.

XIV

Deltakelse i IMF's låneordning til fattige land som utsettes for økonomiske sjokk og kortsiktige betalingsbalanseproblemer

Stortinget samtykker i at Norge fra 2010 til 2012 kan delta i eksisterende og nye låneordninger under IMF rettet mot lavinntektsland med kortsik-

tige betalingsbalanseproblemer innenfor en totalramme på SDR 14,1 mill.

XV

Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale utviklingsbanker

Stortinget samtykker i at:

1. Norge i forbindelse med den femte kapitaløkningen i Den asiatiske utviklingsbanken bidrar med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 11 617 150. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2010–2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
2. Norge deltar i den sjette generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen SDR 30 340 000. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2018, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
3. Den norske garantikapitalen i Den afrikanske utviklingsbanken økes med SDR 475 260 000.
4. Norge deltar i den niende kapitaløkningen i Den interamerikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 2 907 287. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
5. Den norske garantikapitalen i Den interamerikanske utviklingsbanken økes med USD 116 568 947.
6. Norge deltar i den fjerde kapitaløkningen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 20 476 585. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
7. Den norske garantikapitalen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) økes med USD 320 800 000.
8. I forbindelse med endring av stemmefordelingen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) foretas det en justering av aksjeandelene til medlemslandene gjennom en selektiv kapitaløkning. Norge deltar i den åttende selektive kapitaløkningen i forbindelse med endring av stemmevekten i Den internasjonale

nale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 4 393 527. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011-2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.

9. Den norske garantikapitalen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) økes med USD 69 000 000.

XVI

Deltakelse i kapitalpåfylling i Den globale miljøfasiliteten (GEF)

Stortinget samtykker i at Norge deltar i kapitalpåfyllingen i Den globale miljøfasiliteten (GEF) med en innbetalt andel på 376 mill. kroner over perioden 2011-2013. Innbetalingene belastes kap. 170 FN-organisasjoner mv., post 78 Bidrag andre FN-organisasjoner mv.

Kunnskapsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 200 post 01	kap. 3200 post 02
kap. 220 post 01	kap. 3220 post 02
kap. 221 post 01	kap. 3221 post 02
kap. 222 post 01	kap. 3222 postane 02 og 61
kap. 224 post 01	kap. 3224 post 01
kap. 229 post 01	kap. 3229 postane 02 og 61
kap. 230 post 01	kap. 3230 post 02
kap. 256 post 01	kap. 3256 post 02
kap. 280 post 01	kap. 3280 post 02
kap. 280 post 21	kap. 3280 post 01
kap. 281 post 01	kap. 3281 post 02
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 85
kap. 286 post 60	kap. 3286 post 86
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 86
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 85
kap. 2410 post 01	kap. 5310 post 03

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. bruke inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av

andre lokaler til undervisnings- og forskingsformål ved den samme virksomheten.

4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir ført til eiendomsfondet til Forskningsrådet.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*III
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2011 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler o.l.	20,0
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Særskilte driftsutgifter	60,0
270		Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184,0
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2012 (andre halvdel av undervisningsåret 2011–2012) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2011 (første halvdel av undervisningsåret 2011–2012), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2011 med 4 000 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

*Andre fullmakter*IV
Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 367 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 752 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 752 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 504 kroner ved senere forsøk.
2. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - b) bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - c) bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
 - d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
3. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 2 330 kroner per måned og 25 630 kroner per år

- frå 1. januar 2011, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
4. Kunnskapsdepartementet i 2011 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inngå avtaler om leveranser til å gjennomføre moderniseringen i Statens lånekasse for utdanning, jf. kap.

2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold. Fullmakten gjelder innenfor en samlet kostnadsramme for prosjektet på 814 mill. kroner, jf. Budsjettinnst. S. nr. 12 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Kunnskapsdepartementet.

Kulturdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 02
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 339 post 01	kap. 5568 post 73
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 07

2. overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter med et beløp som tilsvarer alle merinntektene

på kap. 3324, post 02 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg, kan overføres	623,8 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	16,1 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med

større utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

Andre fullmakter

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2011:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 324 Scenekunstformål, post 72 Knutepunktinstitusjo-

ner, kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.

4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2011 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg skal være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 294 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Justis- og politidepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 01	kap. 3061 post 03
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 post 03
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 413 post 01	kap. 3413 post 01

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 02
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03, 04, 06 og 08
kap. 441 post 01	kap. 3441 postene 02, 03 og 05
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
kap. 451 post 01	kap. 3451 post 03 og 06
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01
kap. 456 post 45	kap. 3456 post 02
kap. 462 post 01	kap. 3462 post 01
kap. 472 post 01	kap. 3472 post 01
kap. 473 post 01	kap. 3473 post 01
kap. 474 post 01	kap. 3474 post 02
kap. 490 post 01	kap. 3490 post 05
kap. 491 post 01	kap. 3491 post 01
2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av	sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	01	Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV
Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras

forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

Andre fullmakter

V
Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet

2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling
3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan bestemme førtidsdimittering av mannskaper slik det fremgår av omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i Prop. 1 S (2010-2011).

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII

Midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2011. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøker og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2011, samtykker Stortinget i at Justis- og politidepartementet kan øke

antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere eller post 70 Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak.

IX

EFFEKT-programmet

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2011 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre investeringsprosjektet som er omtalt i Prop. 1 S (2010-2011) under kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, Effekt-programmet, innenfor en kostnadsramme for gjenstående del av programmet per 30. april 2010 på 335 mill. kroner.

X

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn de nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Kommunal- og regionaldepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 554 post 01	kap. 3554 post 01
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 2412 post 01	kap. 5312 post 01

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i statsbudsjettet for 2011 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på ram-

metilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2012 til kommuner.

2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2012 til fylkeskommuner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Tilskudd til utleieboliger	342,5 mill. kroner
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet	26,0 mill. kroner
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd	66,4 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	1 587,8 mill. kroner

V

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2011 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kroner over kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg, post 60 Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg.

kompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 400 mill. kroner over kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg, post 61 Rentekompensasjon - kirkebygg.

VI

Investeringsramme kirkebygg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2011 kan gi nye tilsagn om rente-

VII

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2011 kan gi tilsagn om lån for 15 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2011 og senere år.

Arbeidsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 01	kap. 3600 post 02
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 02
kap. 605 post 01	kap. 3605 post 01, 04, 05 og 06
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 02
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 02
kap. 640 post 01	kap. 3640 post 01, 06 og 07
kap. 642 post 01	kap. 3642 post 06 og 07
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
2. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og kap. 732 Regionale helseforetak, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvalt-

- ningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskriding

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 995,5 mill. kroner

VI
Fullmakt til å gjennomføre investering-
prosjektet PERFORM

pensjonskasse, inkludert å kunne forplikte staten innenfor en samlet kostnadsramme på 1 287 mill. kroner.

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet kan gjennomføre PERFORM-prosjektet i Statens

Andre fullmakter

VII
Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån tidligere gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette ble vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VIII
Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2011 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, postene 21 og 45 og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 01, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

Folketrygden

Andre fullmakter

II
Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2011 skal følgende ytelser etter folketrygden utgjøre¹:

		kroner
1a.	Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 452
1b.	Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	11 376
1c.	eller til	14 940
1d.	eller til	21 996
1e.	eller til	29 832
1f.	eller til	37 260
2a-1.	Hjelpestønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{2,3}	12 420
2a-2.	Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴	13 356
2b.	Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ⁴	26 712
2c.	eller til	53 424
2d.	eller til	80 136
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	19 944

		kroner
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁵	
	for første barn	41 136
	for to barn	53 676
	for tre og flere barn	60 816

1. satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

2 Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

3 Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

4 Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

5 Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 700 post 01	kap. 3700 post 02
kap. 703 postene 21, 60 og 70	kap. 3703 post 03
kap. 710 post 01	kap. 3710 post 02
kap. 710 post 21	kap. 3710 postene 02 og 03
kap. 715 postene 01 og 21	kap. 3715 postene 02, 04 og 05
kap. 716 post 01	kap. 3716 post 02
kap. 720 postene 01 og 21	kap. 3720 post 02
kap. 720 post 70	kap. 3720 post 03
kap. 721 post 01	kap. 3721 postene 02 og 04
kap. 722 post 01	kap. 3722 postene 02 og 50
kap. 723 post 01	kap. 3723 post 50
kap. 724 post 01	kap. 3724 post 04
kap. 725 post 01	kap. 3725 post 02
kap. 750 post 01	kap. 3750 post 02

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2011 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt	
	21	Spesielle driftsutgifter	180 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	79	Andre tilskudd	1 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Helse- og omsorgsdepartementet i 2011 kan gi regionale helseforetak inntil 6,332 mrd. kroner i driftskreditt, men slik at utestående lån ved utgangen av 2011 ikke skal overstige 5,782 mrd. kroner.	2. investeringslån og driftskredittrammen til regionale helseforetak aktiveres i statens kapitalregnskap. 3. det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2011 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst. 4. statens andel i 2011 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2010 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 820 post 01	kap. 3820 post 01
kap. 823 post 01	kap. 3823 post 01
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02, 03 og 60
kap. 856 post 01	kap. 3856 post 01
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 859 post 01	kap. 3859 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01

Andre fullmakter

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2011 i medhold av lov av 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd, § 10, kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

For stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænanen, Kåfjord, Lyn-gen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) ytes et til-

legg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

For stønadsmottakere bosatt på Svalbard ytes et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2011 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte i kroner per barn per år
Ikke bruk av barnehageplass	100	39 636
Til og med 8 timer	80	31 704
9-16 timer	60	23 784
17-24 timer	40	15 852
25-32 timer	20	7 932
33 timer eller mer	0	0

V

Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon og stønad ved fødsel utenfor institusjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2011 i medhold av lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, lovens § 14-17	35 263 kroner per barn
Stønad ved fødsel utenfor institusjon, lovens § 5-13	1 765 kroner per fødsel

Nærings- og handelsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 01 og 21	kap. 3900 post 02
kap. 901 post 01	kap. 3901 postene 05, 06, 07 og 08
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 03
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 01 og 02
kap. 907 post 01	kap. 3907 post 03

III

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan foreta utbetalinger til Garanti-instituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglarho-

norarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

V

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011:

1. utgiftsføre utbetalinger knyttet til utførte pålagte miljøtiltak etter virksomheten i Raufoss ASA uten bevilgning under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak, innenfor gitt garantiramme på 90 mill. kroner.
2. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innen gitt garantiramme på 750 mill. kroner.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*VI
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	100,0 mill. kroner

- gi tilsagn om tilskudd på 85,21 mill. euro utover gitt bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 129,25 mill. euro.
- gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2011. Fullmakten har som forutsetning at:
 - Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2011 kan gi tilsagn om lån ved leveranser av kapitalvarer og skip til utenlandske importører og til norske redere i internasjonal konkurranse til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Arrangement on Officially Supported Export Credits) tillater.
 - Eksportfinans ASA sin innlånspraksis for ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Departementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.
- Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 225 mill. kroner.
- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 120 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garanti-virkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider sju ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond. Garanti-virkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
- Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 6 500 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi:

5. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

IX

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner

X

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om:

1. nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 500 mill. kroner
2. nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

XII

Kapitalutvidelse i Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD)

Stortinget samtykker at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan forplikte norsk deltakelse i kapitalutvidelse i EBRD som innebærer at Norges garantiansvar overfor banken økes med 112,6 mill. euro, til 297 mill. euro.

Andre fullmakter

XIII

Fullmakt om såkornfond opprettet mellom 1997 og 2000

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til, ved overveiende sannsynlighet for konkurs i et av såkornfondene opprettet mellom 1997 og 2000, å:

1. konvertere hele eller deler av statens ansvarlig lån til egenkapital
2. nedskrive deler av statens ansvarlige lån
3. godkjenne salg av et såkornfond
4. godkjenne endringer i et fonds administrative lokalisering

XIV

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

XV

Fullmakter til å avhende og bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

Fiskeri- og kystdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1000 post 21	kap. 4000 post 04
kap. 1020 postene 01 og 21	kap. 4020 post 03
kap. 1021 postene 01 og 21	kap. 4021 post 01
kap. 1022 postene 01 og 21	kap. 4022 post 01
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1062 postene 01 og 45	kap. 4062 post 02 og kap. 5575 post 74

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner under kap. 4062, post 02, til følgende formål under kap. 1062, post 30:

- a) dekning av salgsomkostninger forbundet med salget
- b) oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner under kap. 1062, post 30.

3. regne med alle ubrukte merinntekter ved beregning av sum som kan overføres på kap. 1020, postene 01 og 21 og kap. 1021, postene 01 og 21.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen under kap. 1062 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 15 mill. kroner dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensning uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	476 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 mill. kroner

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	20 mill. kroner

VI

Forlengelse av garantiavtalene

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2011 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å videreføre inngåtte garantiavtaler med Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag i ytterligere ett år, slik at garantiavtalene senest utløper 31. desember 2011, på følgende vilkår:

1. Rammene for garantiavtalene i den utvidede toårsperioden skal tilpasses slik at tapsavsetningen fortsatt ligger innenfor den normale avsetningen på 1/3 av Innovasjon Norges garantiforpliktelser.
2. Eksisterende avsatt tapsfond videreføres og ubenyttede tapsfond innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden.

Landbruks- og matdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte løyvingar

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 01	kap. 4100 post 01
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1143 post 01	kap. 4143 post 01
kap. 1147 post 01	kap. 4147 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som svarer til merinntektene fra salg av eiendom. Unyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Reindriftsforvaltningen, post 01 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade - erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	30 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2011 kan

- a) selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 8 mill. kroner.
- b) selge eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter knyttet til eiendommen.

Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementets alminnelige fullmakter

Andre fullmakter

II

Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

Luftfartsformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02

Vegformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1320 postene 23, 30 og 72	kap. 4320 postene 01, 02 og 03

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til vegformål utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Rassikring, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest for Alta, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 1 500 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

VI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1320 Statens vegvesen i Prop. 1 S (2010–2011) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.
- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Rassikring, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest for Alta, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 1 500 mill. kroner.

VII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 4 300 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 2 000 mill. kroner.

VIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 3 400 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 460 mill. kroner.

IX

Investeringsramme transporttiltak i fylkene

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 000 mill. kroner over kap. 1320 Statens vegvesen, post 61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene.

Jernbaneformål*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1350 postene 23 og 30	Kap. 4350 postene 01, 02 og 06
Kap. 1350 post 25	Kap. 4350 post 07
Kap. 1350 post 30	Kap. 4350 post 37

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*XI
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan bestille materiell utover gitte bevilgninger, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	800 mill. kroner

XII

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til jernbaneformål utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 200 mill. kroner. Forskuttingene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

XIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1350 Jernbaneverket i Prop. 1 S (2010–2011) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 250 mill. kroner.

XIV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold og post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 600 mill. kroner.

Andre fullmakter

XV

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet, for det materiellet som inngår i statens rammeavtale med NSB, i 2011 kan:

- gi NSB AS en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 2 815 mill. kroner.
- gi NSB AS ytterligere restverdigaranti på oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 3 225 mill. kroner.

Post og telekommunikasjoner*Andre fullmakter*

XVI

Overføringer til og fra reguleringsfondet

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra Post- og teletilsynets reguleringsfond.

Lånefullmakt

XVII

Lånefullmakt for Oslopakke 3

Stortinget samtykker i at Fjellinjen AS i 2011 får fullmakt til ta opp lån på inntil 500 mill. kroner i tråd med vilkårene i omtalen under programkategori 21.30 Vegformål i Prop. 1 S (2010-2011).

Miljøverndepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1427 post 01	kap. 4427 post 01
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 09 og 54
kap. 1429 post 01	kap. 4429 postene 02 og 09
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 85
kap. 1441 post 01	kap. 4441 postene 04, 05, 06 og 09
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 02
kap. 1465 post 01	kap. 4465 post 01
kap. 1471 post 01	kap. 4471 postene 01 og 03
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 4472 post 70 og kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgninger under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfylling av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan omdisponere inntil 10 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysning og nasjonal geografisk infrastruktur, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan fravike spesifikasjonene under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat ved bruk av reguleringsfondet.

*Fullmakter til å påføre staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*VI
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan gjøre bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	7 mill. kroner

2. av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysning og nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VII
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	35,00 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	28,00 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	102,00 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	140,00 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,00 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,00 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,00 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,00 mill. kroner

VIII
Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2011 kan ta på seg forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning under kap. 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet, post 39 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 25 mill. kroner.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets alminnelige fullmakter

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 post 01
kap. 1520 post 01	kap. 4520 postene 02 og 03
kap. 1535 post 01	kap. 4535 post 02
kap. 1536 post 01	kap. 4536 post 02
kap. 1584 post 01	kap. 4584 post 02
kap. 1590 post 01	kap. 4590 post 02
kap. 1590 post 21	kap. 4590 post 03
kap. 1591 post 01	kap. 4591 post 02
kap. 1591 post 21	kap. 4591 post 03
kap. 1592 post 01	kap. 4592 postene 02 og 03

Andre fullmakter

III

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan nettoføre

som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

Bygge- og eiendomsfullmakter

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

IV

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med inntil 175 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med beløp som tilsvarende inntekter fra salg av eiendommer, og medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

V

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen, mellom postene 30-45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, fra post 01 til post 45.
3. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30-49

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser
knyttet til investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre de byggeprosjektene og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen, kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet og kap. 2445 Statsbygg i Prop. 1 S (2010-2011), innenfor de kostnadsrammene som der er oppgitt.

VII

Fullmakter i forbindelse med kurantprosjektordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons og kirkedepartementet i 2011 kan:

1. under kap. 2445 Statsbygg, post 32, Igangsetting av kurantprosjekt, sette i gang byggeprosjekt uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
2. under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Igangsetting av kurantprosjekt og post 34 Videreføring av kurantprosjekt, pådra staten forpliktelser utover budsjettåret innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser i forbindelse med gjennomføringen av byggeprosjektene.

Andre fullmakter

VIII

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet i 2011 kan:
 - a) godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjektet med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entreprise, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som utgiftsreduksjon.
 - b) godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige etater som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - c) godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen

på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.

- d) overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften blir overtatt av kommunen eller fylkeskommunen.
- e) gjøre bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som det er behov for ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 100 mill. kroner.
- f) korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapittel eller prosjektene ikke blir realisert.
- g) avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedspris.
2. Kongen i 2011 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

Finansdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 21	kap. 4600 post 02
kap. 1602 post 01	kap. 4602 post 03
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postene 01 og 04
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvare alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

2. Finansdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 01 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimavoter.
3. Finansdepartementet i 2011 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning, med et beløp som tilsvare inntekter fra salg av klimavoter som er regnskapsført på kap. 4638 Salg av klimavoter, post 02 Salg av innkjøpte kvoter.

III

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at:

1. Statsministerens kontor i 2011 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1602		Finanstilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 mill. kroner
1610		Toll- og avgiftsetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 mill. kroner
1634		Statens innkrevingsentral	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 mill. kroner

V Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene innenfor en samlet ramme på 3 450 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning.

VI

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2010-2011) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og

gammelt ansvar som ikke må overstige 1 243 659 651 euro.

2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VIII

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2011 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 21,4 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

IX

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

X

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2011 kan:

1. trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonssalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten, post 02 Andre inntekter.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der skatteetaten framleier lokaler.

Forsvarsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan:

1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.

- b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Nyan-skaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.
2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan:

1. foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	01	Driftsutgifter	25 mill. kroner
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	01	Driftsutgifter	32 mill. kroner
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	600 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	100 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	825 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	01	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	01	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	115 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	18 500 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	165 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	2 900 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	01	Driftsutgifter	75 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	01	Driftsutgifter	55 mill. kroner
1795		Kulturelle og allmenntilgode formål	
	01	Driftsutgifter	2 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan gi tilsagn om økonomisk støtte ut over bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	22 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Personell

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2011 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2010–2011).
2. enheter oppsatt med frivillig heimevernspersonell kan overføres til forsvarsgrener og fellesinstitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, herunder større bygg- og eiendomsprosjekter, som er presentert som nye prosjekter i Prop. 1 S (2010–

2011), innenfor de kostnadsrammer som der er omtalt.

2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2010–2011), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringer og byggeprosjekter av lavere kategori.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2010–2011).
5. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
6. igangsette planlegging og prosjektering av bygge- og anleggsprosjekter med en samlet utgift tilsvarende 5 pst. av bevilgningen på de respektive poster.
7. inkludere gjennomføringskostnader i investeringsprosjektene for eiendom, bygg og anlegg på post 46 og post 47.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til

markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene.

2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillinger gjennom NAMSA, andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tids-

punkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

X

Regnskapsføring av interne inntekter i forsvarssektoren

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2011 kan inntektsføre interne innbetalinger fra forsvarssektoren på Forsvarsdepartementets utgiftskapitler.

XI

Organisasjon

Stortinget samtykker i at rekruttutdanningen for Sjøforsvaret videreføres på Madla.

Olje- og energidepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 03
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 01

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.
2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan:

1. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.
2. utgiftsføre uten bevilgning utlån til Norpipe Oil AS på inntil 25 mill. kroner under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*V
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlægging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	400 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33 mill. kroner

VI
Fullmakt til å inngå forpliktelser ut over gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye og gamle forpliktelser ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50 mill. kroner
1830		Forskning	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10 mill. kroner
1833		CO ² -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35 mill. kroner

VII
Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettelige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

VIII
Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

- IX
Utbyggingsrelaterte forpliktelser
- Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltagelse i:
1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
 2. utviklingsprosjekter under Gassled.

X

Forpliktelser før plan for utbygging og drift
og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktsmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XI

Forpliktelser knyttet til petroleums-
virksomhet på islandsk sokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 ved eventuell norsk statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel, kan:

1. pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten innenfor en total økonomisk ramme på 1,5 mrd. kroner, herunder yte innskuddskapital, lån og stille garantier.
2. etablere en ny organisatorisk enhet, eiet av den norske stat, som direkte eller indirekte skal eie eierandeler i rettighetshaverselskaper i Island.

Andre fullmakter

XII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinen-
talsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2011 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnmessige sider av betydning.

XIV

Overdragelse av andeler i utvinningstil-
latelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinnings-tillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XV

Overdragelse og samordning av andeler i
utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003-2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVI**Overdragelse av andeler i rørledninger til
Gassled**

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2011 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVII**Opphevelse av generalforsamlingsklausulen**

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og

erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XVIII**Lån til TCM DA**

Stortinget samtykker i at lån til TCM DA aktiveres i statens kapitalregnskap.

Vedlegg 1**Statsbudsjettet**

Tabell 1.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2005-2011

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2010	Anslag regn- skap 2010	Forslag 2011
	2005	2006	2007	2008	2009			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	112 182	119 948	128 876	140 996	155 050	168 090	156 615	169 528
Driftsresultat forretningsdriften	-889	-852	-923	-993	-1 194	-1 541	-1 382	-458
Renter av statsgjeld	15 776	24 280	16 056	17 693	20 237	20 415	20 405	22 553
Overføringer til andre	501 539	518 969	550 116	599 027	669 845	696 132	699 788	743 455
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet	628 608	662 346	694 025	756 724	843 937	883 096	875 427	935 078
Inntekter ekskl. lån, oljeskatter og petroleumsvirksomhet	563 845	618 344	692 583	744 926	747 376	729 316	753 943	800 107
Oljekorrigert overskudd	-64 763	-44 002	-1 342	-11 797	-96 561	-153 780	-121 484	-134 971
Overført fra Statens pensjonsfond utland	70 593	57 372	2 810	8 370	107 221	153 780	121 484	134 971
Overskudd før lånetransaksjoner	5 830	13 370	1 468	-3 427	10 660	0	0	0
Oljeskatter	168 817	217 261	191 153	245 167	168 966	123 800	156 100	173 900
Utbytte fra Statoil	8 139	12 593	14 006	16 940	15 489	15 489	12 818	12 818
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	120 035	146 705	132 287	175 597	120 058	105 500	118 975	126 300
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	21 447	21 182	21 056	-21 839	-24 719	-24 400	-23 203	-25 010
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	275 544	355 377	316 390	415 865	279 794	220 389	264 691	288 007
Overskudd før overføring til Statens pensjonsfond utland	210 781	311 375	315 048	404 068	183 233	66 609	143 207	153 036
Utlån og avdrag, brutto	84 314	216 505	131 801	70 714	256 064	113 064	123 227	135 780
Tilbakebetalinger	76 492	171 431	70 906	48 543	69 075	68 875	69 045	76 240
Utlån, netto	7 822	45 074	60 895	22 171	186 989	44 188	54 183	59 539
Overskudd før lånetransaksjoner	5 830	13 370	1 468	-3 427	10 660	0	0	0
Samlet finansieringsbehov	1 992	31 704	59 428	25 598	176 329	44 188	54 183	59 539

Tabell 1.2 Samlede utgifter etter departement 2005-2011

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	1 616	1 604	1 680	1 843	1 934	1 985	2 029
Utenriksdepartementet	20 932	21 641	24 178	26 785	31 507	34 251	33 646
Kunnskapsdepartementet	32 211	60 139	59 178	60 637	72 134	68 911	42 749
Kulturdepartementet	6 512	6 822	7 314	7 934	9 049	7 808	8 464
Justisdepartementet	15 702	16 535	17 447	19 004	20 543	26 283	26 418
Kommunal- og regionaldepartementet	62 449	62 208	67 117	73 782	89 682	96 284	142 295
Arbeidsdepartementet	11 485	20 285	24 588	27 821	32 374	38 286	42 344
Helse- og omsorgsdepartementet	82 748	84 260	91 325	100 384	111 487	106 639	110 568
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	34 283	22 231	22 372	23 131	24 136	30 648	31 117
Nærings- og handelsdepartementet	4 336	4 250	9 910	7 582	13 340	5 992	5 946
Fiskeri- og kystdepartementet	2 986	3 010	3 446	3 621	4 345	4 742	4 320
Landbruks- og matdepartementet	13 784	13 812	13 918	14 692	15 215	15 692	16 108
Samferdselsdepartementet	22 500	22 334	24 587	25 984	31 222	27 081	29 387
Miljøverndepartementet	2 959	3 346	3 285	3 500	4 770	4 268	4 573
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	9 704	13 765	16 605	20 045	19 102	5 630	5 748
Finansdepartementet	34 188	166 806	64 834	39 274	187 961	44 978	93 248
Forsvarsdepartementet	29 809	30 418	32 714	34 248	34 665	34 930	39 249
Olje- og energidepartementet	1 619	1 786	11 969	20 348	17 669	11 666	5 951
Ymse utgifter	11	20	134	227	204	11 532	9 825
Statsbankene	73 658	83 401	78 908	67 643	86 965	108 317	88 118
Statlig petroleumsvirksomhet	21 447	21 182	21 056	21 839	24 719	24 400	25 011
Statens forretningsdrift	1 496	1 133	698	926	1 960	1 825	2 424
Statens pensjonsfond utland	288 022	355 377	318 831	398 730	277 632	220 389	288 007
Sum statsbudsjettet	774 459	1 016 364	916 094	999 979	1 112 614	932 537	1 057 543
Folketrygden	235 453	239 046	247 173	265 164	291 900	308 412	326 333
Utgifter i alt	1 009 912	1 255 410	1 163 267	1 265 143	1 404 514	1 240 949	1 383 876

¹ Saldert budsjett 2010² Forslag 2011 Prop. 1 S (2010-2011).

Tabell 1.3 Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2005-2011

Departementet	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	1 252	1 253	1 325	1 445	1 525	1 635	1 646
Utenriksdepartementet	2 827	3 030	3 190	3 685	5 728	6 145	5 117
Kunnskapsdepartementet	2 575	2 767	2 842	2 895	3 257	3 251	3 404
Kulturdepartementet	2 125	2 280	2 387	2 561	2 681	1 488	1 528
Justisdepartementet	14 522	15 351	16 232	17 539	19 439	23 773	23 609
Kommunal- og regionaldepartementet	1 972	212	248	241	305	301	350
Arbeidsdepartementet	3 525	7 855	11 931	13 511	15 125	19 645	20 896
Helse- og omsorgsdepartementet	2 412	2 386	2 623	2 824	3 837	3 682	3 705
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	2 857	4 618	4 905	5 442	6 166	6 386	6 522
Nærings- og handelsdepartementet	1 223	1 311	1 362	1 488	1 762	1 597	1 661
Fiskeri- og kystdepartementet	2 034	2 149	2 512	2 583	2 945	3 505	2 999
Landbruks- og matdepartementet	1 713	1 497	1 453	1 476	1 544	1 512	1 511
Samferdselsdepartementet	10 025	10 680	11 317	12 287	14 145	12 166	13 215
Miljøverndepartementet	1 331	1 461	1 575	1 748	2 159	2 173	2 507
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	7 942	10 674	11 055	12 572	11 394	3 548	3 784
Finansdepartementet	6 115	6 490	6 935	7 235	7 667	8 997	8 318
Forsvarsdepartementet	20 999	22 317	22 823	23 248	24 462	24 550	28 645
Olje- og energidepartementet	864	902	1 027	1 616	1 681	2 473	2 726
Ymse utgifter	11	20	134	227	204	11 532	9 825
Statsbankene	587	555	561	585	603	614	657
Statlig petroleumsvirksomhet	1	16	0	0	0	0	11
Statens forretningsdrift	-400	-351	-381	-482	-154	-522	-458
Sum statsbudsjettet	86 510	97 473	106 057	114 725	126 473	138 451	142 179
Folketrygden	5 258	2 965	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	91 768	100 438	106 057	114 725	126 473	138 451	142 179

¹ Saldert budsjett 2010² Forslag 2011 Prop. 1 S (2010-2011).

Tabell 1.4 Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2005-2011

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	136	100	83	114	89	40	64
Utenriksdepartementet	27	33	27	41	32	32	30
Kunnskapsdepartementet	25	30	21	31	36	28	29
Kulturdepartementet	61	60	31	24	29	31	32
Justisdepartementet	91	128	134	315	339	254	591
Kommunal- og regionaldepartementet	3	1	2	3	2	1	1
Arbeidsdepartementet	70	454	468	1 026	1 239	960	364
Helse- og omsorgsdepartementet	17	24	24	35	23	17	18
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	42	24	35	32	31	65	66
Nærings- og handelsdepartementet	3	6	8	8	11	10	40
Fiskeri- og kystdepartementet	261	277	357	429	582	587	652
Landbruks- og matdepartementet	5	5	4	12	19	10	10
Samferdselsdepartementet	7201	6 746	8 196	8 957	11 533	10 414	10 677
Miljøverndepartementet	303	250	295	457	496	517	439
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	910	1 305	1 791	1 838	1 335	949	692
Finansdepartementet	195	212	110	135	152	176	240
Forsvarsdepartementet	8069	7 424	9 182	10 306	9 467	9 645	9 908
Olje- og energidepartementet	10	11	8	12	10	1 838	18
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	27	41	40	96	97	189	150
Statlig petroleumsvirksomhet	20 701	19 967	19 951	19 998	23 597	23 000	25 000
Statens forretningsdrift	1 896	1 484	1 079	1 408	1 860	2 337	2881
Sum statsbudsjettet	40 055	38 580	41 847	45 276	50 979	51 099	51 902
Folketrygden	172	61	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	40 227	38 641	41 847	45 276	50 979	51 099	51 902

¹ Saldert budsjett 2010.² Forslag 2011 Prop. 1 S (2010-2011).

Tabell 1.5 Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2005-2011

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen Regjering, Stortinget og Høyesterett	229	251	273	283	321	310	318
Utenriksdepartementet	17 736	18 231	20 620	22 718	25 306	27 633	27 741
Kunnskapsdepartementet	26 410	43 342	46 314	51 711	56 841	60 632	36 317
Kulturdepartementet	4 326	4 482	4 897	5 349	6 338	6 289	6 904
Justis- og politidepartementet	1 089	1 056	1 081	1 150	765	2 256	2 217
Kommunal- og regionaldepartementet	60 388	61 968	66 813	73 358	89 233	95 981	141 944
Arbeidsdepartementet	7 890	11 971	12 188	13 284	16 010	11 682	11 084
Helse- og omsorgsdepartementet	77 222	78 983	86 066	97 191	107 580	102 930	106 836
Barne-, likestillings- og inkluderings- departementet	31 384	17 589	17 432	17 657	17 939	24 197	24 528
Nærings- og handelsdepartementet	2 550	2 867	3 363	3 707	4 094	4 385	4 244
Fiskeri- og kystdepartementet	532	583	534	610	818	650	669
Landbruks- og matdepartementet	12 066	12 310	12 461	13 203	13 651	14 170	14 587
Samferdselsdepartementet	4 952	4 882	5 064	4 740	5 544	4 501	5 495
Miljøverndepartementet	1 125	1 234	1 214	1 296	1 715	1 579	1 627
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	578	682	770	583	636	1 133	1 271
Finansdepartementet	27 380	35 169	28 140	31 869	35 192	35 806	38 539
Forsvarsdepartementet	741	677	708	690	736	736	696
Olje- og energidepartementet	745	874	923	1 584	3 817	2 355	3 207
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	9 948	10 078	10 032	10 575	11 496	10 901	11 449
Statlig petroleumsvirksomhet	745	1 199	1 106	1 841	1 122	1 400	0
Statens forretningsdrift	0	0	0	0	150	10	0
Statens pensjonsfond utland	275 544	355 377	316 389	415 866	279 794	220 389	288 007
Sum statsbudsjettet	563 580	663 806	636 389	769 263	691 203	629 924	727 680
Folketrygden	230 023	236 020	247 173	265 164	291 900	308 412	326 334
Utgifter i alt	793 603	899 826	883 562	1 034 427	970 997	938 336	1 054 014

¹ Saldert budsjett 2010.² Forslag 2011 Prop. 1 S (2009-2010).

Tabell 1.6 Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2005-2011

Departement	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ²
	Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	341	346	341	341	441	442	758
Kunnskapsdepartementet	3 200	14 000	10 000	6 000	12 000	5 000	3 000
Kultur- og kirkedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justisdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	85	27	53	180	142	0	0
Arbeidsdepartementet	0	5	0	0	0	6 000	10 000
Helse- og omsorgsdepartementet	3 097	2 867	2 611	334	48	10	10
Barne- og likestillingsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	560	67	5 177	2 380	7 472	0	0
Fiskeri- og kystdepartementet	159	0	43	0	0	0	0
Landbruks- og matdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Samferdselsdepartementet	323	27	10	0	0	0	0
Miljøverndepartementet	200	400	200	0	400	0	0
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	274	1 105	2 989	5 052	5 736	0	0
Finansdepartementet	498	124 934	29 649	35	144 951	0	46 150
Forsvarsdepartementet	0	0	0	4	0	0	0
Olje- og energidepartementet	0	0	10 010	17 136	12 162	5 000	0
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	63 097	72 727	68 274	56 388	74 769	96 612	75 862
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	0	0	0	104	0	0
Statens pensjonsfond utland	12 478	0	2 442	-17 136	-2 162	0	0
Sum statsbudsjettet	84 314	216 505	131 801	70 714	256 064	113 064	135 780
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	84 314	216 505	131 801	70 714	256 064	113 064	135 780

¹ Saldert budsjett 2010.² Forslag 2011 Prop. 1 S (2010-2011).

Tabell 1.7 Skatter og avgifter i perioden 2005-2011

Kapittel	Regnskap					Budsjett	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ¹
5501 Skatter på formue og inntekt	130 058	135 652	171 612	192 906	190 457	173 450	200 600
5506 Avgift av arv og gaver	1 768	2 063	2 576	1 973	2 431	1 400	1 800
5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum	165 466	213 856	187 277	241 483	166 704	121 300	171 600
5508 Avgift på utslipp av CO ₂ kontinentalsokkelen	3 351	3 405	3 385	3 392	2 215	2 500	2 300
5509 Avgift på utslipp av NO _x kontinentalsokkelen	0	0	491	292	47	0	0
5511 Tollinntekter	1 684	1 872	2 126	2 141	2 242	2 120	2 530
5521 Merverdiavgift	150 311	169 437	183 828	190 684	185 178	189 600	206 700
5526 Avgifter på alkohol	9 298	9 738	10 338	10 799	11 241	11 927	12 325
5531 Avgift på tobakkvarer	6 800	6 643	6 822	7 299	7 806	8 218	8 000
5536 Avgift på motorvogner m.m.							
Engangsavgift på motorvogner m.m.	17 815	19 683	21 694	18 942	15 875	16 000	19 700
Årsavgift	7 281	7 722	8 110	7 978	8 320	8 600	8 900
Vektårsavgift	346	356	353	355	346	360	342
Omregistreringsavgift	1 882	2 049	2 172	2 119	2 296	2 270	2 350
Avgift på bensin	8 634	8 475	8 157	7 862	7 703	7 464	0
Avgift på mineralolje til motorvogn (autodisel)	5 178	5 730	6 375	7 216	7 770	8 541	0
5537 Avgift på båter mv.	292	324	358	299	174	146	233
5538 Veibruksavgift på drivstoff	0	0	0	0	0	0	16 650
5541 Avgift på elektrisk kraft	5 607	6 111	5 990	6 319	6 790	7 382	7 700
5542 Avgift på mineralolje mv.	670	788	744	1 328	1 320	1 415	1 805
5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.	3 962	4 491	4 556	4 542	4 496	4 916	4 805
5546 Avgift på sluttbehandling av avfall	488	596	684	697	491	252	230
5547 Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	5	6	5	4	3	2	4
5548 Miljøavgift på klimagasser	167	176	222	249	236	240	222
5549 Avgift på utslipp av NO _x	0	0	716	340	78	72	69
5550 Miljøavgift på plantevernmiddel	0	0	0	0	0	65	66
5551 Produksjonsavgift på mineraler	0	0	0	0	0	1	3
5555 Sjokolade- og sukkervareavgift	997	1 044	1 083	1 090	1 127	1 196	1 236
5556 Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.	956	1 015	1 025	1 068	1 642	1 739	1 883
5557 Avgift på sukker	197	194	192	194	197	209	219
5559 Avgift på drikkevareemballasje	673	1 074	1 151	1 226	1 232	1 427	1 283
5565 Dokumentavgift	4 669	4 931	5 481	5 334	4 954	4 500	5 700
5568 Sektoravgift under Kultur- og kirke-dep.	0	0	12	43	44	18	57
5572 Sektoravgift under Helse- og omsorgsdep.	311	312	185	236	224	175	175
5574 Sektoravgift under Nærings- og handelsdep.	0	0	0	2	2	0	135
5575 Sektoravgift under Fiskeri- og kystdep.	0	0	46	61	57	705	692
5576 Sektoravgift under Landbruk- og matdep.	152	163	750	837	810	731	739
5578 Sektoravgift under Miljøverndepartementet	0	0	0	0	14	98	100
5580 Sektoravgift under Finansdep.	0	0	167	197	217	287	295
5582 Sektoravgift under Olje- og energidep.	0	0	0	0	9	7	7
5583 Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	124	149	157	186	193	198	203
5584 Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	2	1	-128	-51	-114	0	0
Sum skatter og avgifter, statsbudsjettet	529 147	608 054	638 712	719 639	634 826	579 531	681 658
5700 Trygdeavgift	65 505	70 081	75 307	84 228	90 800	89 900	94 700
5700 Arbeidsgiveravgift	92 105	101 584	109 989	121 722	128 088	131 400	135 100
Sum skatter og avgifter til folketrygden	157 610	171 665	185 296	205 950	218 888	221 300	229 800
Sum skatter og avgifter inkl. folketrygden	686 757	779 719	824 008	925 589	853 714	800 831	911 458

¹ Saldert budsjett 2010 og Forslag 2011 Prop. 1 S (2008-2009).

Tabell 1.8 Samlede inntekter i perioden 2005-2011

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2010	Anslag regn- skap 2010	Forslag 2011
	2005	2006	2007	2008	2009			
Skatter på formue og inntekt	131 826	137 715	174 188	194 879	192 888	174 850	188 300	202 400
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	157 611	171 665	185 296	205 950	218 888	221 300	220 400	229 800
Tollinntekter	1 684	1 872	2 126	2 141	2 242	2 120	2 487	2 530
Merverdiavgift	150 311	169 437	183 828	190 684	185 178	189 600	196 500	206 700
Avgifter på alkohol	9 317	9 767	10 338	10 799	11 241	11 927	11 350	12 325
Avgifter på tobakk	6 800	6 643	6 822	7 299	7 806	8 218	7 350	8 000
Avgifter på motorvogner	41 137	44 015	46 862	44 472	42 309	43 235	46 650	31 292
Andre avgifter	19 255	21 345	23 395	24 199	24 195	25 781	26 229	45 511
Sum skatter og avgifter	517 941	562 459	632 855	680 422	684 749	677 031	699 266	737 558
Renter av statens forretningsdrift	34	39	19	-3	41	71	74	86
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 962	1 926	2 336	2 026	2 232	2 055	2 040	1 968
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 995	1 966	2 355	2 023	2 273	2 126	2 114	2 054
Renter fra statsbankene	7 175	7 328	8 842	11 053	9 803	8 076	7 421	9 310
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 152	6 353	8 675	9 690	9 045	11 328	10 357	12 554
Utbytte ekskl. Statoil	10 086	11 922	15 121	17 388	11 662	5 257	9 717	11 022
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil).	21 414	25 603	32 638	38 131	30 510	24 661	27 495	32 886
Inntekter under departementene	22 494	28 317	24 830	24 352	29 845	25 498	25 068	27 609
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	22 494	28 317	24 830	24 352	29 845	25 498	25 068	27 609
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	120 035	146 705	132 287	175 597	120 058	105 500	118 975	126 300
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	168 817	217 261	191 153	245 167	168 966	123 800	156 100	173 900
Aksjeutbytte fra Statoil	8 139	12 593	14 006	16 940	15 489	15 489	12 818	12 818
Sum petroleumsinntekter	296 991	376 559	337 446	437 705	304 513	244 789	241 488	313 018
Tilbakebetalinger	76 492	171 431	70 906	48 543	69 075	68 875	69 045	76 240
Statens pensjonsfond utland	70 593	57 372	2 810	8 370	107 221	153 780	121 484	134 971
Sum inntekter	1 007 921	1 223 707	1 103 839	1 239 544	1 228 184	1 196 761	1 232 365	1 324 336

Tabell 1.9 Saldert budsjett 2010, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer

	1000 kroner										
	Samlede utgifter	Statens egne driftsutgifter					Overføringer				
I alt		Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)		
Det kongelige hus	174783	16546	16546	174783	0	0	158237	158237	0	0	0
Regjering	301900	301900	287900	301900	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1435400	1243700	1243700	1435400	0	39585	152115	0	0	152115	0
Høyesterett	72983	72983	72983	72983	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	34250776	6145162	3257750	34250776	0	31500	27632504	0	0	27632504	441610
Kunnskapsdepartementet	68910776	3250945	1760995	68910776	0	28183	60631648	25651255	27895431	7084962	5000000
Kulturdepartementet	7808184	1487863	1368973	7808184	0	31114	6289207	915104	0	5374103	0
Justis- og politidepartementet	26283357	23773378	20485651	26283357	0	254334	2255645	117477	273404	1864764	0
Kommunal- og regionaldepartementet	96283690	301200	250400	96283690	0	1000	95981490	11500	90870990	5099000	0
Arbeidsdepartementet	38286287	19644925	19374559	38286287	0	959742	11681620	203075	944986	10533559	6000000
Helse- og omsorgsdepartementet	106639049	3681759	2156374	106639049	0	17219	102930071	250294	2108867	100570910	10000
Barne-, likestillings- og inkluderingsdep.	30647920	6385850	4546037	30647920	0	64997	24197073	226848	7032888	16937337	0
Nærings- og handelsdepartementet	5991827	1596727	1231677	5991827	0	10300	4384800	1350100	0	3034700	0
Fiskeri- og kystdepartementet	4741807	3504996	2323016	4741807	0	586530	650281	358220	31800	260261	0
Landbruks- og matdepartementet	15692014	1511903	1495678	15692014	0	9793	14170318	1742230	118879	12309209	0
Samferdselsdepartementet	27080500	11725200	566300	27080500	0	10413500	4500800	192600	465500	3842700	0
Miljøverndepartementet	4268248	2172631	1087461	4268248	0	517024	1578593	383523	10000	1185070	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkeped.	5629761	3547932	3068449	5629761	0	949279	1132550	219786	5470	907294	0
Finansdepartementet	44978300	8996600	7186600	44978300	0	175700	35806000	0	13900000	21906000	0
Forsvarsdepartementet	34930906	25568943	24655604	34930906	-1019000	9644577	736386	289444	1564	445378	0
Olje- og energidepartementet	11665908	2473308	746458	11665908	0	1838000	2354600	1778800	20000	555800	5000000
Ymse utgifter	11531755	11531755	11531755	11531755	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	108316665	614170	614170	108316665	0	189251	10901268	4821439	0	6079829	96611976
Statlig petroleumsvirksomhet	24400000	0	0	24400000	0	23000000	1400000	1400000	0	0	0
Statens forretningsdrift	1825438	0	0	1825438	-521828	2337266	10000	0	0	10000	0
Folketrygden	308411656	0	0	308411656	0	0	308411656	0	230000	308181656	0
Statens pensjonsfond utland	220389000	0	0	220389000	0	0	220389000	220389000	0	0	0
Sum utgifter	1240948890	139550376	109329036	30221340	-1540828	51098894	938335862	260458932	143909779	533967151	113063586

Tabell 1.10 Forslag for 2011, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	1000 kroner										
	Samlede utgifter	Statens egne driftsutgifter					Overføringer				
I alt		Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andreoverføringer (postnr. 70-89)		
Det kongelige hus	179384	17109	17109	179384	0	0	162275	162275	0	0	0
Regjering	286100	286100	271700	286100	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1488445	1268207	1268207	1488445	0	64100	156138	0	0	156138	0
Høyesterett	75018	75018	75018	75018	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	33645654	5117135	3305850	33645654	0	29800	27741109	0	0	27741109	757610
Kunnskapsdepartementet	42749366	3404085	1862192	42749366	0	28803	36316478	27431782	1517263	7367433	3000000
Kulturdepartementet	8464038	1528052	1429974	8464038	0	31798	6904188	1026088	0	5878100	0
Justis- og politidepartementet	26417694	23609393	21166908	26417694	0	591037	2217264	95726	304260	1817278	0
Kommunal- og regionaldepartementet	142294985	350480	297280	142294985	0	1000	141943505	15000	136671455	5257050	0
Arbeidsdepartementet	42343670	20895640	20600540	42343670	0	363650	11084380	209940	179150	10695290	1000000
Helse- og omsorgsdepartementet	110568248	3705272	2271264	110568248	0	17598	106835878	262898	2313033	104259947	9500
Barne- likestillings- og inkluderingsdep.	31116738	6522143	4562587	31116738	0	66427	24528168	215914	7283266	17028988	0
Nærings- og handelsdepartementet	5945640	1661120	1323320	5945640	0	40500	4244020	1385700	0	2858320	0
Fiskeri- og kystdepartementet	4320278	2998998	2364828	4320278	0	652370	668910	361390	55650	251870	0
Landbruks- og matdepartementet	16107672	1510889	1497664	16107672	0	9553	14587230	1797776	122445	12667009	0
Samferdselsdepartementet	29387300	13215000	585500	29387300	0	10677200	5495100	150800	1143200	4201100	0
Miljøverndepartementet	4573081	2507153	1366650	4573081	0	439084	1626844	411295	6000	1209549	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedep.	5747793	3784272	3305201	5747793	0	692274	1271247	236748	5634	1028865	0
Finansdepartementet	93247600	8318400	7373000	93247600	0	240100	38539100	0	14500000	24039100	46150000
Forsvarsdepartementet	39248552	28644621	27678611	39248552	0	9907852	696079	237778	1647	456654	0
Olje- og energidepartementet	5950570	2725620	798550	5950570	0	18000	3206950	1778800	46000	1382150	0
Ymse utgifter	9825000	9825000	9825000	9825000	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	88117701	656515	641515	88117701	0	149612	11449125	5151211	0	6297914	75862449
Statlig petroleumsvirksomhet	25010600	10600	0	25010600	0	25000000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	2423831	0	0	2423831	-457659	2881490	0	0	0	0	0
Folketrygden	326333486	0	0	326333486	0	0	326333486	0	283000	326050486	0
Statens pensjonsfond utland	288007400	0	0	288007400	0	0	288007400	288007400	0	0	0
Sum utgifter	1383875844	142636822	113888468	28305354	-457659	51902248	1054014874	328938521	164432003	560644350	135779559

Tabell 1.11 Statsbankenes innvilgninger 2005–2009, saldert budsjett 2010 og forslag til rammer for 2011

Mill. kroner

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lånekassen for utdanning ¹	16 767	16 704	17 712	19 112	19 232	16 404	17 890
Husbanken ²	13 245	12 466	11 043	12 274	15 998	15 000	15 000
Innovasjon Norge	1 869	1 824	1 820	2 172	5 523	3 450	3 450
- Innovasjonslån (landsomf.) ³	84	100	100	156	1 422	500	500
- Risikolåneordn. (distriktsr.) ⁴	186	224	220	313	599	450	450
- Lavrisikolåneordning	1 500	1 500	1 500	1 703	3 475	2 500	2 500
- Distriktsrettet ordning ⁵	99	0	0	0	0	0	0
- Likviditetslån til fiskeindustrien					27	0	0
Sum	31 881	30 994	30 575	33 558	40 753	34 854	36 340

¹ Tallene gjelder kap. 2410 post 90.² Tallene for 2010 og 2011 er anslag.³ Landsdekkende risikolån foreslås i 2008 videreutviklet til en ny innovasjonslåneordning med låneramme på 300 mill. kroner.⁴ Tallene for 2010 og 2011 er anslag. Det er opp til Fylkeskommunene i samarbeid med Innovasjon Norge å bestemme beløpet. Midlene går over kap. 551 post 60.⁵ Ordningen er avviklet fra 2006.

Vedlegg 2**Bevilgningsregnskapet**

Tabell 2.1 Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2010

Utgifter	Mill. kroner				
	Overført fra forrige termin	Budsjettets stilling 2010	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	176	176	131	45
Regjering	13	295	309	140	168
Stortinget og underliggende institusjoner	60	1 435	1 496	689	807
Høyesterett	0	74	74	33	41
Utenriksdepartementet	1 293	33 559	34 852	12 948	21 904
Kunnskapsdepartementet	312	68 647	68 960	45 969	22 990
Kulturdepartementet	90	7 859	7 949	4 880	3 070
Justisdepartementet	536	26 026	26 562	12 886	13 676
Kommunal- og regionaldepartementet	466	96 068	96 533	53 019	43 515
Arbeidsdepartementet	1 220	41 012	42 232	22 239	19 993
Helse- og omsorgsdepartementet	483	106 493	106 977	53 723	53 254
Barne- likestillings- og inklurings- departementet	60	30 373	30 433	15 060	15 373
Nærings- og handelsdepartementet	150	10 983	11 132	3 519	7 613
Fiskeri- og kystdepartementet	422	4 167	4 589	2 038	2 551
Landbruks- og matdepartementet	275	15 702	15 977	12 029	3 948
Samferdselsdepartementet	2 142	27 648	29 790	13 037	16 753
Miljøverndepartementet	267	4 556	4 823	1 740	3 083
Fornyings- administrasjons og kirkedepartementet	336	5 648	5 984	2 895	3 089
Finansdepartementet	1 261	45 507	46 768	24 785	21 984
Forsvarsdepartementet	997	35 284	36 282	15 889	20 393
Olje- og energidepartementet	519	11 610	12 128	8 300	3 829
Ymse utgifter	0	12 282	12 282	58	12 224
Statsbankene	806	109 469	110 275	47 515	62 760
Statlig petroleumsvirksomhet	0	25 697	25 697	10 761	14 935
Statens forretningsdrift	427	1 494	1 921	364	1 557
Folketrygden	56	313 039	313 096	149 802	163 293
Statens pensjonsfond utland	0	220 389	220 389	38 860	181 529
Sum utgifter	12 192	1 255 493	1 267 685	553 308	714 377
Nedgang i diverse beholdninger	0	0	0	0	0
Totalsum	12 192	1 255 493	1 267 685	553 308	714 377

Inntekter	Budsjettets stilling 2010	Regnskap for 1. halvår	Mill. kroner
			Gjenstående beløp
Skatt på formue og inntekt	171 100	131 832	39 268
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	221 300	111 389	109 911
Tollinntekter	2 120	1 120	1 000
Merverdiavgift	189 658	95 825	93 833
Avgifter på alkohol	11 927	5 535	6 392
Avgifter på tobakk	8 218	3 514	4 704
Avgifter på motorvogner	43 235	26 808	16 427
Andre avgifter	25 714	13 050	12 664
Sum skatter og avgifter	673 272	389 074	284 198
Renter av statens forretningsdrift	74	-6	80
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	2 040	795	1 245
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 114	788	1 325
Renter fra statsbankene	7 421	3 555	3 866
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	11 382	5 387	5 995
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	9 717	4 634	5 083
Renteinntekter og utbytte (ekskl statens forretningsdrift og Statoil)	28 519	13 576	14 943
Inntekter under departementene	25 076	14 362	10 714
Overføring fra Norges Bank	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	25 076	14 362	10 714
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	119 775	66 617	53 158
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	123 800	67 823	55 977
Aksjeutbytte fra Statoil	12 818	12 818	0
Sum petroleumsinntekter	256 393	147 258	109 135
Tilbakebetalinger	69 045	37 283	31 761
Statens pensjonsfond utland	153 780	0	153 780
Sum inntekter	1 208 199	602 342	605 857

Tabell 2.2 Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2009 og 2010

Utgifter	Mill. kroner									
	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg mv.		Overføringer til andre		Utlån, gjelds-avdrag mv.	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Det kongelige hus	147	131	11	12	0	0	135	119	0	0
Regjering	139	140	139	140	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	687	689	576	579	45	29	66	80	0	0
Høyesterett	34	33	34	33	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	12 258	12 948	1 503	1 565	9	7	10 305	10 934	441	441
Kunnskapsdepartementet	51 737	45 969	1 467	1 538	11	16	38 259	39 416	12 000	5 000
Kultur- og departementet	5 406	4 880	1 293	742	13	9	4 100	4 129	0	0
Justisdepartementet	9 908	12 886	9 319	11 623	63	203	527	1 060	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	50 256	53 019	139	138	0	0	50 117	52 881	0	0
Arbeidsdepartementet	15 134	22 239	7 296	9 847	589	555	7 249	6 322	0	5 515
Helse- og omsorgsdepartementet	59 419	53 723	1 608	1 979	4	1	57 806	51 743	0	0
Barne- likestilling og inkluderingsdepartementet	11 974	15 060	2 982	3 219	17	8	8 974	11 833	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	3 419	3 519	824	900	6	2	1 879	2 035	710	583
Fiskeri- og kystdepartementet	1 863	2 038	1 316	1 468	247	263	300	307	0	0
Landbruks- og matdepartementet	11 476	12 029	721	710	4	4	10 751	11 314	0	0
Samferdselsdepartementet	12 178	13 037	6 029	6 472	3 848	4 409	2 300	2 156	0	0
Miljøverndepartementet	2 011	1 740	894	914	185	158	732	667	200	0
Fornyings- og administrasjons- og kirke departementet	9 624	2 895	5 513	1 863	672	380	425	652	3 014	0
Finansdepartementet	170 400	24 785	3 719	3 975	60	58	21 671	20 751	144 951	0
Forsvarsdepartementet	17 309	15 889	12 410	12 258	4 577	3 290	323	340	0	0
Olje- og energidepartementet	15 757	8 300	844	726	283	4	2 469	2 570	12 162	5 000
Ymse utgifter	119	58	119	58	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	45 096	47 515	297	302	47	53	5 472	5 308	39 280	41 852
Statlig petroleumsvirksomhet	13 293	10 761	0	0	12 171	9 167	1 122	1 594	0	0
Statens forretningsdrift	258	364	-771	-710	775	1 063	150	10	104	0
Folketrygden	140 270	149 802	0	0	0	0	140 270	149 802	0	0
Statens pensjonsfond utland	66 800	38 860	0	0	0	0	66 800	38 860	0	0
Sum utgifter	726 971	553 308	58 280	60 353	23 626	19 681	432 203	414 883	212 861	58 391

Inntekter	Mill. kroner									
	Samlede inntekter		Salgsinntekter		Inntekter i forbindelse med nybygg og anlegg		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Skatt på formue og inntekt	120 790	131 832	0	0	0	0	120 790	131 832	0	0
Arbeidsgiveravgift og folketrygdavgift	110 659	111 389	0	0	0	0	110 659	111 389	0	0
Tollinntekter	945	1 120	0	0	0	0	945	1 120	0	0
Merverdiavgift	89 096	95 825	0	0	0	0	89 096	95 825	0	0
Avgifter på alkohol	5 479	5 535	0	0	0	0	5 479	5 535	0	0
Avgifter på tobakk	3 721	3 514	0	0	0	0	3 721	3 514	0	0
Avgifter på motorvogner	23 658	26 808	0	0	0	0	23 658	26 808	0	0
Andre avgifter	11 761	13 050	0	0	0	0	11 761	13 050	0	0
Sum skatter og avgifter	366 110	389 074	0	0	0	0	366 110	389 074	0	0
Renter av statens forretningsdrift	-10	-6	0	0	0	0	-10	-6	0	0
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	955	795	0	0	363	404	592	391	0	0
Sum inntekter av statens forretningsdrift	945	788	0	0	363	404	582	384	0	0
Renter fra statsbankene	6 429	3 555	0	0	0	0	6 429	3 555	0	0
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	5 571	5 387	0	0	0	0	5 571	5 387	0	0
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	615	4 634	0	0	0	0	615	4 634	0	0
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil)	12 615	13 576	0	0	0	0	12 615	13 576	0	0
Inntekter under departementene	14 247	14 362	7 229	6 639	168	249	6 850	7 474	0	0
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	14 247	14 362	7 229	6 639	168	249	6 850	7 474	0	0
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	68 099	66 617	57 171	53 802	7 713	8 048	3 215	4 767	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	101 428	67 823	0	0	0	0	101 428	67 823	0	0
Aksjeutbytte fra Statoil	15 489	12 818	0	0	0	0	15 489	12 818	0	0
Sum petroleumsinntekter	185 015	147 258	57 171	53 802	7 713	8 048	120 132	85 408	0	0
Tilbakebetalinger	37 357	37 283	0	0	0	0	0	0	37 357	37 283
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	616 290	302 342	64 400	60 441	8 244	8 700	506 289	495 917	37 357	37 283

		Mill. kroner					
	Lånetransaksjoner	Regnskap 2009	Budsjet- tets stil- ling 2010	Endrin- ger i pst.	Regnskap 1. halvår 2009	Regnskap 1. halvår 2010	End- ringer i pst.
1	Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 051 889	985 374	-6,3	578 933	565 058	-2,4
2	Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld)	1 148 450	1 132 265	-1,4	514 110	494 917	-3,7
	Driftsutgifter	126 473	136 840	8,2	58 280	60 353	3,6
	Nybygg, anlegg mv.	50 979	50 240	-1,4	23 626	19 681	-16,7
	Overføringer til andre	691 203	724 797	4,9	365 403	376 023	2,9
	Overføringer til Statens pensjonsfond utland	279 794	220 389	-21,2	66 800	38 860	-41,8
3	Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-96 561	-146 891	-	64 823	70 141	-
4	Overføring fra Statens pensjonsfond utland	107 221	153 780	-	0	0	-
5	Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	10 660	6 889	-	64 823	70 141	-
6	Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt	256 064	123 227	-51,9	212 861	58 391	-72,6
	Utlån m.v. til statsbankene	74 769	97 423	30,3	39 280	41 852	6,5
	Gjeldsavdrag	44 951	0	-	44 951		-
	Andre utlån, aksjetegning mv.	136 344	25 804	-81,1	128 630	16 539	-87,1
7	Tilbakebetalinger m.v.	69 075	69 045	-	37 357	37 283	-0,2
8	Utlån mv. netto (6-7)	186 989	54 183	-71,0	175 504	21 107	-88,0
9	Samlet finansieringsbehov dekket av kontantbeholdning og lån (8-5) ¹	176 330	47 294	-	110 682	-49 034	-
10	Statslånemidler	176 330	0	-	0	0	-
11	Endring i diverse beholdninger	0	47 294	-	110 682	-49 034	-

¹ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Vedlegg 3**Virksomheter med særskilte fullmakter
(nettobudsjetterte forvaltningsorganer)**

Fra 2010 har Finansdepartementet, i samråd med berørte departementer, etablert nye prosedyrer for innrapportering av standardiserte nøkkeltall for nettobudsjetterte virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2010, kapittel 9.3. Tabellene nedenfor er en oppsummering av spesifikasjoner mottatt fra de berørte fagdepartementene (Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Forsvarsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Arbeidsdepartementet og Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet). De enkelte departementene gir i sine fagproposisjoner et mer detaljert tallgrunnlag for sine nettobudsjetterte virksomheter.

Tabellene nedenfor er en ren oppsummering av tall for enkeltvirksomheter, og det er ikke foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene. Som følge av dette vil for eksempel bevilgninger til Norges Forskningsråd som videreføres til øvrige nettobudsjetterte virksomheter, fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger to ganger i den aggregerte fremstillingen. Videre vil bevilgninger og tildelinger som de nettobudsjetterte virksomhetene mottar fra andre departementer eller statlige virksomheter, og som ikke tilflyter virksomheten direkte over den statlige nettobevilgning (post 50-59), fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger i tabell 3.1 nedenfor.

Tabell 3.1 Utgifter og inntekter i nettobudsjetterte virksomheter fordelt etter art¹⁾

	Mill. kroner		
	2008	2009	2010
1. Utgifter:			
<i>Driftsutgifter</i>			
Lønnsutgifter	17 808	19 335	20 103
Varer og tjenester	11 277	11 553	11 812
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>29 085</i>	<i>30 888</i>	<i>31 915</i>
<i>Investeringsutgifter</i>			
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 368	1 481	1 726
<i>Sum investeringsutgifter</i>	<i>1 368</i>	<i>1 481</i>	<i>1 726</i>
<i>Overføringer fra virksomheten²</i>			
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	4 783	5 213	5 511
Andre utbetalinger	1 649	2 010	2 129
<i>Sum overføringsutgifter</i>	<i>6 432</i>	<i>7 223</i>	<i>7 640</i>

Tabell 3.1 fortsetter

	Mill. kroner		
	2008	2009	2010
<i>Finansielle aktiviteter</i>			
Kjøp av aksjer og andeler	2	10	1
Andre finansielle utgifter	16	11	2
<i>Sum finansielle utgifter</i>	<i>18</i>	<i>21</i>	<i>2</i>
Sum utgifter	36 903	39 613	41 283
2. Inntekter:			
<i>Driftsinntekter</i>			
Inntekter fra salg av varer og tjenester	3 690	3 269	3 243
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	22	37	29
Refusjoner	412	444	481
Andre driftsinntekter	1 287	2 073	1 769
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>5 411</i>	<i>5 822</i>	<i>5 523</i>
<i>Investeringsinntekter</i>			
Salg av varige driftsmidler	26	15	7
<i>Sum investeringsinntekter</i>	<i>26</i>	<i>15</i>	<i>7</i>
<i>Overføringer til virksomheten</i>			
Inntekter fra statlige bevilgninger ^{2,3}	31 323	33 795	34 715
Andre innbetalinger	497	506	530
<i>Sum overføringsinntekter</i>	<i>31 820</i>	<i>34 301</i>	<i>35 245</i>
<i>Finansielle aktiviteter</i>			
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	2	3	0
Andre finansielle innbetalinger	6	6	2
<i>Sum finansielle inntekter</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>2</i>
Sum inntekter	37 265	40 147	40 777
3. Netto endring i kontantbeholdningen (2-1)	362	535	-506

1 Tabell 3.1 gir uttrykk for virksomhetenes samlede brutto utgifter og inntekter fordelt etter art for årene 2008 og 2009, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2010. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen oppstilling av brutto utgifter og inntekter basert på en standard mal.

2 Overføringer fra Norges forskningsråd (NFR) utgjør den vesentligste delen av overføringsutgiftene, med samlede overføringer på henholdsvis 5,9 mrd. kroner og 6,4 mrd. kroner i årene 2008 og 2009, og estimerte utbetalinger i 2010 på om lag 6,8 mrd. kroner.

3 Inntekter fra statlige bevilgninger omfatter blant annet bevilgninger fra overordnet fagdepartement, bevilgninger fra andre departementer, bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer og tildelinger fra NFR. Det vises til innledende kommentarer til tabellene, hvor det fremgår at det ikke er foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene i oppstillingen.

Tabell 3.2 Kontantbeholdningen i nettobudsjetterte virksomheter¹

	Mill. kroner		
	2008	2009	Endring
Balanse 31. desember			
Kontantbeholdning			
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank ²	9 517	9 971	454
Beholdning på andre bankkonti	198	273	75
Andre kontantbeholdninger	27	33	5
Sum kontanter og kontantekvivalenter	9 742	10 276	535
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår³			
Feriepenger m.v.	1 576	1 696	120
Skattetrekk og offentlige avgifter	1 404	1 513	108
Gjeld til leverandører	2 107	2 201	94
Gjeld til oppdragsgivere	258	-124	-382
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	161	12	-148
<i>Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>	<i>5 506</i>	<i>5 299</i>	<i>-208</i>
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår:			
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	493	458	-35
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	490	693	204
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	582	840	257
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål	1 385	1 266	-119
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	320	296	-24
<i>Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår</i>	<i>3 269</i>	<i>3 553</i>	<i>283</i>
Andre avsetninger:			
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	600	992	391
Fri virksomhetskapi tal	563	616	52
<i>Sum andre avsetninger</i>	<i>1 164</i>	<i>1 607</i>	<i>444</i>

Tabell 3.2 fortsetter

	Mill. kroner		
	2008	2009	Endring
Langsiktig gjeld (netto)			
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler ⁴	-203	-212	-9
Annen langsiktig gjeld	5	29	24
<i>Sum langsiktig gjeld</i>	<i>-198</i>	<i>-183</i>	<i>15</i>
Sum netto gjeld og forpliktelser	9 742	10 276	535

- 1 Tabell 3.2 viser samlet kontantbeholdning i nettobudsjetterte virksomheter ved utgangen av 2008 og 2009, og endringen i kontantbeholdningen mellom årene. Tabellen spesifiserer også de formål som kontantbeholdningen er bundet opp i. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egne balanseoppstillinger basert på en standard mal.
- 2 Samlet bankbeholdning til nettobudsjetterte virksomheter på oppgjørskonto i Norges Bank tilsvarer beholdning bokført i kapitalregnskapets kontogruppe 82.
- 3 Postene på eiendelssiden av balansen er i oppstillingen ikke spesifisert hver for seg, men er tatt med i de relaterte postene på gjeldssiden av balansen. Tallene i tabellen er derfor nettotall, og gruppen avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår, inneholder for eksempel også fordringer og andre omløpsmidler.
- 4 Negative tall for netto langsiktig forpliktelse knytter seg hovedsakelig til anleggsmidler eiet via fond i Universitet i Oslo og anleggsmidler i NFR.